

สารบัญ

สารบัญ	ก
สารบัญภาพประกอบ	ข
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความเป็นมา	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-2
1.3 พื้นที่ศึกษา	1-3
1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน	1-3
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ	2-1
2.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ	2-1
2.2 สถานการณ์การเกิดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่กลุ่มน้ำ	2-24
2.3 ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำ	2-34
บทที่ 3 การบูรณาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3-1
3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำแล้ง	3-1
3.2 กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	3-4
3.3 การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง	3-75
บทที่ 4 แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	4-1
4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	4-1
4.2 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน	4-4
4.3 การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	4-15
4.4 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ	4-47
4.5 วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่	4-49
4.6 การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำ	4-54
4.7 การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ จากภาวะน้ำแล้ง	4-56
บทที่ 5 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งแบบบูรณาการ	5-1
5.1 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง/คุณภาพน้ำ	5-1
5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ	5-2
5.3 แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ	5-8
5.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	5-15
บทที่ 6 รูปแบบรายงานผล	6-1

6.1 ภาวะปกติ	6-1
6.2 กรณีเกิดภาวะน้ำแล้ง	6-3
บทที่ 7 บทสรุป	7-1
ภาคผนวก	I

สารบัญญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1-1 พื้นที่ศึกษาลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	1-8
ภาพประกอบ 2-1 ที่ตั้งและขอบเขตลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-2
ภาพประกอบ 2-2 ขอบเขตจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-3
ภาพประกอบ 2-3 สภาพภูมิประเทศลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-5
ภาพประกอบ 2-4 รูปเหลี่ยมอีเอสเส้นครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-9
ภาพประกอบ 2-5 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่รับน้ำกับปริมาณน้ำท่าลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ตอนล่างส่วนที่ 2 และภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3	2-11
ภาพประกอบ 2-6 ความสัมพันธ์พื้นที่รับน้ำกับปริมาณน้ำท่าแม่น้ำปัตตานีตอนบนและล่าง	2-11
ภาพประกอบ 2-7 ความสัมพันธ์พื้นที่รับน้ำกับปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยแม่น้ำสายบุรี บางนรา โกลก	2-12
ภาพประกอบ 2-8 แสดงชั้นหินให้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-15
ภาพประกอบ 2-9 แสดงเขตป่าสงวนแห่งชาติในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-17
ภาพประกอบ 2-10 แสดงโครงการชลประทานปัจจุบันในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-21
ภาพประกอบ 2-11 เปรียบเทียบศักยภาพการคายระเหยและฝนเฉลี่ยแต่ละลุ่มน้ำสาขา	2-25
ภาพประกอบ 2-12 การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตรกรรม	2-28
ภาพประกอบ 2-13 เขตบริการของการประปาภูมิภาคและประปาหมู่บ้าน/ตำบล	2-29
ภาพประกอบ 2-14 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-30
ภาพประกอบ 2-15 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจากสำนักบรรเทาและป้องกันสาธารณภัย เขต 12	2-31
ภาพประกอบ 2-16 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจากกรมทรัพยากรน้ำ	2-32
ภาพประกอบ 2-17 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจากสำนักงานชลประทานที่ 17	2-33
ภาพประกอบ 3-1 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ระดับเสียงรุนแรง	3-77
ภาพประกอบ 3-2 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง	3-77
ภาพประกอบ 3-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับ อำนวยการ และระดับปฏิบัติการ	3-82
ภาพประกอบ 3-4 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต	3-83

สารบัญญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ 3-5 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง	3-92
ภาพประกอบ 3-6 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต	3-95
ภาพประกอบ 4-1 แหล่งที่มาและวิธีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณสุข	4-4
ภาพประกอบ 4-2 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2566	4-12
ภาพประกอบ 4-3 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2565	4-13
ภาพประกอบ 4-4 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2564	4-14
ภาพประกอบ 4-5 แผนที่แสดงตำแหน่งเขื่อนและอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	4-17
ภาพประกอบ 4-6 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตร จังหวัดปัตตานี	4-18
ภาพประกอบ 4-7 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตร จังหวัดนราธิวาส	4-19
ภาพประกอบ 4-8 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตร จังหวัดยะลา	4-20
ภาพประกอบ 4-9 ผังน้ำแม่น้ำปัตตานี	4-21
ภาพประกอบ 4-10 ผังน้ำแม่น้ำสายบุรี	4-22
ภาพประกอบ 4-11 ผังน้ำแม่น้ำบางนรา	4-23
ภาพประกอบ 4-12 ผังน้ำแม่น้ำโก-ลก	4-24
ภาพประกอบ 4-13 ผังน้ำแม่น้ำตากใบ	4-25
ภาพประกอบ 4-14 ผังน้ำคลองเทพา	4-26
ภาพประกอบ 4-15 โชนปริมาตรเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ	4-27
ภาพประกอบ 4-16 โครงสร้างการจัดการเขื่อนบางลาง	4-29
ภาพประกอบ 4-17 โครงสร้างการจัดการ อ่างเก็บน้ำบ้านไบก์	4-30
ภาพประกอบ 4-18 โครงสร้างการจัดการอ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน	4-30
ภาพประกอบ 4-19 แผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง	4-36
ภาพประกอบ 4-20 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการเฝ้าระวังน้ำแล้ง ลุ่มน้ำปัตตานี	4-37
ภาพประกอบ 4-21 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการเฝ้าระวังน้ำแล้ง ลุ่มน้ำสายบุรี	4-38
ภาพประกอบ 4-22 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการเฝ้าระวังน้ำแล้ง ลุ่มน้ำบางนรา (คลองตันหยงมัส)	4-39
ภาพประกอบ 4-23 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการเฝ้าระวังน้ำแล้ง ลุ่มน้ำโก-ลก	4-40
ภาพประกอบ 4-24 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำแล้งแม่น้ำปัตตานี	4-43
ภาพประกอบ 4-25 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำแล้งแม่น้ำสายบุรี	4-44

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ 4-26 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำแล้งแม่น้ำบางนรา	4-45
ภาพประกอบ 4-27 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำแล้งแม่น้ำโก-ลก	4-46
ภาพประกอบ 4-28 ตัวอย่างโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด	4-48
ภาพประกอบ 4-29 โด้งบริหารการจัดการเขื่อนบางลาง	4-50
ภาพประกอบ 4-30 โด้งบริหารการจัดการ อ่างเก็บน้ำบ้านไบก์	4-51
ภาพประกอบ 4-31 โด้งบริหารการจัดการอ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน	4-51
ภาพประกอบ 5-1 การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณสุข	5-10
ภาพประกอบ 5-2 การเปรียบเทียบระดับการจัดการสาธารณสุขด้านทรัพยากรน้ำ ระหว่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย	5-13
ภาพประกอบ 5-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณสุขด้านทรัพยากรน้ำ	5-14
ภาพประกอบ 5-4 10 มาตรการรองรับฤดูแล้ง 2565/2566	5-16
ภาพประกอบ 6-1 ตัวอย่างการรายงานผล กรณียังไม่เกิดภาวะภัยแล้ง	6-2
ภาพประกอบ 6-2 ตัวอย่างการรายงานผล กรณีเกิดภาวะภัยน้ำท่วม	6-4
ภาพประกอบ 7-1 การประชุมรับฟังความคิดเห็น	7-3

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 2-1 รายละเอียดของจังหวัดในกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-1
ตาราง 2-2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชายแดนใต้	2-6
ตาราง 2-3 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัวจังหวัดชายแดนใต้	2-7
ตาราง 2-4 พิสัยค่าเฉลี่ยรายเดือนของตัวแปรภูมิอากาศในปี พ.ศ.2552-2561 ทั้ง 2 สถานี	2-8
ตาราง 2-5 รายละเอียดสถานีตรวจวัดฝนที่พิจารณาคัดเลือกใช้	2-10
ตาราง 2-6 รายละเอียดป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-16
ตาราง 2-7 คุณภาพน้ำผิวดินของลำน้ำสายสำคัญในกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง	2-18
ตาราง 2-8 ความต้องการน้ำปี พ.ศ.2562	2-23
ตาราง 2-9 ความต้องการน้ำในปี พ.ศ.2565	2-23
ตาราง 2-10 ความต้องการใช้น้ำในอนาคตปี พ.ศ.2570	2-23
ตาราง 2-11 ความต้องการใช้น้ำในอนาคตปี พ.ศ.2580	2-23

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 3-1 การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570	3-2
ตาราง 3-2 เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤติน้ำ	3-3
ตาราง 3-3 การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570	3-75
ตาราง 3-4 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3-76
ตาราง 3-5 การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุ	3-96
ตาราง 4-1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี	4-5
ตาราง 4-2 แหล่งงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (งบกลาง)	4-9
ตาราง 4-3 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแยกตามหน่วยงาน	4-10
ตาราง 4-4 หลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วย Reservoir Operation Rule Curves ของกรมชลประทาน	4-27
ตาราง 4-5 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง	4-31
ตาราง 4-6 เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลฝนกรณีปกติ	4-32
ตาราง 4-7 เกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลฝนกรณีภาวะน้ำแล้งรุนแรง และกรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤต	4-32
ตาราง 4-8 เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลปริมาณน้ำ	4-33
ตาราง 4-9 เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลระดับน้ำ	4-33
ตาราง 4-10 การจำแนกระดับความรุนแรงของคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำ	4-34
ตาราง 4-11 หลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วยเค็งปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ	4-50
ตาราง 4-12 เกณฑ์การระบายน้ำจากอาคารบังคับน้ำ	4-52
ตาราง 4-13 ศักยภาพน้ำใต้ดินในการพัฒนาเพื่อใช้ในภาวะแล้งรายลุ่มน้ำ	4-55
ตาราง 5-1 หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้เพื่อลดความเสี่ยง จากภาวะน้ำแล้ง	5-10
ตาราง 5-2 เกณฑ์การพิจารณาตัดสินใจระดับสาธารณะภัยด้านน้ำ	5-14
ตาราง 5-3 แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5-17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 35 (2) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจ จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) เพื่อให้ความเห็นชอบ มาตรา 61 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- (4) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (5) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- (6) การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
- (7) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง

มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้าโดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ฝั่งน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
- (4) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
- (5) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
- (6) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

- (7) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด
- (8) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
- (9) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

มาตรา 61 วรรคสอง และมาตรา 64 วรรคสอง กำหนดให้ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม

ซึ่งทางสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 ได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ ดำเนินการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม โดยนำข้อมูลจากเล่มรายงานโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง จึงจำเป็นต้องนำผลการศึกษาที่ได้จากรายงานฉบับดังกล่าวมาทำการทบทวนดำเนินการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและขอความคิดเห็นจากผู้ใช้งานจริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบและนำแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อเป็นกรอบเบื้องต้นในการกำกับและติดตามของคณะกรรมการลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อทบทวนจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 61 และ มาตรา 64 ให้สอดคล้องกับบริบทลุ่มน้ำและองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ
- (2) เพื่อนำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบและนำไปสู่การปฏิบัติ
- (3) เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำใช้แผนดังกล่าวเป็นกรอบในการติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน

1.3 พื้นที่ศึกษา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตพื้นที่ศึกษาต้องครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564) ดังแสดงในภาพประกอบ 1-1

1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน

โดยการนำข้อมูลโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง มาศึกษาเพื่อทบทวน “แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง” และ “แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง” เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

- (1) ศึกษาทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ดังนี้
 - 1) ทบทวนรายงานการศึกษาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีรายละเอียด (ร่าง) แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งปี 2565
 - 2) รวบรวม/ทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อใช้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อมูลสภาพลุ่มน้ำ ได้แก่ ที่ตั้งและอาณาเขต ประชากร เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ข้อมูลด้านต้นทุนน้ำ (น้ำฝน น้ำทำน้่าบาดาล ฯลฯ) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ (แหล่งน้ำ/อ่างเก็บน้ำ อาคารบังคับน้ำที่สำคัญ) ความต้องการใช้น้ำ ฯลฯ
 - สถานการณ์สภาวะน้ำแล้งและปัญหาคุณภาพน้ำที่เกิดขึ้น สาเหตุของการเกิดสภาวะน้ำแล้ง สภาพความเสียหายจากสภาวะน้ำแล้ง สถิติการประสบสภาวะน้ำแล้งที่ผ่านมา พื้นที่เสี่ยงเกิดสภาวะน้ำแล้งหรือมีปัญหาคุณภาพน้ำ เป็นต้น
 - ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำซึ่งเป็นแผนบริหารจัดการที่เชื่อมโยงจากแผนระดับประเทศถ่ายทอดลงสู่ระดับลุ่มน้ำ
 - 3) รวบรวมการบูรณาการตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงกฎหมายพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนด ข้อบัญญัติต่างๆ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งอย่างบูรณาการ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้

- ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ ความหมายของภาวะน้ำแล้ง ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำแล้งตามสภาพของกลุ่มน้ำ
 - กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย
 - การบูรณาการการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรหรือคณะทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำฯ พ.ศ. 2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ พ.ศ. 2564-2570 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม เอกชนและองค์กรการกุศล และองค์กรระหว่างประเทศ (หากมี)
- 4) ทบทวน การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง องค์กรประกอบตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน ดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง
 - งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ระบุงบประมาณและแหล่งที่มาของงบประมาณที่สามารถนำมาใช้ดำเนินการในแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง
 - การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง ข้อมูลในระดับพื้นที่ (ลุ่มน้ำย่อย จังหวัด อำเภอ) เช่น ข้อมูลด้านต้นทุนน้ำ (น้ำฝน น้ำท่า น้ำบาดาล ฯลฯ) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ (แหล่งน้ำ/อ่างเก็บน้ำ อาคารบังคับน้ำที่สำคัญ) ความต้องการใช้น้ำ เป็นต้น
 - แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ เช่น การแจ้งหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำแล้งอย่างถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสม
 - การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำแล้ง ตั้งแต่ก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง
- 5) ทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนฯ ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้

- กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ การจัดตั้งองค์กร ผู้อำนวยการ การปฏิบัติการ โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ (ระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนาจการ ระดับปฏิบัติการ ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ)
 - แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ ได้แก่ (การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขด้านน้ำ ระดับการจัดการภาวะน้ำแล้ง ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ)
 - การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ได้แก่ ลักษณะของแผนปฏิบัติการ การจัดทำแผนปฏิบัติการก่อนฤดูแล้ง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การดำเนินการหลังฤดูแล้ง
- (2) แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ดังนี้
- 1) ทบทวนรายงานการศึกษาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีรายละเอียด (ร่าง) แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมปี 2565
 - 2) รวบรวม/ทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อใช้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม มีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อมูลสภาพลุ่มน้ำ ได้แก่ ที่ตั้งและอาณาเขต ประชากร เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะทางอุตุ-อุทกวิทยา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ฯลฯ
 - สถานการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้น เช่น สาเหตุของการเกิดอุทกภัย สภาพความเสียหายจากสภาวะน้ำท่วม สถิติการประสบอุทกภัยที่ผ่านมาและพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย เป็นต้น
 - 3) รวบรวมการบูรณาการตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงกฎหมายข้อกำหนด ข้อบัญญัติต่างๆ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมอย่างบูรณาการ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้
 - ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำท่วม ได้แก่ ความหมายของภาวะน้ำท่วม ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำท่วมตามสภาพของลุ่มน้ำ
 - กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย
 - การบูรณาการการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรหรือคณะทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม (ศูนย์อำนาจการน้ำแห่งชาติ ศูนย์อำนาจการเฉพาะ

กิจ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ฯลฯ) แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ พ.ศ. 2561 และ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ พ.ศ. 2558 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณและคุณภาพน้ำ แนวทางปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการปัญหาน้ำท่วม

4) ทบทวน จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม องค์ประกอบต้องครบถ้วนตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้

- หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน ดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำท่วม
- งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ระบุงบประมาณ แหล่งที่มาของงบประมาณที่สามารถนำมาใช้ดำเนินการในแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
- การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม เช่น พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม พื้นที่ทางน้ำหลาก/พื้นที่นํ้านอง/พื้นที่ลุ่มต่ำ (กรณีมีการศึกษาจัดทำผังน้ำ) ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วมและตำแหน่งสถานีตรวจวัดข้อมูล (น้ำฝน น้ำท่า น้ำในอ่างเก็บน้ำ)
- การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม เช่น ประสานและบูรณาการข้อมูล โดยร่วมกับกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำในเขตลุ่มน้ำ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตลุ่มน้ำ การประเมินความเสี่ยง จัดทำมาตรการป้องกันและลดผลกระทบ เตรียมความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ และเยียวยาผู้ประสบภัยจากภาวะน้ำท่วม แนวทางส่งเสริม สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน ประชาชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม ทั้งนี้ที่ปรึกษาต้องกำหนดพื้นที่เสี่ยงสูงหรืออาจเกิดผลกระทบรุนแรงโดยต้องเสนอแนวทางและกระบวนการบริหารจัดการน้ำท่วมในกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยคำนึงถึงผลกระทบของลุ่มน้ำข้างเคียง
- แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ เช่น การแจ้งหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำท่วมอย่างถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสม
- การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม ตั้งแต่ก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภาวะน้ำท่วม

- 5) รวบรวม ทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้
- กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ได้แก่ การจัดตั้งองค์กร การอำนวยความสะดวก การปฏิบัติการ โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ (ระดับนโยบายระดับบัญชาการ ระดับอำนาจการ ระดับปฏิบัติการ ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ)
 - แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ สาธารณภัยด้านน้ำ ระดับการจัดการภาวะน้ำท่วม ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ
 - การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ได้แก่ ลักษณะของ แผนปฏิบัติการ การจัดทำแผนปฏิบัติ การก่อนฤดูฝน การดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการ การดำเนินการหลังฤดูฝน

(3) การมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็น โดยจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในเขตลุ่มน้ำ ให้จัดรับฟังความคิดเห็นโดยมีผู้เข้าร่วมอย่างน้อย 40 คน

บทที่ 2 สภาพทั่วไปของลุ่มน้ำ

2.1 สภาพทั่วไปของลุ่มน้ำ

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 5° 36' 47.95'' เหนือ ถึงเส้นรุ้งที่ 6° 56' 49.82'' เหนือและระหว่างเส้นแวงที่ 100° 58' 3.27'' ตะวันออก ถึงเส้นแวงที่ 102° 5' 53.36'' ตะวันออก ตามการกำหนดลุ่มน้ำใหม่ 22 ลุ่มน้ำ ในพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำพ.ศ.2564 มีขนาดพื้นที่ 10,605.45 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,628,406 ไร่ ตั้งอยู่ตอนใต้ของประเทศไทย มีเทือกเขาสันกาลาศีรีเป็นสันปันน้ำด้านทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นต้นน้ำของลำน้ำสำคัญ 4 สายได้แก่ แม่น้ำปัตตานี, แม่น้ำสายบุรี, แม่น้ำบางนราและแม่น้ำโก-ลก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเขา ตอนปลายของแม่น้ำเป็นที่ราบ ตามภาพประกอบ 2-1

มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ อ่าวไทย

ทิศใต้ ติดกับ ประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันออกติดกับ อ่าวไทยและประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดกับ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและประเทศมาเลเซีย

2.1.2 เขตการปกครอง

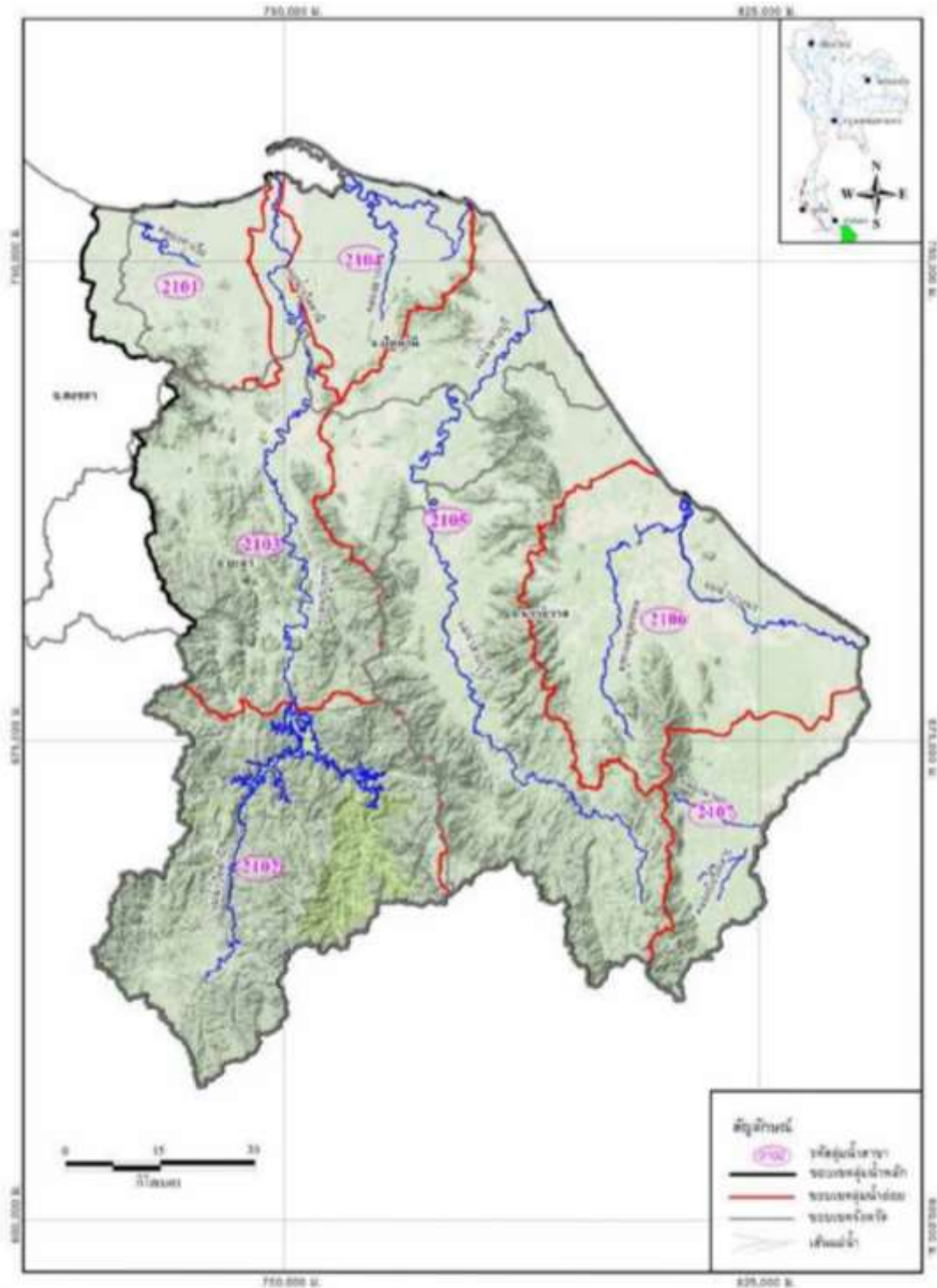
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง มีพื้นที่ครอบคลุม 4 จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา ดังแสดงในตาราง 2-1 และภาพประกอบ 2-2

ตาราง 2-1 รายละเอียดของจังหวัดในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ตร.กม.)	พื้นที่ในเขตลุ่มน้ำ		ร้อยละ ของพื้นที่ จังหวัด	ร้อยละ ของพื้นที่ ลุ่มน้ำ
		(ตร.กม.)	(ไร่)		
สงขลา	7,741.97	142.97	89,356.25	1.85	1.35
ปัตตานี	1,976.77	1,976.77	1,235,481.25	100.00	18.64
ยะลา	4,521.08	3,994.51	2,496,568.75	88.35	37.66
นราธิวาส	4,491.20	4,491.20	2,807,000.00	100.00	42.35
รวม		10,605.45	6,628,406.25		100.00

ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

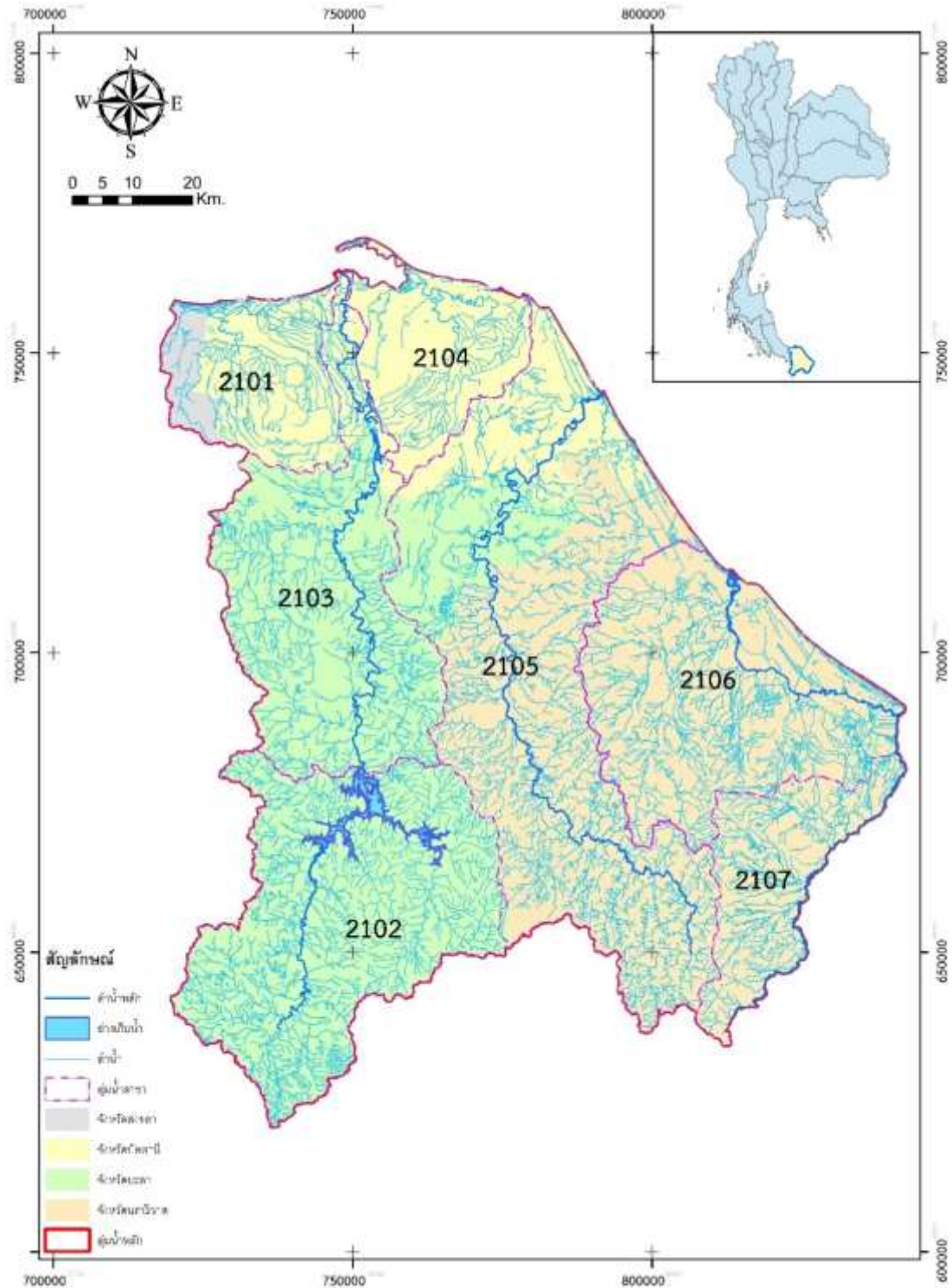
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-1 ที่ตั้งและขอบเขตลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-2 ขอบเขตจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

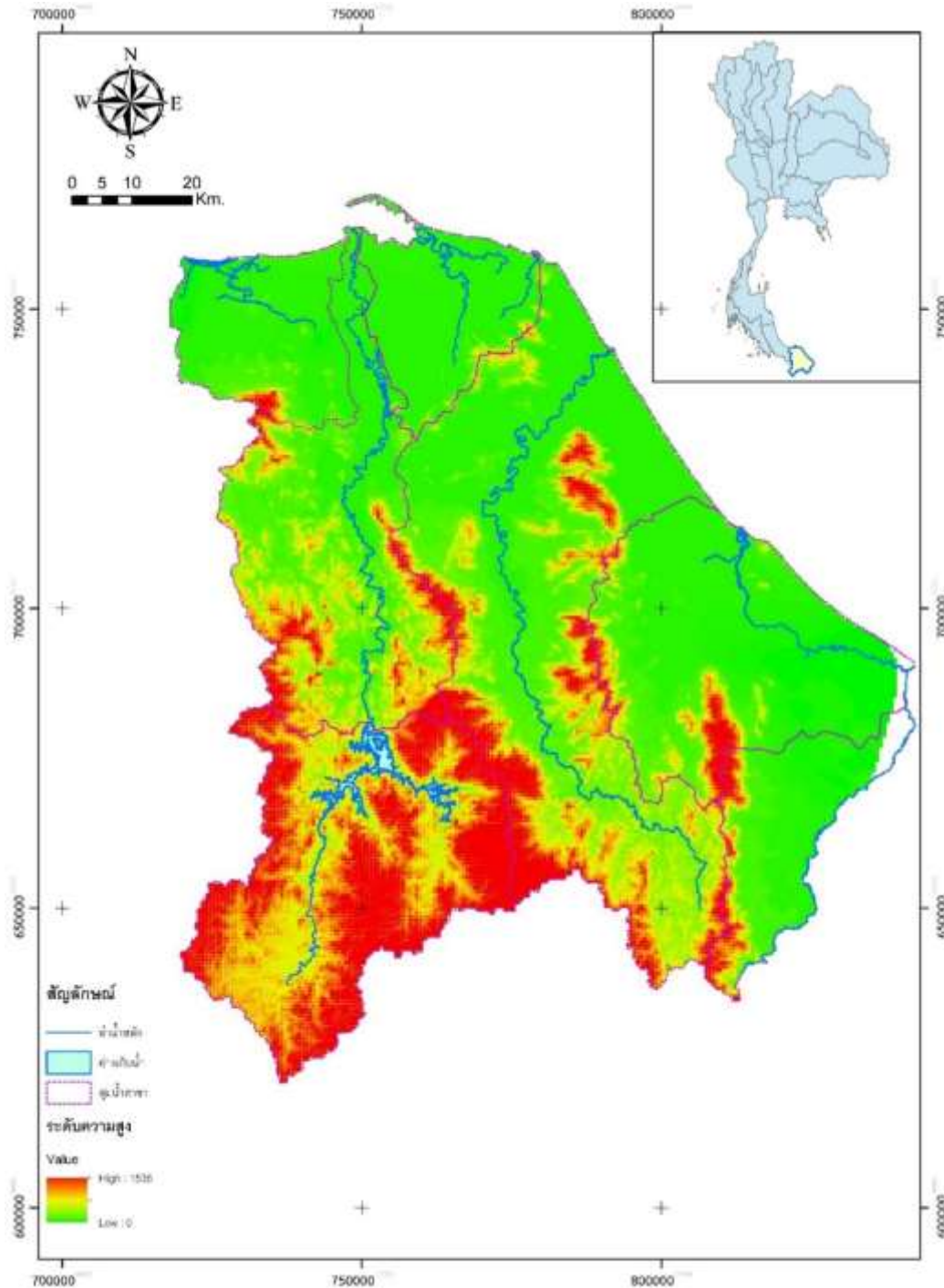
2.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ด้านตะวันตกและด้านใต้ของลุ่มน้ำจะมีเทือกเขาสันกาลาศรีซึ่งเป็นแนวพรมแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย โดยแนวเทือกเขาเริ่มต้นจากเขาชีนา ซึ่งเป็นจุดบรรจบเทือกเขานครศรีธรรมราชบริเวณริมฝั่งทะเลอันดามัน จังหวัดสตูลและสิ้นสุดบริเวณต้นน้ำโก-ลก อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส เป็นต้นน้ำที่สำคัญของลุ่มน้ำสาขาของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างได้แก่ มีลุ่มน้ำสาขาแบ่งเป็น 7 ลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 2 (2101), ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนบน (2102), ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง (2103), ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 3(2104), ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสายบุรี (2105) , ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำบางนรา (2106) และลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโก-ลก (2107) พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างมีระดับความสูงอยู่ระหว่าง 0-1,535 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางตามภาพประกอบ 2-3

แม่น้ำและลำน้ำสาขาสำคัญในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ประกอบด้วย

- (1) คลองตูลูหยง ลำน้ำหลักของลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2 ต้นน้ำเกิดจากคลองชะเมา คลองท่าเรือจากนั้นมีคลองท่าसानมาบรรจบและเรียกว่าคลองสายโฮ ต่อจากนั้นเรียกคลองบารามิงและลงคลองตูลูหยงรวมความยาวจากต้นน้ำจนออกอ่าวไทยประมาณ 60 กิโลเมตร
- (2) แม่น้ำปัตตานีเหนือเขื่อนบางลาง มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาแนวเขตชายแดนประเทศไทยกับมาเลเซียและแนวเทือกเขาสันปันน้ำกับลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสายบุรีในเขต อ.เบตง จ.ยะลาไหลขึ้นทิศเหนือผ่านพื้นที่ อ.เบตงและลงสู่เขื่อนบางลางที่ อ.ธารโต จ.ยะลา ความยาวลำน้ำจากต้นน้ำประมาณ 65 กิโลเมตร ลำน้ำสาขาที่สำคัญได้แก่ คลองฮาလာ คลองอัยยะปารังและคลองบ้านแหเป็นต้น
- (3) แม่น้ำปัตตานีช่วงท้ายเขื่อนบางลางไหลจากท้ายเขื่อนบางลางขึ้นมาทางทิศเหนือไปตามขอบเขตลุ่มน้ำปัตตานี ผ่าน อ.บันนังสตา อ.กรงปินัง อ.เมืองยะลา เข้าเขตจังหวัดปัตตานี ผ่าน อ.แม่ลาน อ.เมืองปัตตานีและไหลออกสู่อ่าวไทยที่ อ.เมืองปัตตานี ความยาวรวมประมาณ 103 กิโลเมตร ลำน้ำสาขาที่สำคัญได้แก่ คลองเล็ก คลองปะแตและคลองลิจิง เป็นต้น
- (4) คลองยะหริ่ง ลำน้ำหลักของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ส่วนที่ 3 มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของลุ่มน้ำ ไหลขึ้นมาทางทิศเหนือสู่พื้นที่ราบในเขต อ.ยะหริ่ง ไหลผ่านตัว อ.ยะหริ่ง ออกสู่อ่าวบางปู หรืออ่าวปัตตานีที่บ้านบางปู อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี คลองสาขาที่สำคัญได้แก่ คลองตันหยงและคลองกลางสาต
- (5) แม่น้ำสายบุรี ต้นกำเนิดทางทิศใต้บริเวณเทือกเขาสันกาลาศรีพรมแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซียที่ อ.สุคีริน จ.นราธิวาส ไหลจากทิศใต้ขึ้นไปทางทิศเหนือผ่าน อ.ศรีสาคร อ.รือเสาะ จังหวัดนราธิวาสและไหลลงอ่าวไทยที่ ต.ตะลุบัน อ.สายบุรี จังหวัดปัตตานี

ความยาวลำน้ำจากต้นน้ำประมาณ 195 กิโลเมตร ลำน้ำสาขาสำคัญได้แก่ คลองปิโฆ คลองไม้แก่น
คลองกอตอและคลองปะดอซา เป็นต้น



ภาพประกอบ 2-3 สภาพภูมิประเทศลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากร
น้ำแห่งชาติ

(6) แม่น้ำบางนราเป็นลำน้ำหลักของกลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำบางนรา ทอดตัวขนานชายฝั่งทะเลความยาวประมาณ 60 กิโลเมตร มีคลองเชื่อมเพื่อระบายออกสู่ทะเลได้ 3 ทางได้แก่ 1) ปากน้ำบางนรา อ.เมืองนราธิวาส จ.นราธิวาส 2) ลงคลองน้ำแบ่งซึ่งไหลออกทะเลผ่าน ประตูระบายน้ำปากคลองน้ำแบ่ง ที่ ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส และ 3) ท้ายจุดบรรจบแม่น้ำโก-ลก ที่บ้านตาบา อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ความยาวรวมของแม่น้ำบางนราประมาณ 60 กิโลเมตร คลองสาขาที่สำคัญได้แก่ คลองสุโหงปาดี คลองตันหยงมัส แม่น้ำตากใบและคลองน้ำแบ่งซึ่งเป็นคลองขุดเพื่อระบายน้ำจากแม่น้ำบางนราออกสู่ทะเล

(7) แม่น้ำโก-ลก เป็นแม่น้ำสายหลักของกลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโก-ลก เป็นเขตแบ่งแดนระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย ต้นกำเนิดจากเทือกเขาสันกาลาคีรีใน อ.แว้ง ไหลผ่านอ.สุโหงโกลก ไปบรรจบแม่น้ำบางนราที่ อ.ตากใบ ออกทะเลอ่าวไทยที่บ้านตาบา อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ลำน้ำสาขาที่สำคัญในประเทศไทยได้แก่ คลองแว้ง คลองมาแย คลองโต๊ะแดง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคลองเชื่อมระหว่างแม่น้ำโก-ลก กับแม่น้ำบางนรา เช่น คลองชลประทาน คลองปุย เป็นต้น

2.1.4 ประชากรและเศรษฐกิจ

พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง มีประชากรตามทะเบียนราษฎร ในปี พ.ศ.2563 ตามสัดส่วนพื้นที่ในลุ่มน้ำ จำนวนประมาณ 1,935,475 คน 540,119 ครัวเรือน แยกเป็น ประชากรชาย 958,011 คนและประชากรหญิง 977,465 คน เฉลี่ยจำนวน 3.58 คน/ครัวเรือน ความหนาแน่น 182.50 คน/ตารางกิโลเมตร พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดปัตตานี, ยะลา และนราธิวาสและอีกเล็กน้อยของจังหวัดสงขลา (ร้อยละ 1.35 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ) ในปี พ.ศ.2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศมีมูลค่า 16,898,086 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.23 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคใต้อยู่ที่ 1,473,623 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.71 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส โดยการขยายตัวของจังหวัดนราธิวาสลดลงจากปี พ.ศ.2561 มีรายละเอียดดังตาราง 2-2

ตาราง 2-2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชายแดนใต้

จังหวัด	ปี พ.ศ.2561		ปี พ.ศ.2562	
	มูลค่า (ล้านบาท)	%	มูลค่า (ล้านบาท)	%
ปัตตานี	48,360	4.73	49,555	2.47
ยะลา	44,498	3.32	46,456	3.70
นราธิวาส	43,802	7.51	43,162	-1.46

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปี พ.ศ.2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita) ของประเทศมูลค่า 243,787 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.92 ของภาคใต้มูลค่า 153,659 ล้านบาทขยายตัวร้อยละ 4.11

โดยมูลผลิตภัณฑั่มวลรวมต่อหัวของเรียงลำดับได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส ดังตาราง 2-3จังหวัดสงขลาซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑั่มวลรวมเฉลี่ยต่อหัวสูงมีพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างเพียง ตำบลท่าม่วง, ตำบลปากบางในอำเภอเทพาและ ต.เปียน, ต.บ้านโหนดในอำเภอบางขันซึ่งมีสัดส่วนพื้นที่ในลุ่มน้ำเพียง 1.35 และไม่ใช่พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของสงขลาจึงไม่นำมาพิจารณา

ตาราง 2-3 มูลค่าผลิตภัณฑั่มวลรวมเฉลี่ยต่อหัวจังหวัดชายแดนใต้

จังหวัด	ปี พ.ศ.2561		ปี พ.ศ.2562	
	มูลค่า (ล้านบาท)	%	มูลค่า (ล้านบาท)	%
ยะลา	95,641	2.58	98,501	2.99
ปัตตานี	75,403	4.35	76,997	2.11
นราธิวาส	60,714	6.89	59,498	-2.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานีซึ่งพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2, ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3 เป็นส่วนใหญ่และลุ่มน้ำสาขาปัตตานีตอนล่างและลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสายบุรี แบ่งสัดส่วนโครงสร้างภาคการผลิตในปี พ.ศ.2562 คือ ภาคบริการร้อยละ 65 ภาคการเกษตรร้อยละ 25 และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 10 โดยเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ รายได้จากการทำประมงทะเล, รายได้จากผลผลิตยางพาราและรายได้จากธุรกิจภาคการบริการ

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาซึ่งพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำสาขาปัตตานีตอนบนและลุ่มน้ำสาขาปัตตานีตอนล่างเป็นส่วนใหญ่ และลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสายบุรีอีกบางส่วน โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาขึ้นกับภาคเกษตรกรรม, การพาณิชย์กรรม, การคมนาคมขนส่ง, การบริหารและการก่อสร้างตามลำดับ

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดนราธิวาสซึ่งครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโกลก, ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำบางนราทั้งหมดและพื้นที่ส่วนใหญ่ของลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสายบุรี โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดขึ้นกับสาขาเกษตรกรรม, สาขาการขนส่ง-ขายปลีกและการซ่อมแซม, สาขาการศึกษาและสาขาบริหารราชการและการป้องกันประเทศตามลำดับ

2.1.5 สภาพภูมิอากาศและอุทกวิทยาในพื้นที่ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ โดยลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดปกคลุมประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมมีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้บริเวณมหาสมุทรอินเดีย จะนำความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย

ทำให้มีเมฆมากและฝนตกชุกทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณชายฝั่งทะเลและเทือกเขาด้านรับลม ส่วนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีอิทธิพลในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ แหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีน พัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากอ่าวไทยเข้าปกคลุมพื้นที่ทำให้มีฝนตกชุก นอกจากนี้ช่วงเดือนกันยายนถึง ธันวาคมมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้าสู่พื้นที่ที่กำลังแรงขนาดพายุโซนร้อน หรือไต้ฝุ่นจะมีผลกระทบเป็นอย่างมากจากคลื่นพายุซัดฝั่ง ลมที่พัดแรงจัด และฝนที่ตกหนักถึงหนักมากจนเกิดอุทกภัย รวมทั้งคลื่นลมแรงในอ่าวไทย สถานีตรวจอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาในพื้นที่ลุ่มน้ำมี 2 แห่ง ได้แก่ สถานีตรวจอากาศสนามบินปัตตานีและสถานีตรวจอากาศนราธิวาสที่ตั้งสถานีในตาราง 2-4

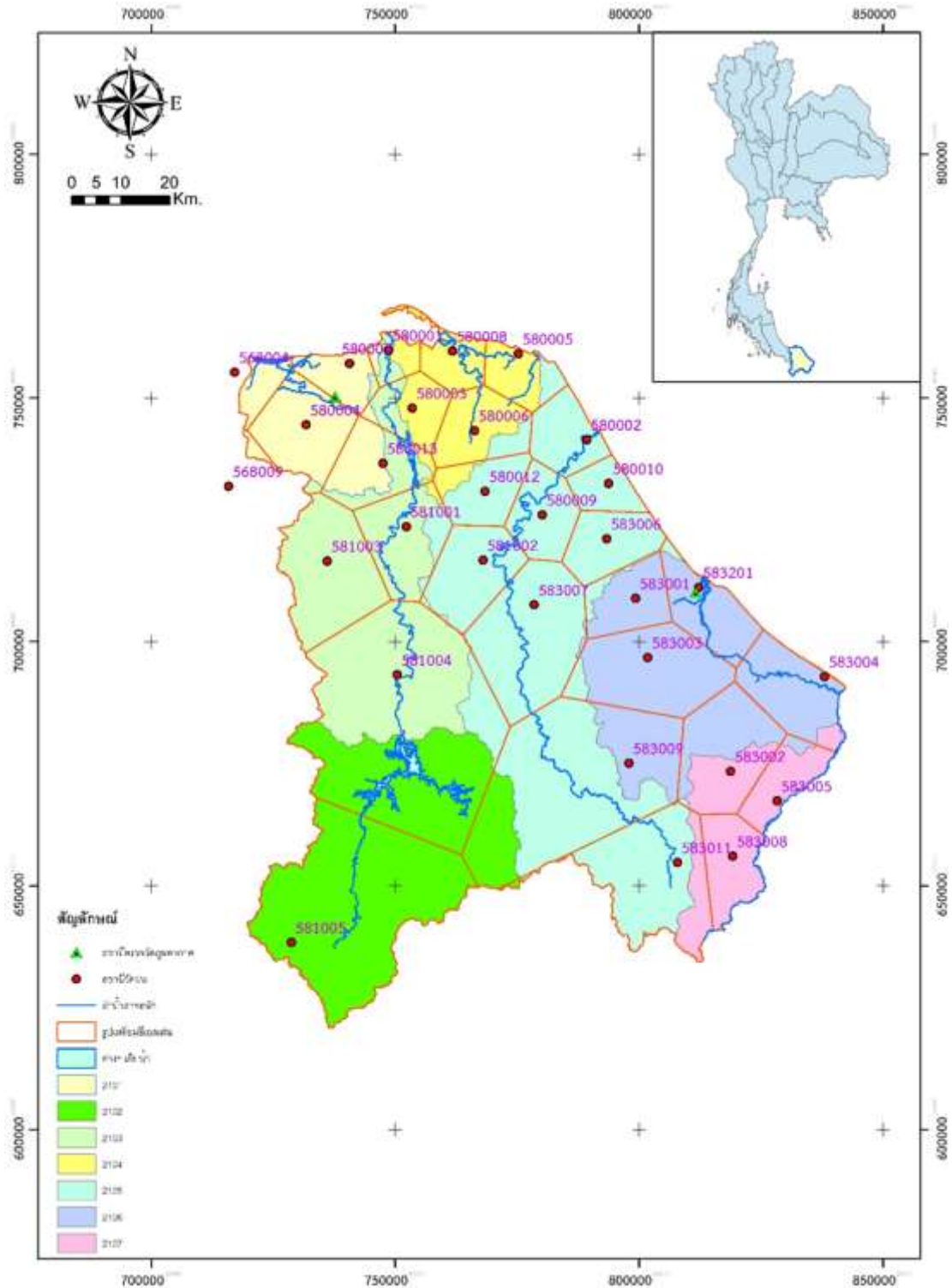
ตาราง 2-4 พิสัยค่าเฉลี่ยรายเดือนของตัวแปรภูมิอากาศในปี พ.ศ.2552-2561 ทั้ง 2 สถานี

ตัวแปรภูมิอากาศ	ค่าเฉลี่ยรายปี	ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน
อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	27.25	26.10 (ธ.ค., ม.ค.) - 28.40 (พ.ค.)
ความชื้นสัมพัทธ์ (ร้อยละ)	81.17	78 (มี.ค.) - 86 (พ.ย.)
ความเร็วลม (นอต)	1.83	1.3 (พ.ย.) - 2.7 (ธ.ค., ม.ค.)
ความครึ้มของเมฆ (0-10 อ็อกต้า)	7.21	5.7 (มี.ค., เม.ย.) - 8.3 (ต.ค.)
ปริมาณการระเหยจากผิวดิน (มม.)	1,504.45	86.4 (มี.ค.) - 153.8 (มี.ค.)
ศักยภาพการคายระเหยของพืชอ้างอิง	112.72	86.1 (พ.ย.) - 135.56 (มี.ค.)

(1) น้ำฝน

คัดเลือกสถานีตรวจวัดฝนประจำอำเภอต่างๆ ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างและใกล้เคียงเพื่อสร้างรูปเหลี่ยมธีเอสเส้น จำนวน 30 สถานี ดังได้รูปเหลี่ยมธีเอสเส้นแสดงดังภาพประกอบ 2-4 ปริมาณฝนเฉลี่ยรายเดือนและรายปีของรายลุ่มน้ำสาขา ดังแสดงในตาราง 2-5

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-4 รูปเหลี่ยมธีเอสเส้นครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
 ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

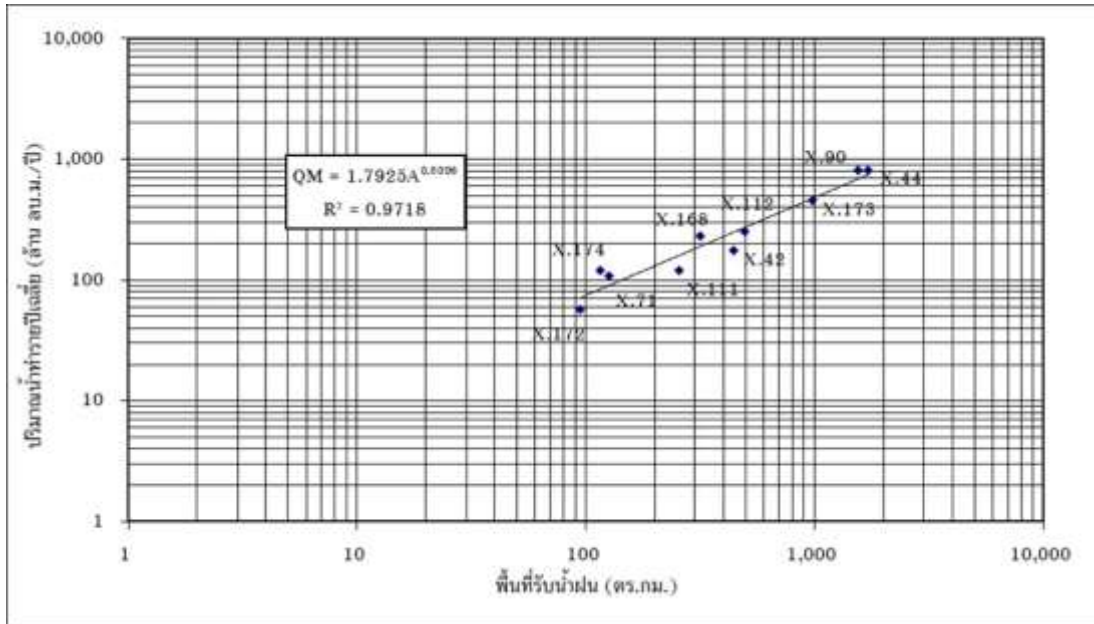
ตาราง 2-5 รายละเอียดสถานีตรวจวัดฝนที่พิจารณาคัดเลือกใช้

ลำดับ	รายละเอียดสถานีตรวจวัด		ที่ตั้งสถานี				ลุ่มน้ำสาขา		
	รหัส	ชื่อสถานี	UTM_E	UTM_N	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	รหัส	ชื่อลุ่มน้ำสาขา
1	583001	ที่ว่าการอำเภอเมือง	799,312	708,918	ยิงธ	ยิงธ	นครราชสีมา	2106	แม่น้ำบางปะ
2	583002	ที่ว่าการอำเภอสุโขทัย	818,768	673,454	ปะตู	สุโขทัย	นครราชสีมา	2107	แม่น้ำบางปะ
3	583003	ที่ว่าการอำเภอกระแต	801,811	696,789	คันทอ	กระแต	นครราชสีมา	2106	แม่น้ำบางปะ
4	583004	ที่ว่าการอำเภอตากใบ	838,045	692,870	เจ๊ะเห	ตากใบ	นครราชสีมา	2106	แม่น้ำบางปะ
5	583005	ที่ว่าการอำเภอสุโขทัย	828,329	667,388	สุโขทัย	สุโขทัย	นครราชสีมา	2107	แม่น้ำบางปะ
6	583006	ที่ว่าการอำเภอบางจะ	793,381	721,121	บางจะ	บางจะ	นครราชสีมา	2105	แม่น้ำสายบุรี
7	583007	ที่ว่าการอำเภอวัง	778,509	707,613	วัง	วัง	นครราชสีมา	2105	แม่น้ำสายบุรี
8	583008	ที่ว่าการอำเภอวัง	819,193	656,055	วัง	วัง	นครราชสีมา	2107	แม่น้ำบางปะ
9	583009	ที่ว่าการอำเภอวัง	797,935	675,130	วัง	วัง	นครราชสีมา	2106	แม่น้ำบางปะ
10	583011	ที่ว่าการอำเภอสุรินทร์	807,897	654,768	มาโมง	สุรินทร์	นครราชสีมา	2105	แม่น้ำสายบุรี
11	583201	สถานีวิทยุ*	812,251	711,171	บางปะ	เมืองนครราชสีมา	นครราชสีมา	2106	แม่น้ำบางปะ
12	580001	ที่ว่าการอำเภอเมืองปัตตานี	748,612	759,836	ปะตานี	เมืองปัตตานี	ปัตตานี	2103	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง
13	580002	ที่ว่าการอำเภอสายบุรี	789,290	741,447	ปะตานี	สายบุรี	ปัตตานี	2105	แม่น้ำสายบุรี
14	580003	ที่ว่าการอำเภอยะรัง	753,533	747,937	ยะรัง	ยะรัง	ปัตตานี	2104	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3
15	580004	ที่ว่าการอำเภอโคกโพธิ์	731,765	744,520	โคกโพธิ์	โคกโพธิ์	ปัตตานี	2101	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2
16	580005	ที่ว่าการอำเภอปะนาเระ	775,262	759,108	ปะนาเระ	ปะนาเระ	ปัตตานี	2104	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3
17	580006	ที่ว่าการอำเภอมาย	766,274	743,326	มาย	มาย	ปัตตานี	2104	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3
18	580007	ที่ว่าการอำเภอหนองจิก	740,665	757,095	หนองจิก	หนองจิก	ปัตตานี	2101	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2
19	580008	ที่ว่าการอำเภอยะหริ่ง	761,770	759,653	ยะหริ่ง	ยะหริ่ง	ปัตตานี	2104	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3
20	580009	ที่ว่าการอำเภอปะทิว	780,188	726,032	ปะทิว	ปะทิว	ปัตตานี	2105	แม่น้ำสายบุรี
21	580010	ที่ว่าการอำเภอไม้แก่น	793,764	732,465	ไม้แก่น	ไม้แก่น	ปัตตานี	2105	แม่น้ำสายบุรี
22	580012	ที่ว่าการอำเภอทุ่งยางตะ	768,436	730,890	ตะ	ทุ่งยางตะ	ปัตตานี	2105	แม่น้ำสายบุรี
23	580013	ที่ว่าการ กิ่ง อ.แม่ลาน	747,503	736,631	แม่ลาน	แม่ลาน	ปัตตานี	2101	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2
24	581001	สำนักงานจังหวัดยะลา	752,319	723,624	ยะลา	เมืองยะลา	ยะลา	2103	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง
25	581002	ที่ว่าการอำเภอรามัน	768,062	716,752	รามัน	รามัน	ยะลา	2105	แม่น้ำสายบุรี
26	581003	ที่ว่าการอำเภอเขวาสินรินทร์	736,087	716,578	เขวาสินรินทร์	เขวาสินรินทร์	ยะลา	2103	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง
27	581004	ที่ว่าการอำเภอบันนังสตา	750,461	693,255	บันนังสตา	บันนังสตา	ยะลา	2103	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง
28	581005	ที่ว่าการอำเภอเบตง	728,755	638,384	เบตง	เบตง	ยะลา	2102	แม่น้ำปัตตานีตอนบน
29	568004	ที่ว่าการอำเภอเทพา	717,126	755,304	เทพา	เทพา	สงขลา	2006	คลองเทพา
30	568009	ที่ว่าการอำเภอสะบ้าย้อย	715,893	731,889	สะบ้าย้อย	สะบ้าย้อย	สงขลา	2006	คลองเทพา

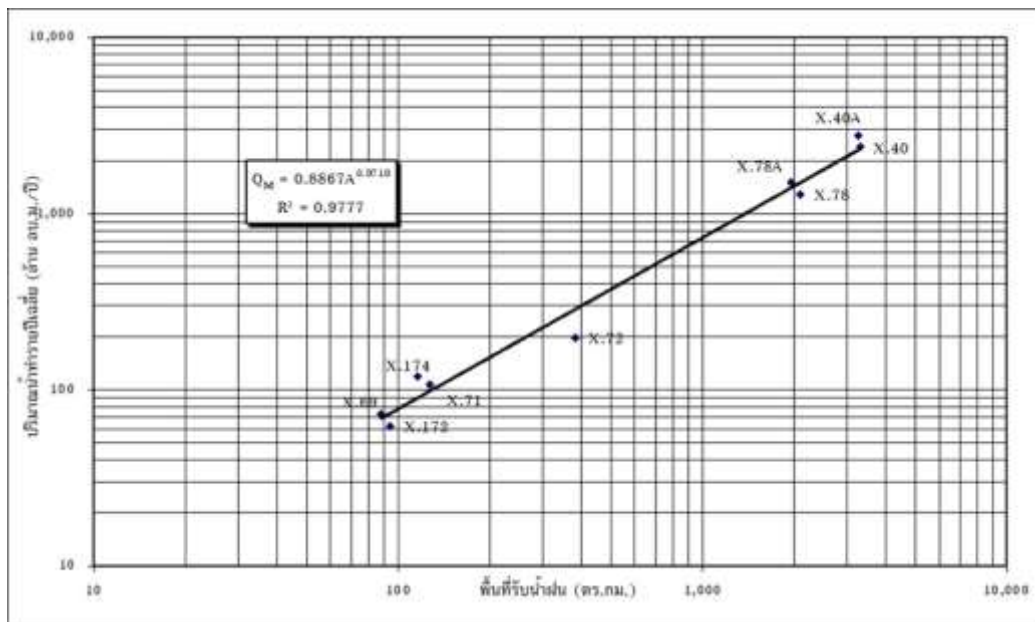
(2) น้ำท่า

เลือกสถานีวัดน้ำท่าในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างและใกล้เคียงเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่รับน้ำและน้ำท่าเฉลี่ยรายปีเพื่อใช้ในการหาน้ำท่าของลุ่มน้ำ จำนวน 23 สถานี หากความสัมพันธ์แยกพื้นที่ลุ่มน้ำออกเป็น 3 กลุ่มลุ่มน้ำสาขาได้แก่ 1. ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2 และภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 3 เนื่องจากเป็นพื้นที่ติดชายทะเล ถ้าน้ำเป็นลำน้ำสายสั้นๆ 2. ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนบนและแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง เนื่องจากเป็นลุ่มน้ำซึ่งมีแม่น้ำปัตตานีเป็นลำน้ำสายหลักและ 3. ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสายบุรี, ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำบางปะนาและลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโก-ลก กราฟความสัมพันธ์แสดงภาพประกอบ 2-5 - ภาพประกอบ 2-7

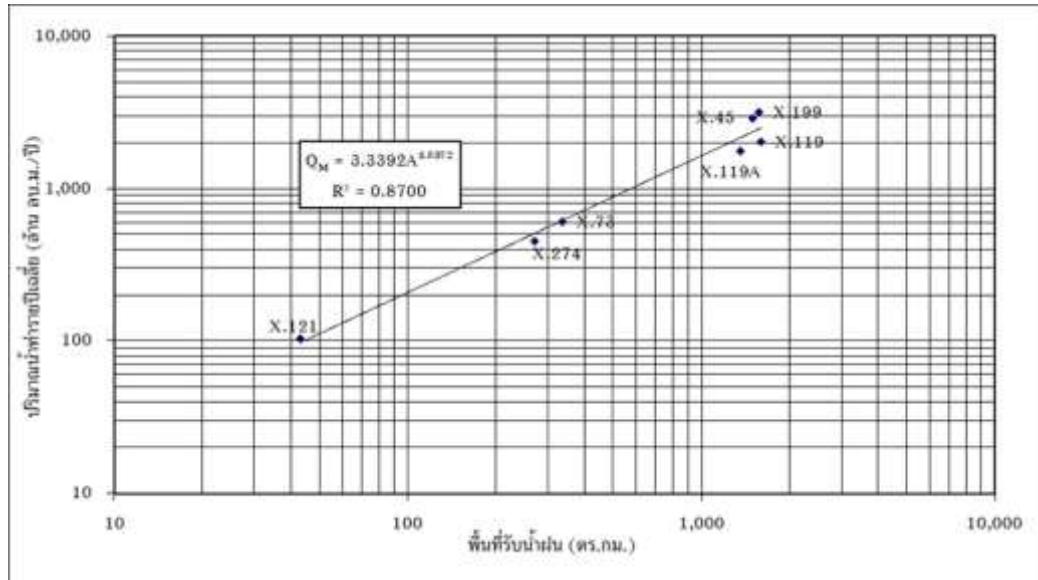
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-5 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่รับน้ำกับปริมาณน้ำท่าลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก
 ตอนล่างส่วนที่ 2 และภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3



ภาพประกอบ 2-6 ความสัมพันธ์พื้นที่รับน้ำกับปริมาณน้ำท่าแม่น้ำปัตตานีตอนบนและล่าง



ภาพประกอบ 2-7 ความสัมพันธ์พื้นที่รับน้ำกับปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยแม่น้ำสายบุรี บางนรา โกลก

2.1.6 อุทกวิทยาน้ำบาดาล

แหล่งน้ำบาดาลในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ แหล่งน้ำบาดาลในตะกอนหินร่วนและแหล่งน้ำบาดาลในหินแข็งรวม 11 ชั้นหินให้น้ำบาดาล จำแนกเป็นแหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน 4 ชั้นหินให้น้ำบาดาล และแหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง 7 ชั้นหินให้น้ำบาดาล ภาพประกอบ 2-8สรุปได้ดังนี้

(1) แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน(Unconsolidated Aquifers)

แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนคือน้ำบาดาลที่ ถูกเก็บอยู่ภายในช่องว่างภายในชั้นกรวดทราย และเศษหินของบริเวณที่เป็นดินเหนียวชายทะเล สันทรายชายหาด ตะกอนน้ำพา และตะกอนเศษหินเชิงเขา หินร่วนที่สำคัญในลุ่มน้ำเกือบทั้งหมดอยู่บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก หินร่วนเกือบทั้งหมดประกอบด้วยตะกอนตะพักกลุ่มน้ำ (Terrace Deposits) หรือตะกอนน้ำพายุเก่า (Old Alluvium) ส่วนตะกอนน้ำพายุใหม่ (Recent Alluvium) มีน้อย เพราะแม่น้ำส่วนใหญ่เป็นแม่น้ำขนาดเล็ก

ชั้นให้น้ำตะกอนตะพักน้ำยุคเก่า อายุควอเทอร์นารี (Quaternary older terrace deposits aquifer; Qot) เป็นตะกอนมีขนาดตั้งแต่ 2-500 มิลลิเมตร มีความกลมมนปานกลางถึงค่อนข้างสูง การคัดขนาดไม่ดี ความลึกถึงชั้นหินให้น้ำบาดาลประมาณ 20-60 เมตรจากผิวดิน ปริมาณน้ำอยู่ในช่วง 2-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ชั้นให้น้ำตะกอนน้ำพา อายุควอเทอร์นารี (Quaternary flood plain deposits aquifer; Qfd) น้ำบาดาลจะถูกกักเก็บอยู่ในช่องว่างระหว่างเม็ดกรวด ซึ่งเป็นตะกอนทรายที่สะสมตัวอยู่บริเวณที่ราบลุ่มน้ำหลากบริเวณแนวคดโค้งของทางน้ำ (Meandering belt) ปริมาณน้ำบาดาลที่

ได้ผันแปรตามพื้นที่ ความลึกถึงชั้นให้น้ำบาดาลประมาณ 30-60 เมตร โดยทั่วไปให้น้ำได้ในเกณฑ์ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง หรือบางแห่งอาจให้น้ำบาดาลสูงกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ชั้นให้น้ำตะกอนเศษหินเชิงเขา อายุควอเทอร์นารี (Quaternary colluvial deposits aquifers; Qcl) เป็นตะกอนเศษหินเชิงเขาชั้นหนาที่ไม่มีการคัดขนาดของเม็ดตะกอน น้ำบาดาลถูกกักเก็บอยู่ภายในช่องว่างระหว่างเม็ดตะกอนและเศษหิน พบทั่วไปในบริเวณที่ราบระหว่างภูเขาและ บริเวณเชิงเขา ความลึกถึงชั้นให้น้ำบาดาลประมาณ 10-40 เมตร สามารถให้ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

(2) แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง(Consolidated Aquifers)

แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง คือแหล่งน้ำบาดาลในหินแข็งส่วนใหญ่ น้ำบาดาลจะถูกกักเก็บอยู่ในช่องว่างของโครงสร้างต่างๆ ได้แก่ รอยแตก รอยแยก รอยเลื่อน รอยต่อระหว่างชั้นหิน โพรงหรือถ้ำในชั้นหิน และช่องว่างของชั้นหินผุ ปริมาณน้ำบาดาลจะมีมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดและความต่อเนื่องกันของโครงสร้างที่มีอยู่ในชั้นหินนั้นๆ กล่าวคือ ถ้าโครงสร้างมีขนาดใหญ่และต่อเนื่องถึงกันได้ดี จะมีน้ำบาดาลกักเก็บอยู่มาก ในทางตรงกันข้าม ถ้าโครงสร้างมีขนาดเล็กและไม่ค่อยต่อเนื่องถึงกัน จะมีน้ำบาดาลกักเก็บอยู่น้อย เป็นต้น มีรายละเอียดดังนี้

ชั้นหินให้น้ำหินปูน อายุออร์โดวิเซียน (Ordovician limestone aquifer; Ols) น้ำบาดาลถูกกักเก็บอยู่ในโพรงของหินปูนเนื้อดินและหินปูนเนื้อโดโลไมต์ ความลึกถึงชั้นกักเก็บน้ำบาดาลประมาณ 20-40 เมตรจากผิวดิน ปริมาณน้ำบาดาลที่ได้อยู่ในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ชั้นหินให้น้ำหินแปร อายุไซลูเรียน-ดีโวเนียน (Silurian-Devonian metamorphic aquifer; SDmm) ชั้นหินให้น้ำบาดาลนี้ น้ำบาดาลถูกกักเก็บอยู่ในรอยแตก รอยแยก และบริเวณหินผุของหินควอร์ตไซต์ หินควอร์ตซีสต์ หินไมกาซีสต์ หินฟิลไลต์ หินไนส์ และโพรงในหินอ่อน ความลึกถึงชั้นให้น้ำบาดาลประมาณ 20-50 เมตรจากผิวดิน บางบริเวณอาจมีความลึกถึง 60-70 เมตรจากผิวดิน ปริมาณน้ำบาดาลที่ได้อยู่ในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ชั้นหินให้น้ำชั้นกึ่งแปร อายุคาร์บอนิเฟอรัส (Carboniferous meta-sediments aquifer; Cms) น้ำบาดาลถูกกักเก็บในรอยแยกหรือชั้นหินที่มีสภาพผุของหินทรายกึ่งควอร์ตไซต์ หินดินดานกึ่งฟิลไลต์ หินดินดานกึ่งชนวน และหินแกรนิต ความลึกถึงชั้นกักเก็บน้ำบาดาลประมาณ 20-40 เมตรจากผิวดิน ปริมาณน้ำบาดาลส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ชั้นหินให้น้ำหินคาร์บอนเนต อายุเพอร์เมียน (Permian carbonate aquifer; Pc) พบน้ำบาดาลในถ้ำ โพรงของหินปูนและหินปูนเนื้อโดโลไมต์ ความลึกถึงระดับกักเก็บน้ำบาดาลประมาณ 20-30 เมตรจากผิวดิน และให้ปริมาณน้ำบาดาลอยู่ในช่วง 10-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ชั้นหินให้น้ำหินชุดลำปาง อายุไทรแอสซิก (Triassic Lamang aquifer; TRlp) น้ำบาดาลถูกกักเก็บอยู่ภายในรอยแตก รอยแยก ระบายรอยเลื่อน และรอยต่อระหว่างชั้นหินของหินทราย หินทรายแป้ง หินดินดาน หินกรวดมนภูเขาไฟ และโพรงในหินปูน ความลึกถึงชั้นกักเก็บน้ำ

บาดาลประมาณ 20-40 เมตรจากผิวดิน ปริมาณน้ำที่พัฒนาได้จากชั้นหินให้น้ำนี้อยู่ในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ชั้นหินให้น้ำหินชุดโคราชตอนล่าง อายุไทรแอสซิก-จูแรสซิก (Triassic lower Khorat aquifer; TRJk) ซึ่งน้ำบาดาลถูกกักเก็บอยู่ภายในรอยแตก รอยแยก รอยเลื่อน รอยต่อระหว่างชั้น และบริเวณที่หินผุของหินทราย หินทรายแป้งสีน้ำตาลแดง หินดินดานสีเทาปนน้ำตาล และสีเทาถึงสีขาว หินกรวดมน และโพรงของหินปูน ซึ่งความลึกถึงชั้นกักเก็บน้ำบาดาลประมาณ 20-40 เมตรจากผิวดิน สามารถให้ปริมาณน้ำบาดาลในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ชั้นหินให้น้ำหินแกรนิต(Granitic aquifers; Gr) น้ำบาดาลกักเก็บในรอยแตก รอยแยก ของหินแกรนิตซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกทิวร์มาลีนแกรนิตและไบโอไทต์แกรนิตหินแกรนิตบนผิวดินจะพบในลักษณะที่เป็นเนินเตี้ย ๆ และเขาลูกโดด มีความลึกถึงชั้นกักเก็บน้ำบาดาลประมาณ 10-45 เมตรจากผิวดิน โดยมีศักยภาพในการให้น้ำบาดาลต่ำ คือน้อยกว่า 2 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

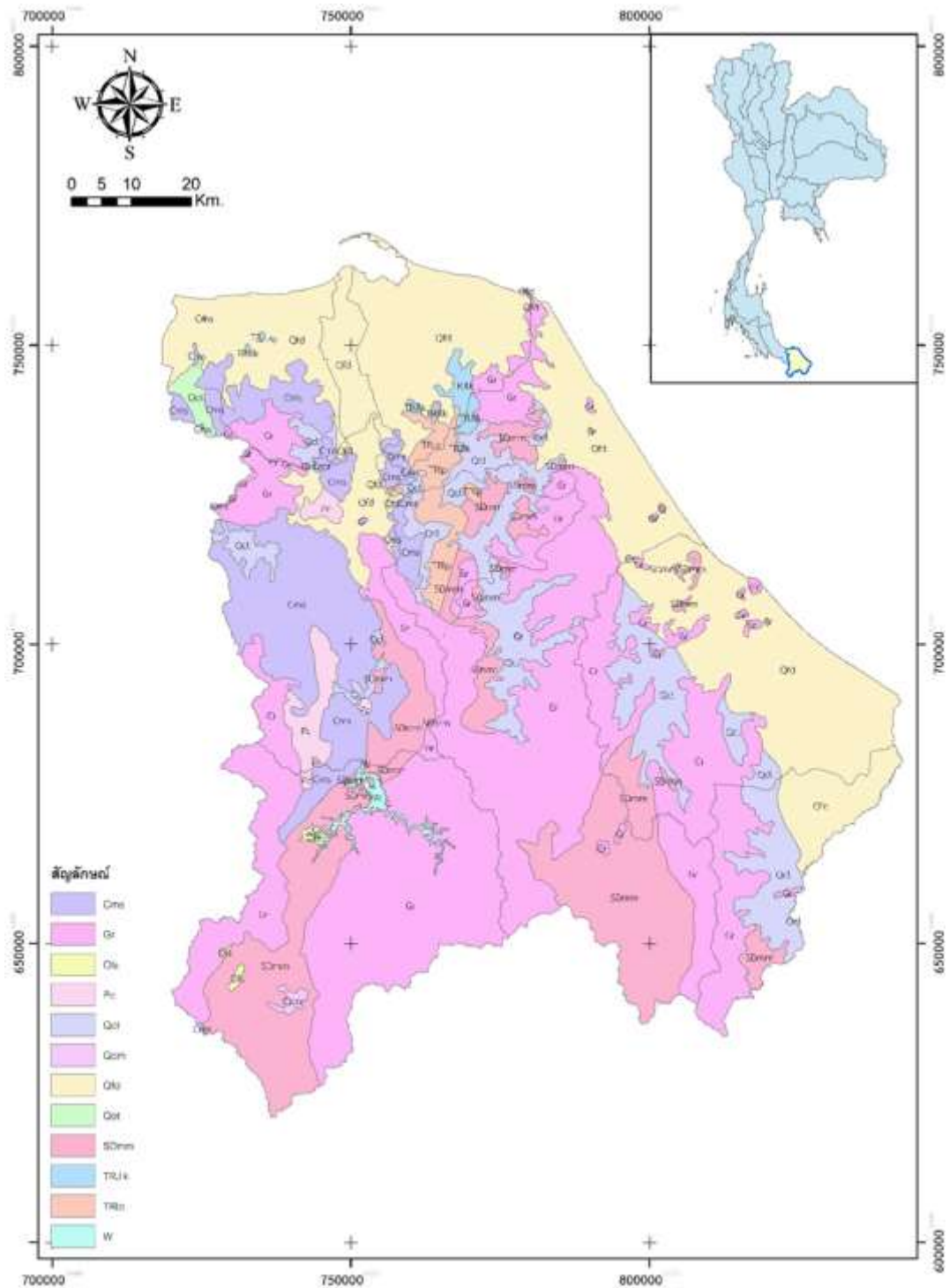
2.1.7 ทรพยากรป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ตามเขตป่าไม้ของกรมป่าไม้ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างมีทั้งสิ้นจำนวน 46 แห่ง พื้นที่รวม 1,200,506 ไร่ กระจายอยู่ตามลุ่มน้ำสาขาดังแสดงในตาราง 2-6 และภาพประกอบ 2-9

2.1.8 คุณภาพน้ำ

จากข้อมูลตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินของกรมควบคุมมลพิษ พบว่ามีการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินในแหล่งน้ำสำคัญของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ประกอบด้วย แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำโก-ลก และ แม่น้ำปัตตานี โดยในปี พ.ศ.2564 พบว่าแม่น้ำสายบุรีมีคุณภาพเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แม่น้ำบางนรา มีคุณภาพเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แม่น้ำโก-ลก มีคุณภาพเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี และแม่น้ำปัตตานีมีคุณภาพเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีรายละเอียดพารามิเตอร์แต่ละสถานีตรวจวัดแสดงดังตาราง 2-7

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



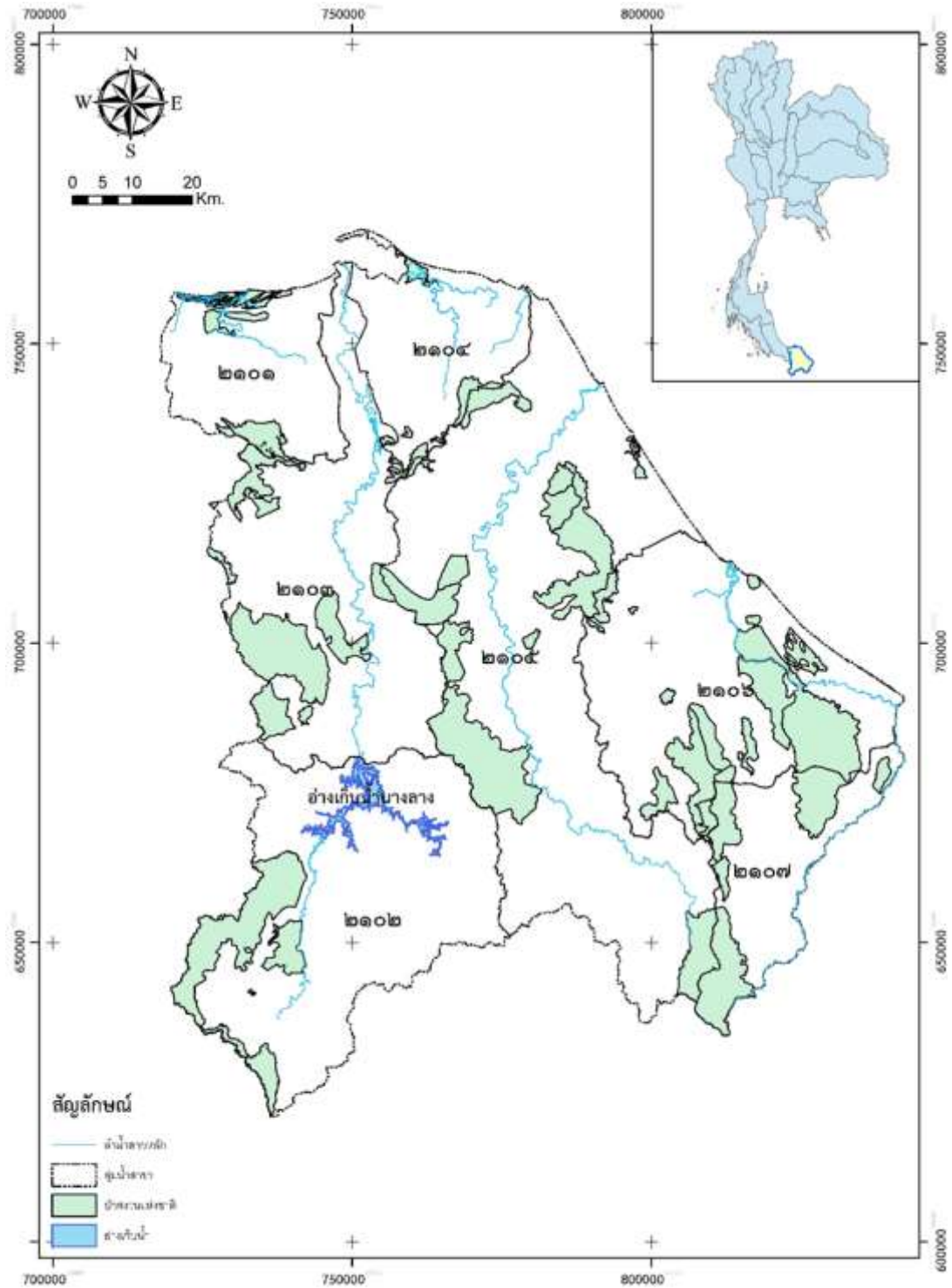
ภาพประกอบ 2-8 แสดงชั้นหินให้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
 ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากร
 น้ำแห่งชาติ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ตาราง 2-6 รายละเอียดป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

ลำดับ	รายชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	ลุ่มน้ำสาขา						รวมพื้นที่ (ไร่)	
		๒๖๐๑	๒๖๐๒	๒๖๐๓	๒๖๐๔	๒๖๐๕	๒๖๐๖		
1	ป่ากระบุรี					8,715.56		8,715.56	
2	ป่ากะลุวี่						2,600.00	2,600.00	
3	ป่ากาไสย			2,877.88				2,877.88	
4	ป่าเกาะเหลาะหนึ่ง	2,237.94						2,237.94	
5	ป่าเขาคันทรง						2,375.75	2,375.75	
6	ป่าเขาคูม			1,479.75	340.56			1,820.31	
7	ป่าเขายี่เต๊ะ				10,175.75	19,287.31		29,463.06	
8	ป่าเขาสำนึก						1,883.81	1,883.81	
9	ป่าเขาใหญ่	22,769.25		25,792.69				48,561.94	
10	ป่าโคกชะโงก						6,305.25	6,305.25	
11	ป่าโคกไม้เรือ						12,790.88	12,790.88	
12	ป่าจะกระ					17,237.88		17,237.88	
13	ป่าตอหนา	4,754.25						4,754.25	
14	ป่าต้นหมยกาลอ			6,695.19				6,695.19	
15	ป่าเทือกเขากวือซอ					368.00	6,649.75	7,017.75	
16	ป่าเทือกเขากาลอ			8,392.75		33,367.44		41,760.19	
17	ป่าเทือกเขาบารา					37,836.13	61,934.31	99,770.44	
18	ป่าเทือกเขาปะทะนิ			3,329.31	4,490.31	2,308.25		10,127.88	
19	ป่าเทือกเขารือเสาะ ป่ายี่งอ และป่าบางจะ					75,007.38	11,465.00	86,472.38	
20	ป่าเทือกเขาสันกาลาคีรี	1,931.75		569.25				2,501.00	
21	ป่าบอจ						40,068.31	40,068.31	
22	ป่าบงโจงละพี				1,085.50			1,085.50	
23	ป่าภูเก็ดค้ำมะขูและป่าภูเก็ดก้อแล		273.19					273.19	
24	ป่าภูเก็ดกั้ง				1,125.06	278.56		1,403.63	
25	ป่าภูเก็ดค้างอ					1,123.25		1,123.25	
26	ป่าภูเก็ดตามง						8,143.88	8,143.88	
27	ป่าภูเก็ดดาว แปลงที่สอง						17,278.19	17,278.19	
28	ป่าภูเก็ดดาว แปลงที่หนึ่ง					80.56	4,660.81	4,741.37	
29	ป่าบูงอ						612.75	612.75	
30	ป่าเบตง		163,076.19					163,076.19	
31	ป่าบริเวณฝั้งท้ายแม่น้ำสายบุรี แปลงที่หนึ่ง		70.19	177.94		136,250.38		136,498.50	
32	ป่าฝั้งควาแม่น้ำสายบุรี					820.06	7,067.81	7,887.87	
33	ป่าไม้แก่น					3,940.81		3,940.81	
34	ป่าลาเก๊ะ					11,849.94		11,849.94	
35	ป่าลาบูและป่าถ้ำทะเล			144,789.38				144,789.38	
36	ป่าลุ่มน้ำบางนรา แปลงที่สอง						106,943.69	106,943.69	
37	ป่าลุ่มน้ำบางนรา แปลงที่หนึ่ง						37,754.69	37,754.69	
38	ป่าลูโบ๊ะลาเตาะ						13,030.44	13,030.44	
39	ป่าเลนยะหริ่ง				5,883.75			5,883.75	
40	ป่าเลนยะหริ่ง แปลงที่สอง				819.94			819.94	
41	ป่าเลนยะหริ่ง แปลงที่สาม				364.19			364.19	
42	ป่าเลนหนองจิก	12,644.00						12,644.00	
43	ป่าสกายอูคูริง			4,751.38				4,751.38	
44	ป่าสายโศ	6,250.25						6,250.25	
45	ป่าอูตแต					2,991.06		2,991.06	
46	ป่าโอยสะเตียร						561.06	561.06	
รวมพื้นที่		50,587.44	163,419.56	198,855.50	24,285.06	351,462.56	267,237.06	144,658.63	1,200,505.81

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-9 แสดงเขตป่าสงวนแห่งชาติในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากร
น้ำแห่งชาติ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ตาราง 2-7 คุณภาพน้ำผิวดินของลำน้ำสายสำคัญในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

สถานี	แหล่งน้ำ	พารามิเตอร์						วัน/เดือน/ปี ที่ตรวจวัด
		DO	BOD	TCB	FCB	NH3-N	WQI	
แม่น้ำสายบุรี		เฉลี่ย WQI 62 อยู่ในเกณฑ์พอใช้						
SB01	ปากน้ำเทศบาลตำบลตะลุบัน	5	1.4	5400	1300	0.14	62	7-มิ.ย.-64
SB02	หมู่ 1 ต.กาญจนบุรี อ.รามัน จ.ยะลา	5.2	0.8	2400	2400	0.12	68	7-มิ.ย.-64
SB03	โรงสูบน้ำแรงดันต่ำการประปารือเสาะ	5.8	0.6	5400	5400	0.1	60	7-มิ.ย.-64
SB04	สุขาภิบาลศรีสาคร	5.6	1.7	16000	5400	0.11	59	7-มิ.ย.-64
แม่น้ำบางนรา		เฉลี่ย WQI 70 อยู่ในเกณฑ์พอใช้						
BN1	เทศบาลเมืองนราธิวาส ต.บางนาค อ.เมือง จ.นราธิวาส	4.8	1.1	3500	1300	0.11	66	6-มิ.ย.-64
BN2	บ้านปี่เหล็ง ต.มะริอโบออก อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส	3.6	1	490	40	0.13	73	6-มิ.ย.-64
แม่น้ำโก-ลก		เฉลี่ย WQI 73 อยู่ในเกณฑ์ดี						
KL01	หมู่บ้านบุโงะตา	7	0.4	430	150	0.09	82	12-พ.ค.-64
KL02	หมู่บ้านบุโงะ	5.1	0.9	930	90	0.05	87	12-พ.ค.-64
KL03	บ้านบือแมะเจ๊ะสะแลแม	7.4	2.2	2400	2400	0.83	60	12-พ.ค.-64
KL04	สะพานไทย-มาเลเซีย	6.5	2.8	930	930	0.03	63	12-พ.ค.-64
แม่น้ำปัตตานี		เฉลี่ย WQI 68 อยู่ในเกณฑ์พอใช้						
PT01	ปากน้ำปัตตานี ท่าเทียบเรือชายฝั่งปัตตานี	3.4	1.2	9200	3500	0.36	65	4-ส.ค.-64
PT02	บ้านอาเนาะปูเมาะ	4.2	1.6	1100	490	0.15	68	4-ส.ค.-64
PT03	จุดสูบน้ำประปาโรงสูบน้ำแรงดันต่ำ	4.6	1	3500	1100	0.17	65	4-ส.ค.-64
PT04	สะพานบาเจาะ	3.2	1.7	1300	170	0.11	68	4-ส.ค.-64
PT05	ท้ายเขื่อนบางลาง	5.4	0.9	330	78	0.31	73	4-ส.ค.-64

ที่มา: เว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ <http://iwis.pcd.go.th/index.php>

2.1.9 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่ก่อสร้างแล้วเสร็จในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ประกอบด้วย โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กรมชลประทาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น

(1) โครงการขนาดใหญ่ หมายถึงโครงการชลประทานเอนกประสงค์ที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตร การอุปโภค-บริโภค การบรรเทาอุทกภัย การอุตสาหกรรม การผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังน้ำ การคมนาคม แหล่งเพาะพันธุ์ประมงน้ำจืด แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และอื่น ๆ ประกอบด้วยงานก่อสร้างหลายประเภท เช่น เขื่อนเก็บกักน้ำ เขื่อนทดน้ำหรือฝายทดน้ำ การสูบน้ำ ระบบส่งน้ำ ระบบระบายน้ำชลประทานในแปลงนา ถ้าเป็นการก่อสร้างประเภทเขื่อนเก็บกักน้ำ สามารถเก็บน้ำได้มากกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือมีพื้นที่อ่างเก็บน้ำตั้งแต่ 15 ตารางกิโลเมตร หรือมีพื้นที่ชลประทานมากกว่า 80,000 ไร่ ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างมีโครงการขนาดใหญ่จำนวน 4 โครงการได้แก่ 1.เขื่อนบางลาง ซึ่งอยู่ในความดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตใช้ประโยชน์ในการผลิตกระแสไฟฟ้าและเป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้แก่เขื่อนทดน้ำปัตตานี 2.โครงการส่งน้ำ

และบำรุงรักษาบางนราซึ่งมีองค์ประกอบโครงการได้แก่ ปตร.บางตอนล่างและ ปตร.บางนราตอนบน
3.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโก-ลก มีองค์ประกอบได้แก่ คลองระบายน้ำมูโน๊ะ ปตร.กลางคลองมู
โน๊ะและปตร.ปลายคลองมูโน๊ะ (ปตร.บุญ) และ 4.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานีมีหัวงานได้แก่
เขื่อนทดน้ำปัตตานี รวมความจุเก็บกักน้ำได้ 1,470.16 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทาน 653,566 ไร่และ
พื้นที่รับประโยชน์ 139,285 ไร่

(2) โครงการขนาดกลาง หมายถึงชลประทานที่มีขนาดเล็กกว่าโครงการชลประทาน
ขนาดใหญ่ที่มีปริมาตรเก็บกักน้อยกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือพื้นที่เก็บกักน้ำน้อยกว่า 15
ตารางกิโลเมตร หรือพื้นที่ชลประทานน้อยกว่า 80,000 ไร่ โครงการดังกล่าวมีการจัดหาที่ดินและมี
ระยะเวลาดำเนินโครงการเกิน 1 ปี ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีโครงการขนาดกลางจำนวน 12
โครงการได้แก่

- 1) ปตร.ปลายคลองระบายพญาเงาะสายใหญ่
- 2) ปตร.ปากคลองระบายพญาเงาะสายใหญ่
- 3) โครงการพญาเงาะ-ไม้แก่น
- 4) ปตร.ไม้แก่น
- 5) อ่างฯ ไกล่บ้านอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 6) ปตร.กลางคลองระบายน้ำพญาเงาะสายที่ 1 (บาเราะ)
- 7) โครงการจุฬารณพัฒนา 5 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 8) ทำนบดินหัวงานและอาคารประกอบ โครงการอ่างเก็บน้ำบ้านไ้ อัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ
- 9) โครงการพัฒนาพื้นที่พุ่มแก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 10) โครงการชลประทานลิปะสะโง
- 11) อาคารบังคับน้ำกลางคลองโครงการพัฒนาพื้นที่พุ่มแก
- 12) โครงการพัฒนาแม่น้ำสายบุรี

รวมความจุเก็บกักน้ำโครงการขนาดกลางทั้งสิ้น 4.76 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่
ชลประทาน 56,752 ไร่ และพื้นที่รับประโยชน์ 426,812 ไร่

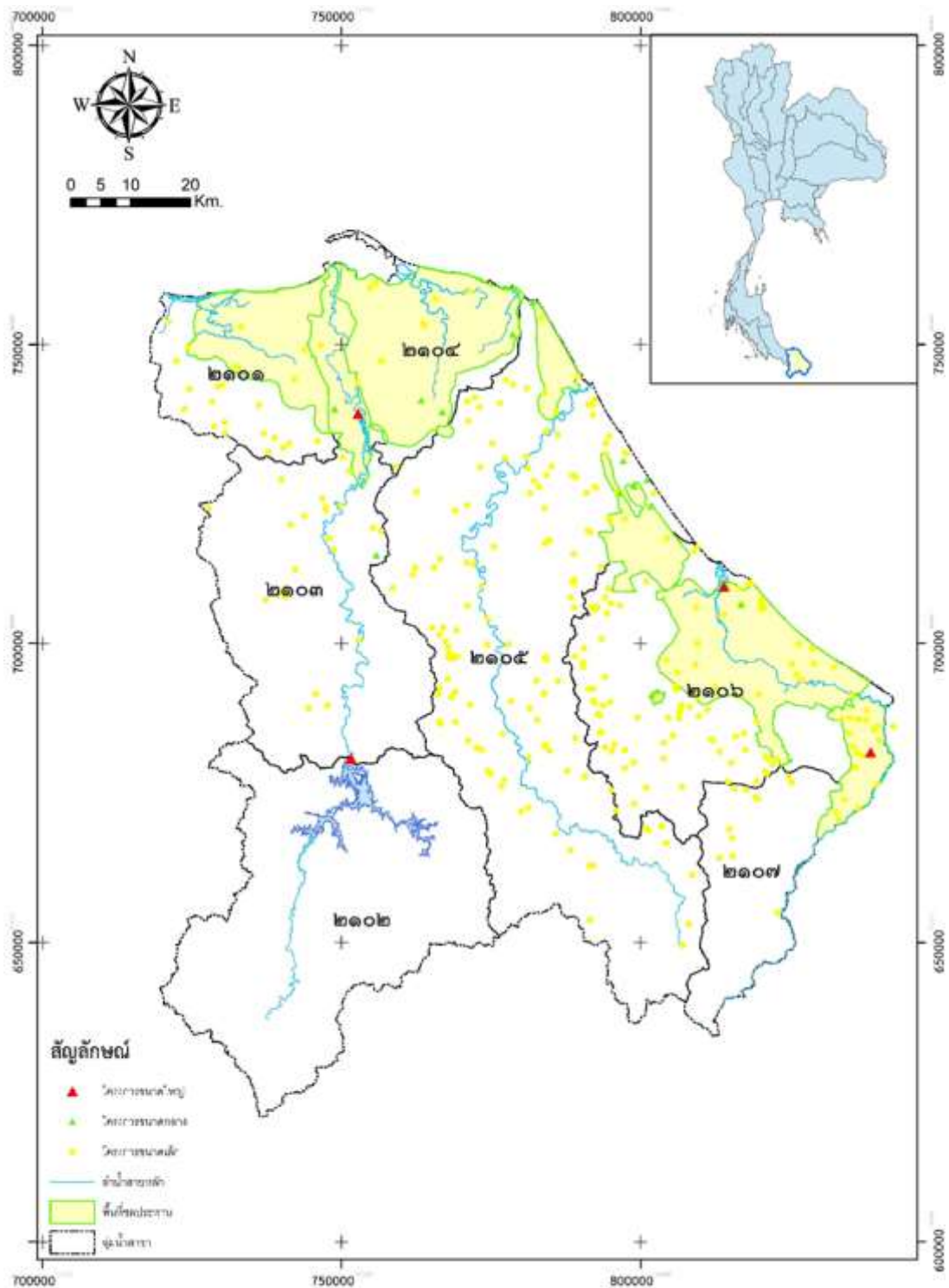
(3) โครงการขนาดเล็ก หมายถึง งานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กที่กรมชลประทานได้เริ่ม
ก่อสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ.2520 เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนเกี่ยวกับเรื่องน้ำ โดยการ
ก่อสร้างอาคารชลประทานขนาดเล็กประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศโดยราษฎร
ยินยอมสละที่ดินในการก่อสร้างโครงการโดยไม่มีเงื่อนไข และมีระยะเวลาดำเนินโครงการประมาณ 1
ปี ประกอบด้วย อ่างฯ, ฝาย, แก้มลิง, โครงการขุดลอก, โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า, ปตร. ฯลฯ โดย
โครงการขนาดเล็กส่วนใหญ่จะไม่มีระบบส่งน้ำดังนั้นพื้นที่รับน้ำจะเป็นพื้นที่รับประโยชน์ซึ่งรับน้ำได้ไม่
เต็มศักยภาพน้ำต้นทุนัก ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างมีโครงการขนาดเล็กจำนวนทั้งสิ้น 858

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

โครงการ ความจุเก็บกักน้ำรวม 18.86 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทานรวม 838,234 ไร่ พื้นที่รับ
ประโยชน์ 1,689,202 ไร่

รวมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่ง
ตะวันออกตอนล่างทั้งสิ้น 873 โครงการ ความจุเก็บกักน้ำรวม 1493.828 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่
ชลประทาน 838,234 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 1,689,202 ไร่ แสดงตำแหน่งโครงการพัฒนาแหล่งน้ำใน
ปัจจุบันในภาพประกอบ 2-10

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-10 แสดงโครงการชลประทานปัจจุบันในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
 ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากร
 น้ำแห่งชาติ

2.1.10 ความต้องการใช้น้ำ

ความต้องการน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ประเมินจาก 7 กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย

(1) ความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค เป็นความต้องการน้ำพื้นฐานของประชากรในพื้นที่ เพื่อการดำรงชีวิตและการใช้ในกิจกรรมประจำวัน ความต้องการน้ำและการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรในพื้นที่

(2) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร เป็นความต้องการน้ำเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความต้องการน้ำและการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรม ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินสะท้อนความต้องการออกมาในเชิงจำนวนพื้นที่การเกษตร ชนิดพืชเพาะปลูก และประสิทธิภาพการใช้น้ำ โดยความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรจะแบ่งออกเป็นในเขตพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน (เกษตรน้ำฝน)

(3) ความต้องการน้ำเพื่อการผลิตภาคอุตสาหกรรม เป็นความต้องการน้ำเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพการผลิตด้านอุตสาหกรรม ความต้องการน้ำและการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงกำลังการผลิต (แรงม้า) ประเภทอุตสาหกรรมการผลิต และนโยบายการส่งเสริมการลงทุนการผลิตอุตสาหกรรมในพื้นที่

(4) ความต้องการน้ำเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ เป็นความต้องการน้ำเพื่อการจัดกิจกรรมเชิงสันทนาการ การพักผ่อน และการกีฬา (recreation or leisure or relaxation or sports) ซึ่งการเยี่ยมชมมี 2 ลักษณะ คือ การเยี่ยมชมพื้นที่แบบไม่ค้างคืน หรือเป็นการเดินทางไปเช้า-เย็นกลับ เรียกว่าการทัศนจร (excursion) และการเยี่ยมชมแบบพักค้างแรม หรือเป็นการเดินทางในพื้นที่มากกว่า 1 วัน เรียกว่าการท่องเที่ยว (tourism) ทั้งนี้ ความต้องการน้ำและการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เยี่ยมชมพื้นที่ โดยเฉพาะการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวจะมีความต้องการน้ำมากกว่าการเดินทางแบบทัศนจร

(5) ความต้องการน้ำเพื่อการปศุสัตว์ เป็นปริมาณน้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ เช่น สุกร โค กระบือ เป็ด ไก่ แพะ และสัตว์อื่นๆ

(6) ความต้องการน้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปริมาณน้ำส่วนนี้เพื่อการเปลี่ยนถ่ายน้ำในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(7) ความต้องการใช้น้ำเพื่อการรักษาสมดุลระบบนิเวศและผลักดันน้ำเค็ม เป็นความต้องการน้ำเพื่อการอนุรักษ์และรักษาสมดุลของระบบนิเวศลำนน้ำและการผลักดันการรุกเข้ามาของน้ำเค็มบริเวณปากแม่น้ำ ซึ่งความต้องการน้ำในส่วนนี้จะช่วยลดความสูญเสียและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและปัญหาการรุกล้ำของน้ำเค็มในระบบลำน้ำ

สรุปความต้องการน้ำด้านต่างๆ ในปัจจุบันและอนาคตรายลุ่มน้ำสาขาแสดงดังตาราง 2-8 ถึง ตาราง 2-11

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ตาราง 2-8 ความต้องการน้ำปี พ.ศ.2562

ลุ่มน้ำสาขา	ความต้องการน้ำ (ล้าน ลบ.ม./ปี)								รวมทั้งหมด
	อุปโภค-บริโภค	ท่องเที่ยว	ปศุสัตว์	อุตสาหกรรม	รักษานิเวศ	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	พท.ขป.	พท.เกษตรน้ำฝน	
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2	5.77	0.33	1.02	0.95	51.05	19.16	523.08	496.62	1,097.98
แม่น้ำปัตตานีตอนบน	4.74	1.10	0.48	0.78	626.37	0.92	0.00	1,329.39	1,963.78
แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	14.22	1.01	2.18	3.13	69.60	1.59	286.26	1,680.85	2,058.85
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3	5.54	0.32	0.98	0.90	49.03	18.41	941.34	169.79	1,186.31
แม่น้ำสายบุรี	11.49	0.54	4.01	0.81	1,866.20	1.40	200.77	2,785.35	4,870.58
แม่น้ำบางนรา	11.58	0.16	1.84	1.27	1,032.29	2.85	718.50	494.72	2,263.20
แม่น้ำโกลก	6.72	0.41	0.57	0.30	511.62	0.08	74.92	148.31	742.93
รวม	60.06	3.87	11.08	8.15	4,206.16	44.40	2,744.88	7,105.04	14,183.64

ที่มา: ปรับปรุงจากโครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก (2563)

ตาราง 2-9 ความต้องการน้ำในปี พ.ศ.2565

ลุ่มน้ำสาขา	ความต้องการน้ำ (ล้าน ลบ.ม./ปี)								
	อุปโภค-บริโภค	ท่องเที่ยว	ปศุสัตว์	อุตสาหกรรม	รักษานิเวศ	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	พท.ขป.	พท.เกษตรน้ำฝน	
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2	5.97	0.39	1.09	0.98	49.10	18.14	523.08	496.62	1,095.37
แม่น้ำปัตตานีตอนบน	4.79	1.11	0.48	0.88	69.60	0.93	0.00	1,329.39	1,407.10
แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	14.38	1.02	2.21	3.21	49.03	1.60	286.26	1,680.85	2,038.56
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3	5.73	0.37	1.04	0.95	47.16	17.42	941.34	169.79	1,183.80
แม่น้ำสายบุรี	12.54	0.63	4.27	0.85	1,862.55	1.34	200.77	2,785.35	4,868.29
แม่น้ำบางนรา	12.17	0.18	1.95	1.30	1,028.75	2.63	718.50	494.72	2,260.21
แม่น้ำโกลก	7.10	0.47	0.61	0.31	509.74	0.07	74.92	148.31	741.53
รวม	62.67	4.17	11.65	8.40	3,615.92	42.12	2,744.88	7,105.04	13,594.87

ที่มา: ปรับปรุงจากโครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก (2563)

ตาราง 2-10 ความต้องการใช้น้ำในอนาคตปี พ.ศ.2570

ลุ่มน้ำสาขา	ความต้องการน้ำ (ล้าน ลบ.ม./ปี)								
	อุปโภค-บริโภค	ท่องเที่ยว	ปศุสัตว์	อุตสาหกรรม	รักษานิเวศ	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	พท.ขป.	พท.เกษตรน้ำฝน	
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2	7.13	0.51	1.20	1.07	48.72	17.11	523.08	496.62	1,095.44
แม่น้ำปัตตานีตอนบน	5.08	1.17	0.54	0.90	69.60	0.94	0.00	1,329.39	1,407.62
แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	15.24	1.08	2.46	3.60	49.03	1.61	286.26	1,680.85	2,040.14
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3	6.84	0.49	1.16	1.03	46.80	16.44	941.34	169.79	1,183.89
แม่น้ำสายบุรี	14.04	0.82	4.73	0.92	1,862.06	1.27	200.77	2,785.35	4,869.97
แม่น้ำบางนรา	14.12	0.24	2.17	1.42	1,028.18	2.41	718.50	494.72	2,261.75
แม่น้ำโกลก	8.37	0.62	0.67	0.34	509.40	0.06	74.92	148.31	742.71
รวม	70.82	4.94	12.93	9.28	3,613.79	39.85	2,744.88	7,105.04	13,601.52

ที่มา: ปรับปรุงจากโครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก (2563)

ตาราง 2-11 ความต้องการใช้น้ำในอนาคตปี พ.ศ.2580

ลุ่มน้ำสาขา	ความต้องการน้ำ (ล้าน ลบ.ม./ปี)								
	อุปโภค-บริโภค	ท่องเที่ยว	ปศุสัตว์	อุตสาหกรรม	รักษานิเวศ	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	พท.ขป.	พท.เกษตรน้ำฝน	
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2	10.71	1.22	1.48	1.45	47.36	15.06	523.08	496.62	1,096.98
แม่น้ำปัตตานีตอนบน	5.72	1.32	0.58	1.13	69.60	0.95	0.00	1,329.39	1,408.69
แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	17.16	1.22	2.64	4.53	49.03	1.63	286.26	1,680.85	2,043.32
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3	10.28	1.18	1.42	1.39	45.49	14.47	941.34	169.79	1,185.36
แม่น้ำสายบุรี	19.98	1.85	5.81	1.25	1,860.00	1.15	200.77	2,785.35	4,876.17
แม่น้ำบางนรา	16.77	0.54	2.66	1.92	1,027.13	1.97	718.50	494.72	2,264.21
แม่น้ำโกลก	11.92	1.40	0.83	0.46	508.44	0.05	74.92	148.31	746.32
รวม	92.53	8.72	15.42	12.14	3,607.06	35.28	2,744.88	7,105.04	13,621.06

ที่มา: ปรับปรุงจากโครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก (2563)

2.2 สถานการณ์การเกิดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำ

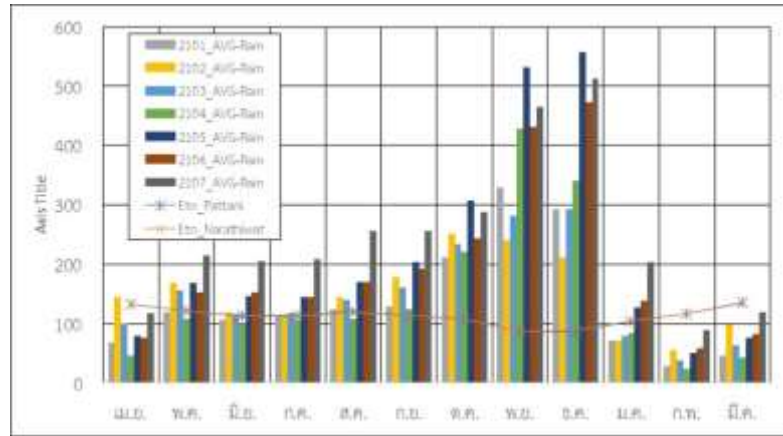
2.2.1 สภาพภัยแล้งในพื้นที่

สถานการณ์น้ำแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างค่อนข้างต่ำส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ฤดูฝนค่อนข้างยาวและปริมาณฝนสูงโดยพิจารณาฝนเฉลี่ยของแต่ละลุ่มน้ำสาขาเทียบกับศักยภาพการคายระเหยของสถานีตรวจวัดอากาศปัตตานี ซึ่งมีเขตอิทธิพลในลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2, ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนบน, ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนล่างและลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3 และศักยภาพการคายระเหยของสถานีตรวจอากาศนราธิวาสซึ่งมีเขตอิทธิพลต่อลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำสายบุรี, ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำบางนราและลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโก-ลก ตามภาพประกอบ 2-11

พบว่าในปีฝนเฉลี่ยพื้นที่เกือบทุกลุ่มน้ำมีปริมาณฝนเพียงพอสำหรับช่วงฤดูฝนโดยขึ้นกับชนิดพืชที่ปลูกคือสัมประสิทธิ์ความต้องการน้ำ(Kc) ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละพืช โดยกรณีที่จะพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดให้ได้รับน้ำอย่างเพียงพอจะทำให้ความต้องการน้ำมากกว่าปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย อย่างไรก็ตามเมื่อซ้อนทับพื้นที่เพาะปลูกกับพื้นที่ป่าตามกฎหมายจะพบว่ามีการบุกรุกพื้นที่ป่าทำการเพาะปลูกไม่ยั่งยืน คือ ยางพารา ดังนั้นมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดจึงเป็นมาตรการหนึ่งในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อความสมดุลระหว่าง Demand และ Supply ที่มี การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร

สถานการณ์น้ำแล้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำเป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากธรรมชาติ ได้แก่ สภาพลมฟ้าอากาศที่จะทำให้เกิดฝนตกน้อย นอกจากจะเกิดขึ้นตามธรรมชาติแล้ว ความแห้งแล้งยังเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดความเสียหายด้านระบบนิเวศวิทยา เช่น การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ตามภาพประกอบ 2-12 ซึ่งเป็นแหล่งเก็บกักน้ำตามธรรมชาติ เปลี่ยนเป็นพื้นที่เกษตรกรรมทำให้ในช่วงหน้าฝนน้ำไหลหลากมามากและรวดเร็ว ส่วนในช่วงฤดูแล้งจะมีน้ำไหลลงสู่ลำน้ำน้อยหรือไม่มีเลย นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดชะล้างพังทลายของดินอย่างรุนแรง ทำให้เกิดตะกอนสะสมในลำน้ำ ทำให้แหล่งน้ำเกิดการตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ

ปัญหาภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของภาคประชาชน และนำความเสียหายมาสู่ภาคเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาภัยแล้งจึงจัดเป็นปัญหาสำคัญของชาติ ซึ่งในปัจจุบัน ปัญหาภัยแล้งเกิดขึ้นทั่วทุกที่ของประเทศไทย และนับเป็นภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี จึงจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการและจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรับมือกับวิกฤติภัยแล้งที่จะเกิดขึ้น โดยแยกกรณีการเกิดภาวะน้ำแล้งดังนี้



ภาพประกอบ 2-11 เปรียบเทียบศักยภาพการคายระเหยและฝนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มน้ำสาขา

(1) กรณีปกติ หมายถึงกรณีที่จะเกิดเหตุการณ์น้ำแล้งเป็นประจำในทุกปี ที่ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าตามปกติ เช่น ช่วงรอยต่อฤดูหนาวกับฤดูแล้งตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม บริเวณประเทศไทยตอนบนมีฝนตกน้อย หรือไม่มีฝนตกส่วนมากเป็นฝนที่เกิดจากพายุฝนฟ้าคะนองทำให้ปริมาณฝนไม่มากพอที่จะคลี่คลายสถานการณ์ภัยแล้ง และมักเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยสถานการณ์ภัยแล้งในภาวะปกติจากการคาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือน แล้วพบว่าสภาพอากาศปรกติดังนี้

- 1) ปริมาณฝนอยู่ในเกณฑ์ปกติ
- 2) ปริมาณน้ำหรือระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติถึงร้อยละ 30 ของลำน้ำ
- 3) ปริมาณน้ำในเขื่อนหรือแหล่งน้ำต้นทุนมีปริมาณน้ำเพียงพอ

(2) กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง หมายถึงกรณีที่เกิดสภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงนั้น ความรุนแรงของเหตุการณ์จะมากกว่าปกติ โดยสถานการณ์ภัยแล้งจากการคาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือน แล้วพบว่าสภาพอากาศมีแนวโน้มวิกฤติ ดังนี้

- 1) ปริมาณฝนสะสม 3 เดือนที่ผ่านมาต่ำกว่าค่าปกติมาก และคาดว่าจะมีฝนต่ำกว่าปกติต่อเนื่องยาวนานเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง
- 2) ปริมาณฝนสะสม 3 เดือนที่ผ่านมาต่ำกว่าค่าปกติ โดยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 20
- 3) ปริมาณน้ำหรือระดับน้ำน้อยกว่าร้อยละ 30 ของลำน้ำอย่างต่อเนื่อง
- 4) ปริมาณน้ำในเขื่อนหรือแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำใช้การ น้อยกว่าร้อยละ 10
- 5) กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง หมายถึงกรณีที่เกิดสภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงนั้น ความรุนแรงของเหตุการณ์จะมากกว่าปกติ โดยสถานการณ์ภัยแล้งจากการคาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือน แล้วพบว่าสภาพอากาศมีแนวโน้มวิกฤติ ดังนี้

- 6) ปริมาณฝนสะสม 3 เดือนที่ผ่านมาต่ำกว่าค่าปกติมาก และคาดว่าจะมีฝนต่ำกว่าปกติต่อเนื่องยาวนานเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง
- 7) ปริมาณฝนสะสม 3 เดือนที่ผ่านมาต่ำกว่าค่าปกติ โดยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 20
- 8) ปริมาณน้ำหรือระดับน้ำน้อยกว่าร้อยละ 30 ของลำน้ำอย่างต่อเนื่อง
- 9) ปริมาณน้ำในเขื่อนหรือแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำใช้การ น้อยกว่าร้อยละ 10
- 10) กรณีเกิดปัญหาวิกฤตน้ำแล้ง หมายถึงกรณีที่เกิดสภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงนั้น ความรุนแรงของเหตุการณ์จะมากกว่าปกติ โดยสถานการณ์ภัยแล้งจากการคาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือน แล้วพบว่าสภาพอากาศมีแนวโน้มวิกฤติ ดังนี้
- 11) ปริมาณฝนสะสม 3 เดือนที่ผ่านมาต่ำกว่าค่าปกติมาก และคาดว่าจะมีฝนต่ำกว่าปกติต่อเนื่องยาวนาน
- 12) เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง ปริมาณฝนสะสม 3 เดือนที่ผ่านมาต่ำกว่าค่าปกติมาก โดยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 20
- 13) ปริมาณน้ำหรือระดับน้ำน้อยกว่าร้อยละ 30 ของลำน้ำอย่างต่อเนื่อง
- 14) ปริมาณน้ำในเขื่อนหรือแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำใช้การน้อยกว่าร้อยละ 10

2.2.2 พื้นที่เสี่ยงภัย

(1) พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค

พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างพบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนน้ำประปาโดยยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการน้ำชาติยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้แก่การลดความขาดแคลนและเพิ่มการเข้าถึงน้ำอุปโภค-บริโภคในพื้นที่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้มีแผนปฏิบัติการในระยะเร่งด่วนการแก้ไขปัญหาอุปโภค-บริโภคโดย ขยายเขต/เพิ่มเขตจ่ายน้ำประปา โดยการจัดหาระบบประปาหมู่บ้านให้ทั่วถึง หรือขยายเขตประปาให้ครอบคลุม ปัจจุบันระบบประปาครอบคลุมทุกหมู่บ้านอย่างไรก็ตามในพื้นที่ซึ่งอยู่บนที่สูงขาดแคลนแหล่งเก็บกักน้ำ อาจขาดแคลนน้ำต้นทุนเพื่อผลิตน้ำประปาในช่วงฤดูแล้งในปีที่เกิดภาวะแล้งหนักเขตพื้นที่บริการน้ำประปาของการประปานครภูมิภาคและประปาหมู่บ้านแสดงดังภาพประกอบ 2-13

(2) พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

จากการทบทวนผลการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันภัยแล้งของกรมชลประทาน การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ(องค์การมหาชน) หรือ GISDA ข้อมูลความ

เสียหายจากปัญหาด้านภัยแล้งจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย(ปภ.) สามารถนำมาแสดงแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างได้ภาพประกอบ 2-14 - ภาพประกอบ 2-17

2.2.3 สถิติการประสบสภาวะน้ำแล้งที่ผ่านมา

(1) จังหวัดนราธิวาส

- 1) สถิติสถานการณ์ภัยแล้งในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา จังหวัดนราธิวาสไม่มีสถานการณ์ภัยแล้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2565

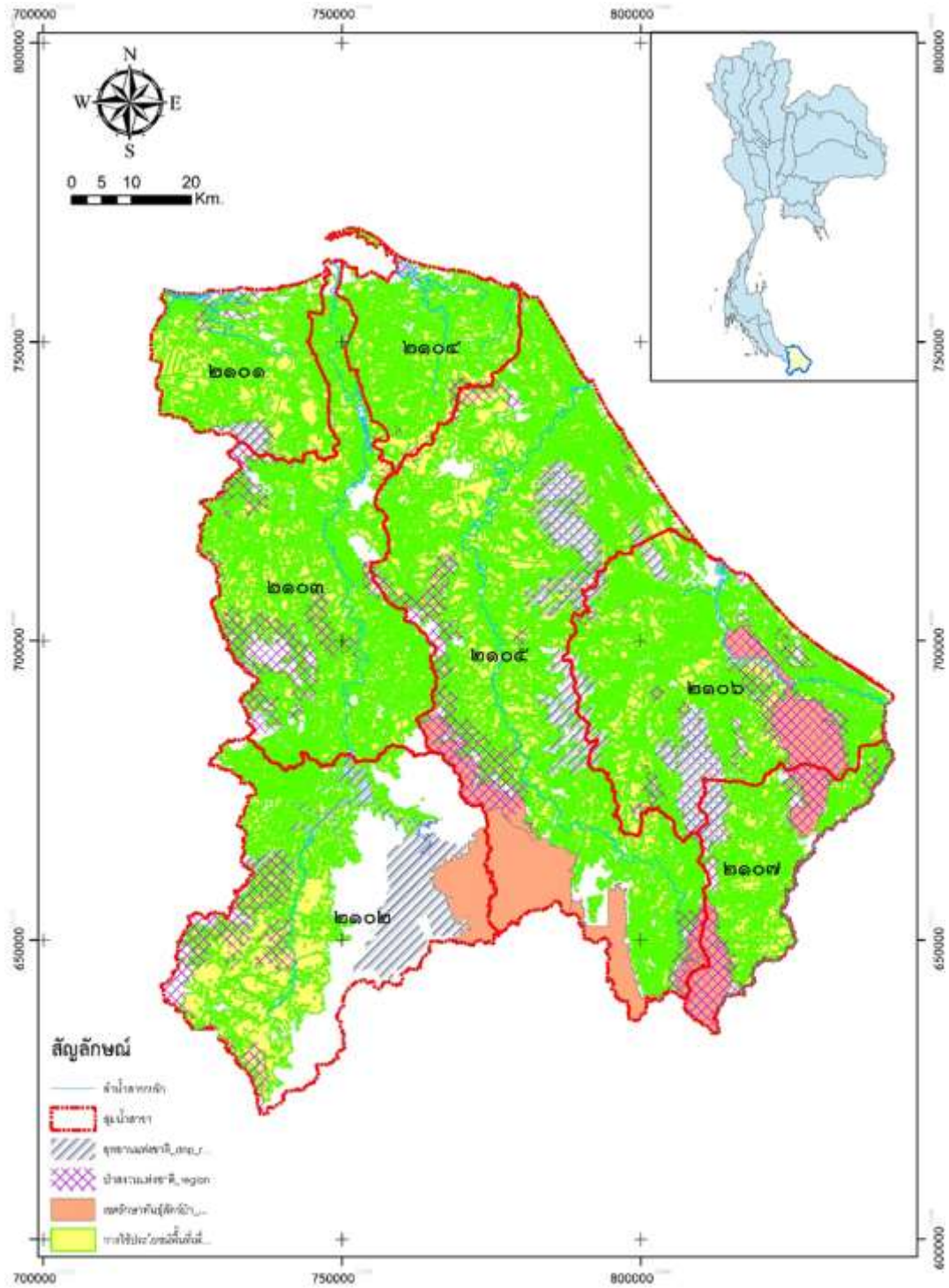
(2) จังหวัดปัตตานี

- 1) ตั้งแต่ปี 2560 – 2563 ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ไม่เกิดสถานการณ์ภัยแล้งในพื้นที่
- 2) เมื่อปี 2553 จังหวัดปัตตานีประกาศพื้นที่ประสบภัยแล้งรวมทั้งสิ้น 5 อำเภอ 27 ตำบล 129 หมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอหนองจิก อำเภอเมือง อำเภอมายอ อำเภอทุ่งยางแดง และอำเภอแม่ลาน
- 3) เมื่อปี 2562 เกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่อำเภอแม่ลาน และอำเภอทุ่งยางแดง ที่ได้แจกจ่ายน้ำให้กับประชาชน รวมประมาณ 2 แสน ลิตร
- 4) เมื่อปี 2563 เกิดสถานการณ์ฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ตำบลไทรทอง ตำบลดอนทราย และตำบลไม้แก่น อำเภอไม้แก่น ประสบปัญหาฝนทิ้งช่วงนาข้าวขาดน้ำในช่วงตั้งท้อง ทำให้ต้นข้าวยืนต้นตาย ข้าวลีบไม่ออกรวง เกษตรกรได้รับความเสียหายจำนวน 46 ราย พื้นที่ได้รับความเสียหาย 81.4825 ไร่ มูลค่าความเสียหาย 90,690.02 บาท

(3) จังหวัดยะลา

- 1) จังหวัดยะลาไม่มีการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง(2559, 2560, 2561) แต่อย่างไร

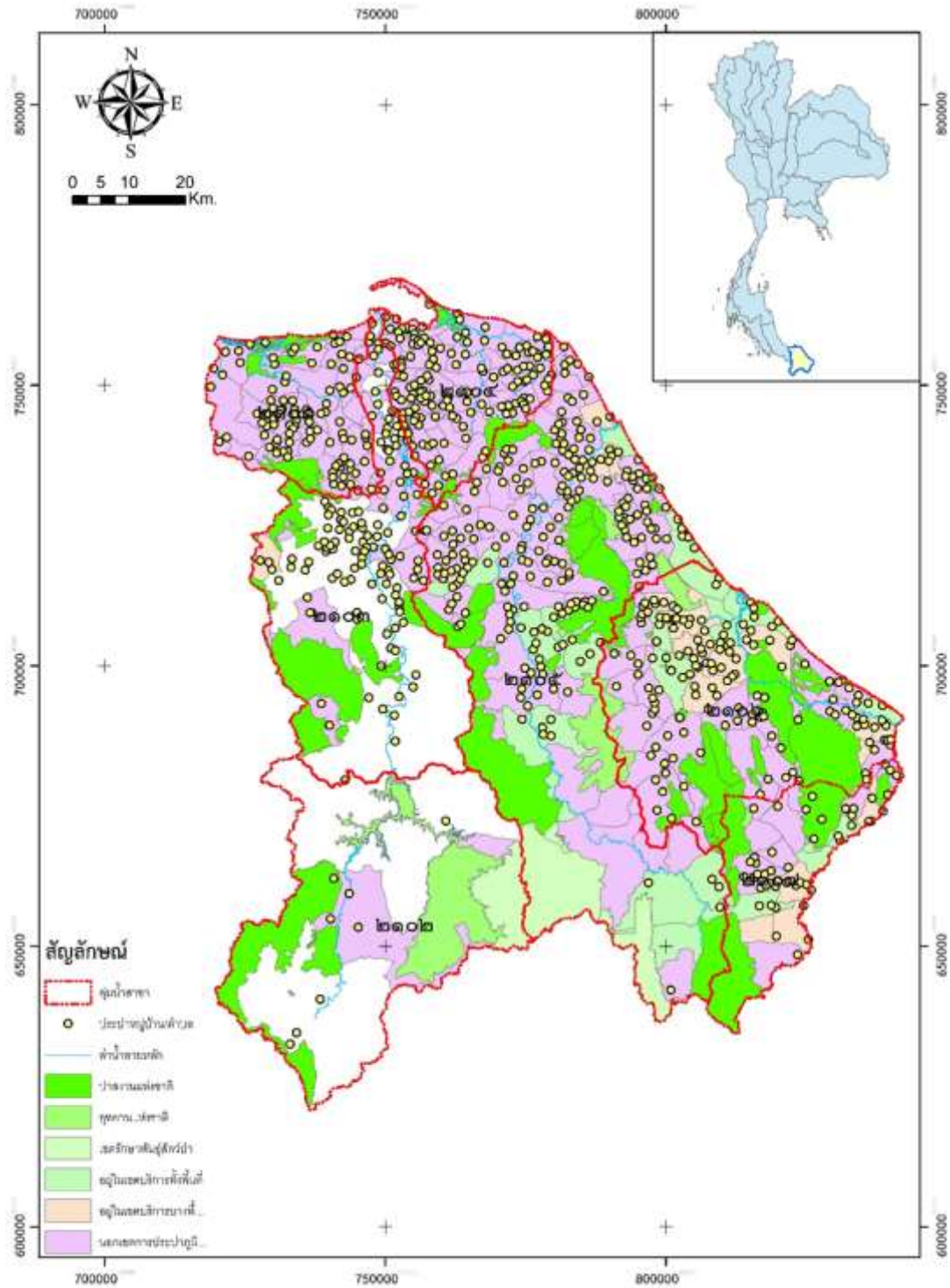
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-12 การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตรกรรม

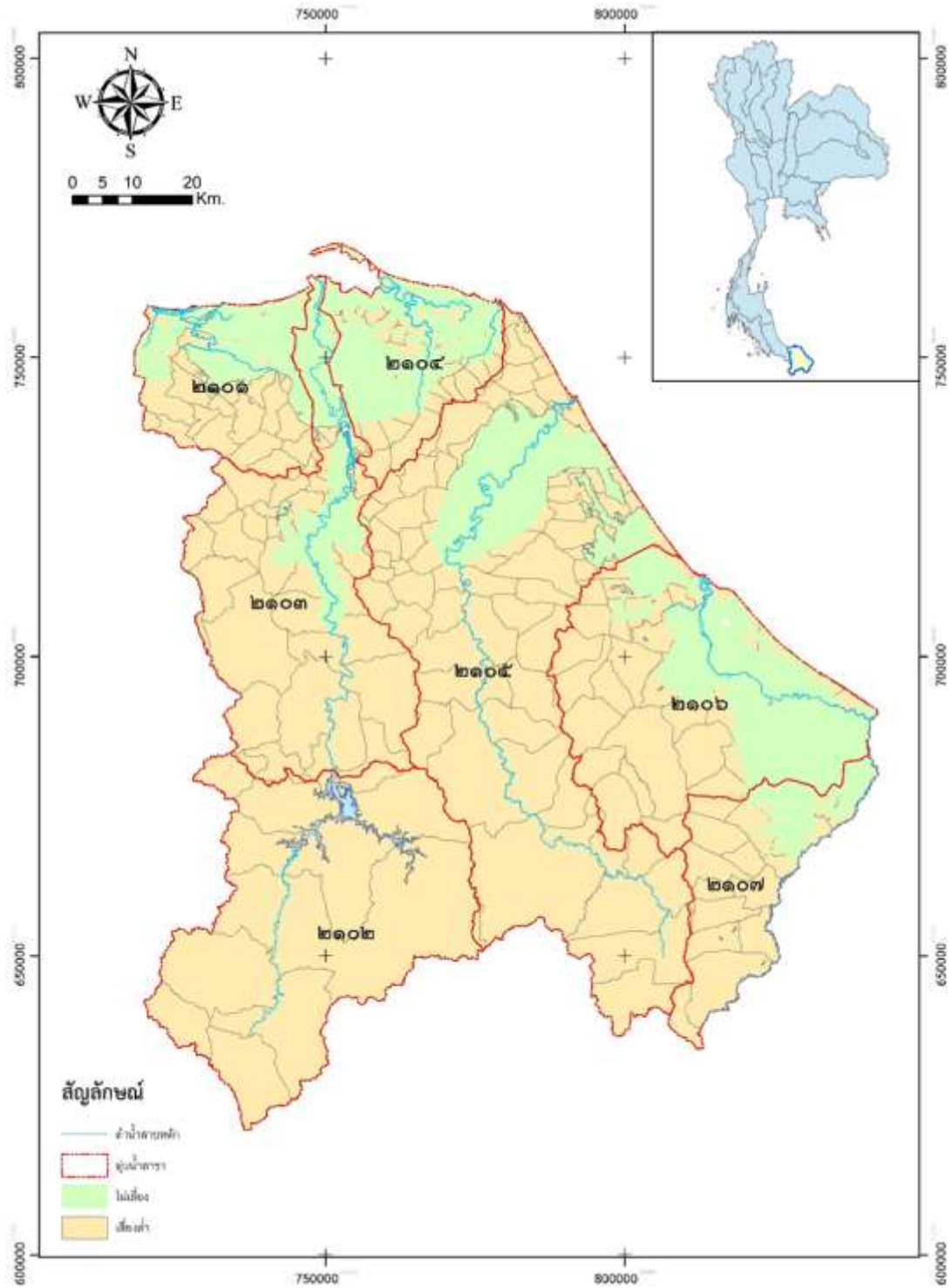
ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-13 เขตบริการของการประปาภูมิภาคและประปาหมู่บ้าน/ตำบล
 ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากรน้ำ
 แห่งชาติ

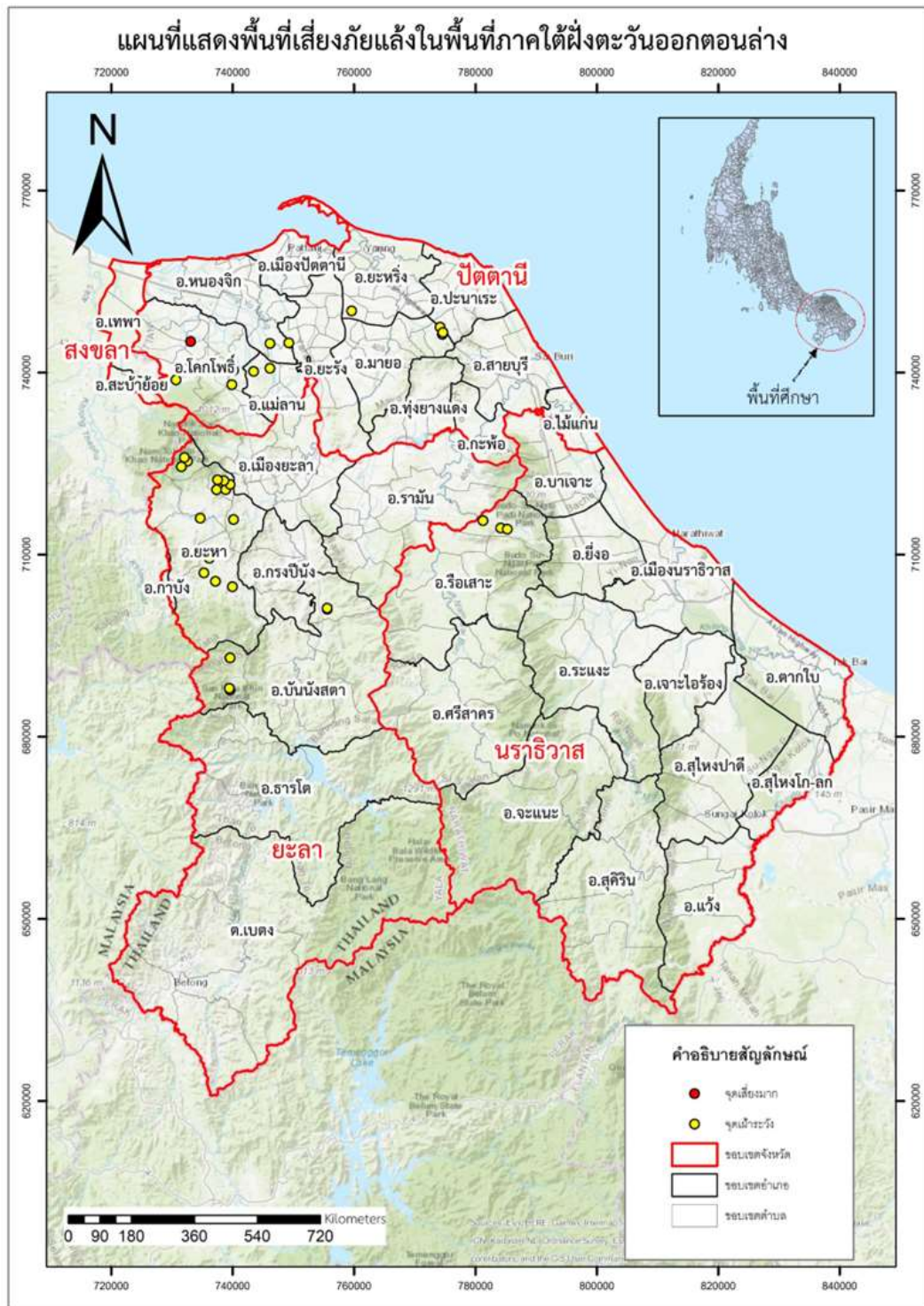
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-14 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

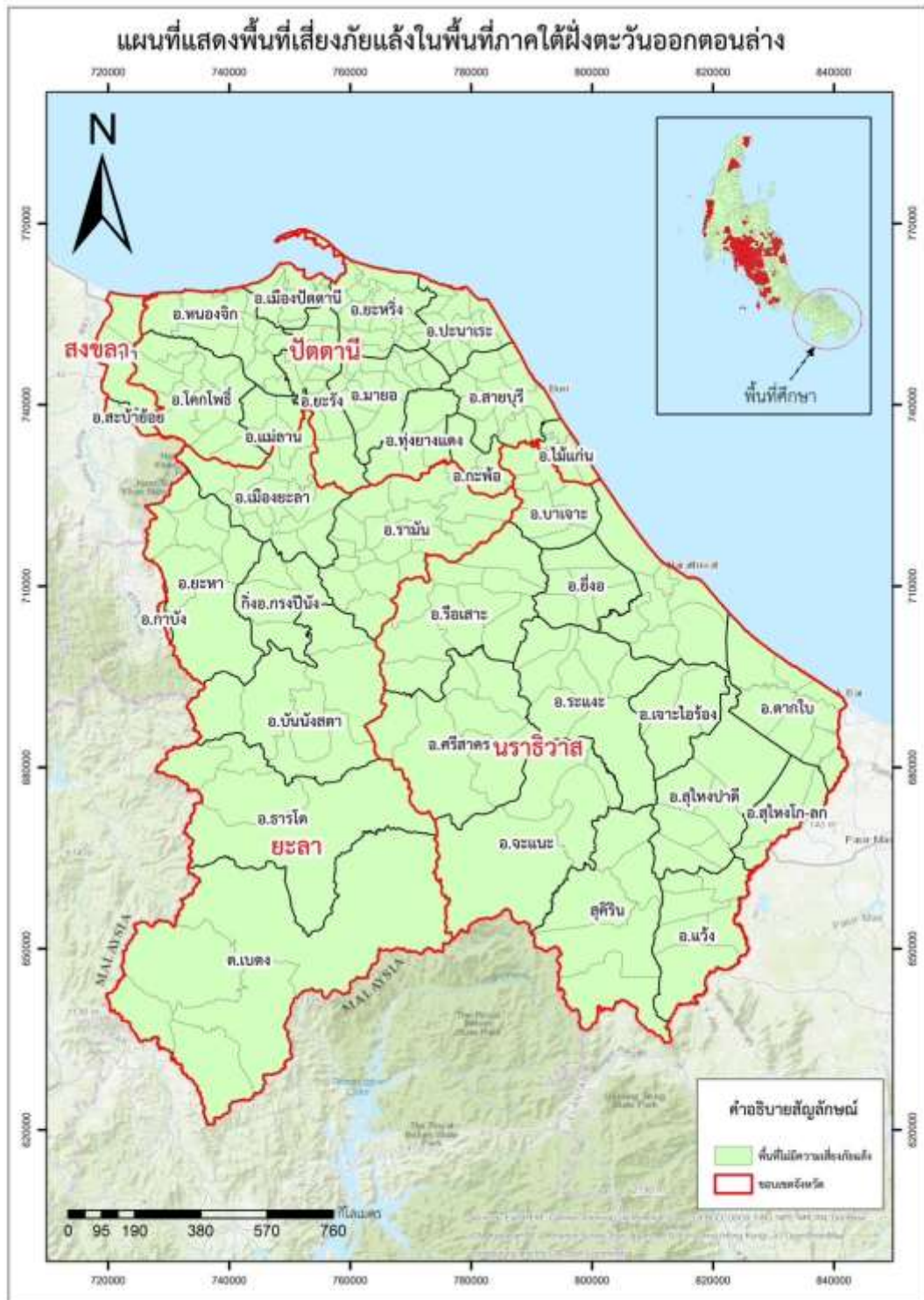
ที่มา: โครงการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-15 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจากสำนักบรรเทาและป้องกันสาธารณภัย เขต 12

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-16 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจากกรมทรัพยากรน้ำ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 2-17 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจากสำนักงานชลประทานที่ 17

2.3 ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำ

ปฏิทินบริหารจัดการน้ำ แสดงตามภาพประกอบ 2-18 ได้ถอดมาจากมาตรการรับมือฤดูแล้ง ซึ่งรายละเอียดของแต่ละมาตรการจะถูกอธิบายไว้ในหัวข้อ 5.4



ภาพประกอบ 2-18 ปฏิทินบริหารจัดการน้ำ

บทที่ 3

การบูรณาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำแล้ง

3.1.1 ความหมายของภาวะน้ำแล้ง

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ได้มีบทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำแล้ง” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำลดลงอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง (มาตรา 4)

3.1.2 ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะภัยแล้งตามสภาพของลุ่มน้ำ

จากนิยามจะเห็นว่าได้มีการกำหนดความหมายภาวะน้ำแล้งไว้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นในเชิงของการบริหารจัดการซึ่งเกี่ยวข้องกับการบัญชาการและการบริหารจัดการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ จะพิจารณาประเภทของภาวะน้ำแล้งตามความรุนแรงเป็นหลัก โดยภาวะภัยแล้งที่มีความรุนแรงมาก ก็จะต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจบัญชาการในระดับที่สูงกว่าภาวะภัยแล้งที่มีความรุนแรงน้อย โดยในส่วนของภัยด้านน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้แบ่งระดับภัยออกเป็น 3 ระดับคือ

- (1) ระดับ 1 : ปกติ ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์
- (2) ระดับ 2 : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
- (3) ระดับ 3 : วิกฤติ (หรือคาดว่าจะวิกฤติ)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” พร้อมทั้งกำหนดให้มี “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” เป็นองค์กรในระดับบัญชาการซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้กลไกของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาถ่วงดุลสถานการณ์เหตุฉุกเฉินและสาธารณสุขด้านทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้นในระดับความรุนแรง (ระดับ 2 รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)) ก่อนการยกระดับสถานการณ์ไปถึงภาวะวิกฤติน้ำ (ระดับ 3) ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ และมี “ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ” เป็นส่วนราชการภายในสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับอำนวยการเป็นหน่วยงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการตั้งแต่การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบูรณาการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วนเพื่อบริหารจัดการ “ทรัพยากรน้ำ” หรือ “มวลน้ำ” เป็นการเฉพาะ และสามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการอำนวยการเมื่อเกิดเหตุ เพื่อบริหารจัดการ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

รวบรวม บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแลสถานการณ์น้ำ รวมถึงการประสานการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง การแบ่งระดับภัยถือเป็นกำหนดขอบเขตเบื้องต้นเพื่อให้สามารถพิจารณาโครงสร้างขององค์กรที่จะทำหน้าที่สั่งการ บัญชาการ เพื่อแก้ไขปัญหาในแต่ละสถานการณ์ และเพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกร่วมกันระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบูรณาการร่วมกับกระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ในฐานะหน่วยงานกลางที่บริหารจัดการภัยสาธารณะทุกรูปแบบ โดยสามารถแบ่งระดับสถานการณ์ในกรณีของวิกฤติน้ำได้เป็น 3 ระดับ ให้สอดคล้องกับสาธารณภัยตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ 4 ระดับ ดังตาราง 3-1

ตาราง 3-1 การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561			แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570		
ระดับ	สถานการณ์/ แนวโน้ม	ผู้บัญชาการ/ อำนวยการวิกฤติ น้ำ	ระดับ	การจัดการ	ผู้บัญชาการ/ อำนวยการสาธารณภัย
1	ระดับเสี่ยงรุนแรง	เลขาธิการ สททช.	1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	นายอำเภอ (ผู้อำนวยการ อำเภอ), ผู้บริหารท้องถิ่น (ผู้อำนวยการท้องถิ่น)
2	ระดับรุนแรง	รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรี มอบหมาย	2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด)
3	ระดับวิกฤติ	นายกรัฐมนตรี	3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	ร.ม.ม.ท.ไทย (ผู้บัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ)
			4	สาธารณภัย ร้ายแรงอย่าง ยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรอง นายกรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

จากระดับภัยทั้ง 3 พบว่า มีเพียงระดับภัยด้านน้ำระดับที่ 3 เท่านั้นที่ได้มีการกำหนดความหมายเอาไว้สรุปได้ดังนี้ “ในกรณีมาตรการในการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ในระดับภัยที่รุนแรงอันถือเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4 หรือระดับวิกฤติน้ำ (ระดับ 3) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤติน้ำ) กล่าวคือ สาธารณภัยขนาด

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่งหรือเป็นสาธารณสุขภัยระดับชาติ เกิดความเสียหายในวงกว้าง หรือมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรงในแผนการจัดการภาวะฉุกเฉินตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ มักกำหนดมาตรการในกรณีที่เกิดสาธารณสุขภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัยรวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างทันท่วงที”

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาภัยระดับวิกฤตน้ำ ตั้งแต่ระดับที่ 1 (ปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง) ไปจนกระทั่งถึงระดับที่ 3 (วิกฤตน้ำ) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติแล้วแต่กรณี จะต้องอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาเช่นเดียวกับกรณีของผู้บัญชาการหรือผู้บัญชาการที่จะพิจารณาตัดสินใจระดับการจัดการสาธารณสุขภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัย ทั้งนี้ เพื่อให้วิกฤตน้ำที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีระดับของภัยที่สอดคล้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้สามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้และเป็นไปในทิศทางอย่างเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังตาราง 3-2 ประกอบการพิจารณาภัยระดับการจัดการวิกฤตน้ำ

ตาราง 3-2 เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤตน้ำ

	พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 “มวสน้ำ”	พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขภัย พ.ศ. 2550 “มวสชน”
1. ป้องกันและลดผลกระทบ	<ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการและจัดสรรน้ำตามเกณฑ์การบริหารอย่างเหมาะสม ในภาวะปกติ (หมวด 4) - จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม/ภาวะน้ำแล้ง จัดทำแผนจัดการความเสี่ยงภัยจากน้ำ พร้อมมาตรการ (ม.57, ม.64) - ประกาศผังน้ำ ทางน้ำหลาก แหล่งน้ำ ฯลฯ (ม.56) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยพัฒนาระบบคาดการณ์เตือนภัยที่แม่นยำ (ม.23) - จัดทำเกณฑ์เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ ณ สถานีควบคุม ตามหลักวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนเผชิญเหตุ และฝึกซ้อมแผน - เตรียมสรรพกำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับการรับมือ ฯลฯ - หลักเกณฑ์/แนวทาง/มาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ประสานงาน บูรณาการข้อมูลสถานการณ์น้ำ
2. เตรียมความพร้อม	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเขตภาวะน้ำแล้งล่วงหน้า (ม.57) - แผนเตรียมกรณีน้ำท่วมฉุกเฉิน (ม.64) - ติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ ประเมินพื้นที่เสี่ยงวิกฤตน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยงประสานการปฏิบัติเพื่อรับมือกับภัย - เตรียมการเผชิญเหตุ รับมือ อพยพ ฯลฯ - ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

	พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 “มวลน้ำ”	พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 “มวลชน”
	ระดับความรุนแรง และผลกระทบ (impacts) ที่อาจจะเกิดขึ้น - แจ้งเตือนประชาชน และหน่วยปฏิบัติเพื่อรับมือและเตรียมความพร้อมโดยประสานไปยังศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยง	
3. รับมือ	- ประกาศเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ม. 58) และมาตรการ (ม.60) - ผันน้ำข้ามลุ่มเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง (ม. 59) ภาวะน้ำท่วม (ม.65) - เจ้าหน้าที่ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ (ม.24) และพนักงานเจ้าหน้าที่ (ม.66) มีอำนาจในการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ ภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ได้ - ปัญหาการและอำนวยการแก้ไขปัญหาจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป (ม.24)	- ปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570
4. ฟื้นฟูเยียวยา	- ชดเชยเยียวยา (ม.60, ม.66, ม.67) - รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่วิกฤติน้ำ วางแผนการป้องกันและแก้ไขระยะยาว	- ช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัย ชุมชน สาธารณูปโภค ฯลฯ ที่ได้รับผลกระทบให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ตามหลักเกณฑ์

ที่มา : กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3.2 กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย

(1) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

- 1) บทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำแล้ง” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำลดลงอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของคน สัตว์ และ พืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง (มาตรา 4)
- 2) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามหมวด 5 ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม (มาตรา 5 วรรคสอง) ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามพระราชบัญญัตินี้ หากได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดทั้งปวง (มาตรา 72)

- 3) มาตรา 6 บัญญัติให้“รัฐมีอำนาจใช้ พัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยอาจ เปลี่ยนแปลง รุปร่างของแหล่งน้ำหรือขยายพื้นที่ของแหล่งน้ำก็ได้ แต่ถ้าเป็นการลดพื้นที่หรือ ให้เลิกใช้เพื่อ ประโยชน์สาธารณะต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวล กฎหมายที่ดิน
- เพื่อประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรน้ำสาธารณะที่มีใช้ทางน้ำชลประทาน ตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำ บาดาล นายกรัฐมนตรีอาจประกาศ ในกิจจานุเบกษากำหนดให้หน่วยงานของ รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมดูแล และ บำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะแห่งใดก็ได้
- ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบตามวรรคสอง มีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนด หลักเกณฑ์การเข้าใช้สอยทรัพยากรน้ำ สาธารณะนั้นตามกรอบแนวทางที่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนดโดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องมีใช้ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรน้ำและการใช้น้ำตามที่กำหนดไว้ในหมวด 4 การ จัดสรรน้ำและการใช้น้ำ ระเบียบหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสาม เมื่อได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”
- 4) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการ บริหารทรัพยากรน้ำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบูรณาการเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำให้เกิดความเป็นเอกภาพ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ พิจารณา และให้ความเห็นชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งของคณะกรรมการลุ่ม น้ำต่างๆ (มาตรา 17(10))
- 5) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขต ลุ่มน้ำ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง เสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ (มาตรา 35(2)) รวมถึงพิจารณาและเสนอ ความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำต่อ กนช. (มาตรา 35(6))
- 6) ในการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำตามมาตรา 43 และมาตรา 44 ผู้ขอรับ ใบอนุญาตต้องยื่นแผนการจัดการน้ำมาพร้อมกับคำขอด้วย ทั้งนี้ แบบคำ ขอรรับใบอนุญาตการใช้น้ำและแผนการจัดการน้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดี กรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนดโดยในแผนการบริหารจัดการน้ำต้องมีรายการเกี่ยวกับแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้งด้วย และแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้งนั้น อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการใช้น้ำในระหว่างที่เกิดภาวะน้ำแล้ง การลดปริมาณการใช้น้ำ การหาแหล่งน้ำ ทดแทน และอัตราความเป็นไปได้ในการเคลื่อนย้ายน้ำที่มีเพื่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา 47)

- 7) เมื่อมีการประกาศผั่งน้ำในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 17(5) แล้ว การใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในระบบทางน้ำตามผั่งน้ำจะต้องไม่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางน้ำหรือกระแสหรือกีดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 56)
- 8) ในกรณีที่มีข้อมูลเพียงพอที่ชี้ได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่ใดของกลุ่มน้ำให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง และกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เห็นสมควรได้ การกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เห็นสมควร ให้ทำเป็นประกาศปิดไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในเขตภาวะน้ำแล้งนั้น เมื่อภาวะน้ำแล้งได้พ้นไปแล้ว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 57)
- 9) ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจหรือการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ใด ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงในพื้นที่นั้น และกำหนดวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้หรือห้ามการใช้น้ำบางประเภทเกินกว่าจำเป็นแก่การอุปโภคบริโภค กำหนดวิธีการแบ่งปันน้ำ รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นใดที่จำเป็นใช้บังคับในพื้นที่เพื่อแก้ไขและบรรเทาภาวะน้ำแล้งนั้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและให้ผู้ใช้น้ำต้องเสียหายน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศดังกล่าวคณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจกำหนด วิธีการใช้น้ำและการแบ่งปันน้ำในพื้นที่ได้เท่าที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ในกรณีที่ประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงใช้บังคับในพื้นที่เดียวกันกับที่ได้มีประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งตามมาตรา 57 ให้ประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงมีผลเป็นการยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 57 และเมื่อภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงได้พ้นไปแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (มาตรา 58)

- 10) ในกรณีมีความจำเป็นต้องผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวได้เท่าที่จำเป็นในการ บรรเทาภาวะน้ำแล้งนั้น (มาตรา 59) นอกจากนี้ กนช. ยังมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบการ ผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำและการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ (มาตรา 17(12))
- 11) ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงในพื้นที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเฉลี่ยน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้กักเก็บน้ำดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่า ทดแทนจากการที่ต้องสูญเสียน้ำที่กักเก็บไว้ (มาตรา 60 วรรคหนึ่ง)
- 12) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งใน ระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้
 - หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
 - งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
 - การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
 - การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
 - วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
 - การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
 - การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้งในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม (มาตรา 61)
- 13) เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นแล้วให้เสนอต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และจัดส่งแผนดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ

และดำเนินการ ในการนี้ ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องจัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง รวมทั้งบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใดๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่อาจดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งได้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอเรื่องต่อ กนช. เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป (มาตรา 62)

- 14) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ และทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 63)
- 15) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ หรือเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องอยู่ภายในกรอบของแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามมาตรา 61 หรือแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามมาตรา 64 หรือทั้งสองแผนควบคู่กันแล้วแต่กรณี (มาตรา 66 วรรคหนึ่ง)
- 16) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำหรือระบายน้ำผ่าน หรือเข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใดๆ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องแสดงวัตถุประสงค์ และลักษณะของการ ใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างและวันเวลาที่จะใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างด้วย แต่ถ้าเป็นกรณีฉุกเฉินเพื่อแก้ไข ภาวะน้ำแล้ง พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้ง ให้ทราบล่วงหน้า แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบในโอกาสแรกที่สามารถ กระทำได้ (มาตรา 67 วรรคหนึ่งและวรรคสอง)
- 17) ห้ามมิให้บุคคลใดเอาไป ยักย้าย ทำอันตราย หรือทำให้เสียหายแก่สิ่งก่อสร้าง สิ่งของ หรืออุปกรณ์ใดๆ หรือละเมิดมาตรการใดๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 71 วรรคหนึ่ง)

นอกจากนี้ ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหา วิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป และมีอำนาจ ออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำหรือ ห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้าย จากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที (มาตรา 24)

(2) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

- 1) บทนิยามคำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบ ต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของ ประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้ หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (มาตรา 4)
- 2) กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดย ย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่ง นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน กรรมการ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวง มหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนัก งบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจ แห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิ อีกไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง และการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัย เป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นกรรมการ

และเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการในกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา 6)

- 3) กปภ.ช. มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามที่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำ
ขึ้นตามมาตรา 11(1) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี บูรณาการพัฒนาระบบ การ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น และหน่วยงาน ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงให้
คำแนะนำ ปรีกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการ ป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย (มาตรา 7)
- 4) กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ใน
การดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมี
หน้าที่และอำนาจในการจัดทำ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
แห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี จัดให้มีการ ศึกษาวิจัย
เพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มี ประสิทธิภาพ
ปฏิบัติการ ประสานการ ปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของ
รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับ
ภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย แนะนำ ให้คำปรึกษา และ
อบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน รวมถึงติดตาม ตรวจสอบ และ
ประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละ
ระดับ (มาตรา 11)
- 5) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ
ดังต่อไปนี้
 - แนวทาง มาตรการ และงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 - แนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อน ที่
เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาวเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมถึงการอพยพ
ประชาชน หน่วยงานของรัฐ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การ
สงเคราะห์ผู้ประสบภัย การดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการแก้ไข
ปัญหา เกี่ยวกับการสื่อสารและการสาธารณสุข

- หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินการตาม 1) และ 2) และวิธีการให้ได้มาซึ่งงบประมาณเพื่อการดำเนินการดังกล่าว
 - แนวทางในการเตรียมพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ และจัดระบบการปฏิบัติการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากร และประชาชน
 - แนวทางในการซ่อมแซม บูรณะ ฟื้นฟู และให้ความช่วยเหลือประชาชนภายหลังที่สาธารณภัยสิ้นสุด การกำหนดเรื่องดังกล่าวข้างต้น จะต้องกำหนดให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงสาธารณภัยต่างๆ โดยอาจกำหนดตามความจำเป็นแห่งความรุนแรงและความเสี่ยงในสาธารณภัยด้านนั้น และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง ให้ระบุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติด้วย (มาตรา 12)
- 6) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (มาตรา 13)
- 7) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา 13 และผู้อำนวยการตามมาตรา 21 และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ ของ ผู้ บ ัญ ชา การ รอง ผู้ บ ัญ ชา การ ผู้ อำนวย การ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตาม มาตรา 25 มาตรา 28 และมาตรา 29 ด้วย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบหรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้วแต่กรณี (มาตรา 31)
- (3) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) บทนิยามคำว่า “การชลประทาน” หมายความว่า กิจกรรมชลประทาน จัดทำขึ้นเพื่อให้ได้มา ซึ่งน้ำหรือเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายหรือแบ่ง น้ำเพื่อเกษตรกรรม การพลังงาน การสาธารณสุข โภค หรือการอุตสาหกรรม และ

- หมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำกัก รวมถึงการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย คำว่า “ทางน้ำชลประทาน” หมายความว่า ทางน้ำที่ รัฐมนตรีได้ประกาศตามความในมาตรา 5 ว่าเป็นทางน้ำชลประทาน และคำว่า “เขตชลประทาน” หมายความว่า เขตที่ดินที่ทำการเพาะปลูกซึ่งจะได้รับประโยชน์จากการชลประทาน (มาตรา 4)
- 2) ทางน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ประเภท 1 ทางน้ำที่ใช้ในการส่งระบาย กัก หรือกั้นน้ำเพื่อการชลประทาน ประเภท 2 ทางน้ำที่ใช้ในการคมนาคมแต่มีการชลประทานร่วมอยู่ด้วย เฉพาะ ภายในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ประเภท 3 ทางน้ำที่สงวนไว้ใช้ในการชลประทาน ประเภท 4 ทางน้ำอันเป็นอุปกรณ์แก่การชลประทาน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ว่าทางน้ำใดเป็นทางน้ำชลประทาน และเป็นประเภทใด (มาตรา 5)
 - 3) นายช่างชลประทานมีอำนาจใช้พื้นที่ดินที่ปราศจากสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในเขตการชลประทานได้เป็นครั้งคราวตามระยะเวลาที่จำเป็นแก่การชลประทาน โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 6)
 - 4) ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจที่จะใช้ที่ดินหรือสิ่งของของบุคคลใดๆ ในที่ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้เท่าที่จำเป็น แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 7)
 - 5) เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ถ้าไม่สามารถจะทำได้โดยวิธีอื่น ให้เจ้าของที่ดินที่อยู่ห่างทางน้ำหรือแหล่งน้ำใดมีสิทธิทำทางน้ำผ่านที่ดินของผู้อื่นได้ ในเมื่อนายช่างชลประทาน ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอได้อนุญาตและกำหนดให้โดยกว้างรวมทั้งที่ที่ดินด้วยไม่เกินสิบเมตร แต่ต้อง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำนั้นผ่าน ในการที่จะให้อนุญาตและกำหนด ทางน้ำนั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำผ่าน และให้กำหนดให้ทำตรงที่ที่จะเสียหายแก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินนั้นน้อยที่สุด (มาตรา 9)
 - 6) เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้าไปในที่ดินของบุคคลใดๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้าตามสมควร แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้น ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 10)

- 7) เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)
- 8) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทานให้เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลรักษาทางน้ำชลประทาน คันคลอง ขานคลอง ทำนบ พนัง หมุด ระดับหลักฐานหรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทานตามที่อธิบดีกำหนด การแต่งตั้งดังกล่าวให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการชลประทานในเขตนั้นด้วย (มาตรา 13)
- 9) ห้ามมิให้รถยนต์หรือเรือกลไฟเดินในทางน้ำชลประทานประเภท 1 เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น และห้ามมิให้รถยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้าง ขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าหรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท 2 เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจาก เจ้าพนักงาน (มาตรา 13 เบญจ วรรคหนึ่ง)
- 10) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขการใช้เรือ แพ ในทางน้ำชลประทานประเภท 1 และประเภท 2 วางระเบียบการขอและการ อนุญาตเดินรถยนต์หรือเรือกลไฟในทางน้ำชลประทานประเภท 1 และการขอและการออกใบอนุญาตเดินเรือ ยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้างขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าหรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท 2 รวมถึง กำหนดเครื่องมือและวิธีที่จะใช้ในการจับสัตว์น้ำ ตลอดจนกำหนดเขตห้ามจับสัตว์น้ำในทางน้ำชลประทาน เพื่อป้องกันความเสียหายแก่การชลประทาน (มาตรา 14)
- 11) เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจปิด กั้น หรือเปิดน้ำในทางน้ำชลประทาน ขุดลอก ซ่อม หรือดัดแปลงแก้ไขทางน้ำชลประทาน หรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างขึ้น ในทางน้ำชลประทาน รวมถึงการห้ามจำกัด หรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือ แพ ผ่านทางน้ำชลประทาน ดังกล่าว การใช้อำนาจข้างต้นให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่กรณี ฉุกเฉิน อธิบดีมีอำนาจดำเนินการไปก่อนได้ (มาตรา 15)
- 12) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจห้าม จำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขในการใช้เรือ แพ การใช้น้ำ การระบายน้ำหรือการอื่นในทางน้ำชลประทานประเภท 4 โดยประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่น ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน (มาตรา 16)

- 13) กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน หรือเทศมนตรีในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตชลประทานมีหน้าที่ดูแลรักษาคันคลองและทางน้ำชลประทานอันอยู่ในเขตท้องที่หรือเขตเทศบาลนั้น (มาตรา 17)
- 14) ในการขุดซ่อมทางน้ำชลประทาน ถ้าไม่มีที่เททิ้งมูลดิน ก็ให้มีอำนาจเททิ้งมูลดินในที่ดินที่ใกล้เคียงได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ถ้าทำให้เสียหายแก่พืชผลหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีอยู่ในขณะนั้นแล้ว ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 19)
- 15) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำ ระบายน้ำ หรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก ห้ามมิให้ผู้ใดปิดกั้นน้ำไว้ด้วยวิธีใดๆ จนเป็นเหตุไม่ให้น้ำไหลไปสู่ที่ดินใกล้เคียงหรือปลายทาง ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจที่จะสั่งเป็นหนังสือ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ทำการเพาะปลูก ให้เปิดสิ่งที่ปิดกั้นน้ำไว้ตามที่จะกำหนดให้หรือจัดการเปิดเสียเองก็ได้ ในการนี้เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจเข้าไปในที่ดินแห่งหนึ่ง แห่งใด เพื่อตรวจและจัดการดังกล่าวแล้ว (มาตรา 20)
- 16) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำหรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน หรือผู้ทำการเพาะปลูกบนพื้นที่ดินภายในบริเวณที่จะได้รับน้ำนั้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่จะได้กำหนดให้ เพื่อกักน้ำนั้นไว้ไม่ให้ไหลไปเสียเปล่าจนเป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงไม่ได้รับน้ำตามที่ควร (มาตรา 21)
- 17) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้าง กำแพง หรือต่อเติมสิ่งก่อสร้าง หรือปลูกปักสิ่งใด หรือ ทำการเพาะปลูก รุกกล้าทางน้ำชลประทาน ขานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนัง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สิ่งรุกกล้าพ้นไปจากทางน้ำชลประทาน ขานคลอง เขตคันคลองหรือเขตพนังได้ (มาตรา 23)
- 18) ถ้ามีต้นไม้ในที่ดินของผู้ใดรุกกล้าทางน้ำชลประทานหรือทำให้เสียหายแก่ทางน้ำชลประทาน ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นตัดหรือนำต้นไม้ นั้นไปให้พ้นเสียได้ (มาตรา 24)
- 19) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการกีดขวางทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจ

ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้สิ่งกีดขวางพ้นไปจากทางน้ำชลประทานได้
(มาตรา 25)

- 20) ห้ามมิให้ผู้ใดขุดคลองหรือทางน้ำมาเชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือมาเชื่อมกับ
ทางน้ำอื่นที่เชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้น้ำ
ในทางน้ำชลประทานรั่วไหล อันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทาน
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้ที่อธิบดี
มอบหมาย และอธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวปิดกั้นทางน้ำนั้นหรือ
กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้น้ำรั่วไหลได้ต่อไป เพื่อป้องกันอันตรายอัน
อาจเกิดแก่การชลประทาน หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เจ้า
พนักงานจัดการได้ทันที และถ้าจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินเพื่อการนี้ ก็ให้มีอำนาจใช้
ที่ดินริมคลองหรือริมทางน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายในการนี้รวมทั้ง
ค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้ให้แก่เจ้าของที่ดินให้คิดเอาจากผู้ฝ่าฝืนทั้งสิ้น (มาตรา
26)
- 21) ห้ามมิให้ผู้ใดนำหรือปล่อยสัตว์พาหนะลงไปทางน้ำชลประทานประเภท 1
และประเภท 2 หรือเหยียบย่ำคันคลอง ชานคลอง หรือบริเวณสิ่งก่อสร้างอัน
เกี่ยวกับการชลประทาน เว้นแต่ในที่ที่ได้กำหนดอนุญาตไว้หรือได้รับอนุญาต
เป็นหนังสือจากเจ้าพนักงาน (มาตรา 27)
- 22) ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอย ซากสัตว์ ซากพืช เศษถ่าน หรือสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำ
ชลประทานหรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภค (มาตรา
28 วรรคหนึ่ง)
- 23) ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยน้ำซึ่งทำให้เกิดเป็นพิษแก่น้ำตามธรรมชาติ หรือสารเคมีเป็น
พิษลงในทางน้ำชลประทาน จนอาจทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานเป็นอันตราย
แก่เกษตรกรรม การบริโภค อุปโภค หรือสุขภาพอนามัย (มาตรา 28 วรรคสอง)
- 24) ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้ประตูน้ำ ฝาย เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม
สะพานทางน้ำ ปุ่ม เส้า หรือสายโทรศัพท์ ที่ใช้ในการชลประทานเสียหายจน
อาจเกิดอันตรายหรือขัดข้องแก่การใช้สิ่งทีกล่าวนั้น (มาตรา 29)
- 25) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะทำให้เสียหายแก่คันคลอง ชาน
คลอง ทำนบ พนัง หรือหมู่ตระดับหลักฐานที่ใช้ในการชลประทาน (มาตรา 30)
- 26) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะเป็นการกีดขวางแก่แนวทางที่ได้
สำรวจไว้ หรือเขตงานหรือทำให้แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือหมู่ตมหมายแสดงเขต
งานคลาดเคลื่อนหรือสูญหาย (มาตรา 31)

- 27) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ปิดหรือเปิดประตูน้ำ เชื้อนระบาย ประตูละบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม สะพานทางน้ำ ปูม หรือลากเข็นสายในบริเวณ ทำนบหรือประตูละบาย (มาตรา 32)
 - 28) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากนายช่างชลประทานหรือผู้ที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรม ชลประทาน ทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือรื้อถอนบรรดาสสิ่งก่อสร้างอัน เกี่ยวกับการชลประทาน (มาตรา 33)
 - 29) ห้ามมิให้ผู้ใดขุด ลอก ทางน้ำชลประทานอันจะทำให้เสียหายแก่การชลประทาน หรือปิดกั้นทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี กรม ชลประทาน (มาตรา 34)
 - 30) เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้ใดชักหรือใช้น้ำในทางน้ำชลประทานในเมื่อ เห็นว่าจะเป็นเหตุที่จะก่อให้เกิดการเสียหายแก่ผู้อื่น (มาตรา 35) หมายเหตุ : (3) ถึง (30) เป็นหน้าที่และอำนาจของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบริหาร จัดการปัญหาน้ำแล้ง หรือข้อห้ามตามกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำซึ่ง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและปริมาณของน้ำ
- (4) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญดังนี้ “น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดิน ที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่ รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้ “เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ ได้มาซึ่งน้ำบาดาล หรือเพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล “บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล “เขตน้ำ บาดาล” หมายความว่า เขตท้องที่ที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขตน้ำบาดาลโดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา “กิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำ บาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล “ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ “ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือ ของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำ บาดาล
 - 2) พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มี หน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่ เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้ น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการน้ำบาดาลประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้อง

ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เขตวิฤตการณ์น้ำบาดาล ต้องเป็นเขตท้องที่ที่มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณที่มากกว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จนอาจทำให้เกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล หรือการลดตัวลงของระดับน้ำในชั้นน้ำบาดาล หรือผลกระทบสำคัญอื่นต่อสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐดังกล่าวข้างต้น ต้องปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 6 เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้ บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษด้วย (มาตรา 4)

- 3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาล ในกรณีที่มีการสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตราย แก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่นั้นให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาล (มาตรา 5 วรรคหนึ่ง และ วรรคสอง)
- 4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำ บาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้ บ่อน้ำ บาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (มาตรา 6(1))
- 5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาล หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่า ใช้น้ำบาดาล (มาตรา 7(2))
- 6) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (คณะกรรมการบริหาร กพน.) ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำและผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแต่งตั้งผู้อำนวยการกองหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ผู้อำนวยการกองของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 7 ฉ)

- 7) คณะกรรมการบริหาร กพท. มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการน้ำบาดาล (มาตรา 7 สัตต (2))
- 8) กำหนดให้มีคณะกรรมการน้ำบาดาล ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าการการประปานครหลวงหรือผู้แทน ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาคหรือผู้แทนประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทนกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง อีกไม่เกินสองคนเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 9)
- 9) คณะกรรมการน้ำบาดาลมีหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องการออกกฎกระทรวง หรือประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือในเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 14)
- 10) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 6 (มาตรา 16 วรรคหนึ่ง และมาตรา 22)
- 11) ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้น (มาตรา 17)

- 12) ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มี 3 ประเภท ดังนี้ 1) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล 2) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล 3) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล (มาตรา 18)
- 13) พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือ ตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้ (มาตรา 28)
- 14) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ แก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก๊ซ หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ (มาตรา 29)
- 15) เมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจสั่ง และกำหนด วิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 34)
- 16) ผู้ใดสูบน้ำบาดาลในเขตห้ามสูบน้ำบาดาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และจะริบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์กระทำความผิดเสียก็ได้ (มาตรา 36 ทวิ วรรคหนึ่ง)

3.2.2 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย

(1) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558

1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า การดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลง เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยทำการรวบรวมที่ดิน หลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางแผนจัดรูปที่ดินเสียใหม่ การจัดระบบชลประทาน การจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน การบำรุงดิน การวางแผนการผลิตและการจำหน่าย

ผลิตผลการเกษตร รวมถึงการแลกเปลี่ยน การโอน การรับโอนสิทธิในที่ดิน การให้เช่าซื้อที่ดิน และการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม “การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การจัดระบบชลประทานจากทางน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำอื่นใดไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมได้อย่าง ทัวถึง รวมทั้งการจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา

“เขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

“เขตโครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ระบบชลประทาน” หมายความว่า คัน คูน้ำ ทางระบายน้ำ ประตูน้ำ รวมทั้งสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์อื่นใดที่จัดทำขึ้นเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบาย หรือจัดสรรน้ำในเขตการ จัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมหรือเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึง นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมชลประทาน

1) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง มีอำนาจหน้าที่

- พิจารณาเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ
- กำหนดนโยบายและพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และโครงการจัดรูปที่ดินในท้องที่ต่างๆ
- พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่้ออกประกาศกำหนดแนวเขตสำรวจการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม
- พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสำรวจการจัดรูปที่ดิน

- วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และกิจการที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และการจัดรูปที่ดินของสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด
 - กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและช่วยเหลือการทำเกษตรกรรมในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
 - ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 11)
- 2) สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม การจัดรูปที่ดิน รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ควบคุมสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจหน้าที่
- จัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน
 - จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและโครงการจัดรูปที่ดิน
 - จัดทำแผนผังการจัดแปลงที่ดิน ระบบชลประทาน การสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน และกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
 - ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม และช่วยเหลือการทำเกษตรกรรม
 - ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินตามที่คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางกำหนด (มาตรา 14)
- 3) ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ประกอบด้วยแผนการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และแผนการจัดรูปที่ดิน โดยแสดงภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดิน ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน กรอบงบประมาณ รวมทั้งกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผน แนวทางการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบชลประทาน การบริหารและพัฒนาที่ดิน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำเกษตรกรรม

ในการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง
คำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนา
การเกษตรของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ หรือแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัด
ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตลอดจน ประสานงานกับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำแผนด้วย

ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะกรรมการ
จัดรูปที่ดินกลางเพื่อพิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ ใน
กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผน แม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูป
ที่ดินกลางประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่
ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนนั้น (มาตรา 17)

- 4) ห้ามมิให้ผู้ใดทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทานหรือกระทำการ
ใดๆ เพื่อส่ง กัก หรือระบายน้ำจากระบบชลประทาน เว้นแต่จะดำเนินการตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 25 หรือได้รับ
อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 27)
- 5) ห้ามมิให้ผู้ใดกักน้ำไว้ใช้เกินกว่าความจำเป็นแก่ที่ดินของตน หรือกระทำการอื่น
ใดอันเป็นการขัดขวางต่อการส่ง กัก หรือระบายน้ำ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่
สามารถได้รับน้ำจากระบบชลประทาน (มาตรา 29)
- 6) การจัดรูปที่ดิน เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวด 4 การจัดรูปที่ดิน โดยในกรณีที่
สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมมีความ
ประสงค์ให้มีการจัดรูปที่ดินในพื้นที่ ที่ทำเกษตรกรรมหรือพื้นที่ในเขตการ
จัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำโครงการ เสนอ
ต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ทั้งนี้ การเสนอโครงการดังกล่าวต้องแสดง
แนวเขตพื้นที่ที่ประสงค์จะจัดรูปที่ดิน ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการ
ดำเนินการ และประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ (มาตรา 31)
- 7) ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดกำหนดแนวเขต
ในการจัดสร้างระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา และ
สาธารณูปโภคอย่างอื่นเพื่อให้เจ้าของที่ดิน ทุกแปลงได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
(มาตรา 47)
- 8) ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- เทหรือทิ้งสิ่งใดๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใดๆ ในบริเวณที่มีการจัดระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดิน
- ทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทาน หรือกระทำการใดๆ ต่อระบบชลประทานเพื่อส่ง กัก หรือระบายน้ำจากระบบชลประทาน เว้นแต่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(2) พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

2) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

- “การพัฒนาที่ดิน” หมายความว่า การกระทำใดๆ ต่อดินหรือที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของดินหรือที่ดิน หรือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น และหมายความรวมถึง การปรับปรุงดินหรือที่ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติหรือขาดความอุดมสมบูรณ์เพราะการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อรักษาคุณลักษณะหรือเพื่อความเหมาะสมในการใช้ที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม
- “การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและ แผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้
- “ดิน” หมายความว่า รวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย
- “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวัง ป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึง การรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของ ดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณลักษณะให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในทางเกษตรกรรม

9) คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน มีอำนาจและหน้าที่

- กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ
- วางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ประกาศกำหนดเขตสำรวจที่ดิน และประกาศกำหนดเขตสำรวจการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- กำหนดมาตรการเพื่อการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือกำหนดมาตรการ เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (มาตรา 9)
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ พัฒนาที่ดินมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศ ด้วยโดยแผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ (มาตรา 12)

(3) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

3) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

- “การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับ จังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสุลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ
- “ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการ ควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่ เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การ

สาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อ
บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

- “ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง
- “ผังน้ำ” หมายความว่า ผังน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ หรือผังแสดง เขตการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่น้ำหลาก

10) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอน การดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้ วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน
- วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท อย่างสมดุลและยั่งยืน
- วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม
- วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

- แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น (มาตรา 6)
- 11) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องและชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่นๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมือง แห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 13)
- 12) ผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา 13 ประกอบด้วย
 - วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ
 - กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้
 - ก. การใช้ประโยชน์พื้นที่
 - ข. การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
 - ค. โครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - ง. พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น
 - จ. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
 - ฉ. ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
 - ช. การพัฒนาเมืองและชนบท
 - ซ. การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
 - ฌ. การอื่นๆ ที่จำเป็น
 - มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ
 - การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของ หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 14)

- 13) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวาง และจัดทำผังนโยบายระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรง รักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่ง จังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนา เมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เสนอต่ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 15)
- 14) ผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา 15 ประกอบด้วย
- วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค
 - แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค
 - แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบ ไปด้วย แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนที่แสดงระบบ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนที่แสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนที่แสดงผังน้ำ เป็นต้น
 - นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผัง นโยบายระดับภาค
 - การบริหารและพัฒนากการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของ หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการ ดำเนินการ (มาตรา 16)
- 15) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวาง และจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและ การดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและ ชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขูปโภค สาธารณูปการ และ บริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เสนอต่คณะกรรมการผังเมือง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 17)
- 16) ผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา 17 ประกอบด้วย
- วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด
 - แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด

- แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยแผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น
- รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น
- นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของ ผังนโยบายระดับจังหวัด
- การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 18)

17) ผังเมืองรวม ประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
- แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้น ความสูง และพิกัดภูมิศาสตร์
- แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตาม ความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถ เชื่อมโยงกับแผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณสุขปศุสัตว์ สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น
- รายการประกอบแผนผัง
- ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังตาม 3) ทุกประการดังต่อไปนี้

- ก. ประเภทและขนาดกิจการ
 - ข. ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร
 - ค. อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่ แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร
 - ง. อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่ แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร
 - จ. ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ และสถานที่อื่นๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชนด้วย
 - ฉ. ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร
 - ช. ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำ ของคณะกรรมการผังเมือง (มาตรา 22)
- (4) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547
- 4) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่” หมายความว่า การดำเนินการพัฒนาที่ดิน หลายแปลงโดยการวางผังจัดรูปที่ดินใหม่ ปรับปรุงหรือจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการร่วมรับภาระและ กระจายผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ โดยความร่วมมือระหว่างเอกชนกับเอกชนหรือเอกชนกับรัฐ เพื่อให้ เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในด้านการคมนาคม เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและชุมชน และ เป็นการสอดคล้องกับการผังเมือง
 - “โครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า โครงการที่จัดทำขึ้นสำหรับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - “เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้หมายความรวมถึงเจ้าของห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย
 - “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

- “คณะกรรมการส่วนจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัดและให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วย
- 18) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 4 วรรคหนึ่ง)
- 19) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่
- กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการสำคัญเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทและพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ตามที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดเสนอ
 - กำหนดมาตรฐานการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ และการอนุมัติโครงการของคณะกรรมการส่วนจังหวัด
 - ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 6)
- 20) ให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัด (มาตรา 11) หรือคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานคร (มาตรา 12) มีอำนาจหน้าที่
- กำหนดมาตรการและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
 - เสนอแผนแม่บทและพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดต่อคณะกรรมการ เพื่อขอความเห็นชอบ
 - ประสานโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กับโครงการหลักของ ท้องถิ่น
 - อนุมัติโครงการจัดรูปที่ดินที่ดำเนินการภายในเขตจังหวัด

- เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการนำที่ดินของรัฐมาใช้ การจัดหาที่ดินทดแทนที่ดินของรัฐและการเวนคืนที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
 - ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 13)
- 21) ในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่วนจังหวัดแล้วผู้ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีสิทธิที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้ โดยไม่ต้องขอ ความยินยอมจากเจ้าของที่ดิน
- เข้าไปรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือดัดแปลงอาคาร ตลอดจนทำการอันจำเป็นอย่างอื่นในที่ดินของผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดิน
 - เข้าไปสำรวจ รั้ววัด จัดสร้างถนน ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดิน
 - ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต และแนวเขต
 - ดำเนินการเพื่อแบ่งแยกแปลงที่ดิน รวมแปลงที่ดิน และทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิการเช่าแทนเจ้าของที่ดินในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินได้ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ ของโครงการจัดรูปที่ดินนั้น การดำเนินการในอาคารหรือที่ดินที่มีผู้อาศัยอยู่ จะต้องมีการแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าตามระยะเวลาที่สมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่จะได้รับความยินยอม จากผู้นั้น ส่วนการเข้าดำเนินการรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือดัดแปลงสิ่งสาธารณูปโภคที่หน่วยงานของรัฐควบคุมดูแลอยู่ จะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานนั้นก่อน โดยกำหนดเวลาให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์หรือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลสิ่งสาธารณูปโภคนั้นแจ้งกลับว่าประสงค์จะดำเนินการเองหรือไม่ (มาตรา 58)
- (5) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พุทธศักราช 2515
- 5) กำหนดให้การประปาเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค (ข้อ 3 (5))
 - 6) ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการประปา)
(ข้อ 4)
- 7) ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 การประกอบ
กิจการดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกิจการนั้น (ข้อ 6)
- 8) ในการอนุญาตหรือให้สัมปทานตามข้อ 4 (กิจการประปา) รัฐมนตรี
(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) จะกำหนด
เงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผลดีของประชาชนไว้
ด้วยก็ได้ (ข้อ 7)
- 9) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับ
กิจการประปา (ข้อ 11)
- 10) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
(แก้ไขคำว่า “กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม” เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการประปา) และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเศรษฐกิจ รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ (ข้อ 23)
อนึ่ง ปัจจุบันมีประกาศซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับกิจการประปา ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ประกาศกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับ
สัมปทานประกอบกิจการประปาเพื่อความปลอดภัยหรือผลดีของประชาชน
พ.ศ. 2554 และประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง
แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการตามประกาศของคณะ ปฏิวัติ ฉบับที่
58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการประปา ลง
วันที่ 30 เมษายน 2553
- (6) พระราชบัญญัติรักษาคล่อง ศก 121 (พ.ศ. 2445) และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 11) ถ้าหากว่าสามารถจะทำได้อย่างอื่นแล้ว ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเอาหยากเยื่อ ฝุ่น
ฝอยหรือสิ่งโสโครกเททิ้งในคล่อง และห้ามมิให้เททิ้งสิ่งของดังกล่าวมาแล้วลง
ในทางน้ำลำคู ซึ่งเลื่อนไหลมา ลงคล่องได้ ถ้าผู้ใดกระทำผิดจะมีโทษทั้งจำคุก
และปรับ (มาตรา 6)
- 12) การที่จะพาสัตว์พาหนะ คือ ช้าง, ม้า, โค, กระบือ, ช้างคล่องนั้น ให้ขึ้นลงได้ที่
ท่าซึ่งกำหนดไว้ให้เป็นที่สำหรับข้ามสัตว์พาหนะ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดพาสัตว์

พาหนะขึ้นลงในคลองนอกจากท่าข้ามเป็นอันตราย ถ้าผู้ใดกระทำผิดจะมีโทษปรับเป็นรายตัวสัตว์พาหนะ (มาตรา 7)

- 13) ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำให้คลองและฝั้งคลอง หรือถนนหลวงเสียไปด้วยประการใดๆ ถ้าผู้ใดกระทำผิดจะมีโทษทั้งจำคุกและปรับ และต้องทำสิ่งซึ่งเสียหายให้คืนดีด้วย (มาตรา 9)

พระราชบัญญัติรักษาคลอง ศก 121 เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับหนึ่งที่กล่าวถึง การควบคุมการใช้ประโยชน์และการรักษาคุณภาพน้ำในคลองสาธารณะ

(7) พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. 2526

1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

- “คลองประปา” หมายความว่า คลองที่การประปาใช้เก็บน้ำและส่งน้ำที่ได้มาจากแหล่งน้ำดิบ คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ เพื่อใช้ในการผลิตน้ำประปาตามที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นคลองประปา
- “แหล่งน้ำดิบ” หมายความว่า แหล่งน้ำที่นำมาใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปา
- “คลองรับน้ำ” หมายความว่า คลองที่ใช้รับน้ำดิบจากแหล่งน้ำดิบเข้าสู่คลอง ขังน้ำหรือคลองประปา
- “คลองขังน้ำ” หมายความว่า คลองหรือที่ที่ใช้เก็บน้ำดิบสำหรับส่งเข้าคลองประปา
- “เขตหวงห้าม” หมายความว่า เขตของคลองขังน้ำที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เป็นเขตหวงห้าม
- “ท่อส่งน้ำดิบ” หมายความว่า ท่อส่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปา รวมทั้งท่ออื่นใดซึ่งส่งน้ำดิบจากคลองประปาตลอดได้คลองอื่นที่มีใช้คลองประปา
- “ท่อผ่านคลอง” หมายความว่า ท่อส่งน้ำจากคลองอื่นหรือแหล่งน้ำอื่นที่ฝั้งลอดใต้คลองประปา
- “การประปา” หมายความว่า การประปานครหลวงตามกฎหมายว่าด้วยการประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาคตามกฎหมายว่าด้วยการ

ประปาส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินกิจการการประปา
แล้วแต่กรณี

- 2) ห้ามมิให้ผู้ใดขุดหรือขยายคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ สร้าง
ทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างอื่นใดลงในเขตคลองดังกล่าว เว้นแต่ได้รับ
อนุญาตเป็นหนังสือจากการประปา ตามมาตรา 7 และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่
กำหนดในใบอนุญาตนั้น ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากการประปาตามมาตรา 7
ให้ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใน บริเวณคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ
และให้สิ่งก่อสร้างดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของการประปา (มาตรา 9)
 - 3) ห้ามมิให้ผู้ใดทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคลอง ประตูน้ำ ทำนบหรือเขื่อน
ของการประปา ท่อส่งน้ำดิบ หรือท่อผ่านคลอง สะพานข้ามคลองประปา
สะพานข้ามคลองรับน้ำ หรือสะพาน ข้ามคลองขังน้ำ (มาตรา 12)
 - 4) ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งใดๆ หรือระบายหรือทำให้น้ำโสโครกลงไปในคลอง
ประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งซากสัตว์ ขยะมูลฝอย หรือ
สิ่งปฏิกูลลงในเขตคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดชักผ้า
ล้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรืออาบน้ำในเขตคลองประปา (มาตรา 14 และมาตรา 15)
- (8) พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) การประปานครหลวง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - สำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา
 - ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัด
นนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ และควบคุมมาตรฐานเกี่ยวกับระบบ
ประปาเอกชนในเขตท้องที่ ดังกล่าว
 - ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์แก่การประปา (มาตรา 6
และมาตรา 8)
 - 2) การผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา และการจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบโดยการ
ประปานครหลวง เป็นกิจการสาธารณูปโภค และให้อยู่ภายใต้บังคับของ
กฎหมายอันว่าด้วยการนั้น (มาตรา 7)
 - 3) การประปานครหลวงมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบเขตแห่ง
วัตถุประสงค์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
 - สร้าง ซ่อม จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม และ ดำเนินงาน
เกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ และความสะดวกต่างๆ ของการประปานครหลวง

- ชื้อ จัดหา เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง
จำหน่าย หรือดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพย์สินใดๆ
 - สำรวจและวางแผนจำหน่ายน้ำที่จะทำใหม่ หรือขยายเพิ่มเติมภายใน เขต
ท้องที่ตามมาตรา 6(2)
 - กำหนดอัตราราคาขายน้ำ ค่าบริการ และความสะดวกต่างๆ ของการ
ประปานครหลวง และจัดระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระราคาและค่าบริการ
 - กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับระบบประปาเอกชนในเขตท้องที่ตามมาตรา 6(2)
 - จัดระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของ การ
ประปานครหลวง
 - จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการประปา
 - เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัท มหาชน
จำกัด เพื่อประโยชน์แก่กิจการของการประปานครหลวง
 - ว่าจ้างหรือรับจ้างประกอบกิจการประปา
 - ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง และนายหน้าในกิจการตาม
วัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง
 - ทำการค้าและให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องใช้เกี่ยวกับ กิจการ
ประปา
 - กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง (มาตรา 13)
- 4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไป ซึ่งกิจการ
ของการประปานครหลวง (มาตรา 19)
- 5) คณะกรรมการการประปานครหลวง มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและ
ควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของการประปานครหลวง รวมถึงวางข้อบังคับ
เกี่ยวกับการดำเนินกิจการตามมาตรา 13 (มาตรา 24)
- 6) เพื่อประโยชน์ในการสร้าง และบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ
เช่น ท่อน้ำ ประตูน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดจำนวนน้ำ ถังพักน้ำ และอุปกรณ์ต่างๆ
ให้พนักงานมีอำนาจที่จะใช้ สอย หรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ในความ
ครอบครองของบุคคลใดๆ ซึ่งมีใช้โรงเรือนที่คนอยู่อาศัยเป็น การชั่วคราวภายใต้
เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- การใช้สอย หรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจ สร้าง หรือบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ หรือการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ
- ได้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันที่จะใช้สอย หรือเข้าครอบครอง
- ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ทรงสิทธิอื่นเนื่องจากการกระทำของพนักงานดังกล่าวข้างต้น บุคคลเช่นว่านั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากการประปานครหลวงได้ และถ้าไม่สามารถตกลงกันในจำนวนค่าทดแทน ให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการ วินิจฉัย โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ (มาตรา 36)

(9) พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการประกอบ และส่งเสริมธุรกิจการประปาโดยการสำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ เพื่อใช้ในการผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา รวมทั้งการดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับธุรกิจการประปา เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่ การให้บริการสาธารณสุขโลก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ และสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็น สำคัญ (มาตรา 5)
- 2) กปภ. มีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
 - ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือทรัพย์สินต่างๆ สร้าง ซ่อม จัดหา ขยาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจํานำ รับจํานอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือ ดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
 - สำรวจ วางแผน และพัฒนาแหล่งน้ำดิบ ตลอดจนจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ
 - สำรวจ วางแผน และสร้างระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา

- กำหนดราคาจำหน่ายน้ำประปา อัตราค่าบริการ ค่าเครื่องอุปกรณ์ และ ค่า
สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนวิธีการและเงื่อนไขในการชำระราคาและ
ค่าตอบแทนดังกล่าว
 - กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้น้ำประปา เพื่อ ประโยชน์
ในการให้บริการสาธารณสุข
 - กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้ และบำรุงรักษาทรัพย์สินของ กปภ.
 - ถือหุ้น หรือเข้าเป็นหุ้นส่วน หรือร่วมกิจการกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ แก่
การประกอบและส่งเสริมธุรกิจของ กปภ. (มาตรา 7)
- 3) กปภ. มีอำนาจดำเนินการเพื่อจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่ซึ่งอยู่นอกเขตที่
การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการ แต่ กปภ. อาจดำเนินการจำหน่าย
น้ำประปาในเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการได้ เมื่อได้รับความ
เห็นชอบจากการประปานครหลวงแล้ว (มาตรา 8)
- 4) คณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและ
ควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึง วาง
ข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตาม มาตรา 5 และมาตรา 7 วางข้อบังคับ
เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของ กปภ. (มาตรา 17)
- 5) เพื่อประโยชน์ในการสร้างและบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการ
จำหน่ายน้ำประปา เช่น แหล่งน้ำดิบ ท่อน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดปริมาณน้ำ ถัง
พักน้ำ โรงกรองน้ำ ถังตกตะกอน และอุปกรณ์ต่างๆ ให้พนักงานและลูกจ้างมี
อำนาจใช้สอย หรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัย ของบุคคล
ใดๆ เป็นการชั่วคราวภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้
- การใช้สอยหรือครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจเพื่อสร้าง
หรือบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา หรือเป็น
การจำเป็นสำหรับการป้องกัน อันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบ
การผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา
 - กปภ. ได้บอกกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบ
ล่วงหน้าแล้วโดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง
อสังหาริมทรัพย์ทราบภายในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่
อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ ให้ประกาศให้

เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่และ ณ ที่ว่าการเขตหรือที่ว่าการอำเภอที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และการที่จะกระทำนั้นไว้ด้วย (มาตรา 29 วรรคหนึ่ง)

- 6) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. เพื่อการนี้จะสั่งให้ กปภ. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของ กปภ. ที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตาม นโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการได้ (มาตรา 46)

(10) พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม

- 1) ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้น เรียกว่า “การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กฟผ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่งหรือจำหน่ายซึ่งพลังงานไฟฟ้าให้แก่
 - ก. การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือการไฟฟ้าอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
 - ข. ผู้ใช้พลังงานไฟฟ้าตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
 - ค. ประเทศใกล้เคียง
 - ดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า แหล่งพลังงานอันได้มาจากธรรมชาติ เช่น น้ำ ลม ความร้อนธรรมชาติ แสงแดด แร่ธาตุ หรือเชื้อเพลิง เป็นต้นว่า น้ำมัน ถ่านหิน หรือก๊าซ รวมทั้งพลังงานปรมาณู เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า และงานอื่นที่ส่งเสริมกิจการของ กฟผ. (มาตรา 6)
- 2) ให้ กฟผ. มีอำนาจกระทำกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงการสร้างเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ หรือสิ่งอื่นอันเป็น อุปกรณ์ของเขื่อนหรืออ่างนั้นเพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือเพื่อการพัฒนาการไฟฟ้าพลังน้ำหรือเพื่อประโยชน์ เกี่ยวกับการไฟฟ้า สร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อน โรงไฟฟ้าพลังน้ำ โรงไฟฟ้าพลังงาน

หรือโรงไฟฟ้าพลังอื่น รวมทั้งลานไถไฟฟ้าและสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของ
โรงไฟฟ้านั้นๆ หรือสร้างระบบไฟฟ้า (มาตรา 9)

3) ให้คณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่วาง
นโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กฟผ. อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้
รวมถึงการออกระเบียบหรือ ข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
(มาตรา 18)

4) ให้ กฟผ. รับผิดชอบในการดำเนินกิจการและการบำรุงรักษาเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อน
ระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ และสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อนหรือ
อ่างนั้นภายในขอบแห่ง วัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 รวมทั้งการควบคุมปริมาณ
น้ำที่กักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ โดยให้คำนึงถึง ประโยชน์มากที่สุดจาก
การควบคุมลุ่มแม่น้ำที่มีการสร้างเขื่อนดังกล่าวขึ้น และแคว ลำน้ำ ทางน้ำ
คลอง หรือ คลองส่งน้ำที่มีต่อเนื่องกับลุ่มแม่น้ำนั้นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
ให้ กฟผ. และกรมชลประทานร่วมกันออกข้อบังคับเพื่อกำหนดปริมาณน้ำที่จะ
กักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับการออก
ข้อบังคับ หรือการปฏิบัติตาม ข้อบังคับให้รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พลังงานเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด (มาตรา 38)

(11) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1) กำหนดบทนิยามคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กร
บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมือง
พัทยา และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

- “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 4)

2) กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่

- จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ
แผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อ
รัฐสภา

- กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ ระหว่างรัฐ
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้วยกันเอง

- กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการ ส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึง ความสะดวก รวดเร็วในการ ให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ เป็น สำคัญ
 - เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรร เพิ่มขึ้น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจาก ส่วนกลาง (มาตรา 12)
- 3) ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่
- รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
 - รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานของ คณะกรรมการ
 - ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้
 - ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนที่คณะกรรมการ มอบหมาย (มาตรา 15)
- 4) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ใน การจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของ ตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษา ทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การสาธารณสุข โภคและการ ก่อสร้างอื่นๆ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง (มาตรา 16)

- 5) ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด การสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกัน ดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด สนับสนุนหรือ ช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (มาตรา 17)
 - 6) ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 และมาตรา 17 (มาตรา 18)
 - 7) ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดว่าองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในส่วนตัว (มาตรา 20)
 - 8) บรรดาอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมาย รัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้ในการดำเนินงานตามอำนาจ และหน้าที่ที่ระบุไว้ในมาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 และมาตรา 19 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจร้องขอให้ รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการแทนได้ (มาตรา 21)
- (12) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

- “จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 - “อำเภอ” หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอด้วย
 - “ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า ข้าราชการที่ปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและได้รับเงินเดือนโดยมีอัตราเงินเดือนและตำแหน่งในงบประมาณที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดขึ้น
 - “ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น นอกจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - “ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)
- 3) ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น และกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด (มาตรา 7 และมาตรา 8)
- 4) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น โดยในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคน (มาตรา 9)
- 5) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่
- กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย
 - สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
 - รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 35/5)
- 6) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้
- ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
 - จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
 - ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 - ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการรักษาความสงบเรียบร้อย
 - คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค อาจมอบให้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
(มาตรา 45)

- 7) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 45/1)
- 8) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจาก ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 46)
- 9) กิจการใดเป็นกิจการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพึงจัดทำตามอำนาจหน้าที่ ถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่จัดทำ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ราชการ ส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำ กิจการนั้นได้ ในกรณีที่ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการดังกล่าว ให้คิดค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่างๆ ตามความเป็นจริงได้ตามอัตราและระยะเวลาที่เหมาะสม (มาตรา 47)
- 10) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกค่าบริการได้โดยตราเป็นข้อบัญญัติ (มาตรา 48)
- 11) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบให้เอกชนกระทำการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทน องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ว่าราชการ จังหวัดเสียก่อน (มาตรา 49 วรรคหนึ่ง)
- 12) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมใดๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้นได้ ทั้งนี้ตาม ระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69)

- 13) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เพื่อการนี้ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ (มาตรา 77 วรรคหนึ่ง)
- (13) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) การจัดตั้งเทศบาล ได้กำหนดให้ท้องถิ่นที่มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็น เทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาล นคร ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 7)
 - 2) เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและ นายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลในระหว่างที่ ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน วันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ ปลัดเทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่ นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนถึงวันประกาศผลการ เลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา 8)
 - 3) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้น เป็น เทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ ด้วย (มาตรา 9)
 - 4) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่น ชุมชนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติ หน้าที่อันต้องทำตาม พระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทย นั้นให้ระบุชื่อและเขต ของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)
 - 5) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมี รายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมี ประกาศกระทรวงมหาดไทยยก ฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศ กระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)
 - 6) องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี (มาตรา 14)

- 7) สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังต่อไปนี้
 - สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน
 - สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน
 - สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คนผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 15)
- 8) สมาชิกสภาเทศบาลย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนในเขตเทศบาลนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใดๆ (มาตรา 18)
- 9) สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาลและ รองประธานสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล (มาตรา 20)
- 10) ประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภา เทศบาลในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา 21)
- 11) ให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลไว้ (มาตรา 23)
- 12) ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ)
- 13) นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่
 - กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย
 - สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

- วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และ กฎหมายอื่น (มาตรา 48 เทรส)

14) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว รักษาความสะอาดของ ถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล บำรุงศิลปะ จารัตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เป็นต้น การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 50)

15) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขต เทศบาล เพื่อให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 51)

16) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อ กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 53)

17) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อ กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53 กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการ สาธารณสุข จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การ วางผังเมือง และการควบคุมการก่อสร้าง การส่งเสริม กิจการ การท่องเที่ยว เป็นต้น (มาตรา 56)

(14) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่ แก้ไข

เพิ่มเติม

1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

- “หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - “นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
 - “ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่ตำบลใด มีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้ หมายความว่า เฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- 2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และ ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 5 วรรคหนึ่ง)
- 3) ในตำบลหนึ่งให้มีสภาตำบลสภาหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และ ให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยสภาตำบลประกอบด้วยสมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของทุกหมู่บ้านในตำบล และแพทย์ประจำตำบล และสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านใน ตำบลนั้นเป็นสมาชิกสภาตำบลหมู่บ้านละหนึ่งคน (มาตรา 6 และมาตรา 7)
- สภาตำบลมีกำนันเป็นประธานสภาตำบล และมีรองประธานสภาตำบลคน หนึ่ง ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากสมาชิกสภาตำบลตามมติของสภาตำบล (มาตรา 16)
- 4) สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการ และงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและ พัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วย ลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 22)
- 5) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สภาตำบลอาจดำเนินกิจการภายในตำบล เกี่ยวกับ การจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร จัดให้มีและบำรุงรักษา ทางน้ำและทางบก จัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของ ถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมถึงคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (มาตรา 23)

- 6) ในการจัดทำโครงการหรือแผนงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในพื้นที่ ตำบลใด ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นคำนึงถึงแผนพัฒนาตำบลนั้นด้วย (มาตรา 26)
- 7) ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล ให้ประธานสภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินกิจการตามมติของสภาตำบล (มาตรา 27)
- 8) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด สภาตำบลอาจทำกิจการ นอกเขตสภาตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อทำกิจการร่วมกัน ได้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบล องค์การ บริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และ กิจการนั้นเป็น กิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ใน อำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 28)
- 9) การกำกับดูแลสภาตำบลให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของ สภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หาก ปรากฏว่าสภาตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของ ประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งยุบสภาตำบลได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ (มาตรา 38 วรรคหนึ่ง และ มาตรา 39 วรรคหนึ่ง)
- 10) สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมา ติดต่อกัน สามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยใน วรรคสอง อาจจัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของ กระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุ ชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย ทั้งนี้ สภาตำบลหรือองค์การ บริหาร ส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายใน เขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในเขตตำบลนั้น (มาตรา 40 วรรคหนึ่ง และมาตรา 41 ทวิ)
- 11) สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหาร ราชการ ส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในเขตตำบล นั้น โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วน ท้องถิ่นไว้ในประกาศ กระทรวงมหาดไทยด้วย (มาตรา 41 ตริ)

- 12) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหาร ส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 42 วรรคหนึ่ง)
- 13) องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (มาตรา 43 และมาตรา 44)
- 14) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น (มาตรา 45 วรรคหนึ่ง)
- 15) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
 - ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 46)
- 16) ห้องการบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 58)นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่
 - กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
 - สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

- รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 59)
- 17) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
- ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วม ดังนี้
- จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - คຸ້ມครอง ดุแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีของท้องถิ่น (มาตรา 67)
- 18) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการใน เขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วม ดังนี้
- ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - การผังเมือง (มาตรา 68)
- 19) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบ ล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้ กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไป ประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)
- 20) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทาง ราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง แห่งชาติ (มาตรา 70)

- 21) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติต้องการการบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ (มาตรา 71)
 - 22) ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 90)
- (15) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแล สำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวมถึงกำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อ สภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน โดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้บังคับ เป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ตามสภาพสังคม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการสาธารณสุข และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 6)
 - 2) ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อ สภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน อธิบดี กรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่ เห็นสมควรถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลา ตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้ เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวนี้แทนก็ได้ (มาตรา 8)
 - 3) คณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใดๆ เกี่ยวกับ การสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออก
กฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนด
โครงการและประสานงาน ระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่
เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น (มาตรา 10)

- 4) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่
หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้ง
การดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู
คลอง และสถานที่ต่างๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ ให้เจ้า
พนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุ
รำคาญต่างๆ ได้ (มาตรา 26)
- 5) เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออก
ข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้ง
ตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแล รักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้
ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัด สิ่งปฏิกูล
หรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้
เกิดเหตุรำคาญและการ ป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ (มาตรา 35)

(16) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง
พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนอกจากที่รกร้าง
ว่างเปล่า และหมายความรวมถึงถนนและทางน้ำด้วย
 - “สถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับ
ประชาชนใช้เพื่อการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ หรือการชุมนุม
 - “ทางน้ำ” หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเล อ่างเก็บน้ำ
แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง คับคลอง บึง คลำราง และหมายความรวมถึงท่อ
ระบายน้ำด้วย
- 2) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษวัสดุ ก่อสร้าง
ลงในทางน้ำ หรือกองไว้ หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือ
ตกลงในทางน้ำ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้
ผู้กระทำดังกล่าวจัดการขนย้ายวัตถุดังกล่าวออกไปให้ห่างจากทางน้ำภายใน
ระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและถ้าการ

กระทำผิดดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือทำให้ท่อระบายน้ำ คู คลอง ตื้นเขิน ให้มีอำนาจสั่งให้ ผู้กระทำการดังกล่าวแก้ไขให้ทางน้ำดังกล่าวคืนสู่สภาพเดิม (มาตรา 23)

- 3) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท ปล่อยหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคาร หรือ ยานพาหนะลงในทางน้ำ (มาตรา 30)
- 4) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลง บน ถนนหรือในทางน้ำ (มาตรา 33)

(17) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “การประมง” หมายความว่า การทำการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ และหมายความรวมถึงการกระทำใดๆ ที่เป็นการสนับสนุนการทำการ ประมง
 - “ทำการประมง” หมายความว่า ค้นหา ล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำ หรือ การกระทำใดๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำในที่จับ สัตว์น้ำ
 - “ประมงน้ำจืด” หมายความว่า การทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำที่อยู่ใน น่านน้ำภายใน
 - “การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการเพาะพันธุ์ สัตว์น้ำทั้งโดยวิธีธรรมชาติ วิธีผสมเทียม หรือวิธีอื่นใดในที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในช่วง ไตของวงจรชีวิตสัตว์น้ำนั้น
 - “ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า บ่อ คอก กระชัง หรือที่ที่ใช้เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำลักษณะอื่นใด ไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินของเอกชน หรือในที่สาธารณ สมบัติของแผ่นดิน หรือในที่จับสัตว์น้ำ ใดๆ ที่ผู้ขุด ผู้สร้าง ผู้จัดทำ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองมีความมุ่งหมายโดยตรงที่จะใช้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - “การทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การทำการ ประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำการประมงที่ไม่ได้รายงาน และการทำ การประมงโดยไร้กฎหมาย
- 2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการมีอำนาจออก กฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 6)

- 3) คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย และกำกับการบริหารจัดการการประมง เช่น กำหนดนโยบายการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ กำหนดแนวทางและเป้าหมายในการพัฒนาการประมงของประเทศให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ น้ำและสิ่งแวดล้อม กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมและ สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน (มาตรา 19)
 - 4) ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุอันตรายตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำ หรือปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้สิ่งใดลงสู่ ที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ หรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่เป็นอันตราย แก่สัตว์น้ำ (มาตรา 58)
 - 5) กำหนดให้ผู้ใดที่กระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาททำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิด มลพิษในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการช่วยเหลือหรือป้องกันชีวิต สัตว์น้ำและทำให้ที่จับสัตว์น้ำฟื้นฟูกลับสู่สภาพตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกรมประมงกำหนด (มาตรา 59)
 - 6) ในกรณีที่ปรากฏว่าในที่จับสัตว์น้ำแห่งใดเกิดสภาวะมลพิษ หรือมีการ ปนเปื้อนของสารพิษหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำเกินมาตรฐานที่อธิบดีกรมประมง ประกาศกำหนด อธิบดีมีอำนาจประกาศห้ามทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำแห่งนั้นภายในเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 100)
- (18) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม

- 1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุกลำเลียง โดยสาร ลาก จูง ดัน ยก ขุดหรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้น้ำได้ทำนองเดียวกัน
 - “เจ้าท่า” หมายความว่า อธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย
- 2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้
 - กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่า เรือและเขตจอดเรือ

- กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ
 - กำหนดแนวทะเลแห่งใดภายในน่านน้ำไทยเป็นเขตควบคุมการเดินเรือ (มาตรา 12)
- 3) ให้เจ้าท่าโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจประกาศกำหนดแนวแม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลอาณาเขต เป็นเขตห้ามจอดเรือหรือ แพร (มาตรา 45/1 วรรคหนึ่ง)
 - 4) ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งห้ามใช้และให้แก้ไขท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ และแพในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ซึ่งมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้ หรืออาจเกิดอันตรายแก่ประชาชนหรือแก่การเดินเรือ โดยแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปิดคำสั่งไว้ ณ ท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ หรือ แพนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับคำสั่งนั้นแล้ว (มาตรา 46 ทวิ)
 - 5) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดลงล้าเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และ ได้น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย หรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก เจ้าท่า (มาตรา 117 วรรคหนึ่ง)
 - 6) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้หิน กรวด ทราย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ยกเว้นน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุ ให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในการ ขจัดสิ่งเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119)
 - 7) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้น้ำมันและเคมีภัณฑ์หรือ สิ่งใดลงลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยอัน อาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อม หรือเป็นอันตราย

ต่อการเดินเรือในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ในการแก้ไขสิ่งเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119 ทวิ)

8) ให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแล รักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย

ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แก้ม หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาทและให้เจ้าท่าสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าว (มาตรา 120)

(19) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

- “สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น
- “คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของ ประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ
- “มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่นๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไป สำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม
- “เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวนและรักษาสภาพธรรมชาติตามที่มีกฎหมาย กำหนด
- “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

2) ให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)

- 3) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่
 - เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
 - กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
 - เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการ ส่งเสริม การลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อ คณะรัฐมนตรี
 - เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการ ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี (มาตรา 13)
- 4) ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ เอกสารหรือข้อมูล ที่เกี่ยวข้องของโครงการและแผนงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลนั้นมาพิจารณา ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมา ชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการและแผนงานโดยอาจจะทำให้เกิดผลเสียหาย ร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (มาตรา 19 วรรคหนึ่ง)
- 5) ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการ ผู้ชำนาญการ หรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอ ความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 20)
- 6) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ อาจมอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ หรือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียม ข้อเสนอไปยัง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 21)

- 7) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้
- มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ น้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่ม น้ำในแต่ละพื้นที่
 - มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ 3) มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล
 - การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น จะต้องอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย (มาตรา 32)
- 8) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำแผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด ให้กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น (มาตรา 35)
- 9) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงาน และแนวทางการดำเนินงานในเรื่อง ดังต่อไปนี้
- การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่นๆ
 - การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
 - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
 - การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนที่จำเป็น สำหรับการดำเนินงานตามแผน

- การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือ และประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และระหว่างส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนด อัตราค่าจ้างพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
- การตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
- การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อ ประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 36)

(20) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามคำว่า “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน
- 2) ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควร รัฐมนตรีจะลดหรือยกเว้นค่าภาคหลวงให้ บุคคลซึ่งประสบภัยพิบัติสาธารณะตามความจำเป็นเฉพาะรายก็ได้ (มาตรา 9 ทวิ 11)
- 3) เพื่อบำบัดป้องกันอันตรายซึ่งมีมาเป็นสาธารณะโดยฉุกเฉินแก่ไม้หรือของ ป่าในป่าใด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานในป่านั้น หรือป่าที่ใกล้เคียง รวมทั้ง คนงานหรือผู้รับจ้างของผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานให้ให้ความช่วยเหลือด้วยแรงงานหรือสิ่งของตามที่ จำเป็นแก่การนั้นได้ (มาตรา 65)
- 4) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ใดในเขตสัมปทานเพื่อประโยชน์ในการ สร้างเขื่อนชลประทานหรือเขื่อนพลังน้ำ หรือเพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือความมั่นคงของชาติ หรือ เพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการ ดังต่อไปนี้
 - ให้สัมปทานที่มีพื้นที่สัมปทานทับพื้นที่ดังกล่าวสิ้นสุดลงทั้งแปลง
 - ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำการกิจการที่ได้รับสัมปทานเป็นการชั่วคราว ในพื้นที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร
 - ตัดเขตพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ในสัมปทาน (มาตรา 68 ทวิ)
- 5) นอกจากการสิ้นสุดลงตามอายุของสัมปทาน หรือตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิการทำการกิจการที่

ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่ สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วน ย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ
พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตที่กำหนดให้เป็น

- อุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือ
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า
(มาตรา 68 ตรี)

(21) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “ป่า” หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย
 - “ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้
 - “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้
- 2) ในจังหวัดใดที่มีป่าสงวนแห่งชาติ ให้มี “คณะกรรมการควบคุมและรักษา ป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัด” มีอำนาจหน้าที่ กำหนดมาตรการในการควบคุมดูแล และการส่งเสริม การปลูกป่า รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับแนวทางที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ แนวทาง ดังกล่าวต้อง กำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ด้วย (มาตรา 11)
- 3) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการ เสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 14)
- 4) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ หรือก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ต้นน้ำลำธาร หรือพื้นที่ชายฝั่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ สองแสนบาทถึงสองล้านบาท (มาตรา 31)

(22) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิต อยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความ รวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่า

ด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็น
สัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

- 2) ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่แสดงที่ตั้ง แบบแปลน และ แผนผังของสวนสัตว์โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังของ สวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้
 - การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
 - การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย และการควบคุมโรค
 - การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่างๆ (มาตรา 33)
- 3) คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
 - เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแล รักษา สภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และ พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า
 - ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
 - กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 45)

- 4) เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” (มาตรา 47)
- 5) ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เตือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ หรือ ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางกั้นทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 55)
- 6) ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ (มาตรา 53)
- 7) ความในมาตรา 53 หรือมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้
- 8) มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติ อันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้ว ให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบโดยมิชักช้า
- 9) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า หรือการสำรวจการศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมี เหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำความดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อ

ทราบ และให้ถือว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 56)

- 10) เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดตัด โคน ผักตบถ ผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใดๆ หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน หรือเดือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็น อันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ ความที่กล่าวข้างต้นมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ เจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการ ทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า (มาตรา 67)

(23) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
- “อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า พื้นที่ที่มีความโดดเด่นสวยงามทางธรรมชาติเป็นพิเศษหรือมีความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสัตว์ ป่าหรือพืชป่าประจำถิ่นที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ หรือโดดเด่นด้านธรณีวิทยา หรือมรดกทางวัฒนธรรมที่สมควรสงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ของคนในชาติหรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติหรือ นันทนาการของประชาชนอย่างยั่งยืน
 - “วนอุทยาน” หมายความว่า พื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติสวยงามเหมาะแก่การสงวนรักษาไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทาง ธรรมชาติหรือนันทนาการของประชาชนโดยส่วนรวม
- 2) คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ
- กำหนดนโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ

- เสนอแนะการกำหนดพื้นที่ใดเป็นอุทยานแห่งชาติ การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของ ประเทศ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่ใดเป็นวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ รวมทั้งการขยายหรือการเพิกถอนวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวน รุกขชาติเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
 - พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 16)
- 3) ภายในอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็น การเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ทะเล ท่วมทัน เตือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ หรือปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางกั้นทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 19)
- 4) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใดๆ ในอุทยานแห่งชาติเพื่อช่วยเหลือหรือป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน เพื่อรักษา สภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณภัยให้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามมาตรา 19 ในกรณีนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่น ของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำความดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีเพื่อทราบ (มาตรา 25)
- 5) ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิมในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวน พฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 ตามที่คณะรัฐมนตรี กำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำต้องรับโทษทางอาญา (มาตรา 41)
- (24) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้โรงงานตามประเภทชนิดหรือขนาดใดเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงาน

จำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวก ที่ 3 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็นใน การควบคุมดูแล การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกัน ความเสียหาย และการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อ ประชาชนหรือ สิ่งแวดล้อม (มาตรา 7)

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจ ออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติ ตามในเรื่องการกำหนดมาตรฐาน และวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบ กิจการ โรงงาน (มาตรา 8)

- 2) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ประกอบการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจ ก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่ อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจสั่งให้ ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือ เหมาะสมภายใน ระยะเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 37)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการโรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังกล่าวข้างต้น ถ้ามีเหตุที่ทางราชการสมควรเข้าไปดำเนินการแทน ให้ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่ง ปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งการให้ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้บุคคลใดๆ เข้าจัดการแก้ไข เพื่อให้เป็นไป ตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบการโรงงานต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ในการเข้าจัดการนั้น ตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ สามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว

ถ้าทางราชการได้เข้าไปจัดการแก้ไขปัญหามลพิษหรือผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากโรงงาน ให้ขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่า ด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในการ ดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินตามวรรคหนึ่งจากผู้ ประกอบกิจการโรงงาน แล้วให้ชดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุนสิ่งแวดล้อมดังกล่าวต่อไป (มาตรา 42)

- (25) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม

- 1) ให้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมขึ้น เรียกว่า “การนิคมอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กนอ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- การจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม หรือเพื่อดำเนินธุรกิจอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับ กนอ.
 - การปรับปรุงที่ดินที่ กนอ. ได้มา รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบ พาณิชยกรรม และผู้ประกอบการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม รวมตลอดทั้งการจัดให้มีและบริหารจัดการกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ที่พักอาศัย การขนส่งทางบกและทางน้ำ ท่าเรือ การสื่อสารโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นใด ทั้งนี้ ที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่ กิจการของนิคมอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบการหรือผู้อยู่อาศัยในนิคมอุตสาหกรรม
 - การดำเนินกิจการท่าเรือ
 - การพัฒนาชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงหรือการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะแก่ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง (มาตรา 6)
- 2) ให้ กนอ. มีอำนาจกระทำการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
- การควบคุมการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบ พาณิชยกรรม ผู้ประกอบการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม และผู้ใช้ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายรวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขหรือที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - การกำกับหรือจัดให้มีระบบป้องกันอุบัติเหตุ ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม รวมตลอดถึงการควบคุมและจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะมูลฝอย และการจัดการมลภาวะอื่นใดในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา 10)
 - ให้คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีอำนาจวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กนอ. อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการออกระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 10 (มาตรา 23)

(26) พระราชบัญญัติการจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2562

- 1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
 - “สารสนเทศทรัพยากรน้ำ” หมายความว่า กระบวนการในการนำข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำมาผ่านกระบวนการจัดการสารสนเทศจนได้เป็นข่าวสารด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งอาจอยู่ในรูปข้อความ ตาราง กราฟ หรือภูมิสารสนเทศที่พร้อมนำมาใช้ปฏิบัติงาน ประกอบการตัดสินใจ ประกอบการวางแผนจัดการ และนำมาสรุปเป็นความรู้ได้
 - “การจัดการสารสนเทศ” หมายความว่า การจัดข้อมูลให้เป็นกลุ่มเชื่อมโยงกัน เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลจนได้เป็นข่าวสารพร้อมใช้งาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี กระบวนการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล และแสดงผล เพื่อให้เกิดเป็นระบบบริหารจัดการสารสนเทศ
 - “สถาบัน” หมายความว่า สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)
- 2) กำหนดให้สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สสน.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Hydro-Informatics Institute (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “HI” มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - รวบรวม เชื่อมโยง บูรณาการ และวิเคราะห์ข้อมูลน้ำและภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อน้ำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาให้เป็นระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ รวมทั้งให้บริการ ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำของประเทศ
 - วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำ
 - ส่งเสริมความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
 - นำเสนอและถ่ายทอดผลการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และให้บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เป็นผลการวิจัยและพัฒนาของสถาบันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชน ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ นำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวกและเกิดประสิทธิผล โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่ก็ได้
 - ดำเนินการอื่นเพื่อพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติให้มีแนวทางที่ สอดคล้องกันและเป็นระบบ
เดียวกัน สถาบันอาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุนการ ดำเนินงานของ
สถาบันหรือร่วมดำเนินการกับสถาบันตามวัตถุประสงค์ของสถาบันได้ (มาตรา 6 และมาตรา 8)

- 3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
 - ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ
 - ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการดำเนิน กิจการ
ของสถาบัน
 - ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและ
ภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์
ของสถาบัน
 - จัดให้มีหรือให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน
 - เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ สถาบัน
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ตาม
หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการ ดำเนิน
กิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่
คณะกรรมการสถาบัน สารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด
 - เป็นตัวแทนหรือมอบหมายหรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ประกอบ
กิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
 - ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนืองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ สถาบัน
(มาตรา 9)
- 4) กำหนดให้มีคณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ มีหน้าที่และ อำนาจ
ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการและการดำเนินงานของสถาบันเพื่อให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หน้าที่และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
 - กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงาน
ของสถาบัน
 - อนุมัติงบประมาณประจำปี งบการเงิน แผนการลงทุน และการ ดำเนิน
โครงการตามที่คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด
 - ให้ความเห็นชอบในการกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน และ
ค่าบริการในการดำเนินกิจการของสถาบัน

- กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน
 - ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย
- เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและพัฒนาระบบคลังข้อมูล น้ำแห่งชาติ คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำมีอำนาจเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรค เกี่ยวกับการประสานงานในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ หรือหน้าที่และอำนาจของสถาบันต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติสั่งการ ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 19)

- 5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมายและให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถาบัน เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สถาบันชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการ กระทำของสถาบันที่ขัดต่อกฎหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของสถาบันได้ (มาตรา 43)

(27) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

(องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543

- 1) กำหนดบทนิยาม คำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และคำว่า “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงาน พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (มาตรา 3)
- 2) กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สตอภ.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Geo-Informatics and Space Technology Development Agency (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “GISTDA” (มาตรา 5)
- 3) สำนักงานมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศให้เป็นความรู้ที่ไร้พรมแดนและเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

- ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม
 - ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ซึ่งรวมทั้งบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - ให้บริการให้คำปรึกษาและพัฒนาบุคลากรในด้านสำรวจข้อมูลจากระยะไกลด้วยดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ
 - ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่อง กับเทคโนโลยีอวกาศ ซึ่งรวมทั้งการพัฒนาและสร้างดาวเทียมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติขนาดเล็กเองได้
 - เป็นหน่วยงานหลักกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับระบบสำรวจข้อมูลระยะไกลและระบบภูมิสารสนเทศที่เหมาะสม (มาตรา 7)
- 4) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการกิจการดังต่อไปนี้ด้วย
- ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินต่างๆ
 - ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
 - เข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของ สำนักงาน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตาม หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการ ดำเนินกิจการ
 - จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน
 - ติดต่อประสานงานและทำความตกลงร่วมมือในโครงการแลกเปลี่ยน หรือช่วยเหลือทางวิชาการกับหน่วยงานหรือองค์การต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศในกิจการอันเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของสำนักงาน
 - ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการที่มีอำนาจ หน้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีอวกาศและระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ตามที่ได้รับมอบหมาย
 - กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา 8)

- 5) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ
ภูมิสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลสำนักงานให้ดำเนินกิจการให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง
- กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการ ดำเนินงาน
ของสำนักงาน
 - อนุมัติแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณของปีถัดไปของ
สำนักงาน
 - ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออก
ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับสำนักงานในเรื่องการ
ให้บริการข้อมูล การเผยแพร่ หรือการ นำข้อมูลไปใช้
 - กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ
สำนักงาน (มาตรา 19)
- 6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มี
อำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย
และให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล
และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้
สำนักงานชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของ
สำนักงานที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล
หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานได้ (มาตรา 41)
- (28) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้
- “น้ำเสีย” หมายความว่า น้ำเสียตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 - “เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย” หมายความว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร
จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ
และจังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่อื่น ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 - “ระบบบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือ
เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดที่มีชื่อองค์การจัดการน้ำเสียจัดให้มีขึ้น
เพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

- “ระบบบำบัดน้ำเสียรวม” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย
 - “ระบบระบายน้ำ” หมายความว่า ระบบทางหรือท่อระบายน้ำที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีขึ้นในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
 - “ท่อรวบรวมน้ำเสียแยก” หมายความว่า ท่อรวบรวมน้ำเสียที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นที่แยกต่างหากออกจากระบบระบายน้ำ
 - “แผนปฏิบัติการ” หมายความว่า แผนการดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำรับจัดการน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
 - “ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ องค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น
 - “ราชการส่วนภูมิภาค” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 - “ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
 - “ข้อตกลงร่วม” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับ ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
 - “ข้อตกลงจัดการน้ำเสีย” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับผู้ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) กำหนดให้จัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย เรียกโดยย่อว่า “อจน.” มีวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการบำบัดน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และการให้บริการ รับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย รวมทั้งบริการหรือกิจการ ต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ (มาตรา 4 และมาตรา 6)
- 3) องค์การจัดการน้ำเสียมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ ตามมาตรา 6 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง
- ให้คำเสนอแนะหรือเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เกี่ยวกับการประกาศกำหนดเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

- สำรอง วางแผนปฏิบัติการ ออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ จัดการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการของ ระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
 - ดำเนินการเกี่ยวกับการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการผลิตพลังงานจากน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและตามข้อตกลงร่วม
 - ทำข้อตกลงร่วม เพื่อให้การจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
 - เข้าร่วมกิจการกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร หรือกับองค์การระหว่างประเทศ หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ขององค์การจัดการน้ำเสีย
 - ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย (มาตรา 7)
- 4) กำหนดให้มีคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง
- พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ
 - ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยให้สอดคล้องกับข้อตกลงร่วม
 - ออกระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดเงื่อนไขของข้อตกลงจัดการน้ำเสีย
 - ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 7 (มาตรา 18)
- 5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อการนี้จะสั่งให้องค์การจัดการน้ำเสียชี้แจง ข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล มติของ คณะรัฐมนตรี หรือมติหรือคำสั่งของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบาย

ของรัฐบาลหรือมติของ คณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการ
ดำเนินการได้ (มาตรา 28)

- 6) ในกรณีที่ต้องจัดการน้ำเสียจะต้องเสนอเรื่องใดๆ ไปยังคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือคณะรัฐมนตรี ให้องค์การการจัดการน้ำเสียนำเรื่องเสนอ
รัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยัง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือ
คณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี (มาตรา 29)

3.3 การบูรณาการแก้ไขปัญหาหน้าแล้ง

3.3.1 การจัดตั้งองค์กรหรือคณะทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

การบูรณาการแก้ไขปัญหาหน้าแล้งจะมีการจัดโครงสร้างองค์กรตามระดับภัยตามที่กล่าว
ไว้ใน หัวข้อ 3.1 และตาราง 3-3 ภายใต้โครงสร้างองค์กรที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลัก 2 ฉบับ
คือ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-
2570 โดยสรุปได้

ตาราง 3-4 และภาพประกอบ 3-1 และ ภาพประกอบ 3-2

ตาราง 3-3 การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และ
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561			แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570		
ระดับ	สถานการณ์/ แนวโน้ม	ผู้บัญชาการ/ อำนวยการวิกฤติ น้ำ	ระดับ	การจัดการ	ผู้บัญชาการ/ อำนวยการสาธารณภัย
1	ระดับเสี่ยงรุนแรง	เลขาธิการ สททช.	1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	นายอำเภอ (ผู้อำนวยการ อำเภอ), ผู้บริหารท้องถิ่น (ผู้อำนวยการท้องถิ่น)
2	ระดับรุนแรง	รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรี มอบหมาย	2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด)
			3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	รมว.มหาดไทย (ผู้บัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ)

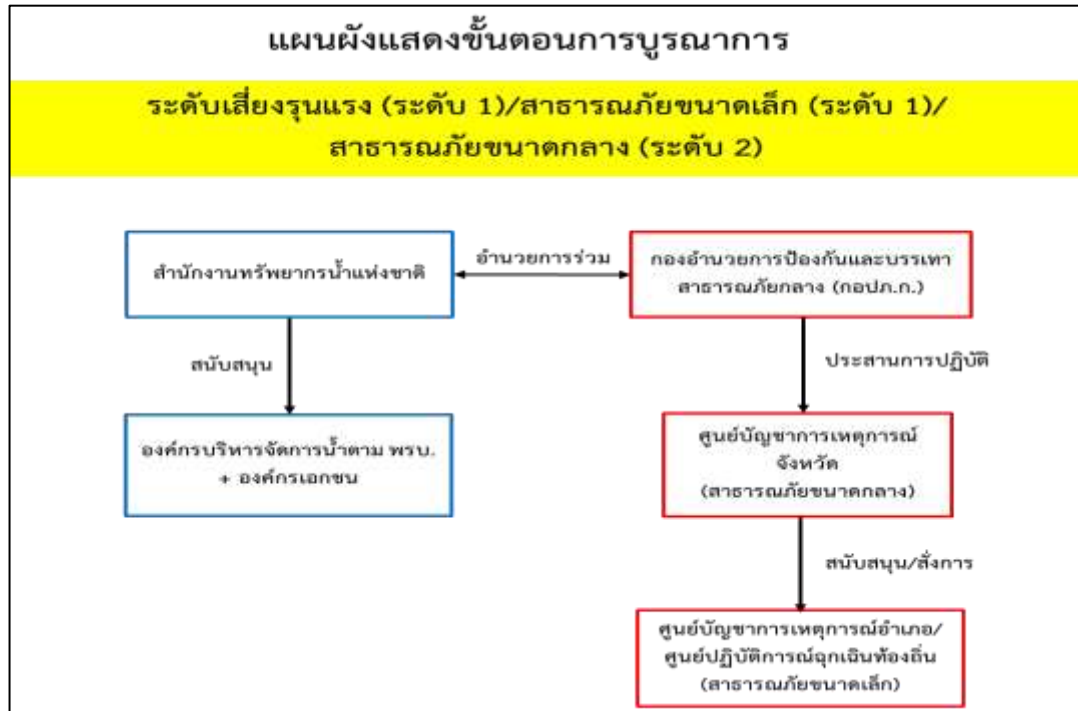
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

3	ระดับวิกฤต	นายกรัฐมนตรี	4	สาธารณสุข ร้ายแรงอย่าง ยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรอง นายกรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
---	------------	--------------	---	-----------------------------------	--

ตาราง 3-4 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ			
ระดับวิกฤติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550	ขนาดของ สาธารณสุข
วิกฤติน้ำ (หรือคาดว่าจะเกิด วิกฤติ) (ระดับ 3)	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปก.ช.)	สาธารณสุข ร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4)
รุนแรง (หรือคาดว่าจะ รุนแรง) (ระดับ 2)	กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปก.ช.)	สาธารณสุขขนาด ใหญ่ (ระดับ 3)
ปกติ ติดตาม สถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด	สาธารณสุขขนาด กลาง (ระดับ 2)
		ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ฉุกเฉิน ท้องถิ่น	สาธารณสุขขนาด เล็ก (ระดับ 1)

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 3-1 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ระดับเสี่ยงรุนแรง



ภาพประกอบ 3-2 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง

จากโครงสร้างและขั้นตอนการบูรณาการ จะพบว่า ในกรณีของระดับภัย 1 : ปกติและระดับภัย 2 : รุนแรง หรือคาดว่าจะรุนแรง จะใช้องค์กรถาวร ได้แก่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค และศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานอำนวยการและปฏิบัติการ
ร่วม

ส่วนระดับภัย 3 : วิกฤติ จะมีการตั้งองค์กรในระดับบัญชาการชั่วคราวขึ้น ได้แก่ “ศูนย์
บัญชาการเฉพาะกิจ” โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเป็นการ
ชั่วคราวจนกว่าวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป

โดยสามารถสรุปความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ
ระดับอำนวยการ โดยใน 2 ส่วนนี้ถือเป็นองค์กระด้นนโยบาย และระดับปฏิบัติการ แยกตามระดับ
ภัย 1 ถึง 3 ได้ภาพประกอบ 3-1

จากภาพประกอบ 3-1 ถึงภาพประกอบ 3-2 จะมียุทธศาสตร์ตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ
ที่มีบทบาทในการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่

- (1) ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ
- (2) กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ
- (3) ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

3.3.2 แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ และ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ

จากแผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัยด้านน้ำในระดับ 1, 2 และ 3 ตาม
ภาพประกอบ 3-1 และ ภาพประกอบ 3-2 จะเห็นว่า จะมีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรตาม
พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ (เช่น ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการ
เฉพาะกิจ ตามที่ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในหัวข้อที่ผ่านมา) กับองค์กรตาม พ.ร.บ.ป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยฯ โดยในเชิงของประเภทของภัยด้านน้ำ แบ่งออกได้เป็น 2 บริบท คือ

- (1) บริบทด้านปริมาณน้ำ ได้แก่ น้ำแล้ง และ น้ำท่วม
- (2) บริบทด้านคุณภาพน้ำ ได้แก่ ภัยจากภาวะมลพิษ กรณีมีสารเคมี และ วัตถุอันตราย
ปนเปื้อนสู่ทรัพยากรน้ำ

สำหรับในเชิงของแนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานตามระดับภัยนั้นอาจแบ่งได้
เป็น 2 แนวทาง คือ

- (1) แนวทางที่ 1 ภัยระดับ 3 : วิกฤติ ที่ต้องมีผู้บัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ”
- (2) แนวทางที่ 2 ภัยต่ำกว่าระดับ 3 ที่ไม่ต้องบัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ”

โดยในเอกสารฉบับนี้ จะนำเสนอแนวทางบูรณาการทั้ง 2 บริบทของภัย เนื่องจากมี
ความเป็นไปได้ว่า อาจเกิดทั้งปัญหาน้ำแล้ง น้ำท่วม และคุณภาพน้ำขึ้นในเวลาเดียวกัน โดยมี
รายละเอียดดังนี้

- (1) แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ

(2) แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ

3.3.3 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ

เดิมการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ประกอบด้วยแผนการบูรณาการระหว่างองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพ.ศ. 2550 เมื่อมี พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ จะต้องมีการบูรณาการกับองค์กรด้านน้ำ ซึ่งการบูรณาการในด้านต่าง ๆ ของปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ในระดับความร้ายแรงของภัยสาธารณะขนาดเล็ก (ระดับ 1) ขนาดกลาง (ระดับ 2) และขนาดใหญ่ (ระดับ 3) จะเทียบเท่ากับระดับภัยจากน้ำ ระดับที่ 1 และ 2 ของ สททช. ซึ่งเป็นขั้นที่ยังไม่ต้องการบัญชาการผ่านศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ จะมีแนวทางการบูรณาการ ส่วนกรณีภัยจากน้ำระดับที่ 3 : วิกฤติ จะมีการบัญชาการจากศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามแนวทางเพิ่มเติมขึ้นมา

(1) การบูรณาการร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ในภาวะฉุกเฉินหรือสาธารณภัยต่าง ๆ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ถือเป็นกฎหมายหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกรูปแบบ โดยกำหนดให้มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งในสาธารณภัยแต่ละระดับจะมีการระบุผู้รับผิดชอบและมอบหมายผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามระดับการจัดการสาธารณภัยนั้น อันเป็นการวางแผนการเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดโครงสร้างองค์กร ข้อมูล การสนับสนุนการตัดสินใจ การควบคุม การสั่งการ และการใช้แนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉิน ดังนี้

- 1) กรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และน้ำท่วม (อุทกภัย) ที่เกิดในเขตจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดแนวทางดำเนินการดังนี้
 - เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของ “ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) แห่งพื้นที่นั้น” เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้ง “ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่” และ “ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)” ทราบทันที
 - กรณีที่ พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของ ผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้

อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่น
อื่นทราบโดยเร็ว

- กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจาก
เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือ
ผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป
- ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงนั้น
- เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้า
ดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่น
เพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้
เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือ
ป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้
- กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่
เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำต่อเมื่อได้รับ
อนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้
ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่ง
ที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตาม
ความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบ
บรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว
- ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นและ
ทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้ง
ทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการ
สงเคราะห์และฟื้นฟู
- ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรอง
นายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ
ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้
ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวม
ตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้

บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ผู้อำนวยการกลาง
(อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) และผู้อำนวยการในเขตพื้นที่

(2) การบูรณาการของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติตามแผนป้องกันและบรรเทาและ
สาธารณภัยแห่งชาติ และพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้กำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทาง
ปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมประมาณ 28 หน่วยงาน ประกอบไปด้วยหน่วยงาน
ระดับกระทรวง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ และหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งจะร่วมบูรณา
การภายใต้บทบาทและภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ และหากหน่วยงานใดมีแผนปฏิบัติการในกรณีหนึ่ง
กรณีใดเป็นการเฉพาะแผนปฏิบัติการนั้นก็จะถูกนำไปบูรณาการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยแห่งชาติด้วย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำทั้งระบบทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ด้วยเหตุนี้ในการบูรณาการร่วมกับแผนป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจะต้องดำเนินการตั้งแต่กระบวนการจัดทำนโยบาย การจัดทำแผน
ป้องกัน แนวทางมาตรการในขั้นตอนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำในแต่ละระดับของภัย
กระบวนการพัฒนาเครื่องมือกลไกต่าง ๆ การจัดการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำ การบูรณาการ
ข้อมูลและการนำข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน และบูรณาการร่วมกับ
หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯได้กำหนดสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการ
บริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาวะปกติและภาวะวิกฤตของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ดังนี้

- 1) บทบาทด้านการบริหารจัดการ (ก่อนเกิดเหตุ) การบริหารจัดการและจัดสรรกร
ใช้น้ำอย่างเหมาะสม การจัดทำผังน้ำเพื่อเป็นข้อมูลเส้นทางน้ำของประเทศ
การบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยี
และระบบคาดการณ์และเตือนภัยด้านทรัพยากรน้ำที่ถูกต้องแม่นยำ สามารถ
นำไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) บทบาทด้านการเตรียมความพร้อมรับมือ (ก่อนเกิดเหตุ) การจัดทำแผนป้องกัน
และแก้ไขภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ในระดับลุ่มน้ำ และในระดับชาติ รวมถึง
การติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ ประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย
และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 3) บทบาทด้านการระงับและเผชิญเหตุ (ขณะเกิดเหตุ) การประกาศเขตภาวะน้ำ
แล้ง เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง และกำหนดกิจการใด ๆ ที่สามารถใช้น้ำได้ใน
ปริมาณที่เหมาะสม ตลอดจนวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำหรือการห้าม

การใช้น้ำบางประเภทที่เกิดกว่าความจำเป็น การกำหนดวิธีการแบ่งปันน้ำ การผันน้ำ การเปลี่ยนน้ำที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การปฏิบัติการตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ตลอดจนการประเมินสถานการณ์และพิจารณาการยกระดับของภัยเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

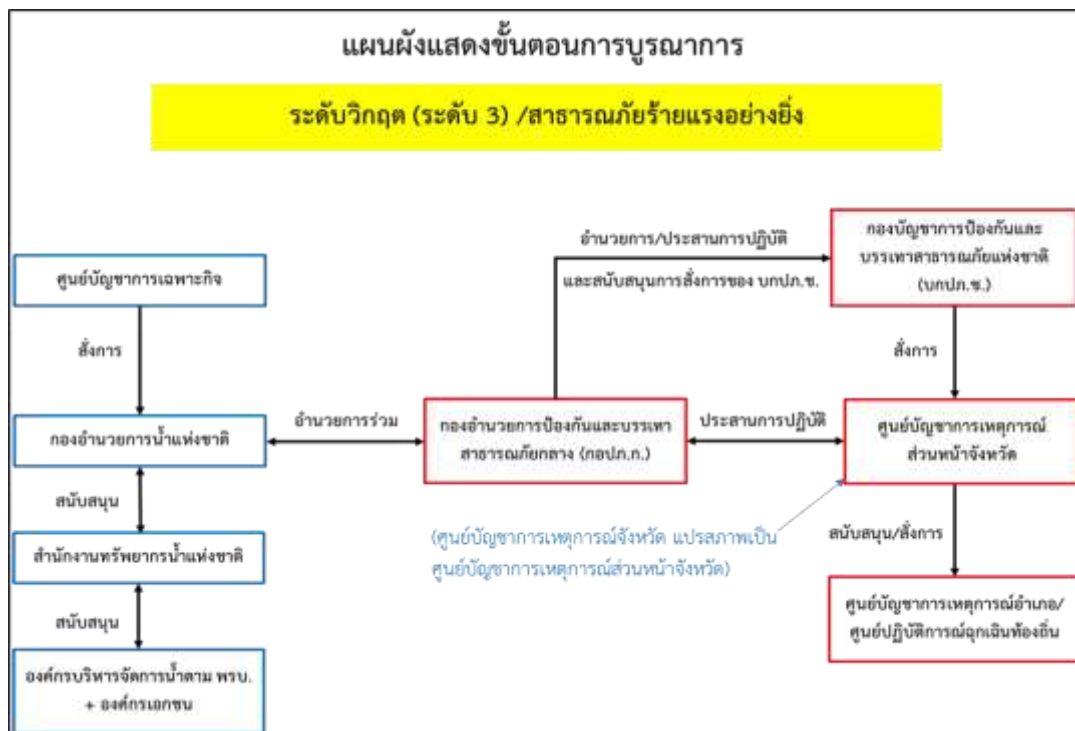
- 4) บทบาทด้านการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (หลังเกิดเหตุ) การจ่ายเงินทดแทนการใช้น้ำที่ต้องเฉลี่ยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายจากกรณีที่ต้องทำลายหรือถอนสิ่งใด ๆ ที่กีดขวางการไหลของน้ำซึ่งจำเป็นต้องกระทำเพื่อแก้ไขปัญหตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม และการจ่ายค่าชดเชยการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของเอกชนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม รวมถึงการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติการระดับเหตุ รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่ที่เกิดวิกฤตน้ำ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมในระยะยาว และที่อาจเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต



ภาพประกอบ 3-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับ
 อำนวยการ และระดับปฏิบัติการ

(3) การบูรณาการและประสานงานของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 การปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) หรือกรณีน้ำท่วม (อุทกภัย) ในกรณีวิกฤตน้ำ

นอกเหนือไปจากการบูรณาการปฏิบัติตามแผนการจัดการในภาวะฉุกเฉินและมาตรการรับมือจากวิกฤตน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ กำหนดไว้ โดยเฉพาะการควบคุมสถานการณ์ให้ไม่เกิดผลกระทบในระดับที่ร้ายแรงขึ้น การเผชิญเหตุการณ์ การบรรเทาเหตุ และการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ การลดความสูญเสียหรือเสียหาย ตลอดจนการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับคืนสู่ภาวะปกติภายใต้แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติแล้ว หากสถานการณ์ยกระดับความรุนแรงจนเป็นภัยด้านน้ำระดับ 3 : “วิกฤตน้ำ” (เทียบระดับ 4 สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ) ซึ่งบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำดังกล่าวคือ การจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อเป็นองค์กรระดับชาติในการทำหน้าที่บริหารจัดการ “มวลงน้ำ” เพื่อลดผลกระทบและแก้ไขวิกฤตน้ำในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการระหว่าง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้



ภาพประกอบ 3-4 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต

3.3.4 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ

วิกฤตน้ำในบริบทนี้หมายถึงผลกระทบที่เกิดแก่ผู้ใช้น้ำจากเหตุที่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะมีค่ามาตรฐานความปลอดภัยที่ไม่เหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภค ไม่ว่าจะเกิดจากเหตุ ตามธรรมชาติเช่น การปนเปื้อนของแร่ธาตุในน้ำหรือฝนกรด เป็นต้น หรือความเป็นมลพิษของทรัพยากรน้ำที่เกิดจากกระทำของมนุษย์เอง เช่น การปนเปื้อนของสารเคมี การเน่าเสียของแหล่ง

ทรัพยากรน้ำสาธารณะ เป็น ต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิกฤตน้ำในบริบทนี้ไม่สร้างผลกระทบในเชิงปริมาณ โดยตรงแต่เป็นผลกระทบในเชิงคุณภาพ อันนำไปผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของ ประชาชน จนกระทั่งถึงผลกระทบในเชิงปริมาณ ในทางอ้อมในช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือ ปริมาณ ทรัพยากรน้ำที่สามารถนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้อย่าง ปลอดภัยไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของประชาชนหรือขาดแคลนในเวลาต่อมา

เหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ปนเปื้อนสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ได้กำหนดกลไกเพื่อ ป้องกันมิให้ เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะไว้ในมาตรา 79 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า จะเกิดความเสียหาย ต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแล ทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ที่ อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับทรัพยากรน้ำ สาธารณะนั้นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันมิให้เกิด ความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะภายใน ระยะเวลาที่กำหนดได้ และหากในกรณีที่มีการกระทำ อันก่อให้เกิดความเสียหายหรืออาจเกิดความเสียหายต่อ ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำ สาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่าง ใดเพื่อขจัดความเสียหาย และทำให้ทรัพยากรสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสม จะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ อย่างไรก็ตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ ทรัพยากร น้ำฯ มุ่งหมายให้เกิดการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การ บำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหาร ทรัพยากรน้ำให้มี ความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน ดังนั้น ในการบูรณาการ การแก้ไขปัญหาในบริบทนี้จึงต้องสอดคล้องกับแผนการดำเนินการตามกลไกของกฎหมายที่ เกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้ กำหนดบทบาทและภารกิจดังกล่าวให้กรมควบคุม มลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการแจ้งเหตุ หรือรับแจ้งเหตุ การตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ รวมถึงการแก้ไข ปัญหาในพื้นที่เกิดเหตุ รวมถึงบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันการตอบโต้เหตุฉุกเฉินใน ด้านการ ประเมินสถานการณ์ ประสานงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่ สาธารณะ และการให้คำแนะนำในการประเมินเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม โดยปัจจุบันกรมควบคุม มลพิษได้มี แผนการดำเนินการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ศูนย์บัญชาการ

เหตุการณ์จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กลาง กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทา

สาธารณสุขแห่งชาติ โดยในแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย 2 โดยกำหนดแผนการดำเนินการในแต่ละระดับความรุนแรงของเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและกำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการ ตอบโต้เหตุฉุกเฉินไว้ 4 ระดับ ทั้งนี้ โดยขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ จำนวนของประชากร ความซับซ้อนหรือ ความสามารถในการจัดการสาธารณสุข ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากร ที่มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังนี้

(1) ระดับที่ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก

- 1) **ขอบเขตลักษณะของภัย** เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพย์สิน โดยการรั่วไหลหรือเพลิงไหม้ยังอยู่ในขอบเขตพื้นที่จำกัด เช่น ภายในโรงงานหรือสถานประกอบการ และเริ่มขยายตัวออกสู่ชุมชนใกล้เคียง ซึ่งการจัดการสามารถระงับได้โดยพนักงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานนั้น และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่
- 2) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์** กำหนดให้ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ผู้อำนวยการท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ
- 3) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับท้องถิ่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงาน เขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
- 4) **หน่วยงานสนับสนุน** ได้แก่ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานมัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

(2) ระดับที่ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง

- 1) **ขอบเขตลักษณะของภัย** เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพย์สินมากขึ้น โดยเริ่มมีการอพยพประชาชนบางส่วน (จำนวนไม่มากนัก) ออกจากพื้นที่ มีการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานปฏิบัติการสารเคมีและหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ จากท้องถิ่นอื่น ๆ เข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้
- 2) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์** กำหนดให้ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) หรือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ

- 3) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ สำนักงานเขต เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
 - 4) **หน่วยงานสนับสนุน** ได้แก่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักอนามัย สังกัด กรุงเทพมหานคร
- (3) ระดับที่ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่
- 1) **ขอบเขตลักษณะของภัย** เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพย์สินอย่างมาก จำเป็นต้องมีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง มีการขอความร่วมมือจาก หน่วยงานปฏิบัติการสารเคมี ผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษและหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ จากจังหวัดใกล้เคียง หรือจากส่วนกลางเข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้
 - 2) **กำหนดให้ผู้บัญชาการจังหวัด** (ผู้ว่าราชการจังหวัด) หรือผู้บัญชาการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ
 - 3) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย สังกัดกรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บัญชาการเหตุการณ์
 - 4) **หน่วยงานสนับสนุน** ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศ
- (4) ระดับที่ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง
- 5) **ขอบเขตลักษณะของภัย** เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญและกำลังคนอย่างจำนวนมาก เครื่องมืออุปกรณ์พิเศษเฉพาะ ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ หรืออาจจำเป็นต้องขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่

และอุปกรณ์จากต่างประเทศ เข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการใน
ระดับที่ 3 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

- 6) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์** กำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่
นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นผู้มี อำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่ง
การณ
- 7) **หน่วยงานดำเนินการ** เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคม
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุม มลพิษ
กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
สำนักป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย สังกัดกรุงเทพมหานคร และส่วนราชการ
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บัญชาการเหตุการณ์
- 8) หน่วยงานสนับสนุนได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า การแก้ไขปัญหาคูฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอัน
เนื่องจาก ภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักด้านการจัดการ ควบคุม
และกำจัดมลพิษ คือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมี
หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วม บูรณาการตามภารกิจ หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้น โดย
สามารถสรุปบทบาทของกรมควบคุมมลพิษและ การบูรณาการกับองค์กรด้านน้ำ ได้แก่ กอง
อำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์ บัญชาการเฉพาะกิจ

(5) บทบาทหน้าที่ของ “กรมควบคุมมลพิษ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉิน
จากสารเคมีและวัตถุอันตราย กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมี
และวัตถุ อันตราย และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม
การสนับสนุนการ จัดการในภาวะฉุกเฉิน การป้องกันและลดผลกระทบการเกิดสาธารณภัย ในเหตุ
ฉุกเฉินและสาธารณภัยจาก สารเคมีและวัตถุอันตราย (สำหรับความร้ายแรงของภัยในทุกระดับ) โดย
บูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ
ส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียดบทบาทหน้าที่ดังนี้

- 1) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย
 - จัดเตรียมความพร้อมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของท้องถิ่นในด้านการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมถึงภัยที่
เกิดขึ้นจากการคมนาคมขนส่งสารเคมี และวัตถุอันตราย

- ให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนหลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมทั้งแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - สนับสนุนการจัดฝึกอบรมหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอุบัติเหตุจากสารเคมีของกองอำนาจการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ และกองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ศึกษาและรวบรวมเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันและระงับภัยจาก สารเคมีและวัตถุอันตรายและการตรวจสอบขี้ลักษณะสมบัติและความเป็นอันตราย
 - ประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในระดับต่างๆ ในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับประชาชนและสิ่งแวดล้อม จากการระเบิด เพลิงไหม้ และการรั่วไหลของสารเคมีและวัตถุอันตราย
 - ติดตามตรวจสอบและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการตกค้างหรือปนเปื้อนของสารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อการวางแผนดำเนินการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมต่อการ ดำรงชีวิตของประชาชนและสิ่งมีชีวิต
 - สนับสนุนในด้านการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการป้องกันและกำจัดสารเคมี และ วัตถุอันตรายในการป้องกันฝ่ายพลเรือนตามแผนการเตรียมความพร้อมแห่งชาติในด้านการป้องกันและระงับภัย จากการก่อวินาศกรรมด้วยสารเคมีและวัตถุอันตราย
- 7) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู ดำเนินการโดยสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โดยจำแนก กรอบเวลาในการดำเนินการเป็นดังนี้
- การดำเนินการเตรียมความพร้อมรองรับเหตุฉุกเฉิน (ก่อนการเกิดเหตุ)
 - เป็นศูนย์ข้อมูลในการบริหารจัดการอุบัติเหตุและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านวิชาการ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ อุบัติเหตุจากสารเคมีและการแก้ไขปัญหาการลักลอบ ทิ้งกากของเสีย
 - ศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารเคมีและความปลอดภัย ระบบการเตือนภัยล่วงหน้าเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

- ศึกษาและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยศักยภาพการปฏิบัติงาน
ในภาวะฉุกเฉินและหลักเกณฑ์การปกป้องประชาชนจากสารเคมีรั่วไหล
- จัดเตรียมความพร้อมขององค์กรและสนับสนุนการเตรียมความพร้อม
หน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งแวดล้อม (Special Environment Response
Term: SERT) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
สนับสนุนการดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
- เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายระหว่างหน่วยปฏิบัติการพิเศษ สิ่งแวดล้อม
(Special Environment Response Term: SERT) กับหน่วยงานภาครัฐ
ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น ภาคเอกชนและประชาชน ให้เกิดการบูรณา
การในการแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- สนับสนุนการจัดทำเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการในการส่งเสริมสนับสนุน
การระงับเหตุฉุกเฉินสารเคมี
- การเสริมเครือข่ายด้านการปฏิบัติและองค์ความรู้ด้านในระดับกลุ่มประเทศ
อาเซียน (AE)

8) การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน (ขณะเกิดเหตุ)

- รับแจ้งและประสานการจัดการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินจากสารเคมี และ
วัตถุอันตรายที่มีผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนข้อมูล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์
สาเหตุและประเมินความรุนแรงและควบคุมระงับอุบัติภัยจากสารเคมีและ
วัตถุอันตราย พร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
- ร่วมวางแผน ควบคุม ระงับอุบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และการ
ปกป้องประชาชน
- สนับสนุนการปฏิบัติการควบคุมและระงับอุบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุ
อันตราย และการปกป้องประชาชน
- ตรวจสอบและประเมินผลกระทบผลที่เกิดขึ้นจากสารเคมีและวัตถุ
อันตรายและการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ อากาศ) ในระหว่าง
การควบคุม ระงับ อุบัติภัยสารเคมีและ วัตถุอันตราย พร้อมทั้งเสนอแนะ
แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยุติลง
- ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำในการปกป้องประชาชนเพื่อหลีกเลี่ยง
อันตรายและผลกระทบด้านสุขภาพหรือความปลอดภัยจากเหตุการณ์
อุบัติภัยสารเคมีและวัตถุอันตราย

9) การดำเนินการภายหลังภัยยุติ (หลังเกิดภัย)

- เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่มีการปนเปื้อนมลพิษ รวมทั้งประสานงานและแนะนำมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษจากเหตุฉุกเฉินในสิ่งแวดล้อม หรือประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ
- สรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดในการตอบโต้ เหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายเพื่อศึกษา วิเคราะห์ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

(6) การบูรณาการและประสานงานของ “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” และ “ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุอันตรายในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและ วัตถุอันตราย) ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ ในระดับภัย ระดับปกติ (ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)) หรือเทียบเท่าระดับสาธารณสุขขนาดเล็ก หรือในระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) (ระดับ 2) หรือเทียบเท่าสาธารณสุขขนาดกลางหรือขนาดใหญ่และแต่กรณี การปฏิบัติการฉุกเฉิน ในสถานการณ์เช่นนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักๆ คือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมดังกล่าวมาแล้วข้างต้น โดย “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จึงมีบทบาทในการบูรณาการในการ ปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำหรือ แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ ดังนี้

1) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน (ก่อนเกิดเหตุ)

- การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบูรณาการ การปฏิบัติการร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเชื่อมโยงแผน แม่บทเกี่ยวกับ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้บูรณาการร่วมกับแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจาก สารเคมีและวัตถุอันตราย แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน
- การสร้างการรับรู้แผนปฏิบัติการดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชนรับทราบ

2) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ขณะเกิดเหตุ)

- ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับดูแลสถานการณ์มลพิษที่เกิด ขึ้นกับ ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ

- ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ การอำนวยความสะดวกและบูรณาการร่วมกันกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอป.ก.)” และ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกป.ช.)”
- ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษที่เกิดกับทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากร น้ำสาธารณะนั้น ต่อ “กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอป.ก.)”
- พิจารณาระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อ พิจารณายกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติ น้ำฯ ต่อไป
- ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือ วัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์น้ำได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

3) บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการฟื้นฟู (หลังเกิดเหตุ)

- หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำ สาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่กระทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจัดความเสียหาย และทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามมาตรา 79 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ
- ศูนย์อำนาจน้ำแห่งชาติและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคสนับสนุน การดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดภายใต้กรอบและ แนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด ตามมาตรา 35(4) แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ



ภาพประกอบ 3-5 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง

(7) การบูรณาการและประสานงานของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุอันตราย กรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ เป็นอันมาก โดยหลักการของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดกลไกในการแก้ไขวิกฤตหรือปัญหาดังกล่าวไว้โดยให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มี อำนาจสั่งการไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามที่เห็นสมควร ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ บุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว หรือแม้กระทั่งผู้ที่ก่อให้เกิด มลพิษนั้น กระทำหรือร่วมกันกระทำการใดๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตราย และความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทัน่วงที ซึ่งจะเห็นได้ว่าแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุ อันตราย ในการบูรณาการ สาธารณภัยในระดับที่ 4 คือสถานการณ์ที่อันตรายและส่งผลกระทบต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการตอบโต้ เหตุฉุกเฉิน การบัญชาการ หรือสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษที่ใกล้เคียงกับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จะนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและ จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัตินี้ๆ เพื่อเป็นมาตรการเฉพาะในการ

แก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำในกรณีเช่นว่านี้ ซึ่งการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ เป็นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “ในขณะเกิดภัย” ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลไก การแก้ไขปัญหาสารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ในระดับที่ 4 ของแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาร์เคมีและ วัตถุอันตราย จะเห็นได้ว่าผู้บัญชาการที่มีอำนาจสั่งการในการแก้ไขปัญหาคือนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกัน อีกทั้งในการสั่งการเพื่อบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาก็มีขอบเขตหน้าที่และอำนาจ ในการรับผิดชอบดำเนินการไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดี ในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจนั้น มีความชัดเจนเรื่องหน่วยงานรับผิดชอบด้านงบประมาณที่จะจัดสรรมาใช้ในการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และการกำหนดผลในทาง กฎหมายที่สถานะของคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจซึ่งรองรับให้มีสภาพอย่างกฎเพื่อให้ผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งบทสันนิษฐานของกฎหมายที่จะคุ้มครอง เจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ที่ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และ อำนาจ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ให้พ้นจาก ความรับผิดชอบทั้งปวง อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที่ต่อเหตุการณ์ จึงเห็นได้ว่ากลไกของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ นั้น ถือเป็น มาตรการเฉพาะ ในการนำไปใช้ในการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกเหนือไปจากการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาร์เคมีและวัตถุอันตราย (สาร์เคมีและวัตถุอันตราย) และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในระดับสาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ในกรณีที่ปัญหาวิกฤตน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ปิด เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น ซึ่งวิกฤตน้ำในลักษณะดังกล่าวอาจไม่เข้าเงื่อนไขหรือ มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่ามีลักษณะที่จะถือว่าเป็น “สาธารณภัย” ตามคำจำกัดความของพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ ในการที่จะนำมาตราการหรือแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมา ใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด แต่หากข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการยกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำ โดยเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม อย่างร้ายแรง นายกรัฐมนตรีย่อมมีอำนาจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ มาใช้เป็นเครื่องมือ หนึ่งในการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกับแผนปฏิบัติการ ฉุกเฉินจากสาร์เคมีและวัตถุอันตราย (สาร์เคมีและวัตถุอันตราย) ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด้วยอีกทางหนึ่ง

1) การกำหนดแนวทางการบูรณาการ

เพื่อเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการแก้ไขปัญหา และจำกัดขอบเขตในการ ดำเนินการต่อ “ทรัพยากรน้ำ” โดยตรง อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการ ปฏิบัติงานระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำ แห่งชาติ/ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธาณภัยกลาง (กอปภ.ก.) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ (บกปภ.ช.) กรมควบคุม มลพิษ และหน่วยงานอื่นๆ ที่จะร่วมสนับสนุน การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตน้ำนั้น จึงควรกำหนด แนวทางการบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำ (ในบริบทด้านคุณภาพน้ำ) ไว้ดังนี้

- การบูรณาการในสถานการณ์ที่แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายสามารถรับมือได้ ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจาก ภาวะมลพิษหรือจากการ แพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งทรัพยากรน้ำ พิจารณาจากระดับความร้ายแรงของสาธารณภัยระดับที่ 1 (ขนาดเล็ก) ระดับที่ 2 (ขนาดกลาง) หรือระดับที่ 3 (ขนาดใหญ่) (หรือในระดับปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1) หรือระดับรุนแรงหรือคาดว่าจะ รุนแรง (ระดับ 2) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤต น้ำ) ที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนสามารถบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหตาม แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมี และวัตถุอันตรายได้การปฏิบัติการต่อ เหตุดังกล่าวกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน จากสารเคมีและวัตถุอันตราย ร่วมกับ หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ รองรับกับ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยมีสำนักงานทรัพยากร น้ำแห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ) ร่วมบูรณาการดังนี้

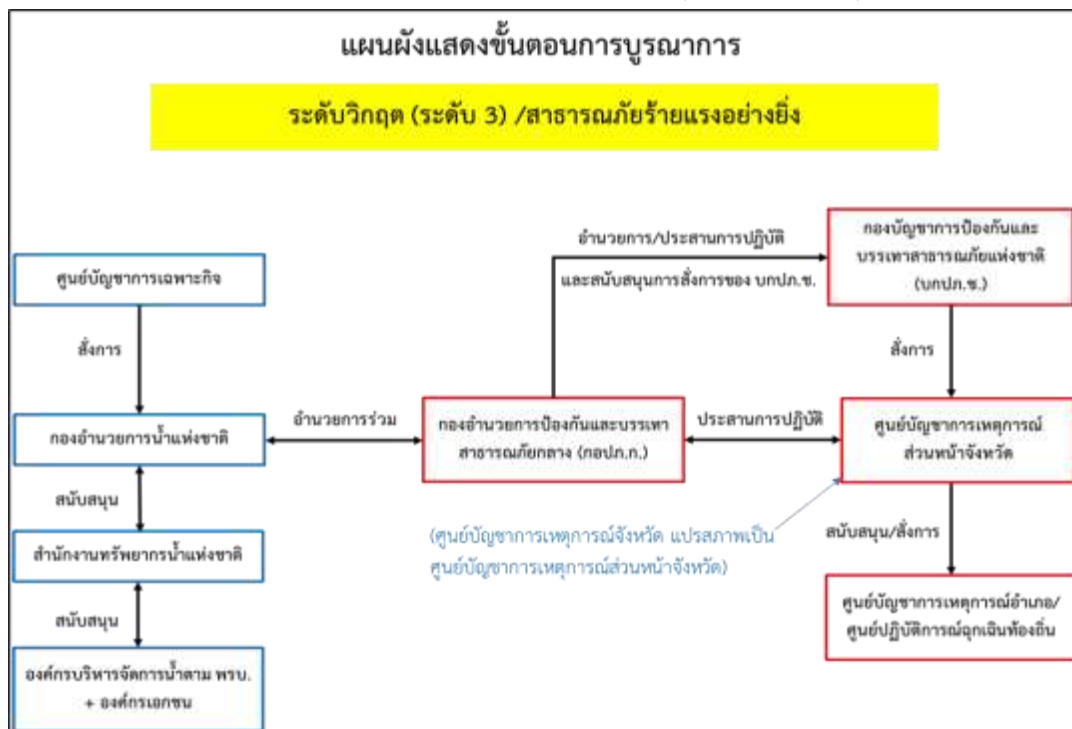
2) การดำเนินการเตรียมความพร้อมในการระงับเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สามารถสนับสนุน ข้อมูล การศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบายตามแผน แม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงสนับสนุน ข้อมูล ด้านแหล่งทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำของพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่ลุ่มน้ำใกล้เคียง เพื่อ จัดทำแผนป้องกันและ แก้ไขปัญหา การกำหนดแผนการป้องกันการ แพร่กระจายของมลพิษโดยการปิดกั้นเส้นทางไหลของน้ำในเขต พื้นที่ลุ่มน้ำโดย อาศัยฝั้งน้ำ ตลอดจนร่วมวางแผนการแจ้งเตือนผู้ใช้น้ำ การบูรณาการร่วมกับ

องค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำใกล้เคียง รวมถึงแผนการ
 ดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้เหมาะสมต่อการ อุปโภคบริโภคภายหลังจาก
 เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงได้

3) การเผชิญเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สามารถบูรณาการ
 ข้อมูล สารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ติดตาม
 และประเมินสถานการณ์น้ำ และแจ้ง เตือนภัยให้แก่ผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำใน
 แต่ละภาค (ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม หรือภาคพาณิชย์ - กรรม)
 รวมถึงการบูรณาการข้อมูลและข้อเสนอทางด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์และ
 ประเมินความรุนแรงของเหตุ ตลอดจนร่วมวางแผนควบคุม ระวังเหตุ และ
 เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาจนกว่าเหตุดังกล่าวจะสิ้นสุดลง



ภาพประกอบ 3-6 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต

ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษในระดับที่ 4 สาธารณภัย
 ร้ายแรงอย่างยิ่ง (หรือในระดับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะ
 วิกฤตน้ำ) ซึ่งเป็นเหตุที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช ต่อสิ่งแวดล้อม หรือต่อ
 ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐอย่างรุนแรง จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้ง
 ภายในและภายนอกประเทศ หรือ จำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่จำนวนมากในการดำเนินการระงับเหตุ
 หรือให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบเมื่อ นายกรัฐมนตรีจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและสั่งการ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ในฐานะผู้บัญชาการเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหา ดังกล่าวแล้ว การบูรณาการระหว่างศูนย์
บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุมีแนวทาง ในการดำเนินการ ดังนี้

ตาราง 3-5 การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุ

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
1. อำนาจสั่งการตาม กฎหมาย	- นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ)		
2. การบูรณาการในระดับ นโยบาย	- ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	คณะกรรมการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)	
3. การให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย	- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัด		
3.1 การเคลื่อนย้าย ประชาชนออกจากพื้นที่ เกิดเหตุ	- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัด - สำนักงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดใน พื้นที่ประสบเหตุ - ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยเขต ในพื้นที่ประสบ เหตุ - มณฑลทหารบกในพื้นที่ใน พื้นที่ประสบเหตุ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ - องค์กรสาธารณกุศล มูลนิธิ และภาคเอกชน		
3.2 การแจกจ่ายอาหาร น้ำดื่มอุปกรณ์และเครื่อง ยังชีพ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานเหล่ากาชาด - การประสานส่วนภูมิภาค ใน พื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 - สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 12		

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- องค์การสาธารณสุข มูลนิธิ และภาคเอกชน		
3.3 การดูแลความ ปลอดภัยและทรัพย์สิน	- ตำรวจภูธรจังหวัด - สถานีตำรวจทางหลวง - กองบังคับการตำรวจทาง หลวง - ผู้นำท้องที่ ในพื้นที่ประสบ เหตุ	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือนในพื้นที่ - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค - การประปาส่วนภูมิภาค	
3.4 การช่วยเหลือทาง การแพทย์	- สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด - โรงพยาบาลประจำตำบล/ อำเภอ/จังหวัด	- สนง.เหล่ากาชาดจังหวัด -จิตอาสา - อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือน -สนง.พัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์	
3.5 การป้องกันน้ำ และ การระบายน้ำ เช่น จัดทำ ทำนาคิน ขุดคลอง/ทาง ระบายน้ำหรือเตรียมพื้นที่ รับน้ำ เป็นต้น	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทาน ใน พื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทานจังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานโยธาธิการและผัง เมืองจังหวัด ในพื้นที่ประสบ เหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8	-มณฑลทหารบกในพื้นที่	
3.6 การผันน้ำ	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทาน ใน พื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทาน จังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8	
4. การพยากรณ์ การ ติดตามเฝ้าระวัง และการ เตือนภัย	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ	- สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดในพื้นที่	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานอุตุนิยามวิทยาในพื้นที่ (การพยากรณ์สภาพอากาศ) - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในพื้นที่ (ติดตามสถานการณ์และการแจ้งเตือนภัย) - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ (ติดตามปริมาณน้ำที่กักเก็บ และการระบายน้ำในเขตชลประทาน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1,9 (เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำ แจ้งเตือนภัย) - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เฝ้าระวังปริมาณน้ำในอ่างฯ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ) - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ในพื้นที่ (เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ) 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ 	
5. การสนับสนุนข้อมูลเพื่อจัดทำแผนระงับเหตุหรือแผนปฏิบัติการ			
5.1 ข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำ/ผืนน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค - ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ 	

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
		- ศูนย์น้ำระดับจังหวัด	
5.2 ข้อมูลสภาพอากาศ	- กรมอุตุนิยมวิทยา	- สถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	
5.3 ข้อมูลเส้นทางสัญจร เส้นทางเสี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่ประสบภัย	- สำนักงานขนส่งจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท - ศูนย์สร้างทางจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท จังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่		
6. การออกประกาศ/ คำสั่ง			
6.1 ประกาศในราชกิจจานุ เบกษากำหนดเขตภาวะ น้ำแล้ง	- นายกรัฐมนตรี โดยข้อเสนอ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ	- สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด - องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่	มาตราที่ 58 วรรค 1 ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
6.2 เขตพื้นที่ประสบสา ธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	- นายกรัฐมนตรีหรือ รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย		มาตรา 31 พระราชบัญญัติ ป้องกันและ บรรเทาสาธารณ ภัยฯ
6.3 ประกาศจำกัดกิจการ การใช้น้ำในภาวะน้ำแล้ง อย่างรุนแรง	- นายกรัฐมนตรี	- องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	มาตราที่ 58 พระราชบัญญัติ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
			ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7. การฟื้นฟูเยียวยา			
7.1 การฟื้นฟูเยียวยา ด้าน ผลิตผลทางการเกษตร	- สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่ - สำนักงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	
7.2 การจ่ายค่าทดแทน การใช้ที่ดินหรือ สิ่งก่อสร้าง	- หน่วยงานซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนี้สังกัด อยู่	- สำนักงานประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- มาตรา 67 วรรค สาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ
7.3 การจ่ายค่าทดแทน การใช้น้ำจากการเฉลี่ยน้ำ	- หน่วยงานซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้น สังกัดอยู่	- สำนักงานประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- มาตรา 60 วรรค สอง ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7.4 การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ / การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและ การจัดการมลพิษ	- สำนักงานป่าไม้เขต - สำนักงานอนุรักษ์พื้นที่ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและ ควบคุมมลพิษ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่	- สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด - สนง.โยธาธิการและผังเมือง จังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท	
8. การเตรียมพื้นที่กักเก็บ น้ำ	- สำนักงานชลประทานใน พื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำใน พื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขตในพื้นที่ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค	
9. งบประมาณ	- สำนักงานประมาณ		มาตรา 24 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
			บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ
10. การรายงานและ สรุปผลการ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค	มาตรา 24 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ

การดำเนินการภายหลังสิ้นสุดเหตุ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำ
แห่งชาติ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคสามารถสนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบความ
ปลอดภัยและคุณภาพของทรัพยากรน้ำและ แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เหมาะสมต่อการอุปโภค
และบริโภคของผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำ ไกลเคียง การแจ้งข้อมูลความปลอดภัย
ดังกล่าวไปยังผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำและขอแนะนำในการใช้น้ำ จนกว่าจะกลับคืนสู่ภาวะปกติ ร่วม
ดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ปนเปื้อนมลพิษร่วมกับ หน่วยงานอื่นๆ ที่
เกี่ยวข้อง ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินการ สภาพปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และ แนวทางแก้ไข
ปัญหาในอนาคตต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3.3.5 แนวทางการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม

การปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีการประสานผ่านจุดติดต่อคือ
กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ ศูนย์บัญชาการส่วนหน้า
เช่นเดียวกับ กรณีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการปฏิบัติงานร่วมจะเป็นไปตามขีดความสามารถ
และแนวทางที่ตกลงกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เหล่านี้กับจุดติดต่อ

บทที่ 4

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

มาตรา 61 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- (3) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (4) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- (5) การหาแหล่งน้ำทดแทนการขนส่งจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
- (6) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำแล้ง
- (7) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

4.1.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก

เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงหรือที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมหรือจัดการปัญหาหน้าแล้งตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เช่น พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.2520 เป็นต้น โดยในการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง อาจแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง ช่วงระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง และช่วงหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง (ภาวะน้ำแล้งได้ผ่านพ้นไปแล้ว) และในกรณีที่ต้องปฏิบัติการในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้ง หน่วยงานดังกล่าวต้องมีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่เป็นประจำหรือมีจำนวนคนเพียงพอที่จะปฏิบัติการในพื้นที่นั้นด้วย โดยประกอบด้วย

- (1) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค/คณะกรรมการลุ่มน้ำ/คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- (2) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (3) กรมชลประทาน
- (4) กรมทรัพยากรน้ำ

- (5) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- (6) กรมอุตุนิยมวิทยา
- (7) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- (8) นายกรัฐมนตรี
- (9) รองนายกรัฐมนตรี
- (10) กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
- (11) กระทรวงสาธารณสุข
- (12) หน่วยงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่
- (13) หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ
- (14) หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งให้ต้อง
เปลี่ยนน้ำ
- (15) หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย

4.1.2 หน่วยงานสนับสนุน

เป็นหน่วยงานที่เข้ามาทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งได้ โดยความช่วยเหลือนี้อาจดำเนินการในรูปแบบของการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศ การเฝ้าระวังสภาวะอากาศ ติดตามสถานการณ์ และเตือนภัย การให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค การเข้าร่วมปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคหรือแจกจ่ายน้ำให้แก่ประชาชน

การจัดการน้ำเสีย การดูแลรักษาทรัพยากรน้ำและทางน้ำสาธารณะ การบำรุงรักษาพื้นที่ฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การจัดการน้ำแล้งให้สามารถนำกลับมาใช้ได้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ

การอนามัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในด้านต่าง ๆ การเผยแพร่ข้อมูลที่จำเป็นให้ประชาชนทราบ รวมถึงการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ โดยหน่วยงานที่จะเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าว โดยประกอบด้วย

- (1) กรมประชาสัมพันธ์
- (2) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- (3) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรมการข้าว
- (4) สำนักงานงบประมาณ
- (5) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- (6) กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ

- (7) สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)
- (8) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
- (9) การประปานครหลวง/การประปาส่วนภูมิภาค
- (10) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (11) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (12) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (13) กรมป่าไม้
- (14) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- (15) กรมควบคุมมลพิษ
- (16) กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- (17) การนิคมอุตสาหกรรม
- (18) องค์การจัดการน้ำเสีย
- (19) กรมเจ้าท่า
- (20) กรมการข้าว
- (21) กรมประมง
- (22) กรมปศุสัตว์
- (23) กระทรวงกลาโหม
- (24) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (25) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- (26) กรมทางหลวง
- (27) กรมทางหลวงชนบท
- (28) กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ) กรณีการณ์น้ำใน

แหล่งน้ำระหว่างประเทศ

- (29) กระทรวงต่างประเทศ กรณีการณ์น้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ
- (30) กระทรวงการคลัง
- (31) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ เพื่อให้การป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้งซึ่งมีผลต่อประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวมสามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงที ต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานหลักหรือหน่วยงานสนับสนุน โดยต้องเป็นการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะ

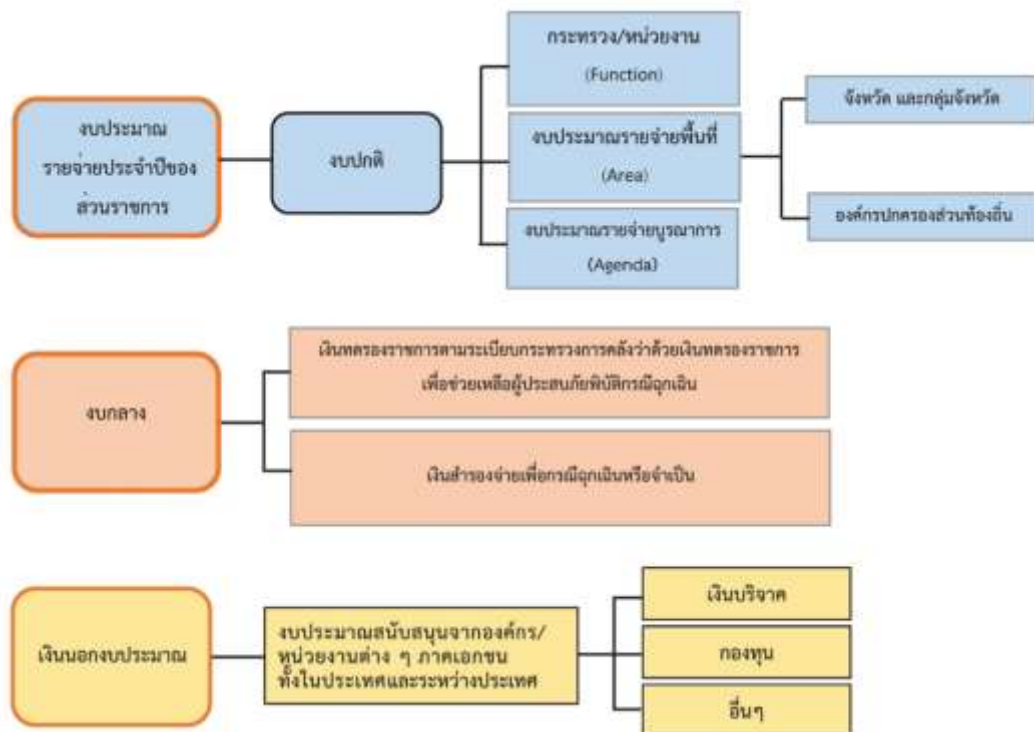
น้ำแล้งที่คณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำจะจัดทำขึ้นเสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบที่อยู่ภายใต้กรอบของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 -2580) และ

สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อรองรับภาวะน้ำแล้งของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การประสานส่วนภูมิภาค ด้วย เพื่อให้การดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้หน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะเป็นไปตามหัวข้อ 5.4

4.2 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

งบประมาณที่ใช้ในการจัดการแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งระดับจังหวัด มีที่มาจากงบประมาณ 2 ส่วน ได้แก่

- (1) งบประมาณรายจ่ายประจำปี (งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการ) และ
- (2) งบอื่นๆ (งบกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรืองบกลางรัฐบาล และเงินอุดหนุนของส่วนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนของส่วนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ)



ภาพประกอบ 4-1 แหล่งที่มาและวิธีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจาก
สาธารณภัย

4.2.2 งบประมาณรายจ่ายประจำปี (งบรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/
จังหวัดและกลุ่มจังหวัด/ส่วนราชการจังหวัด

ตาราง 4-1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณ	สาระสำคัญ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ของตน เพื่อใช้ดำเนินการตั้งแต่ระยะก่อนเกิด ขณะเกิด และหลังเกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาว เช่น การอพยพ การจัดการศุนย์พักพิงชั่วคราว การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสาธารณสุข การสื่อสาร การรักษาความสงบเรียบร้อย และการสาธารณสุขโรค</p> <p>2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของตนให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งกำหนดให้มีแผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ พร้อมทั้งจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใด ในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย</p> <p>3) ให้มีการตั้งงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนตามกรอบแนวทางตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่</p> <p>3.1) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>ข้อ 89 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไข</p> <p>ข้อ 91 ภายใต้บังคับข้อ 89 ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น</p> <p>3.2) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>ข้อ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุน หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>3.3) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>ข้อ 6 กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้น โดยฉับพลันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชนได้ตามความจำเป็นภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อย ให้เสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบก่อน</p> <p>ข้อ 7 กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยา หรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในพื้นที่เกิดภัยให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณานำเงินอุดหนุนราชการเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย</p> <p>(2) กรณีมิได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัยในการช่วยเหลือประชาชนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ไม่เกินหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้</p> <p>ข้อ 11 การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยหรือภัยพิบัติฉุกเฉิน มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขโดยฉับพลันในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการ</p>

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>ซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ให้ความช่วยเหลือได้ทันที ภายใต้ขอบ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความ รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหาย หากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า การซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมจะไม่คุ้มค่าและ การก่อสร้างใหม่จะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่า ให้เสนอ คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้คำนึงถึงสถานะทางการคลัง</p> <p>ข้อ 16 การช่วยเหลือประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้</p> <p>(1) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชน ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม</p> <p>ข้อ 18 กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ใน ข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยโครงการไม่ จำเป็นต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>3.4) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560</p> <p>ข้อ 5 ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้อง เบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครเพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการทำงานหรือ เวลาที่เสียไปเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกจ่ายได้</p> <p>3.5) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560</p> <p>ข้อ 4 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2553 ที่ได้รับคำสั่งจาก ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี หรือรอง</p>

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>นายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายแล้วแต่กรณี เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ หรือนอกเขตพื้นที่ได้รับค่าใช้จ่ายในอัตราต่อคนต่อวัน ดังนี้</p> <p>(1) กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิน 4 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายจำนวน 100 บาท</p> <p>(2) กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิน 4 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 8 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่าย จำนวน 200 บาท</p> <p>(3) กรณีการปฏิบัติหน้าที่เกิน 8 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายจำนวน 300 บาท</p> <p>ข้อ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครในสังกัดของตนตามข้อ 4 ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย</p> <p>ข้อ 6 กรณีมีการสั่งใช้อาสาสมัครซึ่งมิได้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ให้ต้นสังกัดเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ</p>
จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	<p>1) ให้จังหวัดตั้งงบประมาณสำหรับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสำนักงบประมาณตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 โดยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และคำของบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2) ให้จังหวัดขอตั้งงบประมาณและขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อีกแนวทางหนึ่ง</p>
ส่วนราชการ (Function)	<p>ให้หน่วยงานระดับกระทรวง และระดับกรม ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามภารกิจของหน่วยงานที่ดำเนินการรองรับยุทธศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ</p>

4.2.3 แหล่งงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (งบกลาง)

ตาราง 4-2 แหล่งงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (งบกลาง)

งบประมาณ	สาระสำคัญ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>1) ก่อนเกิดภัย: ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่ายให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>2) ขณะเกิดภัย: ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินงบประมาณที่ได้เตรียมไว้ไปใช้จ่ายเพื่อบรรเทา/ช่วยเหลือความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัยเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ หากงบประมาณไม่เพียงพอ ให้โอนเงินงบประมาณเหลือจ่ายหรืองบประมาณในแผนงาน/โครงการอื่น ที่ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้จ่ายไปตั้งเป็นงบประมาณสำหรับ จ่ายเพิ่มเติมได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
รัฐบาล	<p>1) กรณีส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณ นอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรรหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วไม่เพียงพอที่จะดำเนินการและมีความจำเป็นเร่งด่วน ให้ส่วนราชการฯ ขอใช้เงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นโดยพิจารณาเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการเท่านั้น ทั้งนี้ ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ</p> <p>2) ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ประสงค์ขอรับการสนับสนุนงบกลางให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ กรณีการขออนุมัติใช้เงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ</p>
เงินตรง ราชการตาม ระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินตรง ราชการเพื่อ ช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน	<p>การระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเข้าป้องกัน ลดผลกระทบ และให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือได้รับผลกระทบ ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันการณ์ งบประมาณเพื่อใช้จ่ายในภารกิจดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้เงินตรงราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดวงเงินตรงราชการไว้ใน 2 กรณีด้วยกันกล่าวคือ</p> <p>1) กรณีก่อนเกิดภัย หรือคาดว่าจะเกิดภัย เป็นกรณีคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น ในเวลาอันใกล้ให้ใช้เพื่อการป้องกัน หรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ภายในวงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย วัตถุประสงค์ของการใช้เงินตรงราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ถูกจัดสรรเพื่อเป็นการใช้จ่ายเงินเมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบป้องกันหรือยับยั้งโดยฉับพลัน และเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อน</p>

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

งบประมาณ	สาระสำคัญ
	<p>เฉพาะหน้าของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมไม่สามารถใช้จ่ายเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้าง หรือสาธารณูปโภคที่ถาวรหรือก่อสร้างใหม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563</p> <p>2) กรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น และได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินแล้ว ให้ใช้เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมีมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติแต่ไม่ได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด โดยใช้สำหรับทุกสถานการณ์ภัย ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยสรุปกล่าวคือ ในกรณีที่ภัยพิบัติเกิดขึ้นแล้วการใช้วงเงินทรองราชการให้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทุกจังหวัดมีวงเงินทรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน จังหวัดละ 20 ล้านบาท โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และหากวงเงินไม่เพียงพอ จังหวัดสามารถเสนอเรื่องมายังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อขอขยายวงเงินทรองราชการจากกระทรวงการคลังได้</p>

4.2.1 โครงการและงบประมาณ

ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ในปีงบประมาณ 2566 ได้รับการสนับสนุนโครงการโดยใช้งบประมาณจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังแสดงตำแหน่งโครงการและงบประมาณตามภาพประกอบ 4-2 ในปีงบประมาณ 2565 และ 2564 ได้รับงบประมาณโดยใช้งบกลาง ดังแสดงในภาพประกอบ 4-3 และ ภาพประกอบ 4-4 โดยรายละเอียดของโครงการและงบประมาณจะแสดงในไว้ภาคผนวก โดยภาพรวมงบประมาณแต่ละหน่วยงานจะแสดงตามตาราง 4-3

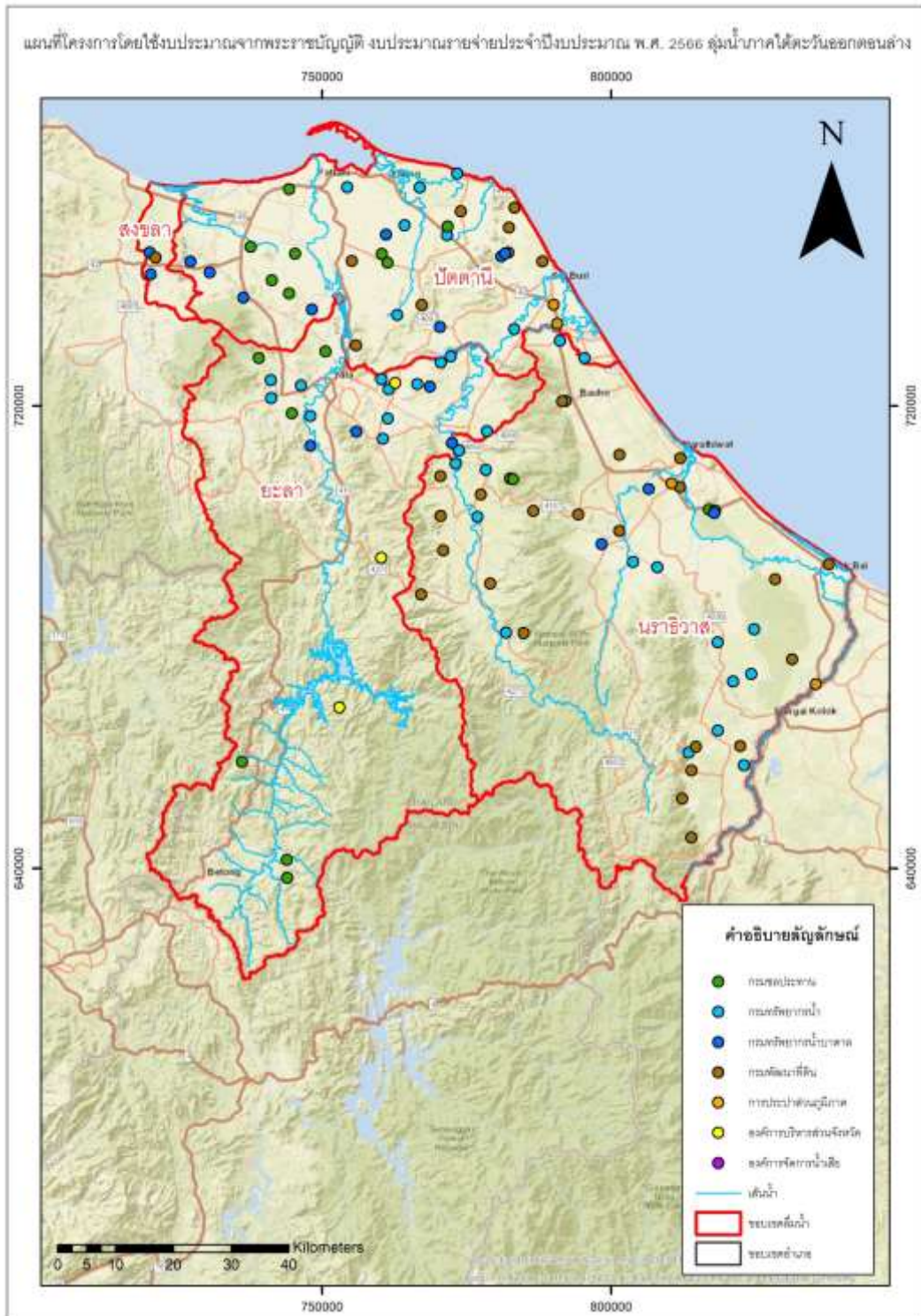
ตาราง 4-3 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแยกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)		
	งบกลาง		งบรายจ่ายประจำปี
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กรมชลประทาน	69.06	119.74	658.61
กรมทรัพยากรน้ำ		41.28	484.69

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

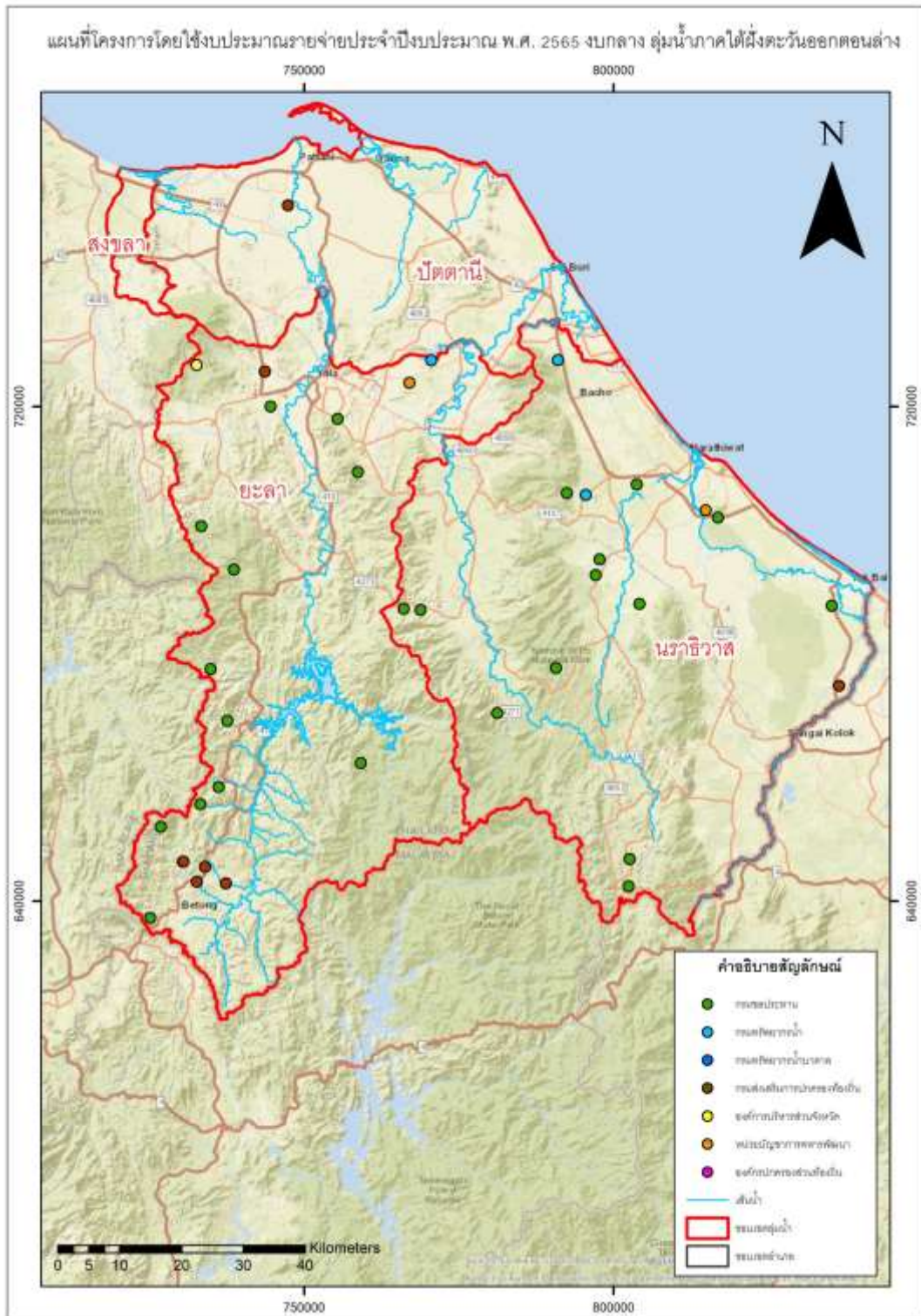
หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)		
	งบกลาง		งบรายจ่ายประจำปี
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	0.31		72.89
กรมพัฒนาที่ดิน			2.39
การประปาส่วนภูมิภาค			136.80
จังหวัด		4.58	37.40
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	40.25	38.71	
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา		0.31	
รวม	109.62	204.61	1,392.78

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



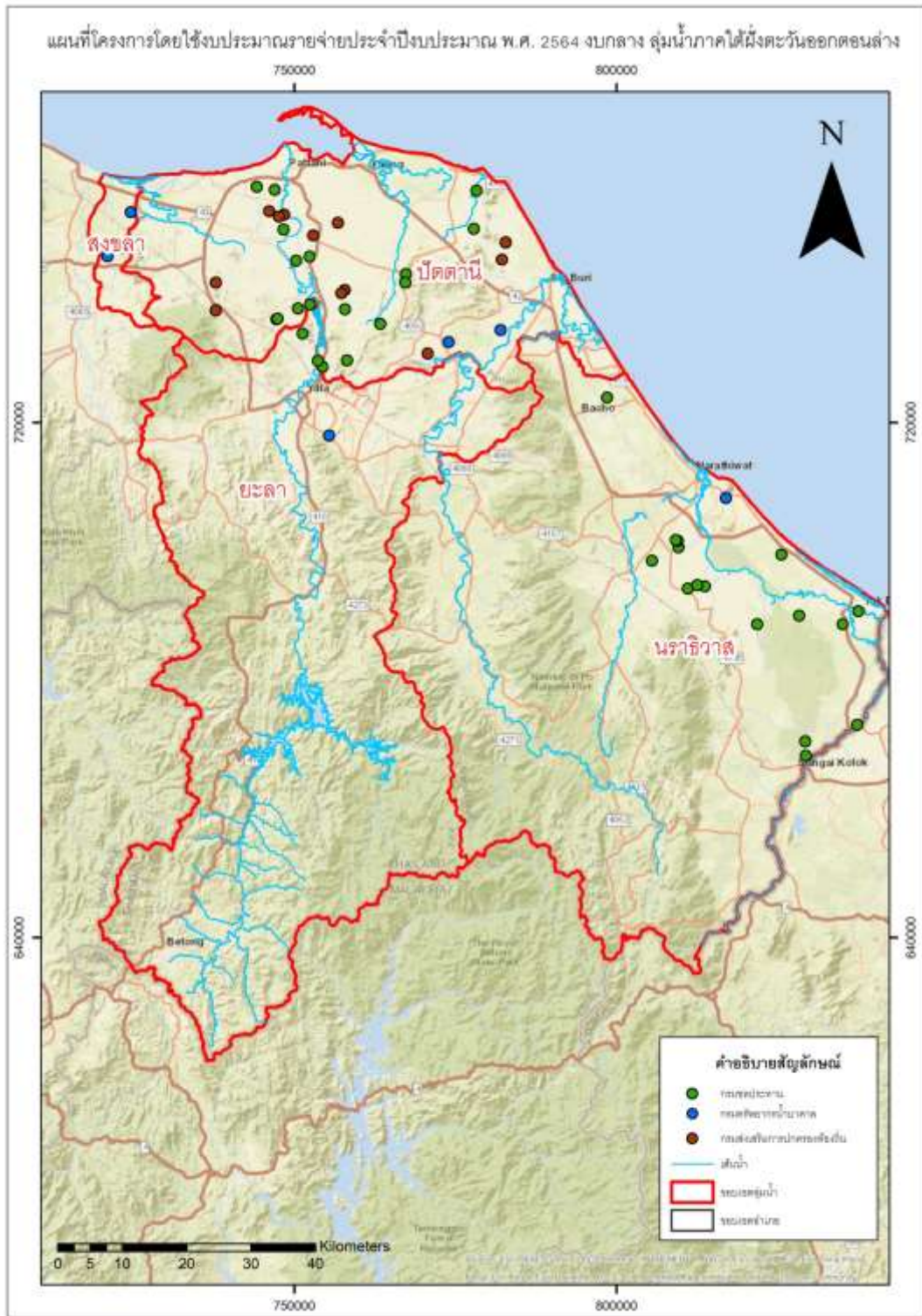
ภาพประกอบ 4-2 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
 ประจำปีงบประมาณ 2566

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-3 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2565

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-4 แผนที่โครงการโดยใช้งบประมาณ (งบกลาง) ประจำปีงบประมาณ 2564

4.3 การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

4.3.1 ผังน้ำสำหรับการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

จากภาพประกอบ 4-5 แสดงถึงตำแหน่งเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ซึ่งในกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ประกอบไปด้วย เขื่อนบางลาง อ่างเก็บน้ำบ้านโป๊ก และอ่างเก็บน้ำใกล้บ้านอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภาพประกอบ 4-6 - ภาพประกอบ 4-8 แสดงถึงเส้นน้ำสำคัญในแต่ละจังหวัดและจุดติดตั้งสถานีโทรมาตรวัดปริมาณน้ำฝน ระดับน้ำ ของจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา ซึ่งจะประกอบไปด้วย 3 หน่วยงาน คือ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) กรมทรัพยากรน้ำ และกรมชลประทาน และภาพประกอบ 4-9 - ภาพประกอบ 4-14 จะแสดงถึงแผนผังการไหลของแม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำโก-ลก แม่น้ำตากใบ และคลองเทพาตามลำดับ

4.3.2 โด่งการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำในพื้นที่

การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ หมายถึง การกักเก็บน้ำในอ่างเก็บน้ำ และการส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆโดยมีการวางแผนล่วงหน้าว่าควรจะทำกักและส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำในแต่ละช่วงเวลา เป็นปริมาณเท่าใด และมีการปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ตรงเท่าที่สภาพในอนาคตเป็นไปตามที่คาดคะเนไว้ถ้าสภาพในอนาคตต่างจากที่คาดคะเนไว้ในตอนวางแผนการปฏิบัติการอาจต่างจากแผนที่วางไว้เพื่อลดสภาวะ การขาดแคลนน้ำหรือน้ำล้นอ่างเก็บน้ำ

สำหรับในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วยโด่งปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำจำเป็นจะต้องเข้าใจโซนปริมาตรเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ(Reservoir Storage Zone) ดังภาพประกอบ 4-15

(1) ระดับกักเก็บน้ำต่ำสุด (Minimum Pool level) คือระดับต่ำสุดซึ่งสามารถนำน้ำออกจากอ่างไปใช้ได้ ระดับนี้จะเป็นตัวกำหนดปากของอาคารออก (Outlet) ตัวที่อยู่ต่ำที่สุด ปริมาณน้ำที่อยู่ต่ำกว่าระดับเก็บกักต่ำสุดนี้ เรียกว่า “ปริมาตรสูญเปล่า (Dead Storage)”

(2) ระดับเก็บกักปกติ (Normal Pool Level) คือระดับเก็บกักสูงสุดของอ่างในการปฏิบัติงานตามปกติ (Normal Operation) บางครั้งเรียกว่า “ระดับน้ำสูงสุดปกติ (Normal high Water Level)” ระดับนี้จะเป็นตัวกำหนดระดับสันทางระบายน้ำล้นแบบไม่มีประตูควบคุม ปริมาตรเก็บกักที่อยู่ระหว่างระดับเก็บกักต่ำสุด และระดับเก็บกักปกติ เรียกว่า ปริมาตรใช้การ (Active Storage)

(3) ระดับเก็บกักสูงสุด (Maximum Water Surface) คือระดับน้ำสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นในอ่างเก็บน้ำในช่วงเวลาที่มีน้ำท่วมขนาดใหญ่เคลื่อนตัวเข้าสู่อ่างเก็บน้ำ ปริมาตรอ่างที่อยู่ระหว่างระดับน้ำสูงสุดและระดับเก็บกักปกติ เรียกว่า “ปริมาตรเก็บกักน้ำส่วนเกิน (Surcharge

Storage)” เป็นปริมาณที่ทำหน้าที่หน่วงคลื่นน้ำท่วมไม่ให้เคลื่อนที่ไปทางด้านท้ายน้ำเร็วและอัตรา
มากเกินไปจนก่อน้ำท่วมทางด้านท้ายน้ำ

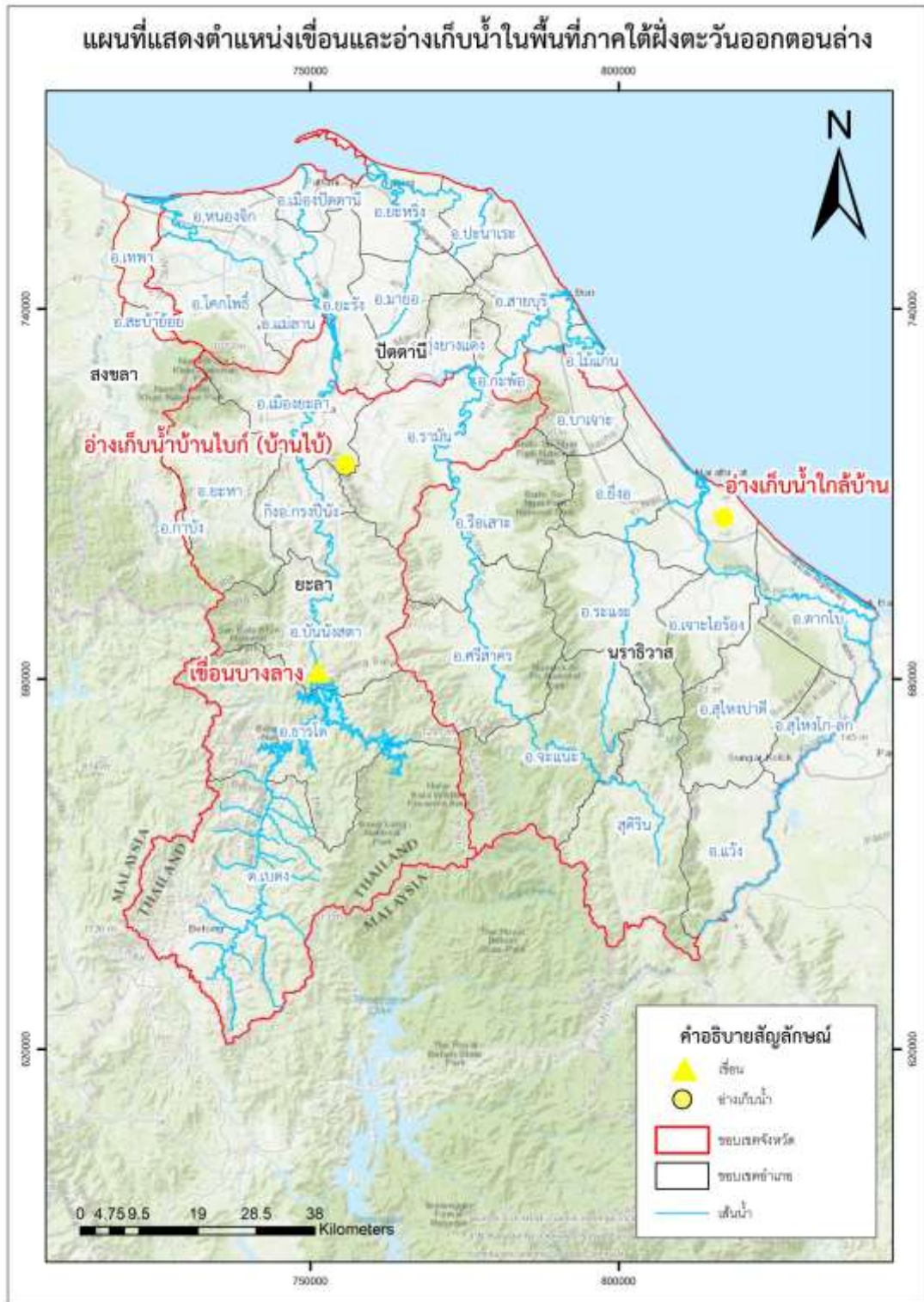
(4) ปริมาตรกักเก็บสำรอง (Surcharge Storage) หมายถึง ปริมาตรอ่างเก็บน้ำที่สำรอง
ไว้ใช้ในกรณี ที่ทางระบายน้ำล้นฉุกเฉิน (Emergency Spillway) ไม่สามารถระบายน้ำได้ทันในช่วงที่
เกิดน้ำท่วม

(5) ระดับน้ำควบคุมตอนบน (Upper Rule Curve, URC) คือ ระดับน้ำตอนบนที่
กำหนดไว้เป็นมาตรฐานของอ่างเก็บน้ำในแต่ละเดือน จำเป็นต้องรักษาระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำไม่ให้มี
ระดับน้ำสูงเกินกว่าระดับควบคุมตอนบน ทั้งนี้เพื่อสำรองปริมาณน้ำที่อยู่ระหว่างระดับน้ำควบคุม
ตอนบนกับระดับเก็บกักสูงสุดไว้สำหรับป้องกันน้ำท่วม

(6) ระดับน้ำควบคุมตอนล่าง (Lower Rule Curve, LRC) คือ ระดับน้ำที่ควบคุมต่ำสุด
ในอ่างเก็บน้ำ ของแต่ละเดือนที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานไม่ให้มีระดับน้ำต่ำกว่าระดับควบคุมตอนล่าง
ทั้งนี้ เพื่อสำรอง ปริมาณน้ำที่อยู่ระหว่างระดับน้ำควบคุมตอนล่างกักเก็บระดับเก็บกักต่ำสุดไว้สำหรับ
เพาะปลูกในช่วงฤดู แล้งที่มีการขาดแคลนน้ำ

สำหรับในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาด
ใหญ่ 3 แห่ง ได้แก่ เขื่อนบางลาง อยู่ในความดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) อ่าง
เก็บน้ำบ้านโปก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.บุตี อ.เมืองยะลา จ.ยะลา อยู่ในความดูแลของ
กรมชลประทาน และอ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านยาปี ต.กะลุวอ อ.เมือง
นราธิวาส จ.นราธิวาส

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



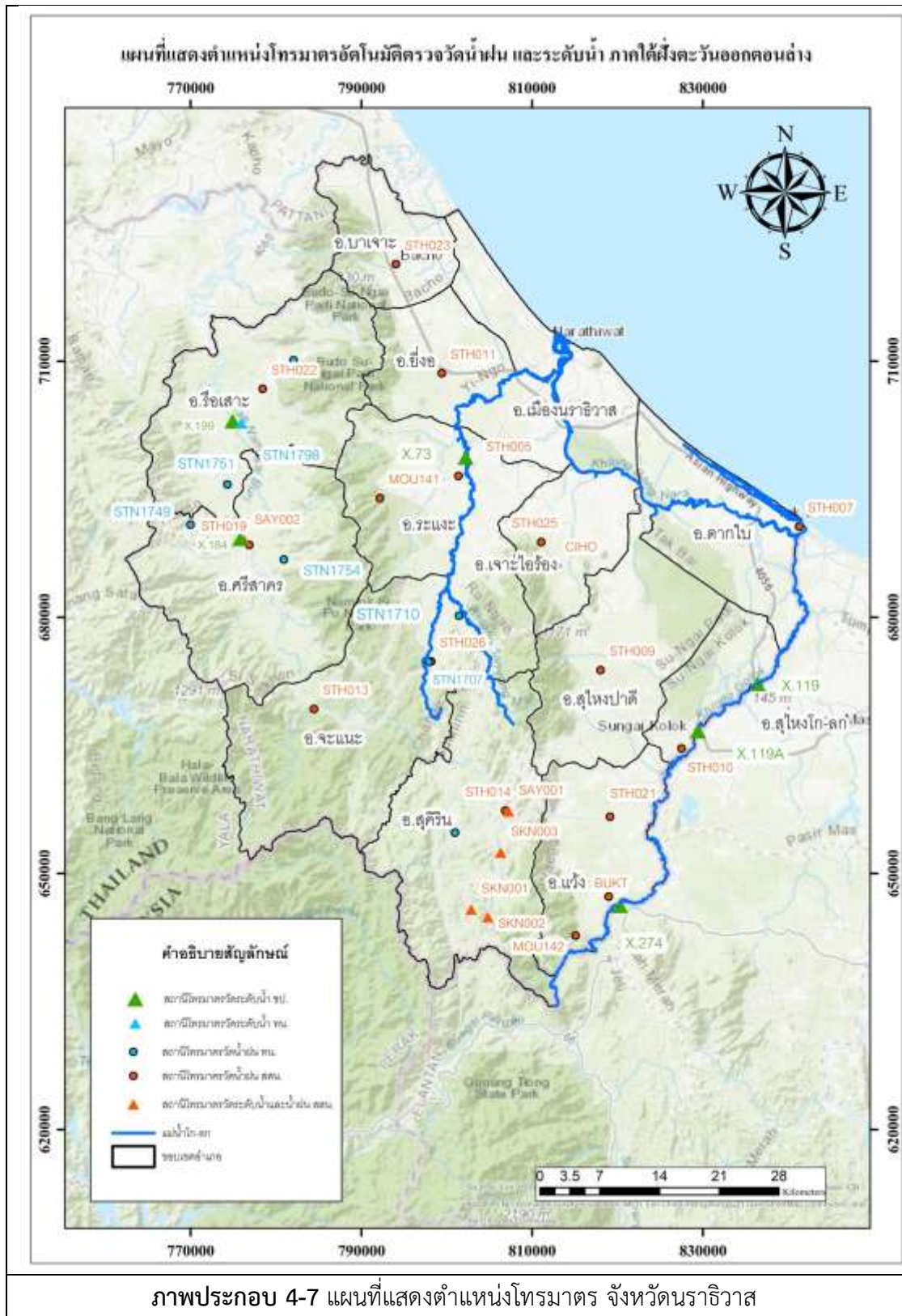
ภาพประกอบ 4-5 แผนที่แสดงตำแหน่งเขื่อนและอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

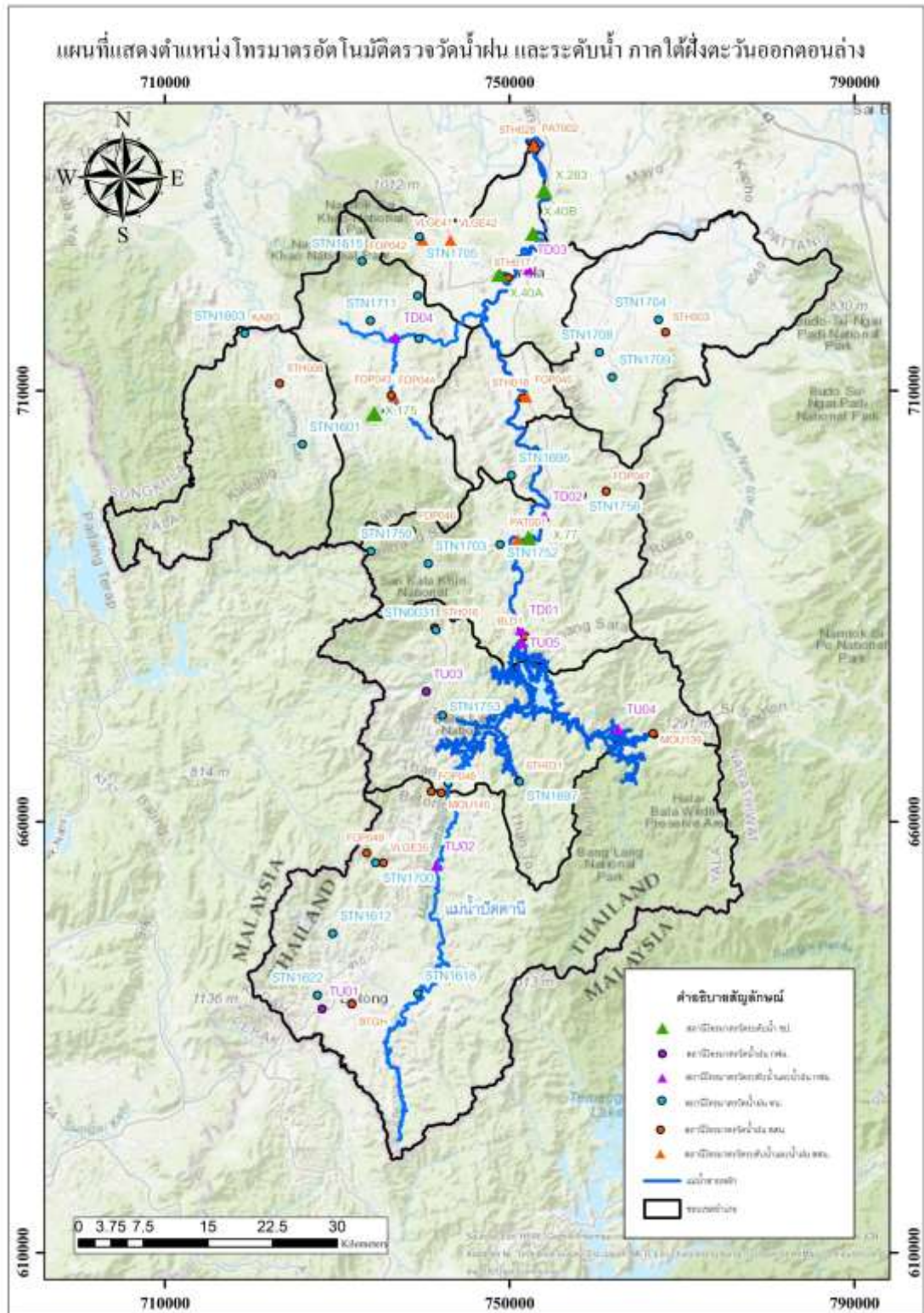


ภาพประกอบ 4-6 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตร จังหวัดปัตตานี

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

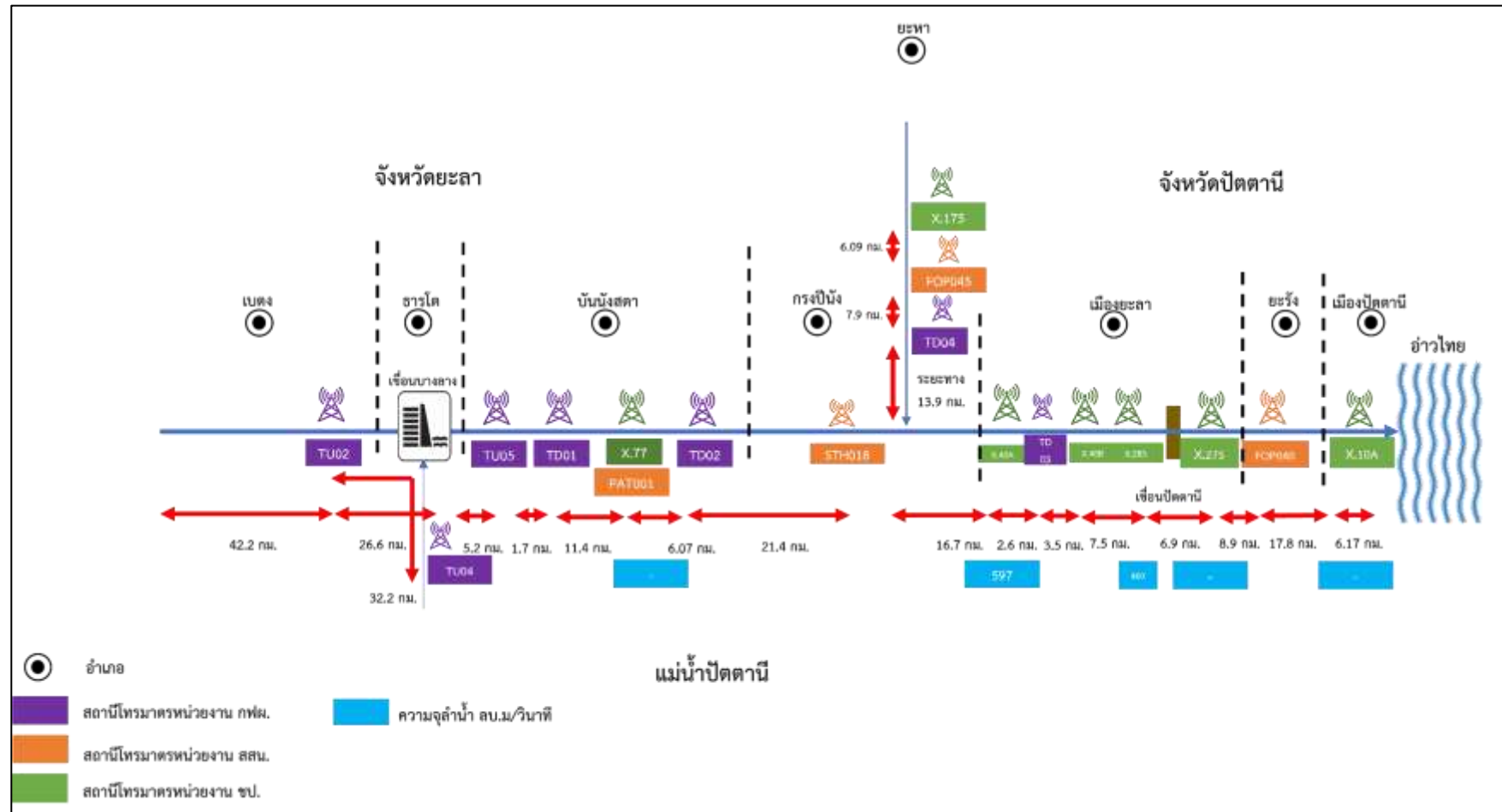


โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



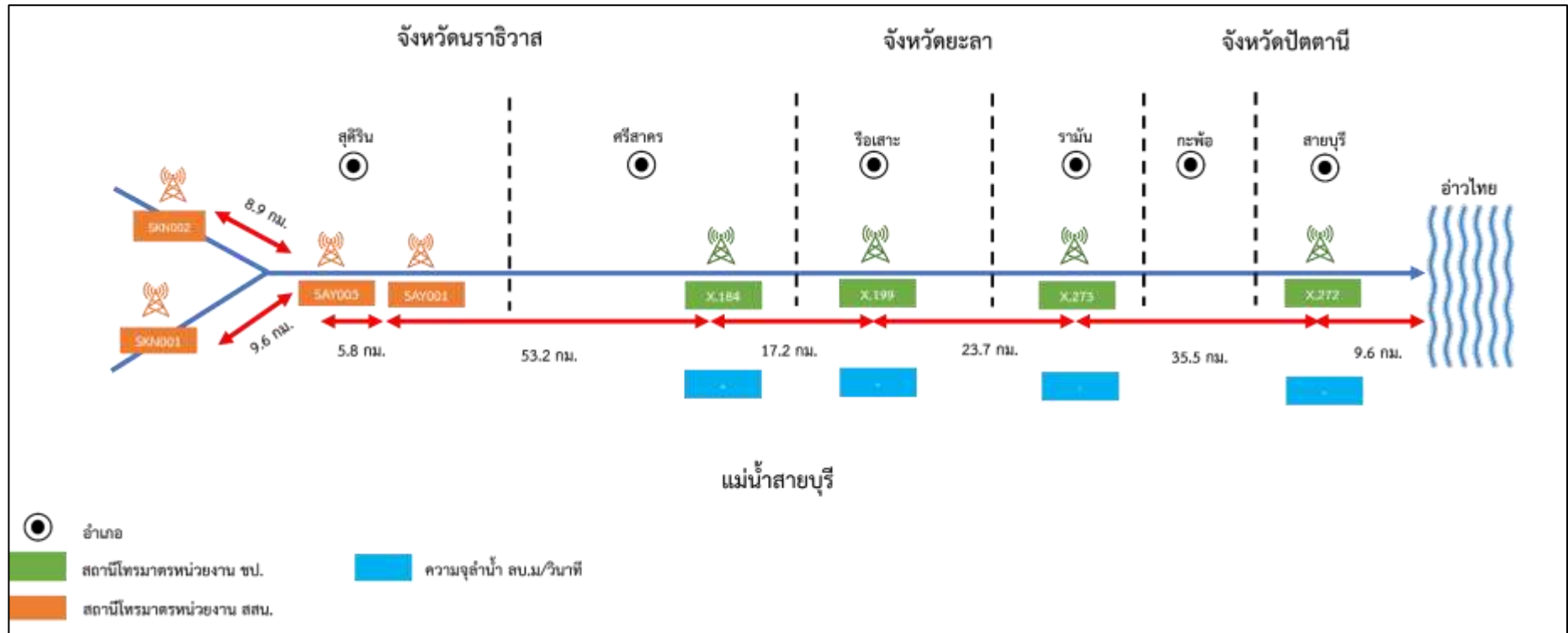
ภาพประกอบ 4-8 แผนที่แสดงตำแหน่งโทรมาตร จังหวัดยะลา

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



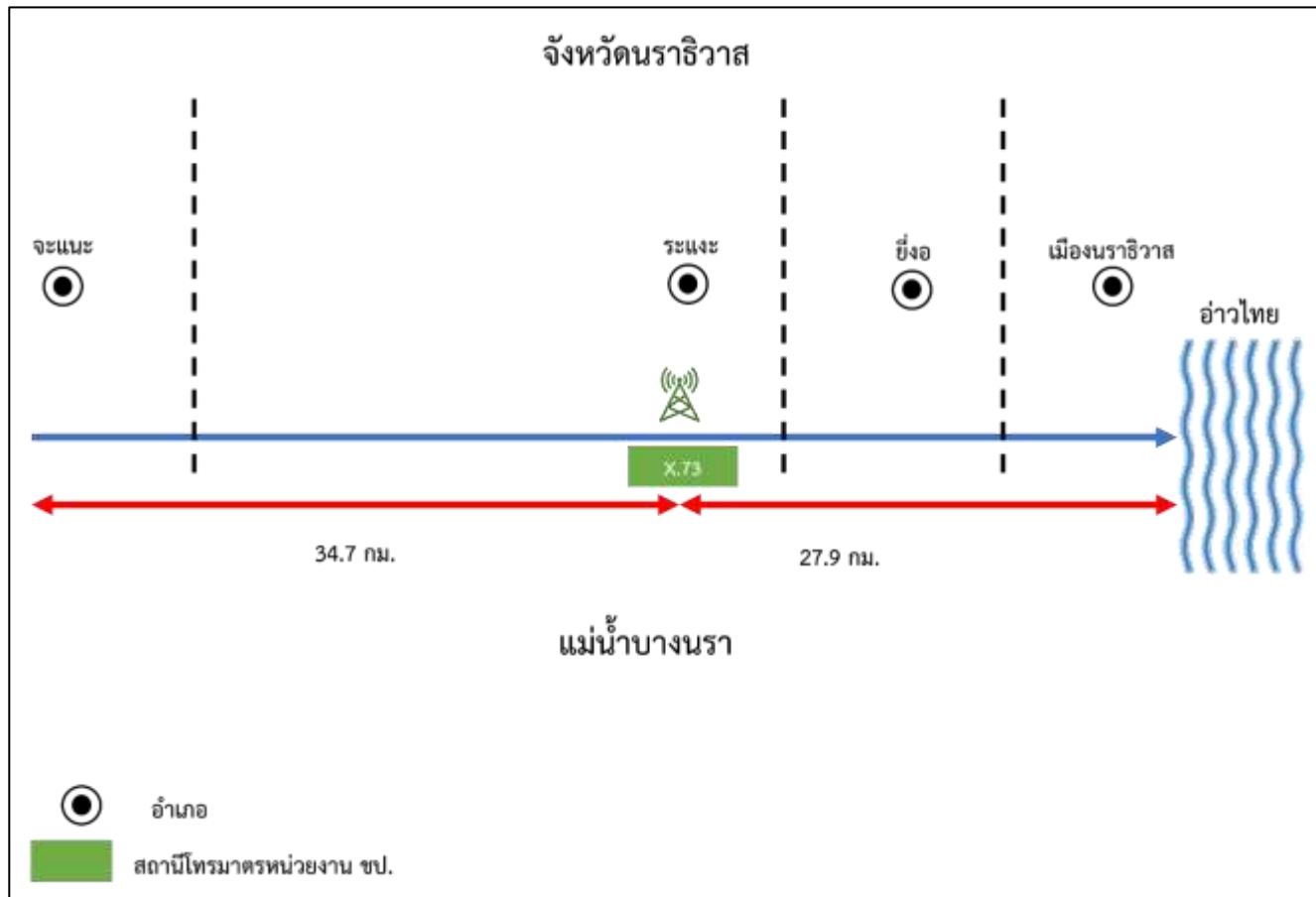
ภาพประกอบ 4-9 ผังน้ำแม่น้ำปัตตานี

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



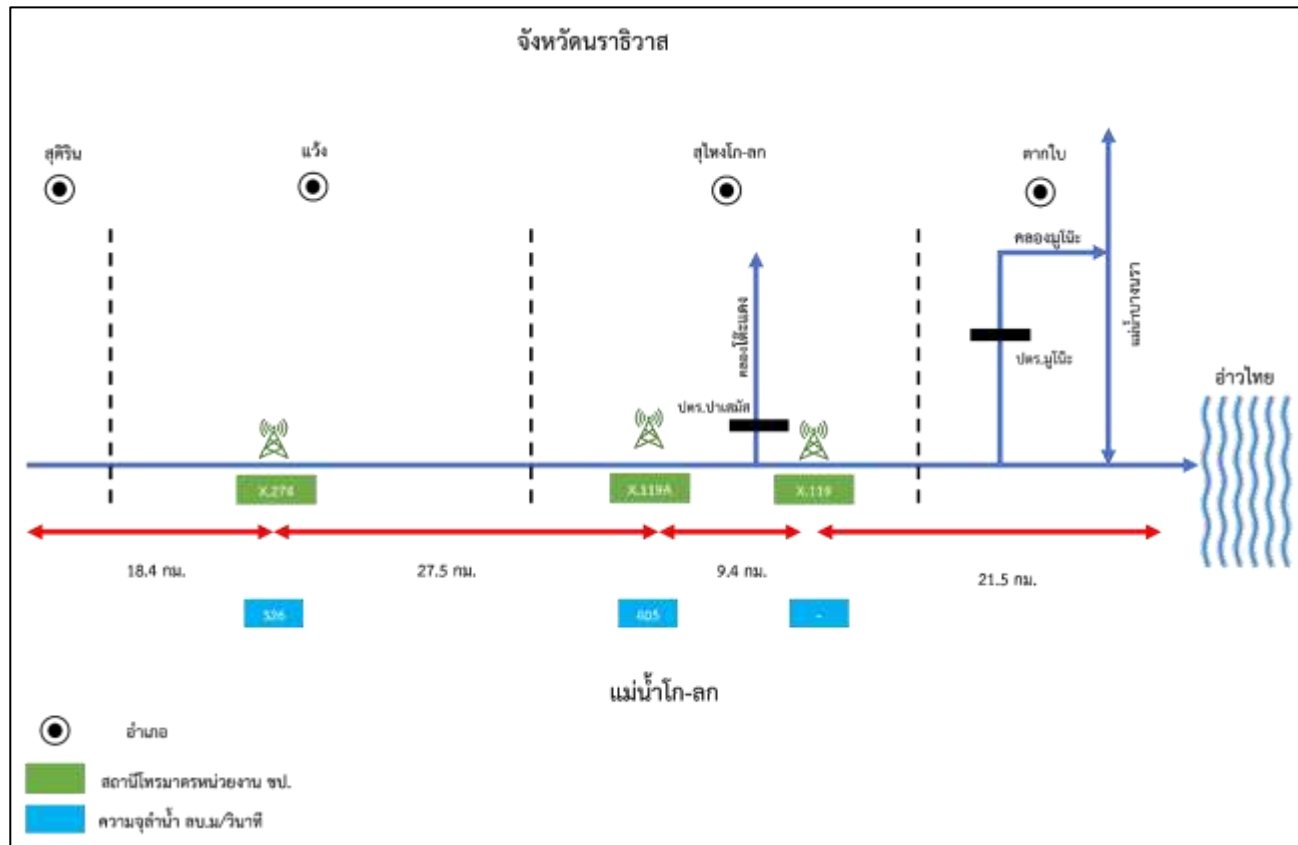
ภาพประกอบ 4-10 ผังน้ำแม่น้ำสายบุรี

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



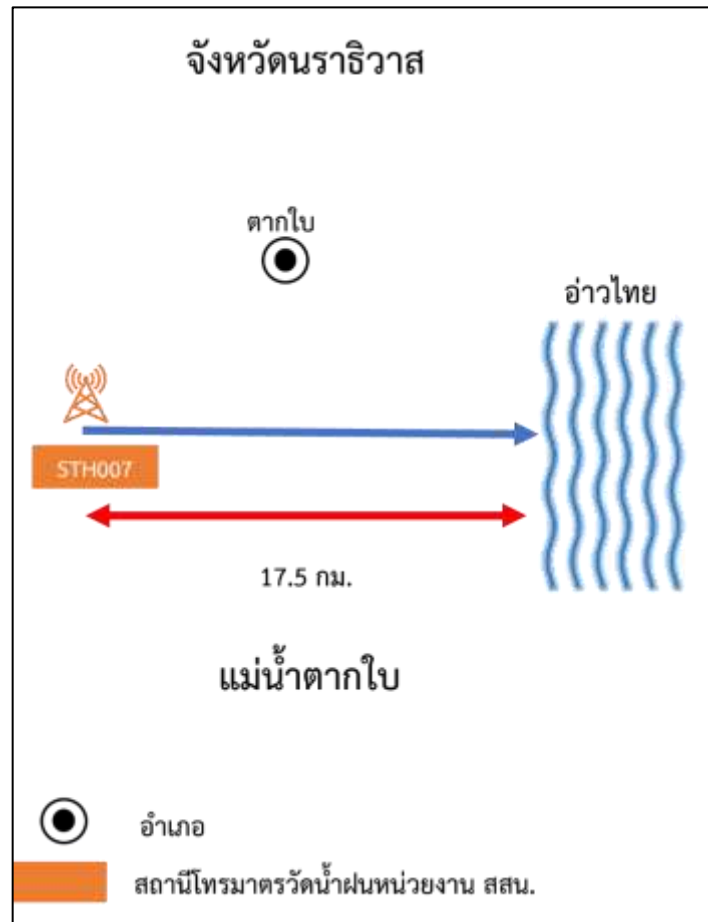
ภาพประกอบ 4-11 ฝั้่งน้ำแม่้่น้ำบางนรา

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



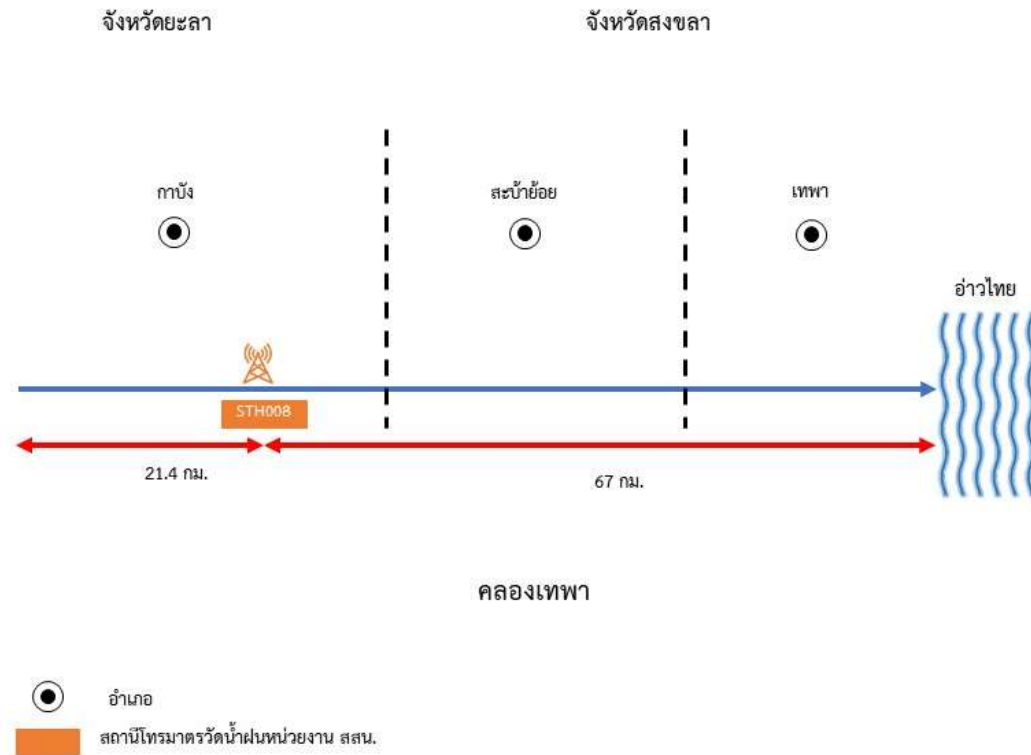
ภาพประกอบ 4-12 ฝั่งน้ำแม่น้ำโก-ลก

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



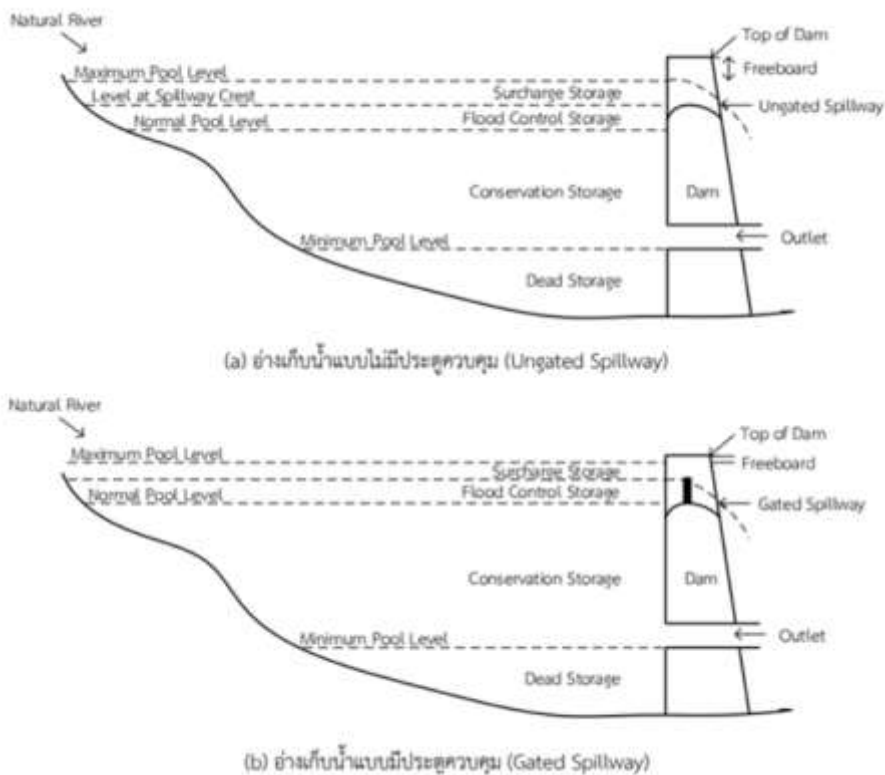
ภาพประกอบ 4-13 ฟังน้ำแม่น้ำตากใบ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-14 ฝั่งน้ำคลองเทพา

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-15 โชนปริมาตรเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ

สำหรับกรมชลประทานได้ใช้หลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วย Reservoir Operation Rule Curves ดังแสดงในตาราง 4-4

ตาราง 4-4 หลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วย Reservoir Operation Rule Curves ของกรมชลประทาน

เงื่อนไข	สภาพอ่างเก็บน้ำ	เกณฑ์การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ
1.	ระดับน้ำเกินระดับเก็บกักปกติ Normal High Water Level (NHWL)	ปล่อยน้ำผ่านทางระบายน้ำล้น (Spillway)
2.	ระดับน้ำสูงกว่า URC ในสภาวะปกติ	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำด้านต่างๆ ให้เต็มที่
3.	ระดับน้ำสูงกว่า URC และมีแนวโน้มจะเกิดสภาวะน้ำหลาก	ปล่อยน้ำเพิ่มทางท่อระบายน้ำ (Outlet Work) ให้เต็มที่ เพื่อเตรียมรับปริมาณน้ำหลาก
4.	ระดับน้ำอยู่ระหว่าง URC และ LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการใช้น้ำด้านต่างๆ เป็นผลพลอยได้
5.	ระดับน้ำต่ำกว่าระดับ LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำเท่าที่จำเป็นตามลำดับความสำคัญ
6.	ระดับน้ำต่ำลงถึงระดับเก็บกักต่ำสุด Minimum Water Level (MinWL)	ไม่มีการปล่อยน้ำจากอ่างเก็บน้ำ

แนวทางปฏิบัติของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตในการบริหารอ่างเก็บน้ำโดยจะพยายามควบคุมระดับน้ำให้อยู่ในกรอบของเกณฑ์ควบคุมระดับน้ำสูงสุด (Upper Rule Curve, URC) และเกณฑ์ควบคุมระดับน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve, LRC) ซึ่งจะช่วยให้สามารถบริหารจัดการน้ำในอ่างเก็บน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดในภาพรวมตลอดทั้งปี แบ่งเป็น 3 กรณีดังนี้

(1) การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำในสภาวะปกติ ซึ่งการระบายน้ำตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะใช้เส้นควบคุมการปล่อยน้ำ (Operating Rule Curve) เป็นเกณฑ์ทั้งนี้ เพื่อให้ปริมาณน้ำเหมาะสมกับปริมาณน้ำต้นทุนและปริมาณที่ไหลเข้าอ่างเก็บน้ำโดยมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ควบคุมการระบายน้ำในอ่างเก็บน้ำให้ระดับน้ำอยู่ระหว่าง Upper Rule Curve และ Lower Rule Curve โดยระบายน้ำให้เท่ากับความต้องการน้ำด้านต่างๆ ทางท้ายน้ำ
- 2) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Upper Rule Curve ให้ระบายน้ำเพิ่มขึ้นผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพื่อควบคุมให้ระดับอยู่ที่ระดับ Upper Rule Curve
- 3) เมื่อระดับน้ำยังสูงขึ้นเรื่อยๆ จนสูงกว่า Flood Control Rule Curve ให้พิจารณาระบายน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมระดับให้อยู่ที่ระดับ Flood Control Rule Curve
- 4) ในกรณีที่ระดับน้ำต่ำกว่า Lower Rule Curve จะพิจารณาลดการระบายน้ำให้น้อยกว่าปกติ เพื่อรักษาระดับน้ำไม่ให้ต่ำกว่าระดับเก็บกักต่ำสุด
- 5) เมื่อระดับน้ำต่ำกว่าระดับต่ำสุด จะไม่ระบายน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำ เพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำในปีถัดไป

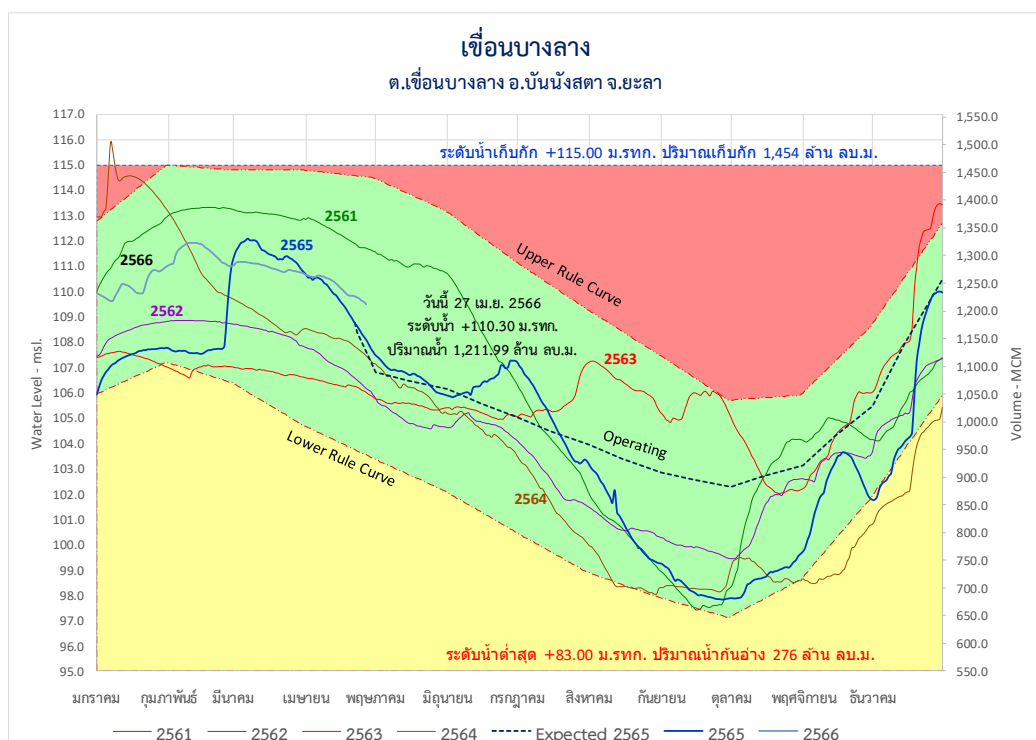
(2) การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำในช่วงน้ำแล้ง (Deficit Reservoir Operation) โดยแผนจัดสรรน้ำในแต่ละฤดูจะพิจารณาจากปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำเมื่อสิ้นสุดฤดูฝน แนวโน้มการผลิตและการตลาด รวมถึงนโยบายส่งเสริมการเพาะปลูกพืช ฤดูแล้งในกรณีที่ปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำมีจำกัด และมีแนวโน้มจะเกิดภาวะน้ำแล้ง การวางแผนจัดสรรน้ำ จำเป็นต้องพิจารณาลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) เพื่อการอุปโภคบริโภคและการประปา
- 2) เพื่อรักษาระบบนิเวศตามลำน้ำเช่น การผลักดันน้ำเค็ม การชลประทาน
- 3) เพื่อการเกษตร
- 4) เพื่อการอุตสาหกรรม

(3) การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำในช่วงน้ำหลาก (Flood Reservoir Operation) เป็นการควบคุมระดับน้ำและการระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำในช่วงที่มีปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเพิ่มขึ้นและเป็นปริมาณมาก การวางแผนปฏิบัติการจะเป็นลักษณะของการวางแผนระยะสั้น และการปฏิบัติการตาม

ข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ขณะนั้น มีกระบวนการตัดสินใจในการปฏิบัติการในช่วงน้ำหลากเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของตัวเขื่อน หลีกเลี่ยงความเสียหายที่จะเกิดแก่พื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมทั้งด้านเหนือน้ำและ ด้านท้ายน้ำให้น้อยที่สุด ดังนี้

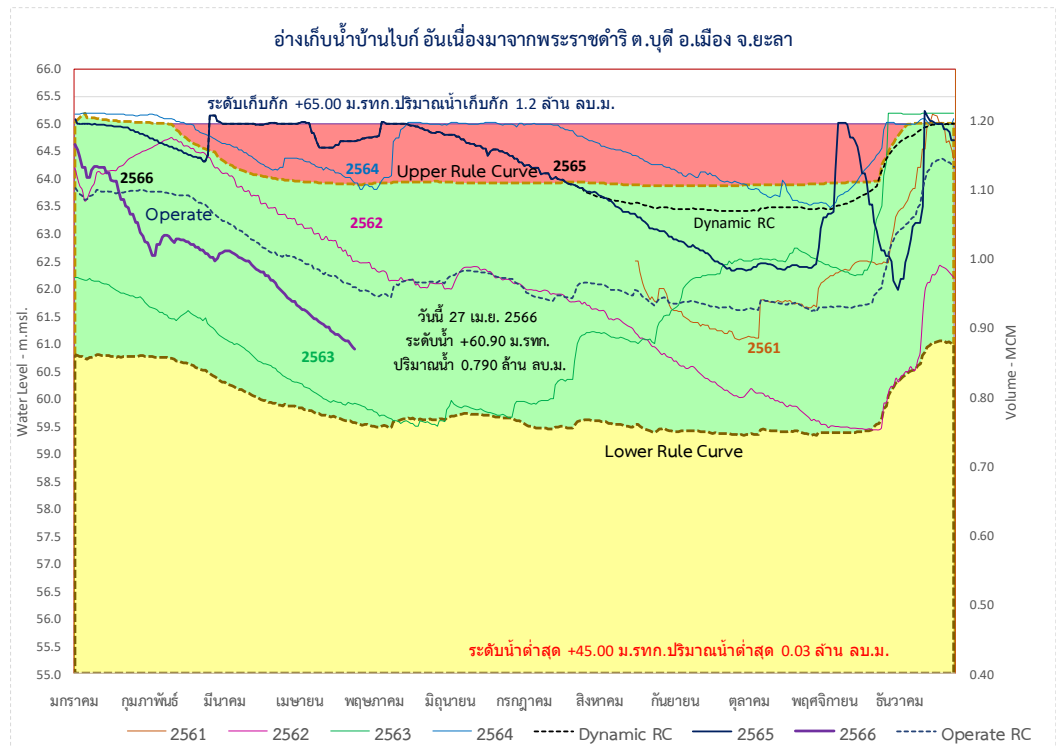
- 1) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Upper Rule Curve แต่ต่ำกว่า Flood Control Rule Curve ควรระบายน้ำผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเต็มกำลัง รวมถึงติดตามสถานการณ์ น้ำอย่างใกล้ชิดเพื่อพิจารณาว่าจำเป็นต้อง ระบายน้ำผ่านทางระบายน้ำล้นหรือไม่
- 2) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Flood Control Rule Curve แต่ต่ำกว่า Normal High Water Level ควรระบายน้ำ ผ่านทางระบายน้ำล้นบางส่วน โดยอาจยังไม่ต้องเปิดบานระบายน้ำล้นเต็มที่ แต่พิจารณาตาม สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ ด้านเหนือน้ำและด้านท้ายน้ำประกอบ พร้อมทั้งระบายน้ำผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและอาคารระบายน้ำต่างๆ (Outlet) อย่างเต็มที่ถ้าไม่เกิดผลกระทบต่อด้านท้ายน้ำมาก
- 3) เมื่อระดับน้ำสูงกว่า Normal High Water Level ควรเปิดบานระบายน้ำล้นเต็มที่ พร้อมทั้งระบายน้ำผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและอาคารระบายน้ำต่างๆ (Outlet) อย่างเต็มที่ถ้าไม่เกิดผลกระทบต่อด้านท้ายน้ำมาก



ภาพประกอบ 4-16 โควงบริหารการจัดการเขื่อนบางลาง

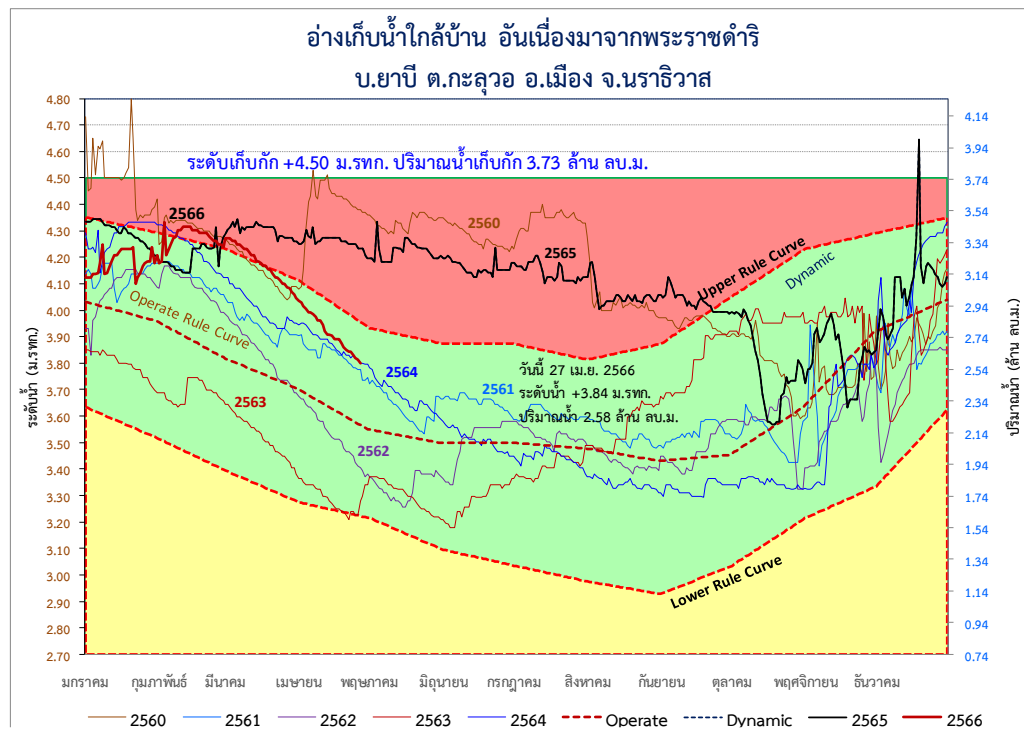
ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-17 ไค้งบริหารจัดการจัดการ อ่างเก็บน้ำบ้านไบก์

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17



ภาพประกอบ 4-18 ไค้งบริหารจัดการจัดการอ่างเก็บน้ำไกล้บ้าน

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17

4.3.3 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง

ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ 1) ข้อมูลปริมาณฝน 2) ข้อมูลปริมาณน้ำท่าในลำน้ำ 3) ข้อมูลระดับน้ำในลำน้ำ และ 4) ข้อมูลปริมาณน้ำใช้การในอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยสามารถบ่งชี้ถึงภาวะน้ำท่วมได้ 3 ระดับ คือ 1) ภาวะปกติ 2) กรณีภาวะน้ำแล้งรุนแรง และ 3) กรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤติ สำหรับรายละเอียดการกำหนดภาวะน้ำท่วมตามชนิดข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง ซึ่งเกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะภัยแล้งดังกล่าวจะพิจารณาจากการคาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4-5

ตาราง 4-5 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง

ชนิดข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยที่ใช้	กรณีปกติ	กรณีภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	1.3 กรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤติ
ฝน	รายเดือน	มม.	ค่าเฉลี่ย	<20% ของค่าเฉลี่ยเดือนใดเดือนหนึ่ง	<20% ของค่าเฉลี่ยต่อเนื่องสามเดือน
ปริมาณน้ำ	รายเดือน	ลบ.ม./วินาที	>30% ของความจุลำน้ำ	<30% ของความจุลำน้ำเดือนใดเดือนหนึ่ง	<30% ของความจุลำน้ำต่อเนื่องสามเดือน
ระดับน้ำ	รายเดือน	ม.รสม.	>30% ของระดับตลิ่ง	<30% ของระดับตลิ่งเดือนใดเดือนหนึ่ง	<30% ของระดับตลิ่งต่อเนื่องสามเดือน
แหล่งน้ำต้นทุน	รายเดือน	ล้าน ลบ.ม.	>50% ของปริมาณน้ำใช้การ	10%-50% ของปริมาณน้ำใช้การ	<10% ของปริมาณน้ำใช้การ

ที่มา: สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (2562)

(1) ฝน

ข้อมูลฝน จะใช้ข้อมูลรายเดือนในหน่วย มม. และวิเคราะห์เป็นปริมาณฝนเชิงพื้นที่ของแต่ละลุ่มน้ำสาขา และเป็นไปตามข้อกำหนดภาวะภัยแล้งของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดขนาดของฝน

- 1) กรณีปกติ พิจารณาจากฝนเฉลี่ยรายเดือน ที่เท่ากับค่าเฉลี่ยของเดือนนั้น ๆ
- 2) ภาวะน้ำแล้งรุนแรง ฝนเฉลี่ยรายเดือนจะน้อยกว่าร้อยละ 20 ของฝนรายเดือนเฉลี่ยของเดือนใดเดือนหนึ่งจากการคาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือน
- 3) กรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤติ ฝนรายเดือนจะน้อยกว่าร้อยละ 20 ของฝนรายเดือนเฉลี่ยต่อเนื่องสามเดือน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ข้อกำหนดนี้จะแตกต่างกันในแต่ละลุ่มน้ำสาขาของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อมูลฝนเฉลี่ยรายเดือนของลุ่มน้ำสาขานั้น ๆ ดังแสดงเกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะ
ภัยแล้งด้านข้อมูลฝนในตาราง 4-6 และ ตาราง 4-7

ตาราง 4-6 เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลฝนกรณีปกติ

รหัส	ลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ ตร.กม.	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มิลลิเมตร)														
			เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	รายปี
2101	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2	707.02	67.56	118.71	106.55	113.81	124.22	129.40	211.17	329.61	292.22	71.83	29.27	45.77	1,425.69	214.43	1,640.12
2102	แม่น้ำปัตตานีตอนบน	1,972.32	144.73	167.87	118.96	116.03	144.56	177.66	251.17	240.45	211.76	71.33	56.10	99.24	1,428.46	371.40	1,799.86
2103	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	1,685.47	99.91	156.57	116.49	117.68	139.74	160.46	234.40	282.08	292.42	79.87	37.79	64.32	1,499.84	281.89	1,781.73
2104	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3	679.16	46.63	108.63	99.03	106.51	107.67	124.45	221.00	427.31	340.55	84.21	23.66	42.51	1,535.15	197.01	1,732.16
2105	แม่น้ำสายบุรี	3,213.01	79.18	168.89	145.56	145.05	170.17	204.24	307.25	531.06	557.06	127.16	50.41	75.82	2,229.28	332.57	2,561.85
2106	แม่น้ำบางนรา	1,655.83	77.05	153.36	152.75	145.25	170.09	192.94	243.21	431.68	472.26	139.15	58.95	83.15	1,961.54	358.30	2,319.84
2107	แม่น้ำโกลก	692.64	117.91	215.20	205.65	207.67	256.22	256.59	287.92	463.94	511.82	202.92	89.11	119.04	2,405.01	528.98	2,933.99
	รวม	10,605.45	94.01	160.14	135.46	134.88	159.12	183.90	262.06	397.48	403.08	109.65	50.21	78.18	1,836.12	332.05	2,168.17

ที่มา: แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ตาราง 4-7 เกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลฝนกรณีภาวะน้ำแล้งรุนแรง และกรณี
ภาวะน้ำแล้งวิกฤต

รหัส	ลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ ตร.กม.	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มิลลิเมตร)														
			เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	รายปี
2101	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2	707.02	34.08	94.97	85.24	81.08	89.38	103.52	168.94	263.89	233.78	57.46	23.42	34.62	1,140.55	171.54	1,312.10
2102	แม่น้ำปัตตานีตอนบน	1,972.32	113.78	134.30	95.17	92.82	115.45	142.15	200.94	192.56	169.81	57.06	44.88	79.39	1,142.77	297.12	1,439.89
2103	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	1,685.47	79.93	123.24	93.19	94.14	111.79	128.37	187.82	225.66	233.96	63.90	30.23	51.46	1,199.87	225.51	1,425.38
2104	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3	679.16	37.30	86.98	79.22	85.21	86.18	99.56	176.88	361.88	272.88	67.37	18.93	36.01	1,228.12	157.61	1,385.73
2105	แม่น้ำสายบุรี	3,213.01	43.34	135.11	116.45	116.04	136.14	163.39	245.80	424.85	445.65	101.73	40.33	60.60	1,783.42	266.06	2,049.48
2106	แม่น้ำบางนรา	1,655.83	41.68	122.69	122.20	116.20	136.07	154.35	194.57	365.34	377.81	111.32	47.16	64.52	1,569.23	286.64	1,855.87
2107	แม่น้ำโกลก	692.64	94.33	172.18	168.52	166.18	204.98	205.27	250.54	371.15	409.96	162.34	71.29	95.23	1,929.01	425.18	2,347.19
	รวม	10,605.45	73.21	128.11	108.37	107.90	127.30	147.12	209.65	317.98	322.46	87.72	40.17	62.54	1,668.90	265.64	1,934.54

ที่มา: แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(2) ปริมาณน้ำ

ข้อมูลปริมาณน้ำหรืออัตราการไหล จะพิจารณาใช้เป็นข้อมูลรายเดือน ในหน่วยของ
ลบ.ม./วินาที โดยกำหนดจุดพิจารณาที่สถานีวัดน้ำท่าของหน่วยงานต่างๆ ที่สำคัญในแต่ละลุ่มน้ำ
สาขาโดยพิจารณาวิเคราะห์ปริมาณการไหลเต็มตลิ่งฝั่งที่ต่ำกว่าจากรูปตัดขวางลำน้ำ ณ จุดที่ตั้งของ
สถานีวัดน้ำท่าต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลความจุของลำน้ำ ณ จุดพิจารณาในลุ่มน้ำ เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะ
น้ำท่วมด้านข้อมูลปริมาณน้ำที่แบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

- 1) กรณีปกติ จะคิดที่ปริมาณน้ำไม่เกินร้อยละ 30 ของความจุลำน้ำ
- 2) ส่วนกรณีภาวะน้ำแล้งรุนแรง จะคิดที่ปริมาณน้ำที่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของ
ความจุลำน้ำของเดือนใดเดือนหนึ่ง จากการคาดการณ์ล่วงหน้าสามเดือน
- 3) กรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤต จะคิดที่ปริมาณน้ำที่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของความจุ
ลำน้ำต่อเนื่องสามเดือน

ดังแสดงเกณฑ์ข้อกำหนดภาวะน้ำแล้งด้านข้อมูลปริมาณน้ำ ในตาราง 4-8

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ตาราง 4-8 เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลปริมาณน้ำ

รหัส ลุ่มน้ำ	ลุ่มน้ำสาขา	รหัส	สถานีตรวจวัด	ความจุลุ่มน้ำ (ลบ.ม./วินาที)	กรณีปกติ	กรณีภาวะ น้ำแล้งอย่างรุนแรง	กรณีภาวะ น้ำแล้งวิกฤติ
๒๑๐๐๓	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	X.40A	แม่น้ำปัตตานีที่บ้านท่าสาป อ.เมืองยะลา	597	> 417.90	179.1 - 417.9	< 179.1
		X.283	แม่น้ำปัตตานีที่บ้านปริก อ.ยะรัง	460	> 322.00	138 - 322.0	< 138.0
๒๑๐๐๗	แม่น้ำโก-ลก	X.274	แม่น้ำโก-ลก ที่บ้านบุ่งกะตา อ.วิเศษ	326	> 228.20	97.8 - 228.2	< 97.80
		X.119A	แม่น้ำโก-ลกที่ อ.สุโหงโกลก	405	> 283.50	121.5 - 283.5	< 121.50

ที่มา: แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(3) ระดับน้ำ

ข้อมูลระดับน้ำ จะสอดคล้องกับข้อมูลปริมาณน้ำ ซึ่งพิจารณาใช้เป็นข้อมูลรายเดือน ในหน่วยของ ม.รทก. ซึ่งจะเป็นตำแหน่งเดียวกันกับจุดพิจารณาข้อมูลปริมาณน้ำ โดยแบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

- 1) กรณีปกติ จะคิดที่ระดับน้ำไม่เกินร้อยละ 30 ของระดับตลิ่ง
- 2) กรณีภาวะน้ำแล้งรุนแรง จะคิดที่ระดับน้ำที่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของระดับตลิ่งของเดือนใดเดือนหนึ่งจากการคาดการณ์ล่วงหน้าสามเดือน
- 3) กรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤติจะคิดที่ระดับน้ำที่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของระดับตลิ่งต่อเนื่องสามเดือน

ดังแสดงเกณฑ์ข้อกำหนดภาวะน้ำแล้งด้านข้อมูลระดับน้ำ ในตาราง 4-9

ตาราง 4-9 เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะภัยแล้งด้านข้อมูลระดับน้ำ

รหัส ลุ่มน้ำ	ลุ่มน้ำสาขา	รหัส	สถานีตรวจวัด	ระดับตลิ่ง(ต่ำ) (ม.รทก.)	ระดับเตือนน้ำ (ม.รทก.)	ความลึกน้ำ (ม.)	กรณีปกติ	กรณีภาวะ น้ำแล้งอย่างรุนแรง	กรณีภาวะ น้ำแล้งวิกฤติ
๒๑๐๐๓	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	X.40A	แม่น้ำปัตตานีที่บ้านท่าสาป อ.เมืองยะลา	21.03	8.43	12.6	> 8.82	3.78 - 8.82	< 3.78
		X.283	แม่น้ำปัตตานีที่บ้านปริก อ.ยะรัง	11.21	2.06	9.14	> 6.4	2.74 - 6.4	< 2.74
๒๑๐๐๗	แม่น้ำโก-ลก	X.274	แม่น้ำโก-ลก ที่บ้านบุ่งกะตา อ.วิเศษ	27.78	18.00	9.77	> 6.84	2.93 - 6.84	< 2.93
		X.119A	แม่น้ำโก-ลกที่ อ.สุโหงโกลก	9.79	1.39	8.39	> 5.87	2.52 - 5.87	< 2.52

ที่มา: แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(4) แหล่งน้ำต้นทุน

ข้อมูลแหล่งน้ำต้นทุน จากข้อมูลโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและโครงการชลประทานในปัจจุบัน ประกอบด้วย โครงการขนาดใหญ่ มีความจุเก็บกักมากกว่า 100 ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป และโครงการขนาดกลาง มีความจุเก็บกัก 2 - 100 ล้าน ลบ.ม. โดยกำหนดเกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะน้ำแล้งด้านข้อมูลแหล่งน้ำต้นทุน ซึ่งเลือกใช้เป็นข้อมูลรายเดือน แบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

- 1) กรณีปกติ จะคิดที่ปริมาณน้ำใช้การที่มากกว่าร้อยละ 50
- 2) กรณีภาวะน้ำแล้งรุนแรง จะคิดที่ปริมาณน้ำใช้การอยู่ในช่วงร้อยละ 10-50
- 3) กรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤติ จะคิดที่ปริมาณน้ำใช้การที่น้อยกว่าร้อยละ 10

(5) เกณฑ์การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

กรมควบคุมมลพิษมีจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำดังแสดง โดยมีการตรวจวัดดัชนีต่างๆ ดังในตาราง 4-10 และนำดัชนีมาคำนวณค่า WQI เพื่อบ่งชี้คุณภาพน้ำโดยกำหนดช่วงคุณภาพน้ำตาม WQI (0-100) รายละเอียดแหล่งน้ำประเภทต่างๆ กำหนดดังนี้

แหล่งน้ำประเภทที่ 1 ได้แก่ แหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำมีสภาพตามธรรมชาติปราศจากน้ำที่จากกิจกรรมทุกประเภทสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

- 1) การอุปโภค-บริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน
- 2) การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตระดับพื้นฐาน
- 3) การอนุรักษ์ระบบนิเวศของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำประเภทที่ 2 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำที่จากกิจกรรมบางประเภทและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อ

- 1) การอุปโภค-บริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน
- 2) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ
- 3) การประมง
- 4) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ

แหล่งน้ำประเภทที่ 3 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำที่จากกิจกรรมบางประเภทและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อ

- (1) การอุปโภค-บริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน
- (2) การเกษตร

แหล่งน้ำประเภทที่ 4 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำที่จากกิจกรรมบางประเภทและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อ

- (1) การอุปโภค-บริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน
- (2) การอุตสาหกรรม

ตาราง 4-10 การจำแนกระดับความรุนแรงของคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำ

พารามิเตอร์	หน่วย	ปกติ	เตือนภัย	วิกฤต
ปริมาณออกซิเจนละลาย (DO)	มิลลิกรัม/ลิตร	มากกว่า 2.0	1.1 - 2.0	0 - 1.0
ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD)	มิลลิกรัม/ลิตร	ไม่เกิน 4.0	4.1 - 10	มากกว่า 10

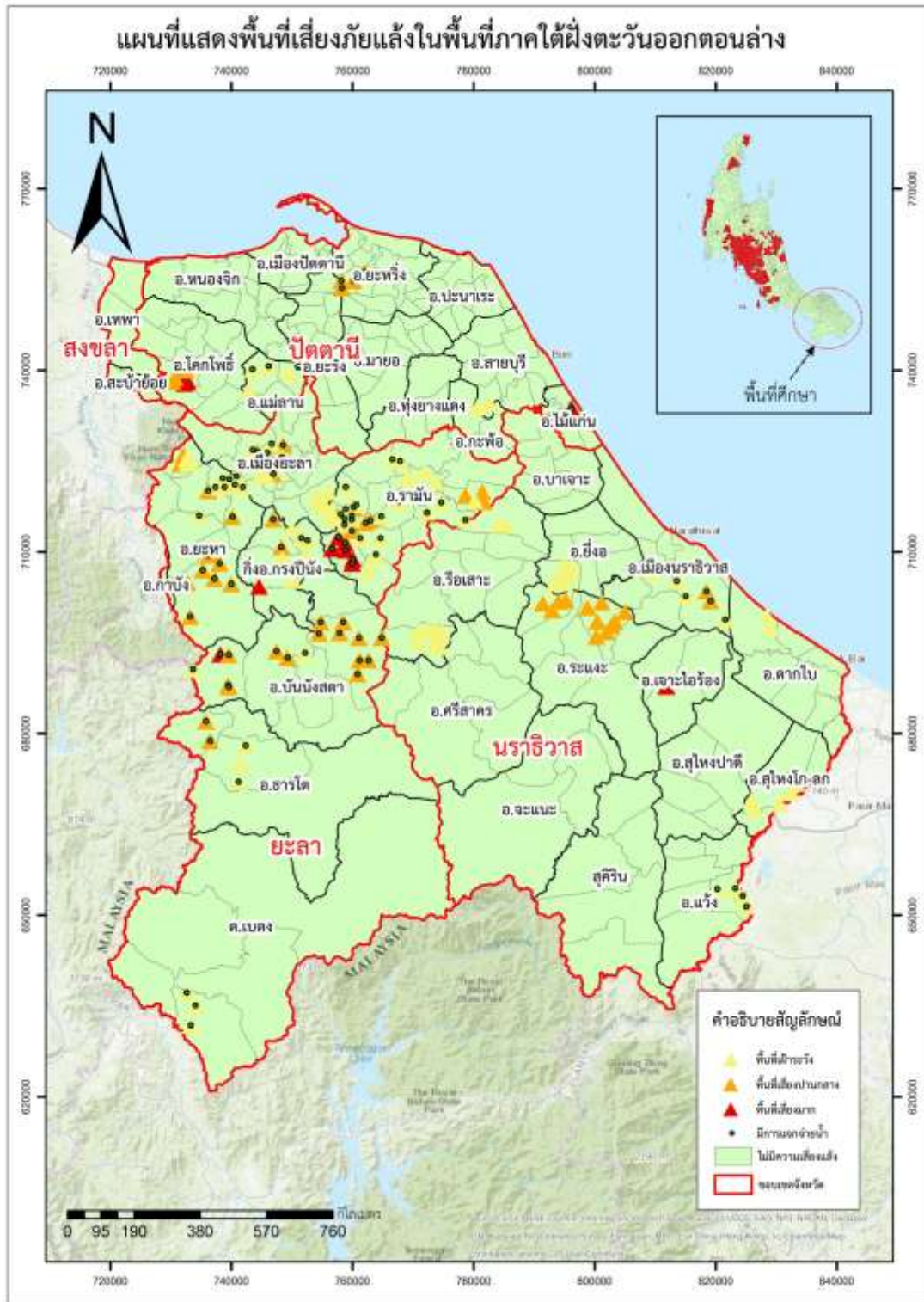
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

พารามิเตอร์	หน่วย	ปกติ	เตือนภัย	วิกฤต
ความเป็นกรด - ด่าง (pH)		5 - 9	4.0 - 4.9 / 9.1 - 10.0	0.0 - 3.9/ 10.1 - 14.0
ความเค็มสำหรับการผลิตน้ำประปา	กรัม/ลิตร	น้อยกว่า 0.25	0.25 - 0.5	มากกว่า 0.5 (น้ำกร่อย)
การนำไฟฟ้าสำหรับการผลิตน้ำประปา	ไมโครโมห์/ซม.	น้อยกว่า 500	500 - 1,000	มากกว่า 1,000 (น้ำกร่อย)
ความเค็มสำหรับการเกษตร	กรัม/ลิตร	น้อยกว่า 2.0	ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป	
การนำไฟฟ้าสำหรับการเกษตร	ไมโครโมห์/ซม.	น้อยกว่า 4,000	ตั้งแต่ 4,000 ขึ้นไป	

4.3.4 พื้นที่เสี่ยงภัย

จากภาพประกอบ 4-19 แสดงถึงพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งมาก พื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่เฝ้าระวังภัยแล้ง ในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง รวมทั้งแสดงพื้นที่ที่ทำการแจกจ่ายน้ำ

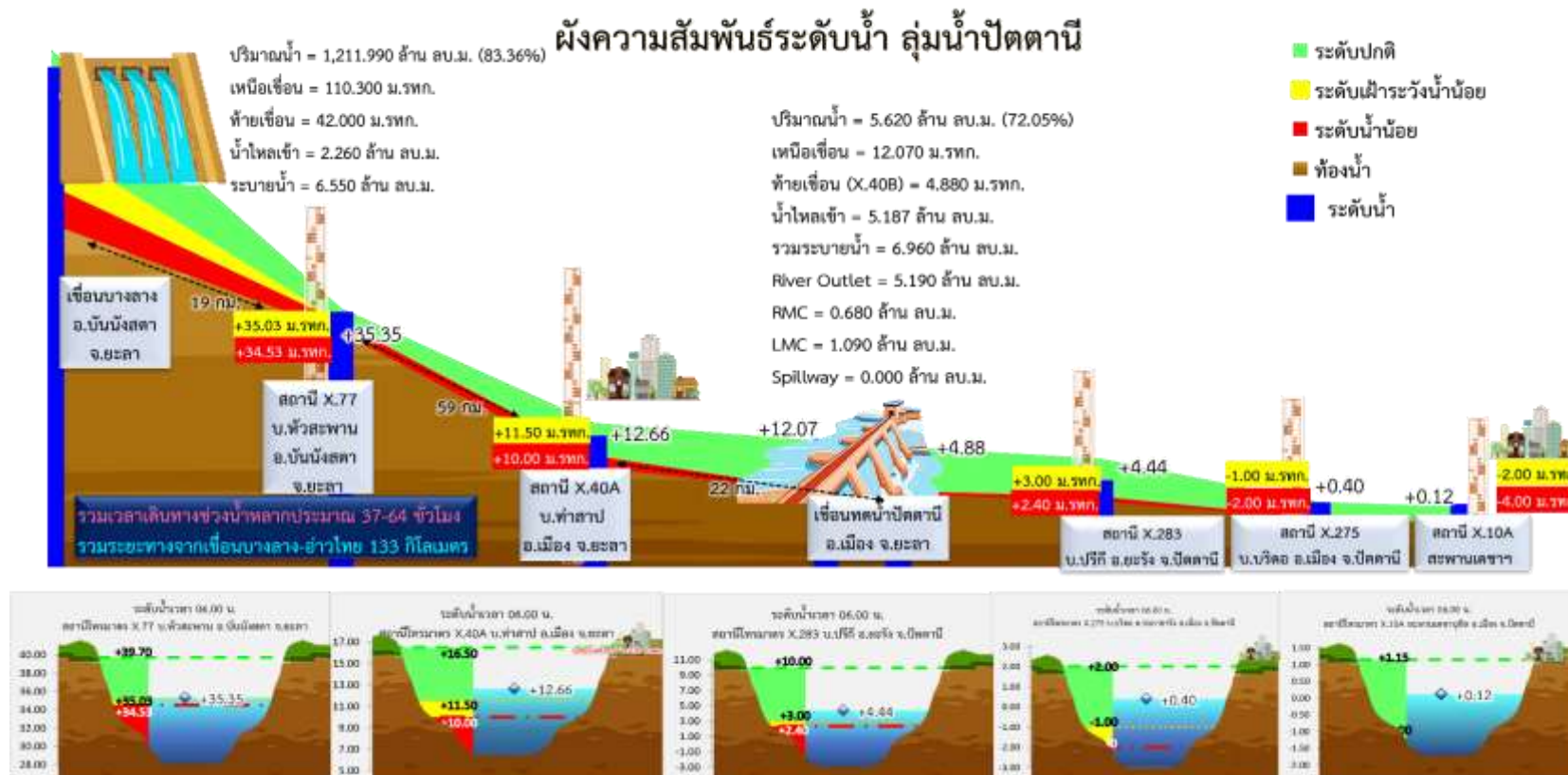
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-19 แผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง

4.3.5 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการเฝ้าระวังน้ำแล้ง

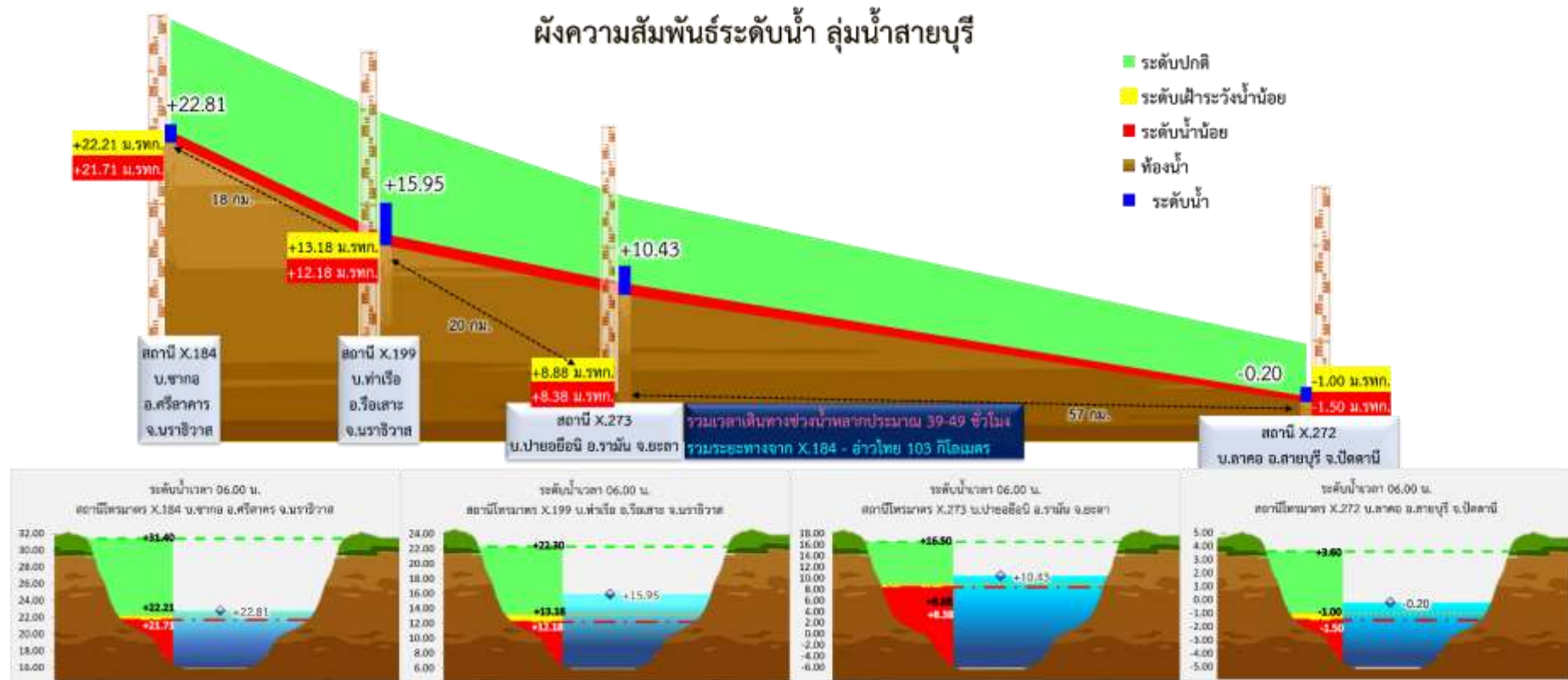
ข้อมูลจากสถานีโทรมาตรวันที่ 27 เมษายน 2566 เวลา 06.00 น.



ภาพประกอบ 4-20 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการเฝ้าระวังน้ำแล้ง ลุ่มน้ำปัตตานี

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

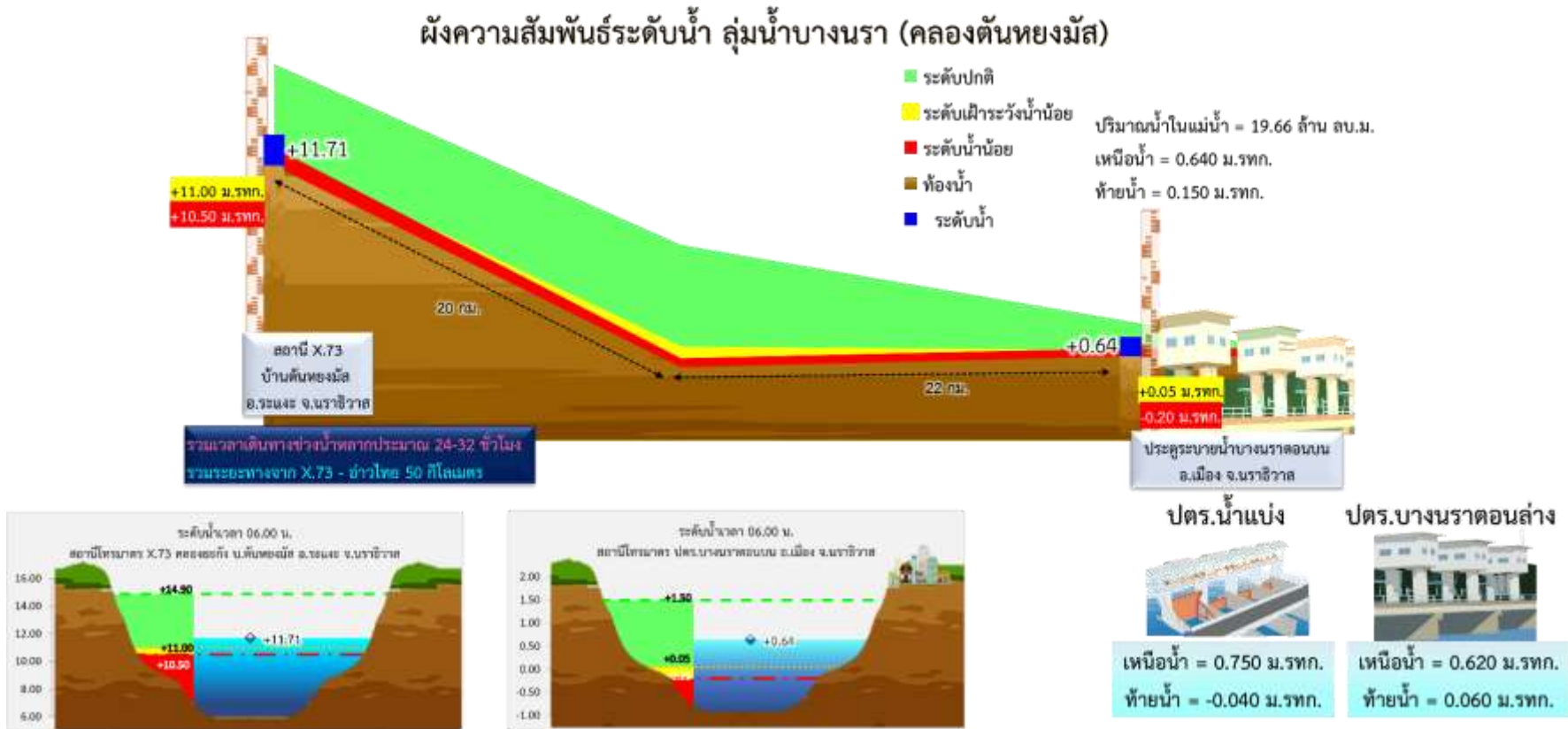
ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17



ภาพประกอบ 4-21 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการฝายระวังน้ำแล้ง ลุ่มน้ำสายบุรี

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17

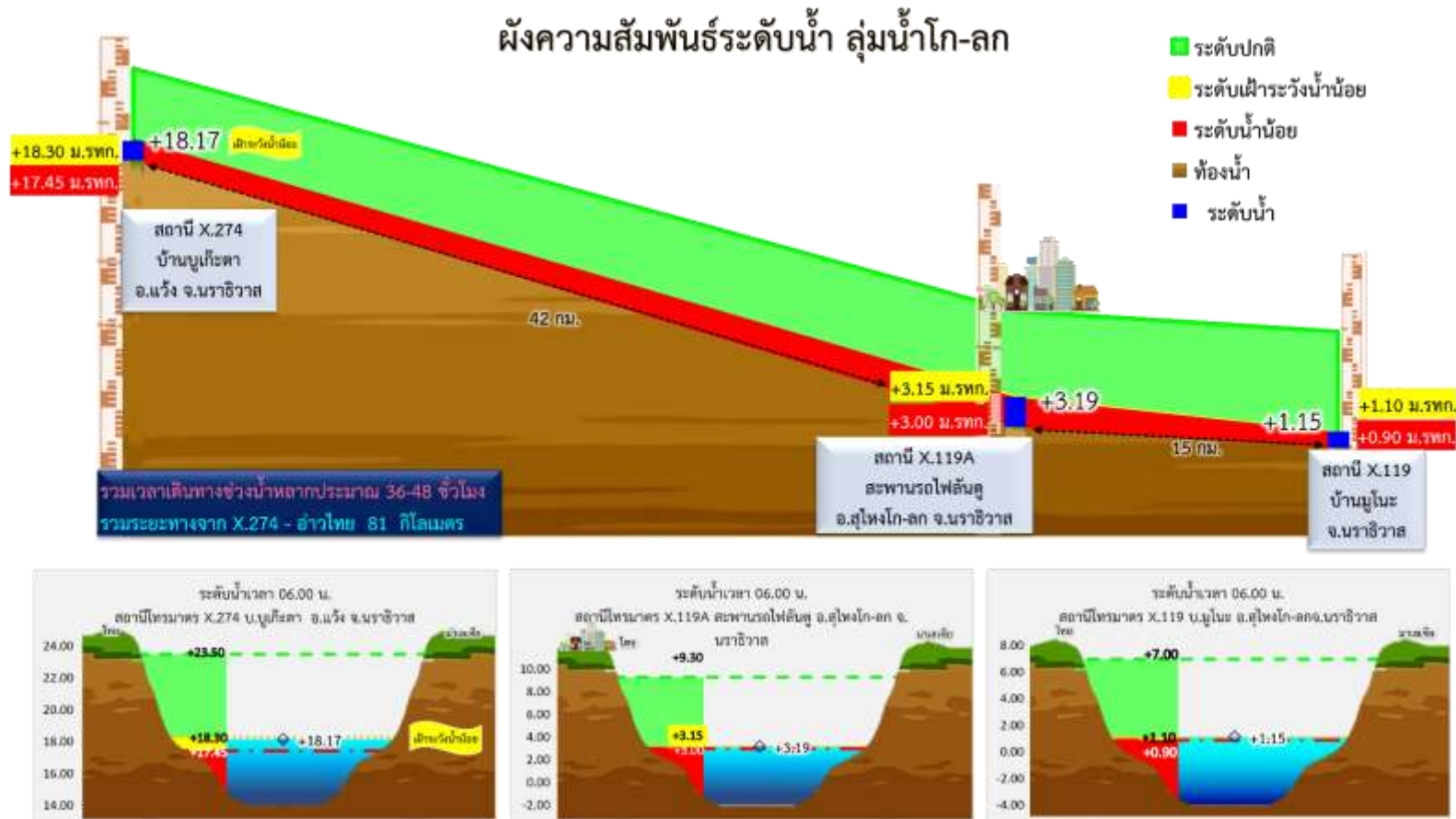
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-22 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการเฝ้าระวังน้ำแล้ง ลุ่มน้ำบางนรา(คลองตันหยงมัส)

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17



ภาพประกอบ 4-23 ผังความสัมพันธ์ระดับน้ำสำหรับการฝ่าวรังกาน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโก-ลก

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17

4.3.6 การจัดลำดับความสำคัญการจัดสรรน้ำ

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 หมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ
มาตรา 40 การจัดสรรน้ำของประเภทที่หนึ่งถึงที่สามเพื่อการอุปโภค-บริโภค การรักษาระบบนิเวศ
จารีตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และ
การท่องเที่ยว ทั้งนี้การจัดลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
กำหนด มาตรา 41 การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

(1) การใช้น้ำประเภทที่ 1 ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการดำรงชีพ อุปโภค-
บริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน การรักษา
ระบบนิเวศ จารีตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคมและการใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย

(2) การใช้น้ำประเภทที่ 2 ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการอุตสาหกรรม
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การผลิตพลังงานไฟฟ้า การประปาและกิจการอื่น

(3) การใช้น้ำประเภทที่ 3 ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อกิจการขนาดใหญ่ที่
ใช้น้ำปริมาณมาก หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อข้ามข้ามลุ่มน้ำ หรือครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง

ลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำแต่ละประเภท ตาม 1) 2) และ 3) ให้เป็นไปตามที่
กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติ โดยการออกกฎกระทรวงจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อน โดยทั่วไป
จัดลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1. การอุปโภค-บริโภค 2. การรักษาระบบนิเวศวิทยา 3. การเกษตร
ชลประทานและ 4. การอุตสาหกรรม

4.3.7 เกณฑ์การจัดสรรน้ำ

เกณฑ์การจัดสรรน้ำ ได้แก่ แนวทางที่ใช้ในการปล่อยน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำเพื่อ
ตอบสนองความต้องการด้านท้ายน้ำที่มีความจำเป็น และความเร่งด่วนที่แตกต่างกันในแต่ละกิจกรรม
หลักเกณฑ์ต่างๆ มีดังนี้

(1) ภาวะปกติเมื่อระดับน้ำอยู่ระหว่างระดับควบคุมสูงสุด (Upper Rule Curve) และ
ระดับควบคุมต่ำสุด (Lower Rule Curve) จะระบายน้ำให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการน้ำของ
กิจกรรมการใช้น้ำต่างๆ ด้านท้ายน้ำ

(2) ปริมาณน้ำที่จะระบายจากเขื่อนเพื่อปริมาณความต้องการน้ำของกิจกรรมการใช้น้ำ
ต่างๆ ด้านท้ายน้ำ จะเท่ากับปริมาณความต้องการน้ำหักด้วย Local Flow ระหว่างฝายหรือเขื่อนนั้น

(3) การระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำเพื่อรักษาระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำให้อยู่ช่วงระดับ
ควบคุม(Rule Curve) และทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดในการใช้น้ำของพื้นที่ด้านท้ายน้ำ โดยระดับน้ำ

ที่อยู่สูงกว่าระดับควบคุมสูงสุด อ่างเก็บน้ำจะปล่อยน้ำผ่านอาคารระบายน้ำล้นเพิ่มขึ้นจนอาจถึงปริมาณสูงสุดที่ปล่อยได้เพื่อลดระดับน้ำลงมาให้อยู่ในช่วงระดับควบคุม

(4) ควบคุมระดับน้ำไม่ให้สูงเกินกว่าระดับควบคุมสูงสุด เพื่อเป็นการควบคุมน้ำหลากที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน โดยจะระบายปริมาณน้ำที่เก็บสูงกว่าระดับนี้ ผ่านช่องทางประตูระบายน้ำล้น

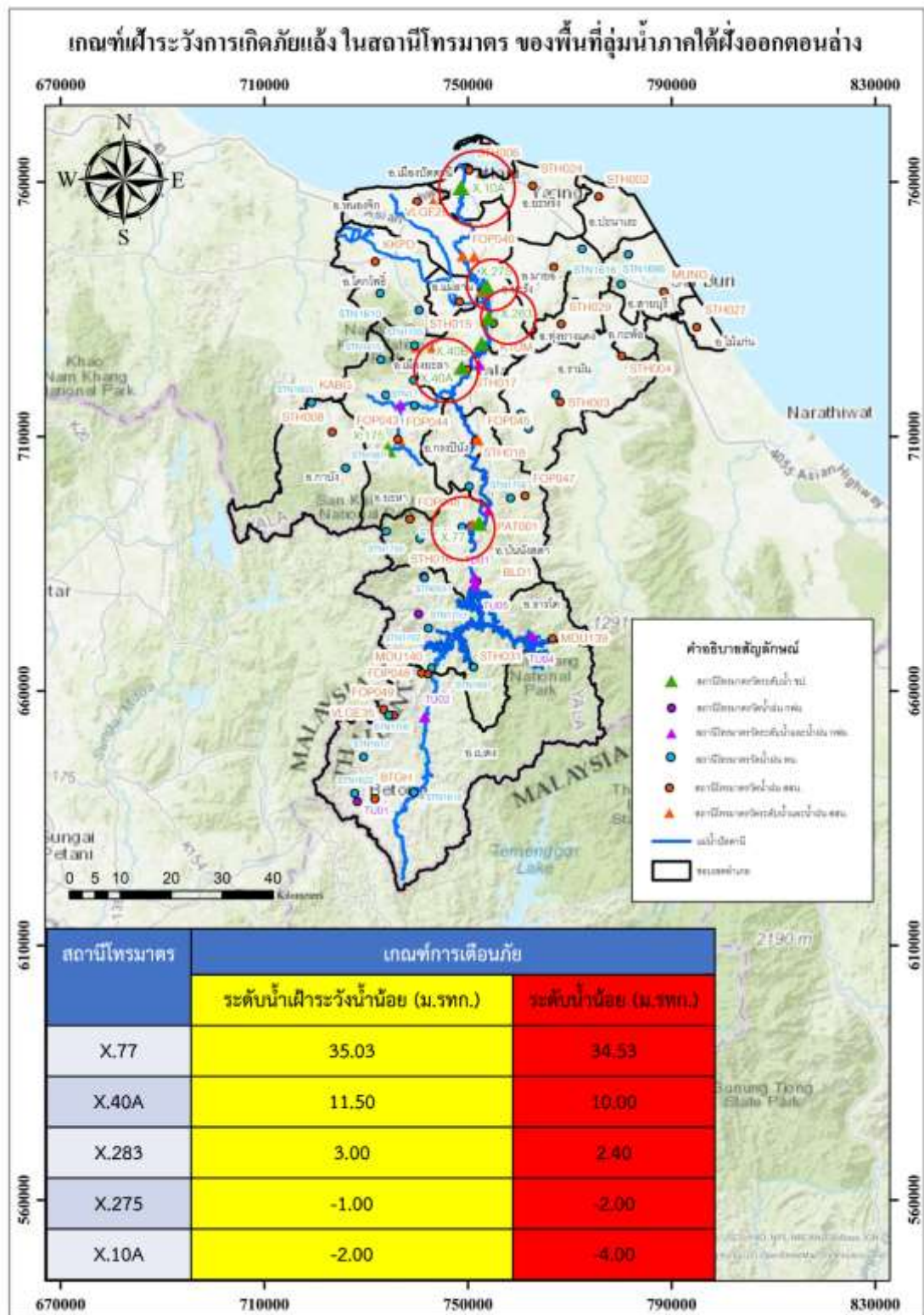
(5) เมื่อระดับน้ำต่ำกว่าระดับควบคุมต่ำสุดจะทำการปล่อยน้ำ เพื่อความต้องการในกิจกรรมด้านทำน้ำที่จำเป็น ได้แก่ การอุปโภคบริโภคและการรักษาระบบนิเวศวิทยา

(6) การปล่อยน้ำจะไม่ปล่อยน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำเมื่อระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำต่ำกว่าระดับเก็บกักต่ำสุด (Dead Storage)

4.3.8 สรุป

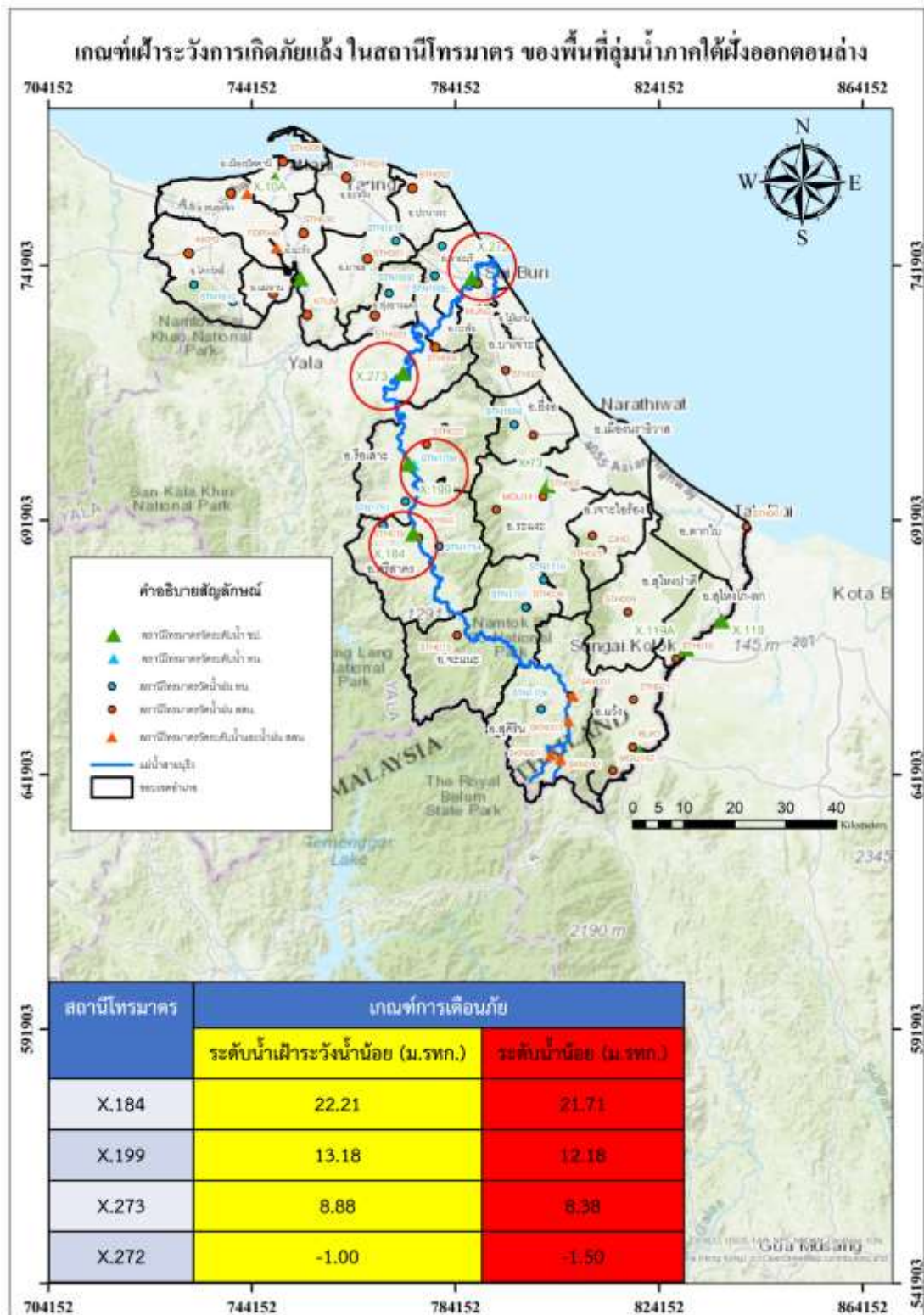
จากข้อมูลฝั่งน้ำและเกณฑ์ที่ทางที่ปรึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่สามารถสรุปเป็นเกณฑ์การป้องกันน้ำแล้งโดยจะใช้เกณฑ์พิจารณาจากสำนักงานชลประทานที่ 17 จะประกอบด้วยแม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา และแม่น้ำโก-ลก ตามภาพประกอบ 4-24 - ภาพประกอบ 4-27 อย่างไรก็ตามแม่น้ำหรือเส้นน้ำที่ยังไม่มีเกณฑ์จะใช้เกณฑ์ในตาราง 4-5

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



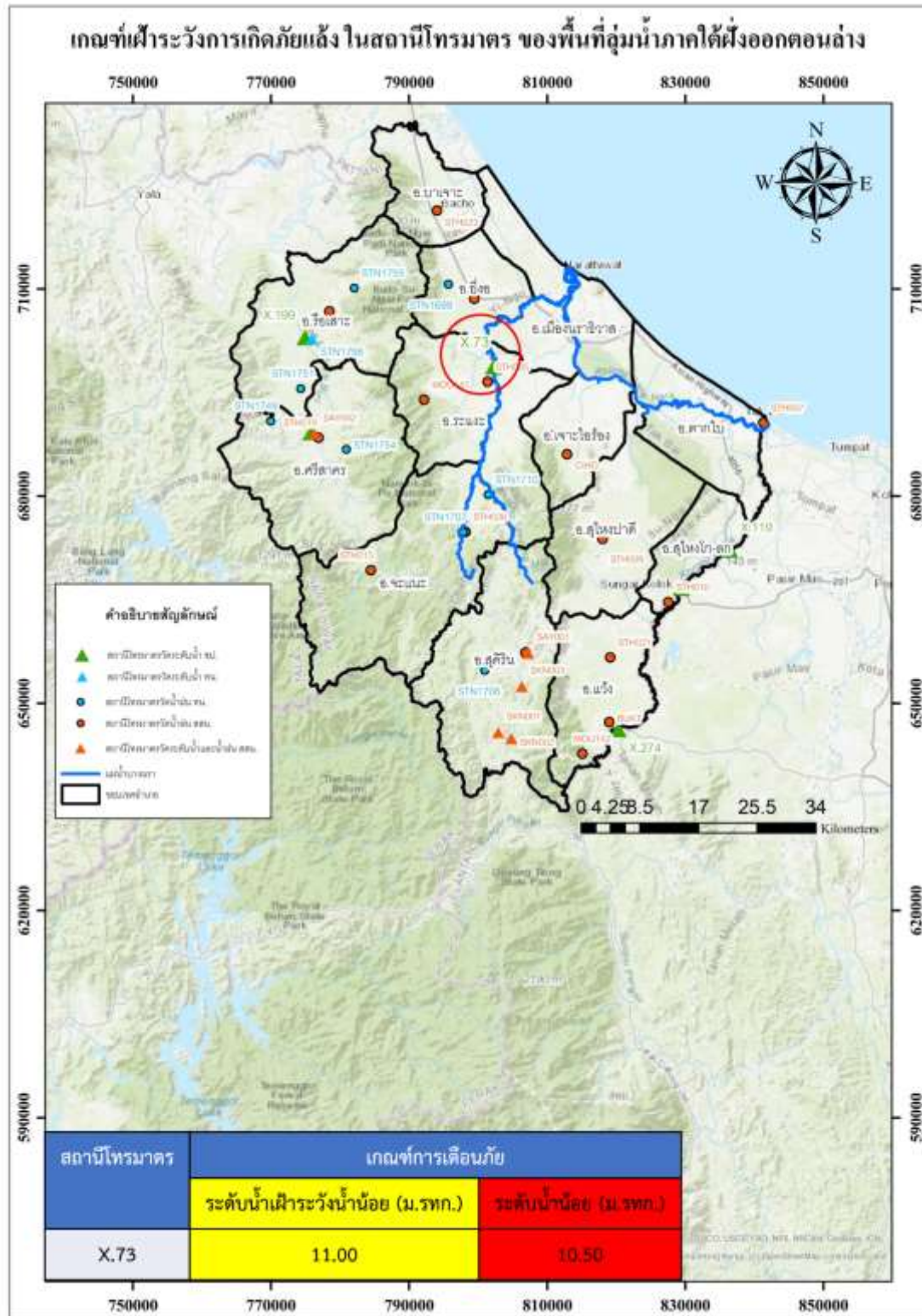
ภาพประกอบ 4-24 เกณฑ์การฝ้าระวังน้ำแล้งแม่น้ำปัตตานี

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



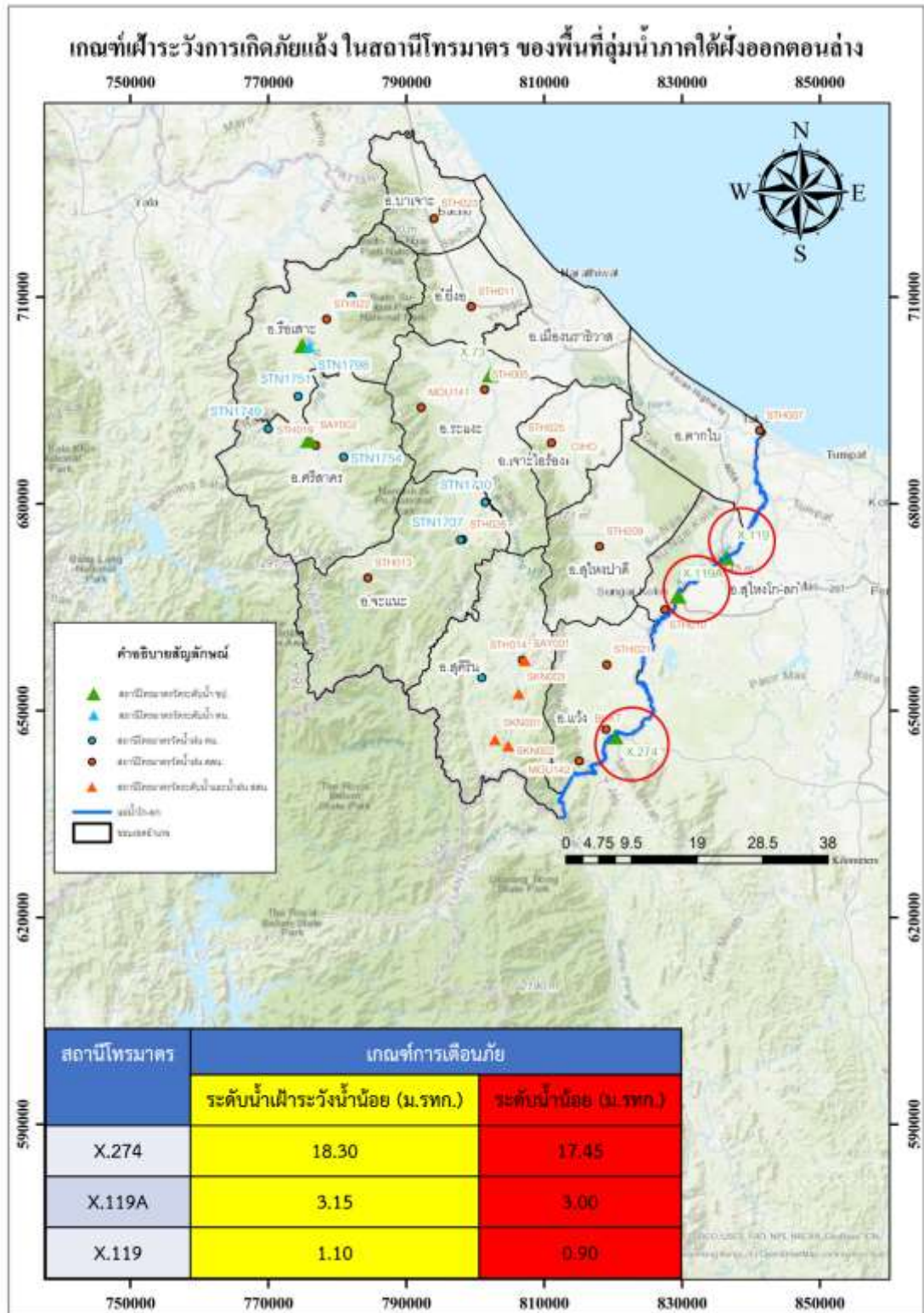
ภาพประกอบ 4-25 เกณฑ์การฝ้าระวังน้ำแล้งแม่น้ำสายบุรี

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-26 เกณฑ์การพิจารณาการเกิดภัยแล้งแม่น้ำบางนรา

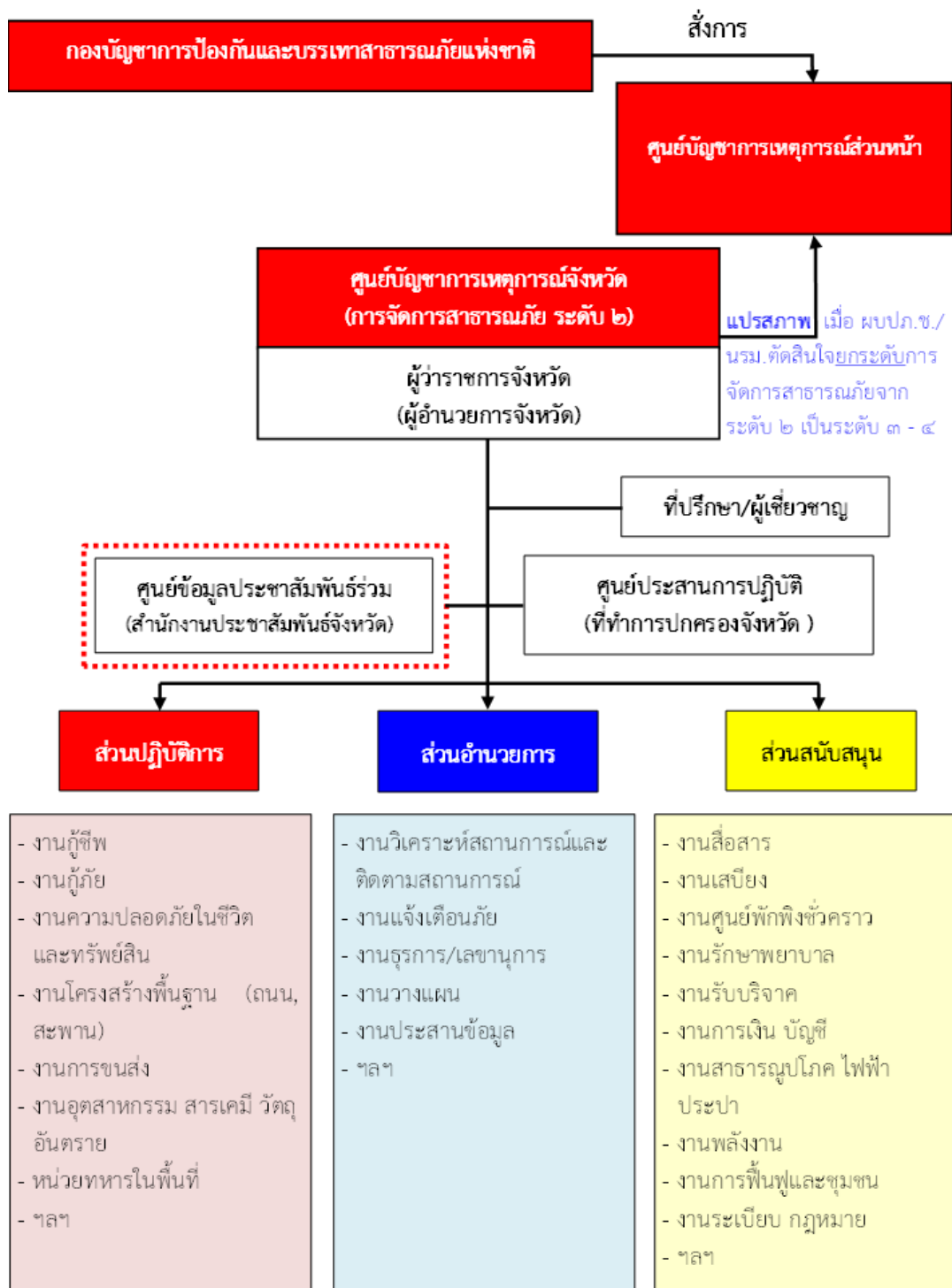
โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-27 เกณฑ์การเฝ้าระวังน้ำแล้งแม่น้ำโก-ลก

4.4 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบถึงข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับน้ำแล้ง เพื่อเตือนภัยน้ำแล้ง และแจ้งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและสมควรให้ประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงการขอรับความช่วยเหลือในระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้งหรือหลังจากที่ภาวะน้ำแล้งได้ผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อให้ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน จึงใช้แนวทางปฏิบัติของโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2563 ที่กำหนดไว้ในที่นี้คือ “ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด)” มีหน้าที่ประสานข้อมูลเหตุการณ์กับส่วนต่างๆ เพื่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน และสื่อมวลชน รวมทั้งปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชน โดยให้สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำขอบเขตแผนงาน ภารกิจและโครงสร้างภายในศูนย์ฯ และมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุกระจายเสียง อสมท.จังหวัด ซึ่งมีในทุกจังหวัด แสดงดังภาพประกอบ 4-28 ทั้งก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง



หมายเหตุ : โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยยึดหลักมาตรฐาน เอกภาพในการจัดการ และความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์การการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ภาพประกอบ 4-28 ตัวอย่างโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด

4.5 วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่

ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งหรือเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง พระราชบัญญัติ
ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กำหนดให้องค์กรที่เกี่ยวข้องมีอำนาจประกาศกำหนดให้เขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่
ใดเป็นเขตภาวะน้ำแล้งหรือเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง แล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมปริมาณการใช้น้ำ
ของประชาชนในเขตพื้นที่ดังกล่าว

4.5.1 เกณฑ์บริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ

การบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ โดยทั่วไปจะกำหนดเกณฑ์หลักการของการ
พัฒนาโค้งกฎการปฏิบัติงานอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นเกณฑ์ควบคุมระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve)
โดยในช่วงฤดูฝนจะพร่องน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ในแต่ละช่วงเวลาที่กำหนดในปริมาณเท่าใด เพื่อให้มี
ปริมาณว่างเพียงพอสำหรับรับปริมาณน้ำหลากที่จะไหลเข้าอ่างเก็บน้ำ โดยไม่เกิดการไหลล้นอ่างเก็บ
น้ำ ซึ่งจะก่อให้เกิดอุทกภัยในบริเวณด้านท้ายอ่างเก็บน้ำ หรือหากเกิดการไหลล้นอ่างเก็บน้ำ ก็ให้เกิด
น้อยที่สุด ลักษณะเส้นโค้งของกฎการปฏิบัติงานอ่างเก็บน้ำเส้นนี้เรียกว่า Upper Rule Curve (URC)
สำหรับในช่วงฤดูแล้งจะรักษาปริมาณน้ำไว้ในอ่างเก็บน้ำในแต่ละช่วงเวลาที่กำหนดไว้เพื่อลดความ
เสี่ยงต่อการเกิดน้ำแห้งอ่างเก็บน้ำ ลักษณะโค้งของกฎการปฏิบัติงานอ่างเก็บน้ำเส้นนี้เรียกว่า Lower
Rule Curve (LRC)

(1) ระดับควบคุมตอนบน (Upper Rule Curve) คือ ระดับน้ำตอนบนที่กำหนดไว้เป็น
มาตรฐานของอ่างเก็บน้ำในแต่ละเดือน จำเป็นต้องรักษาระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำไม่ให้มีระดับน้ำสูงเกิน
กว่าระดับควบคุมตอนบน ทั้งนี้เพื่อสำรองปริมาณน้ำที่อยู่ระหว่างระดับควบคุมตอนบนกับระดับเก็บ
กักสูงสุดไว้สำหรับป้องกันน้ำท่วม

(2) ระดับควบคุมตอนล่าง (Lower Rule Curve) คือ ระดับน้ำที่ควบคุมต่ำสุดในอ่าง
เก็บน้ำของแต่ละเดือนที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานไม่ให้ระดับต่ำกว่าระดับควบคุมตอนล่าง ทั้งนี้เพื่อ
สำรองปริมาณน้ำที่อยู่ระหว่างระดับควบคุมตอนล่างกับระดับเก็บกักต่ำสุดไว้สำหรับการเพาะปลูก
ในช่วงฤดูแล้งที่มีการขาดแคลนน้ำ

การบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วยโค้งปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำให้เป็นไปตามเกณฑ์การ
เก็บกักน้ำในอ่าง (Rule Curve) เพื่อไม่ให้เกิดสภาพน้ำล้นอ่างเก็บน้ำ มีข้อพึงระวังที่สำคัญ คือ

(3) ในช่วงเวลาที่น้ำในแม่น้ำด้านท้ายเขื่อนมีมาก จะต้องระบายน้ำออกจากเขื่อนให้
น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น

(4) ต้องเก็บกักน้ำให้ได้มากที่สุดในช่วงปลายฤดูฝน

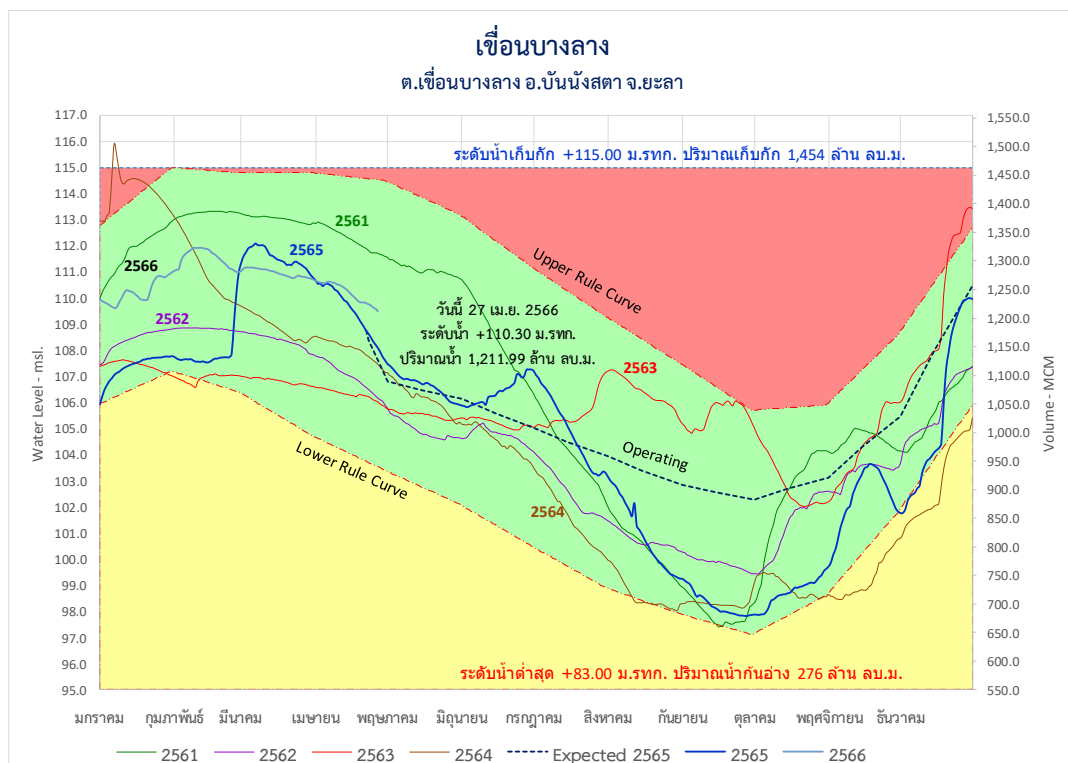
ดังแสดงหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วยโค้งปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ ใน
ตาราง 4-11 ซึ่งลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างมีอ่างเก็บน้ำ 3 แห่ง ได้แก่ เขื่อนน้ำบางนาง
อ่างเก็บน้ำบ้านไบก์ และอ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ซึ่งอยู่ในความดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต และ กรม

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ชลประทาน โดยการบริหารจัดการน้ำในอ่างฯ ด้วย Rule Curve ดังแสดงใน ภาพประกอบ 4-29 -
ภาพประกอบ 4-31

ตาราง 4-11 หลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำด้วยโค้งปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ

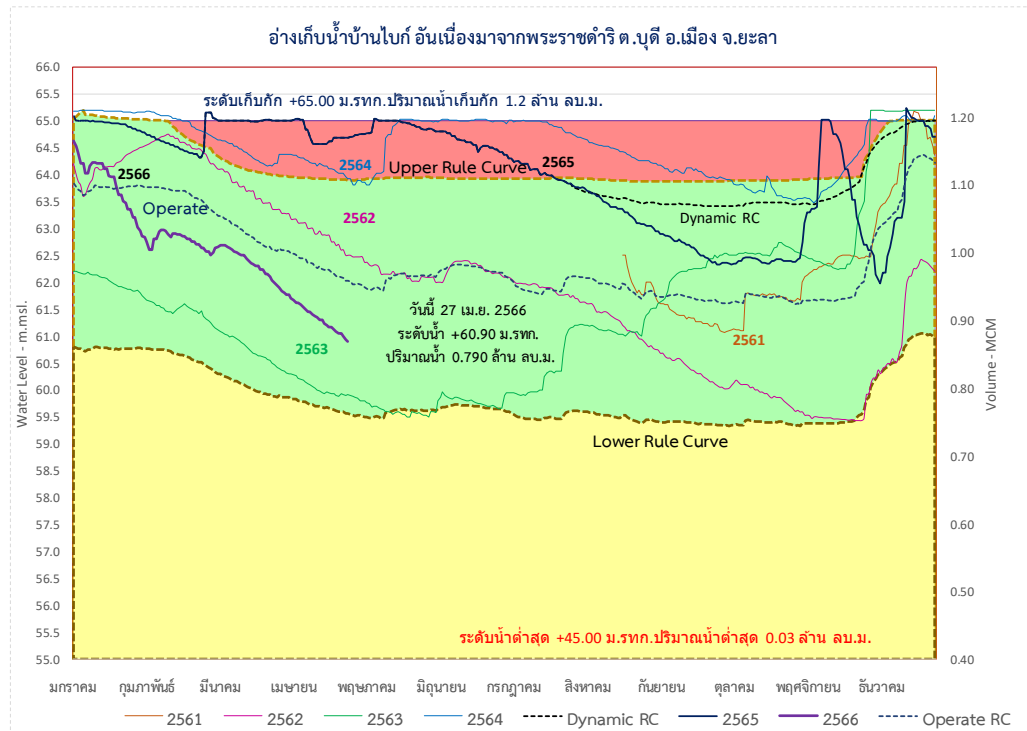
เงื่อนไข	สภาพอ่างเก็บน้ำ	เกณฑ์การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ
1	ระดับน้ำเกินระดับเก็บกักปกติ Normal High Water Level (NHWL)	ปล่อยน้ำผ่านทางระบายน้ำล้น (Spillway)
2	ระดับน้ำสูงกว่า URC ในสภาวะปกติ	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำด้านต่าง ๆ ให้เต็มที
3	ระดับน้ำสูงกว่า URC และมีแนวโน้มจะเกิดสภาวะน้ำหลาก	ปล่อยน้ำเพิ่มทางท่อระบายน้ำ (Outlet Work) ให้เต็มที เพื่อเตรียมรับปริมาณน้ำหลาก
4	ระดับน้ำอยู่ระหว่าง URC และ LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำด้านต่าง ๆ เป็นผลพลอยได้
5	ระดับน้ำต่ำกว่า LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำเท่าที่จำเป็นตามลำดับความสำคัญ
6	ระดับน้ำต่ำลงถึงระดับเก็บกักต่ำสุด Minimum Water Level (MinWL)	ไม่มีการปล่อยน้ำจากอ่างเก็บน้ำ



ภาพประกอบ 4-29 โค้งบริหารจัดการน้ำเขื่อนบางลาง

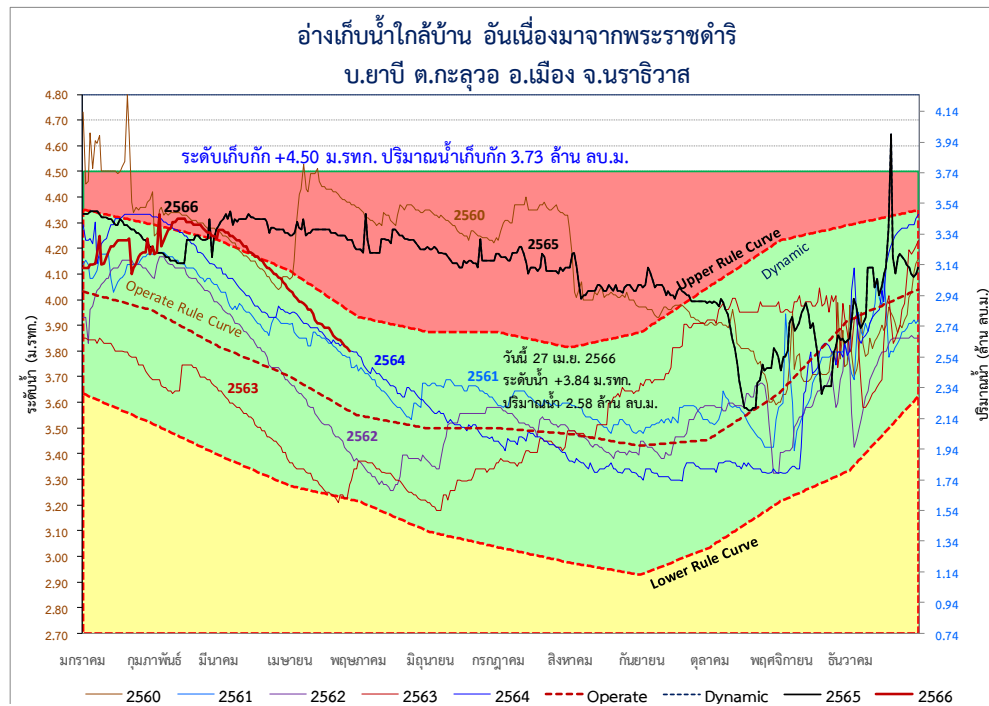
ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 4-30 โด่งบริหารจัดการจัดการ อ่างเก็บน้ำบ้านโบ้ก

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17



ภาพประกอบ 4-31 โด่งบริหารจัดการจัดการอ่างเก็บน้ำไกล้บ้าน

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ สำนักงานชลประทานที่ 17

4.5.2 เกณฑ์การระบายน้ำจากอาคารบังคับน้ำ

เขื่อนบางลางเป็นเขื่อนอเนกประสงค์อยู่ในความดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตซึ่งติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าโดยใช้พลังน้ำ โดยปริมาณน้ำที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้านี้สามารถนำไปใช้เพื่อการเกษตร โดยผ่านเขื่อนทดน้ำปัตตานีซึ่งอยู่ในลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง มีพื้นที่ชลประทานฝั่งซ้าย-ฝั่งขวาอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขา 3 ลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง ลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2 และลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 3 โดยเขื่อนทดน้ำปัตตานีอยู่ในการดูแลของหน่วยงานกรมชลประทาน มีหน้าที่จัดสรรปริมาณน้ำที่จะส่งให้กับพื้นที่ชลประทานและประสานงานในการปล่อยน้ำจากเขื่อนบางลางกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ซึ่งปัจจุบันได้มีการปรับปรุง Rule Curve ในการปล่อยน้ำ-เก็บกักน้ำ ซึ่งเกณฑ์ในการปล่อยน้ำมีดังนี้

ตาราง 4-12 เกณฑ์การระบายน้ำจากอาคารบังคับน้ำ

เงื่อนไข	ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำ	เกณฑ์การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ
1	ระดับน้ำเกินระดับเก็บกักปกติ Normal High Water Level (NHWL)	ปล่อยน้ำผ่านทางระบายน้ำล้น (Spillway)
2	ระดับน้ำสูงกว่า URC ในสภาวะปกติ	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำด้านต่างๆ ให้เต็มที่
3	ระดับน้ำสูงกว่า URC และมีแนวโน้ม จะเกิดสภาวะน้ำหลาก	ปล่อยน้ำเพิ่มทางท่อระบายน้ำให้เต็มที่ เพื่อเตรียมรับปริมาณน้ำหลาก
4	ระดับน้ำอยู่ระหว่าง URC และ LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการใช้น้ำด้านต่างๆ เป็นผลพลอยได้
5	ระดับน้ำต่ำกว่าระดับ LRC	ปล่อยน้ำให้กับความต้องการน้ำเท่าที่จำเป็นตามลำดับความสำคัญ
6	ระดับน้ำต่ำลงถึงระดับเก็บกักต่ำสุด Minimum Water Level (MinWL)	ไม่มีการปล่อยน้ำจากอ่างเก็บน้ำ

4.5.3 วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่

ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งหรือเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กำหนดให้องค์กรที่เกี่ยวข้องมีอำนาจประกาศกำหนดให้เขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเป็นเขตภาวะน้ำแล้งหรือเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง แล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมปริมาณการใช้น้ำของประชาชนในเขตพื้นที่ดังกล่าว

- (1) การกำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง

การกำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๗ กำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง โดยในการประกาศต้องมีข้อมูลเพียงพอที่ชี้ได้ว่า จะเกิดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่ใดของลุ่มน้ำ ทั้งนี้ เมื่อมีการประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งแล้ว คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เห็นสมควรได้ เช่น กำหนดให้กิจการเกษตรกรรมที่ต้องใช้น้ำมาก ไม่ว่าจะเป็นการปลูกข้าวนาปรัง การปลูกกล้วย การประมงหรือการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อแหล่งน้ำสาธารณะ เป็นกิจการที่ใช้น้ำได้ในปริมาณที่จำกัด เพื่อให้การใช้น้ำในช่วงที่เกิดภาวะน้ำแล้งเป็นไปอย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด โดยต้องทำเป็นประกาศปิดไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในเขตภาวะน้ำแล้งนั้น และเมื่อภาวะน้ำแล้งได้พ้นไปแล้ว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้ง

(2) กรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

การกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 58 กำหนดว่าเป็นกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจหรือการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงในพื้นที่นั้น และกำหนดวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำหรือห้ามการใช้น้ำบางประเภทเกินกว่าจำเป็นแก่การอุปโภคบริโภค กำหนดวิธีการแบ่งปันน้ำ รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นใดที่จำเป็นใช้บังคับในพื้นที่เพื่อแก้ไขและบรรเทาภาวะน้ำแล้งนั้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและให้ผู้ใช้น้ำต้องเสียหายน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และหากพื้นที่ที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงได้เคยมีประกาศกำหนดให้เป็นเขตภาวะน้ำแล้งในกรณีปกติตามมาตรา 57 ให้ถือว่าประกาศของนายกรัฐมนตรีกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงมีผลเป็นการยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งตามมาตรา 57 อย่างไรก็ดี ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศของนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจกำหนดวิธีการใช้น้ำและการแบ่งปันน้ำในพื้นที่ได้เท่าที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ประกาศกำหนดห้ามมิให้ปลูกข้าวนอกฤดูการทำนาปกติ (ขึ้นอยู่กับพื้นที่) หรือห้ามปลูกพืชไร่หรือทำไร่ ประเภทที่ต้องใช้น้ำมาก ห้ามใช้น้ำเพื่อการปศุสัตว์ เว้นแต่เพื่อการดำรงชีพของสัตว์ หรือให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น กิจการโรงแรม ลดการใช้น้ำหรือจำกัดปริมาณการใช้น้ำลงจากการประกอบกิจการตามปกติ หรือจำกัดการให้บริการแก่ผู้พักหรือหยุดประกอบกิจการไว้ชั่วคราว เป็นต้น และเมื่อภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงได้พ้นไปแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

นอกจากการควบคุมหรือจำกัดปริมาณการใช้น้ำของประชาชนในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งหรือเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงดังกล่าวแล้ว จำเป็นต้องกำหนดวิธีการบูรณาการควบคุมการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ หรือการกักเก็บน้ำร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ก่อนเกิดภาวะน้ำแล้งด้วย ได้แก่ 1) กรมชลประทาน ควบคุมดูแลการใช้น้ำในเขตพื้นที่ชลประทานเพื่อให้มีการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในพื้นที่ 2) การ

ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ควบคุมการใช้น้ำหรือกักเก็บน้ำในเขื่อนเพื่อผลิตพลังงาน การระบายน้ำออกจากเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบ 3) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ควบคุมการใช้น้ำหรือกักเก็บน้ำในเขื่อนขนาดเล็กเพื่อผลิตพลังงาน การระบายน้ำออกจากเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ 4) การประปานครหลวง หรือ 5) การประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดหาน้ำดิบมาเพื่อผลิตเป็นน้ำประปา หรือการจัดสรรน้ำให้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่ประสบภาวะน้ำแล้งให้เป็นธรรมและเหมาะสมกับสถานการณ์

4.6 การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำ

เมื่อมีแนวโน้มการเกิดภัยแล้งจำเป็นต้องหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้ในกิจการที่จำเป็นดังนี้

4.6.1 ระบบประปาในพื้นที่ลุ่มน้ำ

ประปาหมู่บ้าน/ตำบลในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ดังแสดงรายละเอียดไว้ในภาพประกอบ 2-13 โดยสำหรับประปาหมู่บ้าน/ตำบล แหล่งน้ำสำรองจำเป็นต้องหาแหล่งน้ำผิวดิน/ใต้ดิน และทำการขนส่งแจกจ่ายโดยรถบรรทุกน้ำ หรือก่อสร้างประปาเพิ่มเติม

4.6.2 พื้นที่เกษตรกรรม

สำหรับพื้นที่เกษตรกรรมเมื่อเกิดภัยแล้งจำเป็นต้องลดพื้นที่การเพาะปลูกหรือหาแหล่งน้ำเสริมเพื่อลดความเสียหายในการเก็บเกี่ยวผลผลิตหรือวางแผนปลูกพืชทนแล้งตั้งแต่ต้นฤดูปลูก หรือหาแหล่งน้ำเสริมและขนส่งโดยรถน้ำ ซึ่งในการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืนควรหาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่ม เช่น การขุดสระเก็บน้ำในไร่นา หรือการขุดลอกแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่

4.6.3 แหล่งน้ำสำรองและวิธีการนำไปใช้

(1) กรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้ง

การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง ดำเนินการผันน้ำตามกลไกที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 17(12) ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำและการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ มาตรา 59 ซึ่งกำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจสั่งให้ผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง และมาตรา 35(6) ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(2) กรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

การเปลี่ยนน้ำจะเกิดขึ้นเมื่อเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงในพื้นที่จนประชาชนไม่มีน้ำใช้เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและมีการประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 60 กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเปลี่ยนน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากการที่ต้องสูญเสียน้ำที่กักเก็บไว้ ทั้งนี้ การกำหนดค่าทดแทน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยนายกรัฐมนตรี โดยให้คำนึงถึงความเสียหายตามความเป็นจริงและความเป็นธรรม (รายละเอียดเป็นไปตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเปลี่ยนน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ พ.ศ. 2565 และร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดค่าทดแทนแก่บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องสูญเสียน้ำที่กักเก็บไว้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ พ.ศ. 2564

อนึ่ง ในการจัดหาแหล่งน้ำทดแทน ควรต้องดำเนินการก่อนที่จะเกิดภาวะน้ำแล้งขึ้นในพื้นที่ด้วย เพื่อเป็นการป้องกันตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ โดยอาจพิจารณาจากแนวทางตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดให้แผนการบริหารจัดการน้ำของผู้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและผู้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สาม อย่างน้อยต้องมีรายการเกี่ยวกับแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง ซึ่งต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการใช้น้ำในระหว่างที่เกิดภาวะน้ำแล้ง การลดปริมาณการใช้น้ำ การหาแหล่งน้ำทดแทน และอัตราความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนน้ำที่มีเพื่อประโยชน์สาธารณะ ศักยภาพน้ำใต้ดินในการพัฒนาเพื่อใช้ในภาวะแล้งรายลุ่มน้ำมีดังนี้

ตาราง 4-13 ศักยภาพน้ำใต้ดินในการพัฒนาเพื่อใช้ในภาวะแล้งรายลุ่มน้ำ

ลุ่มน้ำสาขา	ปริมาณน้ำที่เติบลงสู่ชั้นน้ำบาดาล (ล้าน ลบ.ม./ปี)	ปริมาณการใช้น้ำบาดาลระดับต้นและระดับลึก (ล้าน ลบ.ม./ปี)	ศักยภาพน้ำบาดาล (ล้าน ลบ.ม./ปี)
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วนที่ 2	211.1*	60.1*	61.79*
แม่น้ำปัตตานีตอนบน	340.99**	28.09**	46.4**
แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	340.99**	28.09**	179.8**

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ลุ่มน้ำสาขา	ปริมาณน้ำที่เติม ลงสู่ ชั้นน้ำบาดาล (ล้าน ลบ.ม./ปี)	ปริมาณการใช้น้ำ บาดาล ระดับต้นและระดับ ลึก (ล้าน ลบ.ม./ปี)	ศักยภาพ น้ำบาดาล (ล้าน ลบ.ม./ปี)
ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างส่วน ที่ 3	211.1*	60.1*	88.19*
แม่น้ำสายบุรี	456.7	60.3	396.4
แม่น้ำบางนรา	335.3	24.0	311.3
แม่น้ำโกลก	192.4	10.1	182.3

หมายเหตุ 1 * สันเคราะห์จากรายงานประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก

2 ** สันเคราะห์จากสัดส่วนชั้นหินให้น้ำเทียบกับศักยภาพน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้ของลุ่มน้ำปัตตานี

จากรายงานแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ(เล่มหลัก), คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

4.7 การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจาก ภาวะน้ำแล้ง

เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้งขึ้นในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ลุ่มน้ำแล้ว ให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และภารกิจในการดำเนินการ ดังนี้

(1) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เนื่องด้วยมีภารกิจโดยตรงในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย (ภัยแล้ง) ประกอบกับมีกำลังคนในพื้นที่ในการช่วยจัดหาแหล่งน้ำทดแทน รวมถึงดำเนินการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้งโดยยานพาหนะของหน่วยงานมายังพื้นที่ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ภายใต้แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 และแผนอื่นที่เกี่ยวข้องภายใต้ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าพนักงานจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยหลักในพื้นที่และทราบข้อมูลในเขตพื้นที่ที่ประสบภาวะน้ำแล้งที่อยู่ภายใต้การปกครองของตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำ การขนส่งน้ำ การแจกจ่ายน้ำร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และอาจประสานขอความร่วมมือจากกรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทในการใช้เส้นทางสัญจรสำหรับแจกจ่ายน้ำให้แก่ผู้เดือดร้อนในพื้นที่ด้วย

(3) การประปานครหลวง และ 4) การประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานต้องบูรณาการประสานความร่วมมือระหว่างกันกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และกิจการประปาชุมชน ในการจัดหาแหล่งน้ำทดแทนและขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง เนื่องจากในภาวะน้ำแล้ง น้ำที่เตรียมจัดหาสำหรับให้ประชาชนอุปโภคบริโภคนั้น ถ้าหากนำมาจากแหล่งน้ำดิบก็อาจใช้อุปโภคบริโภคทันทีไม่ได้ ต้องมีการทำให้น้ำดิบกลายเป็นน้ำที่ใช้อุปโภคบริโภคได้เสียก่อน ซึ่งการประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาคสามารถดำเนินการดังกล่าวได้เนื่องจากมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมสำหรับการดำเนินการผ่านระบบประปาเข้าไปยังเขตพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้ง รวมถึงมีความชำนาญในการสูบน้ำส่งจ่ายน้ำซึ่งเป็นภารกิจหลักของการประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาค

(5) กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เพียงพอ และจัดสรรน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภท เพื่อให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ จึงมีหน้าที่และอำนาจจัดหาแหล่งน้ำทดแทนและดำเนินการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง ทั้งนี้ ภายในขอบเขตหน้าที่และอำนาจของตนตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน

(6) กรมทรัพยากรน้ำ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะในการจัดทำนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ พื้นฟู รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน จึงมีหน้าที่และอำนาจจัดหาแหล่งน้ำทดแทนและดำเนินการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้งด้วย ในเขตพื้นที่นอกเขตชลประทานและที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งนี้ ภายในขอบเขตหน้าที่และอำนาจของตนตามกรอบของกฎหมาย

(7) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะในการจัดทำนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล สำรอง บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ พื้นฟู รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน จึงมีหน้าที่และอำนาจจัดหาแหล่งน้ำทดแทนใต้ผิวดินและดำเนินการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนดังกล่าวมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้งด้วย ทั้งนี้ ภายในขอบเขตหน้าที่และอำนาจของตนตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำแล้งเพื่อให้ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนจึงใช้แนวทางปฏิบัติของโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2563 ที่กำหนดไว้ในที่นี้

คือ “ศูนย์ประสานการปฏิบัติ (ที่ทำการปกครองจังหวัด)” แสดงดังภาพประกอบ 4-28 ทั้งก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง โดยมี 3 ส่วน ทำหน้าที่ดังนี้

(1) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคมด้านกฎหมาย ชุมชนและกำลังพล ทั้งนี้ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) ให้ประสานงานด้านกิจการต่างประเทศ

(2) ส่วนปฏิบัติการ มีหน้าที่ปฏิบัติการลดอันตรายที่เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน เข้าควบคุมสถานการณ์ ฟื้นฟูสู่สภาวะปกติ ดับเพลิง ค้นหาและกู้ภัย สารเคมีและวัตถุอันตราย บริการการแพทย์และสาธารณสุข คมนาคม รักษาความสงบเรียบร้อย ประสานทรัพยากร และทางทหาร

(3) ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในทุกๆ ด้านที่จำเป็น เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ การพลังงาน การเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม การสาธารณสุขโรค การโยธาธิการและการคมนาคม การฟื้นฟูเศรษฐกิจ สังคมและชุมชน
- 2) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการรับบริจาค

บทที่ 5

กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งแบบบูรณาการ

5.1 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง/คุณภาพน้ำ

5.1.1 การจัดตั้งองค์กร

(1) จัดตั้ง “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง” เพื่อเป็นศูนย์กลาง การบริหารจัดการ “น้ำแล้ง” ในการป้องกันหรือลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

(2) กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของ “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง” ทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและขับเคลื่อน การดำเนินงานตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง พิจารณากลับกรองในกรายกระดับสถานการณ์ และทำหน้าที่สนับสนุน ในการแก้ไขปัญหา ตั้งแต่การป้องกัน เตรียมความพร้อมรับมือ โดยมีคณะทำงานเป็นหน่วยปฏิบัติงาน สนับสนุนข้อมูลต่างๆ เพื่อให้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ กลับกรองและกำหนดมาตรการหรือนโยบาย ในการแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้ง

(3) กำหนดแนวทางการทำงานอย่างเป็นระบบ บูรณาการการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงาน ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และหน่วยงานด้านสาธารณสุขให้มีความสอดคล้องส่งเสริมกัน ทั้งในเรื่องการ สั่งการ และอำนวยการภาวะน้ำแล้งระดับต่าง ๆ จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย

(4) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหภาวะน้ำแล้ง โดยการติดตามเฝ้าระวัง วิเคราะห์สถานการณ์น้ำและชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงภัยภาวะน้ำแล้ง และกำหนดมาตรการเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง

5.1.2 การอำนวยการ

เป็นแผนบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ให้ดำเนินการสอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกมิติ ทั้งมิติของพื้นที่ลุ่มน้ำ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนกระทั่งปลายน้ำ และมิติของหน่วยงานในการดำเนินการตามภารกิจ ตั้งแต่หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลด้านการพยากรณ์ คาดการณ์ สถานการณ์น้ำ การบริหารจัดการ ติดตามเฝ้าระวัง ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือภัย รวมถึงมิติของการเชื่อมโยงการดำเนินงานตั้งแต่องค์กรระดับนโยบายสู่องค์กรระดับปฏิบัติงานกระทั่งถึงผู้รับประโยชน์ คือ ประชาชน

ดังนั้น ในการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งให้สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ มีปัจจัยที่มีความสำคัญหลายปัจจัย อาทิ

- (1) ข้อมูลที่ใช้เป็นฐานในการขับเคลื่อนแผน
- (2) ความชัดเจนของแผน และความเชื่อมโยงกับแผนทุกระดับที่มีความเกี่ยวข้อง

- (3) ความเข้าใจในแผน และเป้าหมาย รวมทั้งเข้าใจบทบาทของหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน
ร่วมหน่วยงานตนเอง และระบุผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม
- (4) โครงสร้างในการสั่งการมีความชัดเจนในแต่ละสถานการณ์
- (5) การสื่อสารที่ครอบคลุม ทั่วถึง ทันเหตุการณ์
- (6) มีการประเมินและทบทวนผลการดำเนินการตามแผน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง'
- (7) หน่วยงานให้ความสำคัญกับแผนและการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง

5.1.3 การปฏิบัติการ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดโครงสร้าง
ของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตั้งแต่ระดับ ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และ
ระดับชาติ และได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2564-2570 ของทุกจังหวัดแล้ว ซึ่ง
มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมกับการเกิดภัยพิบัติทั้งหมด ในการปฏิบัติการตาม
แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง จึงใช้แนวทางการปฏิบัติการ ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณ
ภัยจังหวัด พ.ศ.2564-2570 เป็นหลักในการปฏิบัติการ

5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ

การบริหารจัดการน้ำในภาวะน้ำแล้งนั้น จำเป็นต้องกำหนดองค์กรหรือผู้รับผิดชอบเพื่อ
ทำหน้าที่ในส่วนต่างๆ เอาไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์น้ำและ
ลดความสับสน ในการทำงาน โดยการกำหนดโครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบคณะทำงาน ให้เชื่อมโยง
สอดคล้องกันระหว่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนป้องกันบรรเทาสาธารณภัย
แห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ทั้งในระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ ระดับปฏิบัติการ
และระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ ดังนี้

5.2.1 ระดับนโยบาย

(1) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) มีหน้าที่
จัดทำนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ พิจารณาและให้ความเห็นชอบ
แผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งของคณะกรรมการลุ่ม
น้ำต่าง ๆ เพื่อบูรณาการการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งระหว่างลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติ
ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

(2) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีหน้าที่กำหนด
นโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2550 ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยอาศัยแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 ในการรับมือกับสาธารณภัยทุกประเภท

5.2.2 ระดับบัญชาการ

(1) ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ทำหน้าที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่ระบุว่า “ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อดำรงชีวิตของคนสัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนาจการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป ทั้งนี้ ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงาน” ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ภาวะวิกฤติน้ำหรือคาดว่าจะเกิดวิกฤติ (ระดับ 3) โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- 1) ควบคุม สั่งการ บัญชาการ และอำนาจการแก้ไขวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป
- 2) ออกคำสั่งเพื่อการป้องกันแก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที และประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า
- 3) บัญชาการร่วมกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ในกรณีที่เป็นสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำหรือวิกฤติน้ำ

(2) กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ หน้าที่และอำนาจซึ่งอยู่ในเกณฑ์วิกฤติน้ำรุนแรงหรือคาดการณ์ว่าจะรุนแรง (ระดับ 3) ในการอำนวยการ บริหารจัดการ รวบรวม บูรณาการ เชื่อมโยง ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแลสถานการณ์น้ำ รวมถึงประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ เพื่อประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอบภ.ก.) และสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชน โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอบภ.ก.) เพื่อพิจารณาระดับความรุนแรง สถานการณ์ภาวะวิกฤติน้ำ และออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(3) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แห่งชาติ และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ รับผิดชอบ บังคับบัญชา อำนวยการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุมและประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการสาธารณภัยตามความรุนแรง ระดับ 3 และระดับ 4

5.2.3 ระดับอำนาจการ

(1) คณะกรรมการลุ่มน้ำ หน้าที่ และอำนาจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ดังนี้

- 1) มาตรา 35 (2) จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบ
- 2) มาตรา 62 เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นแล้ว ให้เสนอต่อ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบ และจัดส่งแผนดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ ในกรณีนี้ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องจัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง รวมทั้งบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใดๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งได้ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอเรื่องต่อ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป
- 3) มาตรา 63 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติให้ความเห็นชอบและทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง

(2) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ แผนงาน โครงการ งบประมาณ บริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- 1) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ
- 2) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำและกรอบงบประมาณของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทางการวางแผนเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- 3) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการที่ได้กำหนดไว้
- 4) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการที่ได้กำหนดไว้
- 5) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- 6) ดำเนินการให้มีศูนย์เฉพาะกิจชั่วคราวในกรณีจำเป็นฉุกเฉิน เพื่อแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตน้ำ
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานหรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(3) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอป.ก.)

กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ภาวะปกติ ประสานงาน และบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบ
- 2) ภาวะใกล้เกิดภัย เตรียมการเผชิญเหตุ การติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัยพร้อมทั้งรายงานและเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีตามแต่ระดับการจัดการสาธารณภัย เพื่อตัดสินใจในการรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยเรียกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการประกอบกำลังเริ่มปฏิบัติการ
- 3) ภาวะเกิดภัย อำนาจการและบูรณาการประสานการปฏิบัติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ 1) และขนาดกลาง (ระดับ 2) โดยและให้ กอป.ก. รับผิดชอบในการอำนาจการ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ รวมถึงติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ รายงานสถานการณ์ และแจ้งเตือน พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณ

ภัยแห่งชาติ เพื่อตัดสินใจยกระดับในกรณีการจัดการสาธารณสุขภัยขนาดใหญ่
(ระดับ 3) และนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรี
มอบหมายในกรณีการจัดการสาธารณสุขภัยร้ายแรงยิ่ง (ระดับ 4)

5.2.4 ระดับปฏิบัติการ

(1) ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ตามข้อ
13 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานทรัพยากรน้ำ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562 ดังนี้

- 1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และคาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้งพยากรณ์สถานการณ์
น้ำ เพื่อสนับสนุนการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- 2) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบคลังข้อมูลบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ กำหนดมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และเชื่อมโยง
แลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง
บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุน การ
บริหารทรัพยากรน้ำและการตัดสินใจของ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
และคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- 3) เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อติดตาม เฝ้า
ระวัง ป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ
- 4) ติดตามและจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ
- 5) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ
สำนักงาน
- 6) จัดทำผังน้ำ และฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิสารสนเทศผังน้ำ
- 7) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังน้ำแก่
หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการ
สื่อสาร การนำเสนอข้อมูล และสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำ
- 9) ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และออกแบบการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำ
ทะเบียนผู้ใช้น้ำประเภทต่างๆ และทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ
- 10) ศึกษาวิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำเพื่อให้
หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
ทรัพยากรน้ำดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อมูลสารสนเทศทรัพยากร
น้ำเดียวกัน

ทั้งนี้ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติต้องปฏิบัติงานร่วมกับคลังข้อมูลน้ำและภูมิอากาศแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการข้อมูลติดตามประเมินวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์คาดการณ์สถานการณ์น้ำทั้งในภาวะปกติ และในภาวะวิกฤติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานกองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตั้งแต่ก่อนเกิดภัยจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย ทั้งนี้มีหน่วยงานภายใต้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติสนับสนุนเสริมการปฏิบัติงาน

(2) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (ท้องถิ่น และ กทม.) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบอำนวยการควบคุมสนับสนุนและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกชั้นตอนตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(3) หน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจพร้อมจัดเจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อสนับสนุนการทำงานของกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจเมื่อเกิดภาวะวิกฤติน้ำหรือมีการร้องขอ

5.2.5 ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ

การดำเนินงานในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ เห็นควรให้แต่งตั้ง “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง” เพื่อขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจดังนี้

องค์ประกอบ

ประธานกรรมการลุ่มน้ำ	ผู้อำนวยการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ	รองผู้อำนวยการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการ
ส่วนราชการในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	กรรมการและเลขานุการหลัก
ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต	กรรมการและเลขานุการร่วม
ส่วนราชการในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการและเลขานุการร่วม

หน้าที่และอำนาจ

(1) บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวิเคราะห์แนวโน้มภาวะน้ำแล้งที่อาจก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบ

(2) บริหารจัดการ บูรณาการ กำหนดมาตรการ จัดทำแผนปฏิบัติการ และเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริหารจัดการน้ำ

(3) บริหารจัดการและบูรณาการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(4) พิจารณาเสนอการกำหนดระดับความรุนแรงสถานการณ์ภาวะน้ำแล้งต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ

(5) ออกหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(6) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็นอย่างน้อยต้องมีคณะทำงานด้านบริหารจัดการน้ำ ด้านการให้ความช่วยเหลือและด้านสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์

(7) บูรณาการ ติดตามการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง รวมทั้งเสนอแนวทางการทบทวนแผนดังกล่าว ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(8) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ หรือรองนายกรัฐมนตรี มอบหมาย

5.3 แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ

5.3.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขด้านน้ำ

ในอดีตการจัดการสาธารณสุขด้านน้ำอาศัยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาหน้าแล้ง ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องของการลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลัก ต่อมาภายหลังมีการจัดตั้ง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ขึ้นมา ทำหน้าที่บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติมีความเป็นเอกภาพ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนป้องกัน แนวทางมาตรการในป้องกันและแก้ไขเป็นการล่วงหน้า โดยอาศัยข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนเสริมให้กับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นสาธารณสุขด้านน้ำ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพรับมือกับน้ำแล้ง ตั้งแต่การป้องกัน การเตรียมความพร้อม การรับมือ และการเยียวยา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะเกิดเหตุที่จะใช้ควบคุม กำกับ แก้ไข การบริหารจัดการ “น้ำแล้ง” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการร่วมกันระหว่าง สทนช. และ กระทรวงมหาดไทย ในภาวะน้ำแล้งนั้น ควรเริ่มตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน กิจกรรม งบประมาณ แนวทางมาตรการในขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหาหน้าแล้ง ตลอดจนกระบวนการพัฒนาเครื่องมือกลไกต่าง ๆ การจัดการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำ การบูรณาการข้อมูล การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในกระบวนการแก้ไขปัญหาหน้าแล้ง และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ เทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหาให้ทันต่อสถานการณ์น้ำ และเกิดการบูรณาการรับมือ การป้องกัน บรรเทา ปัญหาน้ำแล้ง อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

นอกจากนโยบายที่ได้กำหนดสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมแล้ว จำเป็นต้องมีการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการน้ำแล้งของประเทศไทยนั้น โดยเฉพาะในภาวะน้ำแล้งปกติ ภาวะน้ำแล้งรุนแรง และภาวะน้ำแล้งวิกฤติ จำเป็นต้องมีศูนย์กลางการบัญชาการหรือศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจเพื่อรับภาวะเหตุฉุกเฉินระดับต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งต้องมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบช่วยการตัดสินใจให้กับผู้บัญชาการสถานการณ์หรือผู้อำนวยการสถานการณ์ และในมิติของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการ ที่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในปฏิบัติการ ประกอบด้วยการใช้เงื่อนไขใดในการตัดสินใจต่อสถานการณ์น้ำระหว่างเงื่อนไขด้านความพร้อม กำลังความสามารถ และความรุนแรงของสถานการณ์

ทั้งนี้หากพิจารณาถึงหลักสากล การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เริ่มต้นจากการป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention and Mitigation) การเตรียมความพร้อม (Preparedness) การเผชิญเหตุ บรรเทาทุกข์ (Response and Relief) และ ฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการรับมือกับสาธารณภัยจากภาวะน้ำแล้งได้ทุกขั้นตอน ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2561 ดังแสดงในภาพประกอบ 5-1 และ ตาราง 5-1

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 5-1 การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ตาราง 5-1 หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะน้ำแล้ง

	พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 “มวลงน้ำ”	พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 “มวลงชน”
1. ป้องกันและลดผลกระทบ	<ul style="list-style-type: none"> - บริหารจัดการและจัดสรรน้ำตามเกณฑ์การบริหารอย่างเหมาะสม ในภาวะปกติ (หมวด 4) - จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม/ภาวะน้ำแล้ง จัดทำแผนจัดการความเสี่ยงภัยจากน้ำ พร้อมมาตรการ (ม.57, ม.64) - ประกาศผังน้ำ ทางน้ำหลาก แหล่งน้ำ ฯลฯ (ม.56) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยพัฒนาระบบคาดการณ์เตือนภัยที่แม่นยำ (ม.23) - จัดทำเกณฑ์เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ ณ สถานีควบคุม ตามหลักวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนเผชิญเหตุ และฝึกซ้อมแผน - เตรียมสรรพกำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับการรับมือ ฯลฯ - หลักเกณฑ์/แนวทาง/มาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ประสานงาน บูรณาการข้อมูลสถานการณ์น้ำ
2. เตรียมความพร้อม	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเขตภาวะน้ำแล้งล่วงหน้า (ม.57) - แผนเตรียมกรณีน้ำท่วมฉุกเฉิน (ม.64) 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยงประสานการปฏิบัติเพื่อรับมือกับภัย

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

	พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 “มวลงน้ำ”	พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 “มวลงชน”
	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ ประเมินพื้นที่เสี่ยงวิกฤติน้ำ ระดับความรุนแรง และผลกระทบ (impacts) ที่อาจจะเกิดขึ้น - แจ้งเตือนประชาชน และหน่วยปฏิบัติเพื่อรับมือและเตรียมความพร้อมโดยประสานไปยังศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยง 	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมการเผชิญเหตุ รับมือ อพยพ ฯลฯ - ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
3. รับมือ	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ม.58) และมาตรการ (ม.60) - ผันน้ำข้ามลุ่มเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง (ม.59) ภาวะน้ำท่วม (ม.65) - เจ้าหน้าที่ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ (ม.24) และพนักงานเจ้าหน้าที่ (ม.66) มีอำนาจในการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ ภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ได้ -บัญชาการและอำนวยการแก้ไขปัญหาจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป (ม.24) 	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570
4. ฟื้นฟูเยียวยา	<ul style="list-style-type: none"> - ชดเชยเยียวยา (ม.60, ม.66, ม.67) - รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่วิกฤติน้ำ วางแผนการป้องกันและแก้ไขระยะยาว 	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัย ชุมชน สาธารณูปโภค ฯลฯ ที่ได้รับผลกระทบให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ตามหลักเกณฑ์

5.3.2 ระดับการจัดการภาวะน้ำแล้ง

การจัดการภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ ภาวะน้ำแล้งปกติ ภาวะน้ำแล้งรุนแรง และภาวะน้ำแล้งวิกฤติ ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับระดับการจัดการสาธารณภัย ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 ที่มีการแบ่งสาธารณภัยออกเป็น 4 ระดับ ซึ่งที่ผ่านมามีการพิจารณา ยกย่องระดับสาธารณภัยจะคำนึงถึงขนาดพื้นที่ประสบภัย จำนวนประชากร ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือความสามารถในการรับมือเผชิญเหตุด้วยทรัพยากรที่แต่ละพื้นที่มีอยู่เป็นหลัก ส่วนการจัดการภาวะน้ำแล้งหรือสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำนั้น มีปัจจัยสาเหตุมาจากสภาวะอากาศเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันระบบข้อมูลตรวจวัด ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีคาดการณ์สถานการณ์น้ำความก้าวหน้าไปมาก สามารถประเมินแนวโน้มของภาวะน้ำแล้งได้แม่นยำกว่าในอดีต และแจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติได้ดี ทั้งนี้การกำหนดระดับสถานการณ์ภัยเพื่อการบริหารจัดการควรคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) สภาพอากาศ เป็นการประเมินจากการคาดการณ์สภาพอากาศในระยะสั้น กลาง ยาว และนาน รวมถึงสภาพอากาศปัจจุบัน เพื่อพิจารณาถึงปรากฏการณ์หรือสภาวะที่ส่งผลให้มี แนวโน้มผิดปกติ

(2) สถานการณ์น้ำในปัจจุบัน เป็นการประเมินสถานการณ์น้ำท่า ระดับน้ำ ปริมาณน้ำไหล ผ่านและคุณภาพน้ำ จากสถานีหลัก รวมถึงปริมาณน้ำในเขื่อน ที่มีแนวโน้มเกิดภัยแล้ง และปัญหา คุณภาพน้ำ ซึ่งในอนาคตจะมีการกำหนด “สถานีอุทกวิทยาหลักแห่งชาติ” เพื่อเป็นจุดเฝ้าระวังสำคัญ

(3) ความซับซ้อนของสถานการณ์ ประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และการให้ความช่วยเหลือ การคาดการณ์การ ขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือ

(4) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อทรัพย์สิน ชีวิตอยู่ในระดับรุนแรง ศักยภาพในการรับมือ

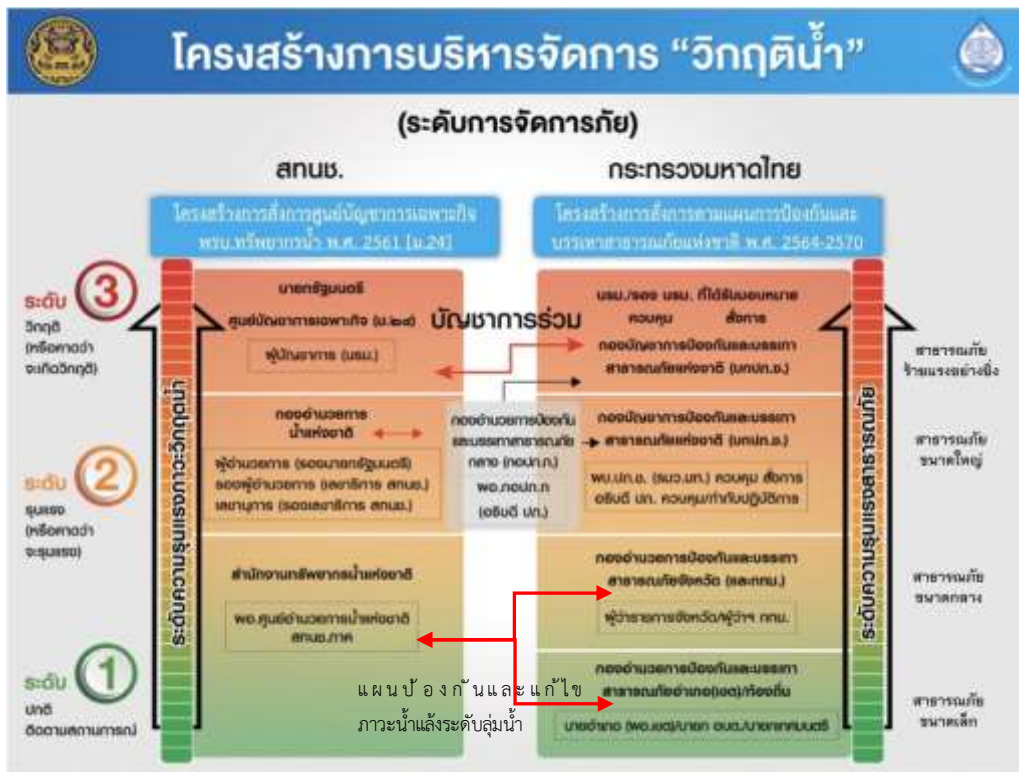
(5) ดุลยพินิจของผู้บัญชาการ พิจารณาผลจากทุกปัจจัยดังกล่าวข้างต้น มาประเมิน พิจารณาตัดสินใจ

ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดโครงสร้างการสั่งการ บัญชาการ และอำนวยการร่วมกันระหว่าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย จึงแบ่งระดับสถานการณ์ในกรณีของภาวะ น้ำแล้งได้เป็น 3 ระดับ ให้สอดคล้องกัน

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานในเขตลุ่มน้ำ จำเป็นต้องบูรณาการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด ใน กรณีสาธารณภัยด้านน้ำ แบ่งได้ 3 ระดับ โดยระดับที่ 1 ภาวะปกติ และระดับที่ 2 ภาวะฉุกเฉิน ตามเกณฑ์ที่กำหนด ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ภายใต้ กอง อำนวยการน้ำแห่งชาติ มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ เพื่อ เฝ้าระวังป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกับศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์จังหวัด ภายใต้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) และมี คณะทำงานช่วย สนับสนุนในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ แต่ในกรณีที่ความรุนแรงนั้นถูกยกระดับ เป็นระดับที่ 3 ตามเกณฑ์ที่กำหนด กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ จะถูกยกระดับพิจารณาเสนอจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ เหตุการณ์ภาวะวิกฤติน้ำอย่าง ใกล้ชิด เพื่อแก้ไขปัญหาจนกว่าเหตุการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ

โดย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะทำงาน จะเป็นผู้วิเคราะห์สถานการณ์ รายงาน กองอำนวยการน้ำแห่งชาติแล้วแจ้งเตือนไปยัง กอปก.ก. และหน่วยปฏิบัติอื่นๆ เพื่อ รับทราบข้อวิเคราะห์คาดการณ์ พื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติการ รวมทั้งแนวโน้มความรุนแรงเป็นการ ล่วงหน้า ดังนั้น การยกระดับ 3 ระดับของ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จะมีลักษณะเป็น “เชิง

รูป” กล่าวคือจะยกระดับภัยก่อนกระทรวงมหาดไทยหากคาดว่าจะเกิดสถานการณ์ จากนั้นจะ
 ประสานงาน อำนวยความร่วมมือ และบัญชาการร่วมกันจนกว่าจะพ้นวิกฤติ แสดงดังภาพประกอบ 5-2

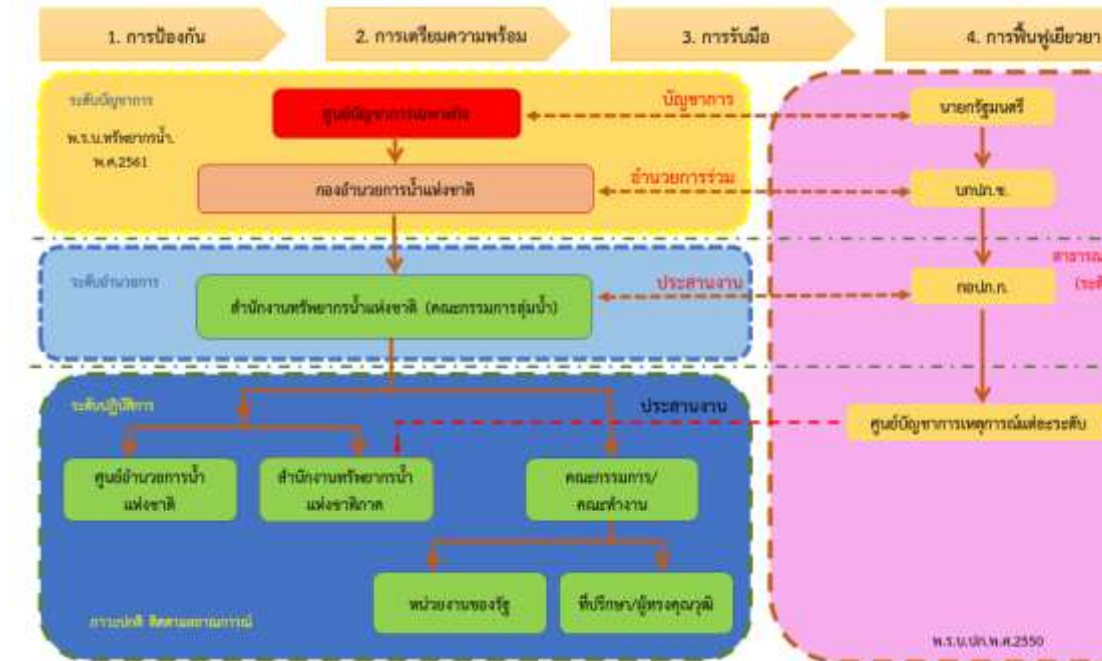


ภาพประกอบ 5-2 การเปรียบเทียบระดับการจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ระหว่าง
 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย
 ที่มา: ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5.3.3 ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ

ในกรณีของสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ความเชื่อมโยงระหว่างพระราชบัญญัติ
 ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่ได้มีการ
 จัดองค์กรหรือส่วนงานต่างๆ เพื่อรับผิดชอบทั้งในระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ
 และระดับปฏิบัติการ ตามระดับภัยต่าง โดยในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน สาธารณภัยอยู่ในระดับ 1-
 2 และในกรณีที่สาธารณภัยร้ายแรงอยู่ในระดับ 3-4 โดยความเชื่อมโยงจะแสดงอยู่ในภาพ ประกอบ
 5-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งสามารถนำมาใช้
 เป็นแนวทางในการประสานการปฏิบัติในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งได้ ทั้งนี้การประสานการปฏิบัติยังคง
 ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเอกชนด้วยเพื่อความสมบูรณ์ครบถ้วน

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 5-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณสุขภัยด้านทรัพยากรน้ำ
ที่มา: ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5.4 เกณฑ์การพิจารณาตัดสินใจระดับสาธารณสุขภัยด้านน้ำ

การตัดสินใจระดับสาธารณสุขภัยด้านน้ำ ให้ใช้ดุลพินิจจากการประเมินสถานการณ์จาก
เงื่อนไขต่างๆ ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ.2558 ดังแสดงรายละเอียดใน
ตาราง 5-2

ตาราง 5-2 เกณฑ์การพิจารณาตัดสินใจระดับสาธารณสุขภัยด้านน้ำ

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
1. พื้นที่	พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย 1.1 พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ 1.2 พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และประกอบการ 1.3 พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) 1.4 พื้นที่ทางธรรมชาติ
2. ประชากร	จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ 2.1 จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ 2.2 จำนวนผู้อพยพ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
	2.3 จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
3. ความซับซ้อน	ความยากง่ายสถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ 3.1 ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัยการเกิดภัยต่อเนื่อง 3.2 ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ 3.3 การคาดการณ์ขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไประยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
4. ศักยภาพด้านทรัพยากร	ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร 4.1 กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยงานต่างๆ 4.2 เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่างๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิค 4.3 แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
5. การพิจารณาตัดสินใจของผู้อำนวยการ	ดุลพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่างๆ 5.1 ขอบเขตการปกครอง 5.2 การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

5.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงลักษณะของแผนปฏิบัติการช่วงฤดูแล้งและหลังฤดูแล้ง โดยในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ช่วงฤดูแล้งจะอยู่ในช่วง 1 มีนาคม – 31 สิงหาคม และช่วงหลังฤดูแล้งจะอยู่ในช่วง 1 กันยายน – 28 กุมภาพันธ์ ซึ่งในบางมาตรการจำเป็นต้องทำกระทันหันในช่วงฤดูแล้งและหลังฤดูแล้ง ดังในแสดงในตาราง 5-3 โดยสามารถปฏิบัติตามมาตรการรองรับฤดูแล้งได้ดังนี้

- (1) เร่งเก็บกักน้ำในแหล่งน้ำทุกประเภท
- (2) เฝ้าระวังและเตรียมจัดหาแหล่งน้ำสำรอง พร้อมวางแผน เตรียมเครื่องจักรเครื่องมือในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ
- (3) ปฏิบัติการเติมน้ำโดยจัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวง รองรับพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ
- (4) กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน
- (5) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร

- (6) เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง โดยการสนับสนุนจัดสรรน้ำเตรียมแปลงเพาะปลูกนารอบที่ 1 (นาปี)
- (7) ฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง รวมถึง แหล่งน้ำที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน
- (8) เสริมสร้างความ เข้มแข็งด้านการ บริหารจัดการน้ำของชุมชน
- (9) สร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์
- (10) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน



ภาพประกอบ 5-4 10 มาตรการรองรับฤดูแล้ง 2565/2566

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

ดังในตาราง 5-3 เป็นตารางที่แสดงแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรการรองรับฤดูแล้งแยกตามกิจการของแต่ละมาตรการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ
ตามช่วงระยะเวลาในรอบ 12 เดือน

ตาราง 5-3 แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ	กิจกรรม		หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน												
				ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
1. เร่งเก็บกักน้ำในแหล่งน้ำทุกประเภท	1.1	เร่งเก็บน้ำ	สำนักงานชลประทานที่ 17 การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น													
	1.2	สูบน้ำส่วนเกินในช่วงปลายฤดูฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 12 การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา													
	1.3	บริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ/แหล่งน้ำตามเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve) หรือเต็มศักยภาพเก็บกัก	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานชลประทานที่ 17													
2. ฝักระวังและเตรียมจัดหาแหล่งน้ำสำรองพร้อมวางแผน เตรียมเครื่องจักรเครื่องมือในพื้นที่ฝักระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ	2.1	คาดการณ์ชี้เข้าพื้นที่ฝักระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค การเกษตร สำนักงานชลประทานที่ 17 จังหวัดปัตตานี	สำนักงานชลประทานที่ 17 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 ศูนย์อุตุวิทยามิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)													

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน																		
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.							
	-บริเวณบ้านลำห้วย ม.6 ต.ทรายขาว อ.โคกโพธิ์ -บริเวณบ้านท่าคลอง ม.10 ต.โคกโพธิ์ อ.โคกโพธิ์ -บริเวณบ้านทุ่ง ม.4 ต.ท่าข้าม อ.ปะนาเระ -บริเวณบ้านท่ามะนาว ม.3 ต.ท่าข้าม อ.ปะนาเระ -บริเวณบ้านมะรูด ม.2 ต.บ้านกลาง อ.ปะนาเระ -บริเวณบ้านดอน ม.6 ต.ดอน อ.ปะนาเระ -บริเวณบ้านป่าหุ้ง ม.4 ต.บางเก่า อ.สายบุรี จังหวัดยะลา -บริเวณโครงการฟาร์มตัวอย่างวังพญา-ท่าธง ม.6 จำปูน ต.วังพญา อ.รามัน -บริเวณแก้มลิงบึงตาเนาะปือเราะ ม.2 จำปูน ต.ปือมั่ง อ.รามัน จังหวัดนราธิวาส	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4																			

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	-บริเวณคลองระบายน้ำสายที่ 4 ม.2 ต.ลุโบะสาวอ อ.บาเจาะ -บริเวณคลองระบายน้ำสายที่ 2 ม.6 ต.ละหาร อ.ยี่งอ -บริเวณคลองระบายน้ำสายที่ 2 ม.4 ต.โคกเคียน อ.เมือง -บริเวณบ้านจาแบปะ ม.7 อ.เกาะสะท้อน อ.ตากใบ -บริเวณบ้านโคกกาเปาะ ม.5 ต.เกาะสะท้อน อ.ตากใบ -บริเวณบ้านโคกทุเรียน ม.5 ต.พร่อน อ.ตากใบ -บริเวณบ้านโคกไทร ม.4 ต.โฆษิต อ.ตากใบ -บริเวณบ้านโคกไทร ม.1 ต.โฆษิต อ.ตากใบ -บริเวณบ้านมูโนะ ม.1 ต.มูโนะ อ.สุไหงโก-ลก													
2.2	คัดการณ์ซีเข้าพื้นที่เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ (ช่วงก่อนและระหว่างฤดู) พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง	กรมควบคุมมลพิษ การประสานส่วนภูมิภาคเขต 5												

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน													
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
2.3	สำรวจ ตรวจสอบ พื้นที่แหล่งเก็บกักน้ำสำรอง และจัดทำแผนปฏิบัติการสำรองน้ำในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบ เพื่ออุปโภคบริโภคเพื่อการเกษตร	สำนักงานชลประทานที่ 17 การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 12 สงขลา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา														
2.4	เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์ จำนวนเครื่องมือเครื่องจักร 1. เครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ 26 เครื่อง 2. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 13 แห่ง	สำนักงานชลประทานที่ 17														

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน																	
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.						
2.5	เตรียมความพร้อมเครื่องจักร เครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เฝ้าระวัง เสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์ ในความรับผิดชอบของสำนักงาน ทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา 1.เครื่องสูบน้ำ ขนาด 10 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง 2.เครื่องสูบน้ำ ขนาด 12 นิ้ว จำนวน 20 เครื่องเครื่องสูบน้ำ ขนาด 24 นิ้ว จำนวน 2 เครื่อง 3.เครื่องสูบน้ำ ขนาด 30 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง 4.รถบรรทุก 6 ล้อ ขนาด 3 ตัน จำนวน 1 คัน 5.รถบรรทุก 6 ล้อ ติดตั้งเครน จำนวน 1 คัน 6.รถบรรทุก 10 ล้อ ติดตั้งเครน จำนวน 1 คัน 7.รถบรรทุกน้ำขนาด 6,000 ลิตร จำนวน 2 คัน	สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา																		

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน													
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
2.6	เตรียมความพร้อมเครื่องจักร เครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เฝ้าระวัง เสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์ โดยมีเครื่องสูบน้ำในความ รับผิดชอบของสำนักงานทรัพยากร น้ำบาดาล เขต 12 สงขลา 1.ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล (บ่อปกติ) 4 ชุด 2.รถบรรทุกน้ำ (ใช้ประจำชุดเจาะ บ่อน้ำบาดาล) 4 คัน 3.ชุดซ่อมระบบประปา-เครื่องสูบ 1 ชุด 4.ชุดสำรวจธรณีฟิสิกส์อุทก ธรณีวิทยา 1 ชุด 5.เครื่องหยั่งธรณีหลุมเจาะ 1 ชุด	สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 12 สงขลา														
3.ปฏิบัติการเติมน้ำ โดย จัดทำแผนปฏิบัติการฝน หลวง รองรับพื้นที่เฝ้า ระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ	3.1 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวง รองรับพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลน น้ำ และปฏิบัติการเติมน้ำให้กับ แหล่งน้ำ พื้นที่เกษตรและพื้นที่เฝ้า ระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพ อากาศที่เหมาะสม	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร														

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน														
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
	3.2	จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการ เติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ที่มีศักยภาพ (ดำเนินการช่วงปลายฤดูฝนถึงต้น ฤดูแล้ง)	สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 12 สงขลา														
4.กำหนดแผนจัดสรรน้ำ และพื้นที่เพาะปลูกพืช ฤดูแล้ง ให้สอดคล้องกับ ปริมาณน้ำต้นทุน	4.1	กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้ สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน และ แจ้งแผนให้กระทรวงมหาดไทยและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบและ ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด	สำนักงานชลประทานที่ 17 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 12 สงขลา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น														
	4.2	กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยระบุ พื้นที่คาดการณ์เพาะปลูกและแหล่ง น้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจนในรูปแบบ แผนที่เพื่อให้การเพาะปลูก สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกัน และแก้ไขการเพาะปลูกพืชพื้นที่ นอกแผนและพื้นที่ที่ไม่สามารถ สนับสนุนเพื่อการเพาะปลูกได้	สำนักงานชลประทานที่ 17 กรมส่งเสริมการเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา														

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน												
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
4.3	ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนให้เป็นไปตามแผน และมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง และมอบหมายกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างการรับรู้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อควบคุมการส่งน้ำให้ตรงตามวัตถุประสงค์	สำนักงานชลประทานที่ 17 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น													
4.4	สำรวจ ตรวจสอบ คั่นคลอง เขื่อนป้องกันตลิ่ง ในพื้นที่ที่อาจเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ	สำนักงานชลประทานที่ 17 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด													
4.5	สำรวจ ตรวจสอบ ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำ ตลิ่ง ในพื้นที่ที่อาจเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ	สำนักงานทางหลวงที่ 18 สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 12 สำนักงานชลประทานที่ 17													

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน												
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
5.เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร	5.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอด เผยแพร่ผลการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ													
	5.2 ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชเพื่อลดการใช้น้ำและเพิ่มรายได้ในพื้นที่น้ำร่อง อาทิปลูกพืชใช้น้ำน้อย ปรับปรุงระบบการให้น้ำพืช นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น พร้อมจัดทำแผนการปรับเปลี่ยนปลูกพืชใช้น้ำน้อย	สำนักงานชลประทานที่ 17 กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานพัฒนาที่ดิน													
6.เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง โดยการสนับสนุนจัดสรรน้ำเตรียมแปลงเพาะปลูกนารอบที่ 1 (นาปี)	6.1 เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง โดยการสนับสนุนจัดสรรน้ำเตรียมแปลงเพาะปลูกนารอบที่ 1 (นาปี)	-													
	6.2 จัดทำแผนการรับน้ำเข้า-ออกพื้นที่ลุ่มต่ำในกาเพาะปลูกพืชและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-													

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน												
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
7.เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำ สายรอง รวมถึง แหล่ง น้ำที่รับน้ำจาก ภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน	7.1 เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และควบคุม คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำ สายรอง รวมถึงแหล่งน้ำที่รับน้ำจาก ภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และ ชุมชน รวมทั้งเตรียมแผนปฏิบัติการ รองรับกรณีเกิดปัญหาและแจ้งเตือน พื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบ	กรมควบคุมมลพิษ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5 สำนักงานชลประทานที่ 17 กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย													
8.เสริมสร้างความ เข้มแข็งด้านการ บริหารจัดการน้ำของ ชุมชน	8.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการ บริหารจัดการน้ำของชุมชนที่เสี่ยง ขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความ เข้าใจในการวางแผนการใช้น้ำจาก แหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาน้ำ สำรอง และการกักเก็บ ให้น้ำ เพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภคและ/ หรือการเกษตรตลอดฤดูแล้ง รวมทั้ง พัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ ชุมชน	สำนักงานชลประทานที่ 17 สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8 สงขลา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนว พระราชดำริ													

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
 ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)

มาตรการ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เดือน													
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
9. สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์	9.1 สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ สถานการณ์และแผนบริหารจัดการ น้ำ เพื่อให้เกิดความ	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจาย เสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ สายงานกิจการ กระจายเสียงและโทรทัศน์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4														
10.ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงาน	10.1 ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไป ตามแผน รายงานผลการให้ความ ช่วยเหลือ และหากพบการขาด แคลนน้ำหรือภัยแล้งให้รายงาน มายังกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 และ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง														
	10.2 ประเมินผลการดำเนินงานตาม มาตรการ พร้อมสรุปทเรียนเพื่อ นำไปปรับใช้ต่อไป	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 และ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง														

บทที่ 6

รูปแบบรายงานผล

6.1 ภาวะปกติ

จากปฏิทินการบริหารจัดการน้ำในบทที่ 5 ได้มีการกำหนดช่วงเวลาที่จะเริ่มมีการวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสภาพอากาศฝน น้ำท่า อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติไว้ โดยในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ยังไม่พบว่าจะเกิดภัยน้ำแล้ง การรายงานผลจะมีเฉพาะส่วนของข้อมูลน้ำเป็นหลัก โดยยังไม่มีข้อมูลพื้นที่ประสบภัย การรายงานผลในส่วนนี้จะดำเนินการร่วมกับการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำแล้งและคุณภาพน้ำ และการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ ซึ่งก็จะเป็นหน่วยงานเดียวกับที่จัดทำระบบเตือนภัยได้แก่

- (1) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ศูนย์อำนวยความสะดวกน้ำแห่งชาติ และ กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ)
- (2) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (3) กรมชลประทาน
- (4) กรมทรัพยากรน้ำ (ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ และ สำนักวิจัย พัฒนา และอุทกวิทยา)
เนื้อหาของการรายงานผลในกรณีที่ยังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง ได้แก่
- (5) ปริมาณฝน
- (6) ระดับน้ำในลำน้ำ
- (7) ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ

โดยอาจพิจารณานำเสนอเฉพาะบางสถานี หรือบางอ่างเก็บน้ำที่มีขนาดใหญ่ หรือ ควรนำเสนอ ภาพรวมของปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเป็นรายภาค เพื่อความกระชับตามตัวอย่างในภาพประกอบ 6-1 และอาจมีข้อมูลด้านการบริหารที่คาดว่าจะดำเนินการเพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย นอกจากนี้ ในกรณีของแม่น้ำที่มีภาวะการรุกตัวของน้ำเค็มอาจเพิ่มเติมข้อมูลการรุกตัวของน้ำเค็ม เมื่อระดับความเค็มเริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้น จนอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการใช้น้ำ

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



สภาวะอากาศ : บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังแรงจากประเทศจีนแผ่ปกคลุมประเทศไทยตอนบน มีกระแสลมพัดที่ใต้ประเทศไทยตอนบนอุณหภูมิลดลง 1-3 องศาเซลเซียสกับมีอากาศเย็นกับมีเมฆบางส่วน สำหรับบริเวณตะวันออกเฉียงเหนือที่ติดกับกลุ่มน้ำโขง ภาคใต้ และชายฝั่งอันดามันมีกำลังแรงขึ้น ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนักถึงหนักมากบางแห่ง

บริเวณของฝนสูงสุด 24 ชั่วโมงที่ผ่านมามี (ม.ม.) : มีฝนตกปานกลางถึงหนักมาก บริเวณ จ.นราธิวาส (62) จ.เพชรบุรี (57) จ.ประจวบคีรีขันธ์ (57)

สภาวะน้ำฝน : ในช่วงวันที่ 9 - 15 พ.ย. 64 บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังค่อนข้างแรงจากประเทศจีนยังคงแผ่ปกคลุมประเทศไทยตอนบนและทะเลจีนใต้ ทำให้บริเวณประเทศไทยมีอากาศเย็นถึงหนาวกับมีลมแรง อุณหภูมิจะลดลง 2-4 องศาเซลเซียส สำหรับบริเวณตะวันออกเฉียงเหนือที่ติดกับกลุ่มน้ำโขงและภาคใต้จะมีกำลังแรงขึ้น ทำให้ภาคใต้ยังคงมีฝนตกต่อเนื่องและมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางแห่ง

และแนวโน้มฝน :

ภาค	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		รวม		การคาดการณ์ ส่วนน้ำ 3 วัน (ล้าน ลบ.ม.)
	ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	ปริมาณน้ำ ใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	
เหนือ	7,921	43	1,041	84	572	53	9,535	56	31
ตะวันออกเฉียงเหนือ	6,095	89	1,768	94	1,473	62	9,377	84	70
ตะวันออก	1,291	91	1,079	102	368	77	2,738	93	51
กลาง	1,280	105	137	100	299	47	1,716	86	11
ตะวันตก	11,426	80	295	87	88	38	11,810	79	154
ใต้	3,433	63	208	49	272	101	3,913	64	54
รวม	31,447	66	4,529	89	3,073	60	39,048	67	460

ข้อมูล ณ วันที่ 9 พ.ย. 64

ศักยภาพน้ำบาดาลต่อเดือน 3,782 ล้าน ลบ.ม.

แหล่งน้ำที่ถือเอาระวัง ปริมาณน้ำมากกว่า 100% ปริมาณน้ำเกินขีด (ข้อมูล ณ วันที่ 9 พ.ย. 64) : บริเวณพื้นที่ภาคเหนือ 33 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 91 แห่ง ภาคตะวันออก 35 แห่ง ภาคกลาง 4 แห่ง ภาคตะวันตก 8 แห่ง และ ภาคใต้ 5 แห่ง

สถานการณ์น้ำในแม่น้ำ :

สถานการณ์น้ำในแม่น้ำต่างๆ ส่วนมากสถานการณ์น้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อยถึงน้ำปกติ ยกเว้น แม่น้ำยม แม่น้ำสกลนคร แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำชี แม่น้ำมูล และแม่น้ำป่าสัก ที่มีสถานการณ์น้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำมาก **ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น**

ระดับน้ำทะเลหนุน : สภาวะระดับน้ำบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา สาธารณคดีอ่าวรวมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ ระดับน้ำ ข้อมูล ณ วันที่ 10 พ.ย. 64 น้ำขึ้นสูงสุด เวลา 12.43 น. สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 2.21 ม.



ภาพประกอบ 6-1 ตัวอย่างการรายงานผล กรณียังไม่เกิดภาวะภัยแล้ง

6.2 กรณีเกิดภาวะน้ำแล้ง

6.2.1 กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งในระดับภัย 1 และ 2

การรายงานข้อมูลในกรณีนี้ จะมีข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้นจากข้อมูลสถานการณ์และการคาดการณ์น้ำในหัวข้อ 6.1 ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะน้ำแล้งและปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ พื้นที่ประสบภัย ผู้ได้รับผลกระทบ ฯลฯ รวมทั้งแนวทางการบริหารและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีทางเลือกเพื่อให้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติได้ใช้ประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้รูปแบบของการรายงานผลให้เป็นไปตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ กำหนด โดยหน่วยงานรับผิดชอบยังคงเป็นหน่วยงานตามหัวข้อ 6.1 เป็นหลัก สำหรับหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ ก็อาจจัดทำรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานนั้นขึ้นมาด้วย เพื่อเป็นการบูรณาการข้อมูลให้หน่วยงานอื่นๆ ได้รับทราบการดำเนินการด้วย สำหรับในกรณีคุณภาพน้ำนั้น นอกจากความเค็มที่เป็นดัชนีที่ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังเป็นประจำในกรณีของลำน้ำที่ได้รับอิทธิพลการขึ้นลงของน้ำทะเลแล้ว ในกรณีที่มีค่าดัชนีบ่งชี้คุณภาพน้ำถึงเกณฑ์เตือนภัย ก็ถือว่าเกิดภาวะภัยขึ้น (เช่น เมื่อตรวจพบว่า DO ในลำน้ำลดลงถึงขั้นเตือนภัย) ก็จะต้องมีการรายงานผลตรวจวัดคุณภาพน้ำเพิ่มเติม ในการรายงานผลด้วย เนื่องจากภัยในระดับ 1 : ปกติ และ ระดับ 2 : รุนแรง หรือ คาดว่าจะรุนแรง จะมีโครงสร้าง การบัญชาการและอำนวยการอยู่ที่ระดับกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามโครงสร้างในบทที่ 3 หัวข้อ 3.3 โดยไม่มีการตั้งศูนย์บัญชาการน้ำเฉพาะกิจ ทั้งนี้ สททช. ก็เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและจัดทำรายงานตั้งแต่สภาวะก่อนเกิดภัยอยู่แล้ว ดังนั้น ในระดับภัย 2 ส่วนนี้จึงไม่มี การจัดทำรายงานสรุปเพิ่มเติมเหมือนกรณีภัยระดับ 3 ตัวอย่างการรายงานผลในกรณีภัยระดับ 1 และ 2 ของ สททช. แสดงไว้ในภาพประกอบ 6-2

6.2.2 กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งในระดับภัย 3

ในกรณีที่เกิดภัยในระดับที่ 3 : วิกฤติ โครงสร้างการบัญชาการ อำนวยการ ปฏิบัติการ จะ เปลี่ยนไปจากภัยระดับ 1 และ 2 โดยจะมีการตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ

ดังนั้นในส่วนของการรายงานผลนอกจากจะมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภัยระดับ 1 และ 2 แล้ว อาจต้องมีการเพิ่มรายงานสรุปสถานการณ์น้ำและทางเลือกในการบรรเทาวิกฤติน้ำ ในกรณีที่สภาพปัญหารุนแรงเกินกว่าเกณฑ์การบริหาร เช่น อาจมีปัญหาเขื่อนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางบางแห่งชำรุดร่วมด้วย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจของนายกรัฐมนตรี ในการบัญชาการสถานการณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด รวมทั้งอาจต้องมีการรายงานผล การติดตามข้อสั่งการของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจด้วย

สรุปสถานการณ์น้ำภาพรวมของประเทศ

02 เม.ย. 64 เวลา 07.00 น. 02 554 1800 www.onwr.go.th

สภาพอากาศ

- อุณหภูมิความกดอากาศต่ำกำลังแรงปกคลุมบริเวณทะเลอันดามัน ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนัก
- 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา มีฝนตกหนักมากบริเวณ อ.สะทิวจุง (79 มม.) และ อ.สะทิวป่า จ.พังงา (73 มม.)

ปริมาณน้ำใช้การในแหล่งน้ำ

ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5,891 2,727 15%	4,198 2,298 33%
ภาคกลาง	ภาคตะวันออก
678 380 29%	1,055 801 35%
ภาคตะวันตก	ใต้
5,829 3,112 22%	2,855 2,976 64%

แหล่งน้ำขนาดใหญ่ 20,206
11,958 25%
แหล่งน้ำทุกขนาด 26,551
16,550 28%

แหล่งน้ำที่เฝ้าระวังน้ำน้อย

เหนือ	อีสาน	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้	รวม(หลัก)
7	2	0	1	2	0	12
26	42	1	9	4	0	82

การบริหารจัดการน้ำ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี มีความห่วงใยประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งบริเวณลุ่มน้ำวังตอนล่าง มอบหมายหน่วยงานราชการหรือแผนกปัญหา โดย สทช. ร่วมกับจังหวัดอำนาจ จิตประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดอำนาจ ครั้งที่ 2/2564 (นัดพิเศษ) (วันที่ 1 เม.ย. 64) ที่ประชุมเห็นชอบแนวทางแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่าง แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- ระยะเร่งด่วน** มอบหมายกรมชลประทานระบายน้ำจากเขื่อนสิรินธรเพื่อสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภคในลุ่มน้ำวังตอนล่าง เดือนเมษายนนี้ รวม 15 ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็น จ.ลำปาง 10 ล้าน ลบ.ม. และ จ.ตาก 5 ล้าน ลบ.ม. เริ่มระบายในวันที่ 6 เม.ย. 64 โดยที่ประชุมได้กำหนดมาตรการ เพื่อให้ปริมาณน้ำที่ระบายเดินทางถึง จ.ตากช่วยเหลือประชาชนได้ตามแผน
- แผนระยะกลาง** มอบหมายหน่วยงานเกี่ยวข้องเสนอแผนงานโครงการระบบอาคารบังคับน้ำ แก้มลิง ในลำน้ำวัง เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด
- ระยะยาว** ลุ่มน้ำวังมีแผนการพัฒนาแหล่งน้ำรวม 20 โครงการ โดยมี 10 โครงการ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) แล้ว สามารถเริ่มดำเนินการในช่วงปี 2565 - 2566 ทั้งนี้ ให้หน่วยงานติดตามผลการส่งน้ำอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการน้ำในแม่น้ำวัง ให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบอย่างชัดเจนและทั่วถึง

มาตรการและการให้ความช่วยเหลือ

กอนช.มอบหมายให้หน่วยงานช่วยเหลือพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

- กรมชลประทาน คิดซื้อเครื่องสูบน้ำ แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ในพื้นที่ อ.เมือง จ.ศรีวิ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คิดตั้งเครื่องสูบน้ำระยะไกลเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาน้ำแล้งมุกค่าพื้นที่ การเกษตรในพื้นที่ อ.กระทุ่มแบน และอ. บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร
- กองบัญชาการกองทัพไทย แจกจ่ายน้ำอุปโภค-บริโภค เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน ในพื้นที่ อ.เกษตรสมบูรณ์ จ.ชัยภูมิ

สถานการณ์น้ำท่า

- ระดับน้ำแม่น้ำสายหลัก
 - ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ มีน้ำเกินปกติ มีแนวโน้มลดลง
 - แม่น้ำโขง มีน้ำเกินปกติ มีแนวโน้มทรงตัว
- คุณภาพน้ำ ณ จุดเฝ้าระวัง แม่น้ำสายหลัก
 - น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค แม่น้ำเจ้าพระยา ณ สถานีสูบน้ำสำแล จ.ปทุมธานี
 - ค่าความเค็ม 0.16 กรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (มาตรฐานไม่เกิน 0.25 กรัมต่อลิตร)
 - ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ 4.65 มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (มาตรฐานไม่ต่ำกว่า 2.0 มิลลิกรัมต่อลิตร)
 - น้ำเพื่อการเกษตร แม่น้ำท่าจีน
 - ค่าความเค็ม เป็นเกณฑ์มาตรฐาน บริเวณปากแม่น้ำ มาตรฐานไม่เกิน 2.0 กรัมต่อลิตร
 - ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ติดตามข่าวสาร

ตรวจสอบสถานการณ์น้ำท่า

ตรวจสอบปริมาณน้ำท่า

ชื่อพื้นที่: แบบสอบถาม สื่อฯ ฝ่ายประชาสัมพันธ์
 เบอร์โทรศัพท์: สายด่วน 112 โทรสาร 02-554-1800 โทรสาร 02-554-1800
 อีเมล: onwr@onwr.go.th onwr@onwr.go.th

ภาพประกอบ 6-2 ตัวอย่างการรายงานผล กรณีเกิดภาวะภัยน้ำท่วม

บทที่ 7

บทสรุป

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 35 (2) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจ จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) เพื่อให้ความเห็นชอบ มาตรา 61 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- (4) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (5) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- (6) การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
- (7) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง

มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้าโดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ฝั่งน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (3) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
- (4) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
- (5) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
- (6) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

(7) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด

(8) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

(9) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

มาตรา 61 วรรคสอง และมาตรา 64 วรรคสอง กำหนดให้ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม

โดยผลการดำเนินงานโครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ได้ดำเนินการตามองค์ประกอบหลักดังกล่าวข้างต้นประกอบด้วย

(1) ทบทวนจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 61 และ มาตรา 64 ให้สอดคล้องกับบริบทลุ่มน้ำ ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างและองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ

(2) นำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบและนำไปสู่การปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในวันที่ 1 มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุมหาดสุกรี ศาลากลางจังหวัด ปัตตานีโดยมีท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี เป็นประธานในการประชุม และมีผู้เข้าร่วมให้ความความคิดเห็นทั้งในระบบออนไลน์ และเข้าร่วมในห้องประชุมทั้งสิ้น 40 คน ดังแสดงในภาพประกอบ 7-1

(3) นำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำใช้แผนดังกล่าวเป็นกรอบในการติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยได้นำเข้าวาระการประชุมวันที่ 15 มิถุนายน 2566 ณ ศาลากลางจังหวัดปัตตานี ผลการประชุม ที่ประชุมได้พิจารณารับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง เพื่อใช้ในการติดตามการดำเนินงานและนำเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

โครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)



ภาพประกอบ 7-1 การประชุมรับฟังความคิดเห็น

ภาคผนวก



QR Code สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม

